

DET KONGELIGE
DANSKE
VIDENSKABERNES
SELSKAB
KØBENHAVN.

OVERSIGT

OVER

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS
VIRKSOMHED

JUNI 1931 — MAJ 1932

MED 2 PORTRÆTER

BULLETIN

DE

L'ACADEMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK, COPENHAGUE

JUIN 1931—MAI 1932

AVEC 2 PORTRAITS

KØBENHAVN

ANDR. FRED. HØST & SØN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERIA/S

1932

Udkommet den 30. Juni 1932.

HENVISNINGER

- Selskabets Vedtægter og Forretningsorden Overs. 1928—29, Side 78—134.
Selskabets Bytteforbindelser Overs. 1928—29, Side 227—260.
Selskabets Publikationer 1742—1930 Overs. 1929—30, Side 175—365.
Statuter for Conseil International des Unions Scientifiques Overs. 1931—32, Side 292—301.
Statuter for Union Académique Internationale Overs. 1919—20, Side 41—48.
-
-

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

SELSKABETS MEDLEMMER

MAJ 1932

Præsident: N. E. NØRLUND.

Formand for den hist.-filos. Klasse: A. B. DRACHMANN.

Formand for den naturv.-math. Klasse: S. P. L. SØRENSEN.

Sekretær: MARTIN KNUDSEN.

Redaktør: DINES ANDERSEN.

Kasserer: NIELS BJERRUM.

INDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

STEENSTRUP, JOH. C. H. R., (f. $\frac{5}{12}$ 44), Dr. jur. & phil., fh.
Professor Rostgardianus i Historie ved Københavns
Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Svanemosegaards-
vej 12, Kbh. V. ($\frac{8}{12}$ 82.)

JÓNSSON, FINNUR, (f. $\frac{29}{5}$ 58), Dr. phil. & litt. isl., fh. Professor
i nordisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af
Dbg.², Dbmd., I. F. 1. Nyvej 4², Kbh. V. ($\frac{15}{4}$ 98.)

MÜLLER, SOPHUS O., (f. $\frac{24}{5}$ 46), Dr. phil., fh. Direktør for
Nationalmuseets første Afdeling, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd.
Frederiksberg Allé 23^{St.}, Kbh. V. ($\frac{15}{4}$ 98.)

- JESPERSEN, J. OTTO H., (f. $16/7$ 60), Dr. phil., litt. & jur., fh. Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Ermelundsvej 119, Gentofte. ($21/4$ 99.)
- BUHL, FRANTS P. W., (f. $6/9$ 50), Dr. phil. & theol., fh. Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Holmegaardsvej, Hillerød. ($6/4$ 00.)
- DRACHMANN, A. B., (f. $27/2$ 60), Dr. phil., fh. Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Formand for den historisk-filosofiske Klasse. — Dantes Plads 35, Kbh. V. ($3/4$ 03.)
- HUDE, KARL, (f. $22/8$ 60), Dr. phil., fh. Rektor ved Metropolitanskolen, Lektor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Sølvgade 20^{St.}, Kbh. K. ($3/4$ 03.)
- PEDERSEN, HOLGER, (f. $7/4$ 67), Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Gersonsvej 69², Hellerup. ($7/4$ 05.)
- LANGE, H. O., (f. $13/10$ 63), Dr. phil., fh. Overbibliotekar ved det kongelige Bibliotek i København, Lektor i Ægyptologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Jahnsensvej 11, Gentofte. ($6/4$ 06.)
- ANDERSEN, DINES, (f. $26/12$ 61), Dr. phil., fh. Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. — Selskabets Redaktør. — Strandvej 3³, Kbh. Str. ($3/4$ 08.)
- BLINKENBERG, CHR. S., (f. $15/2$ 63), Dr. phil., fh. Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kathrinevej 29, Hellerup. ($11/4$ 13.)
- VEDEL, VALDEMAR, (f. $9/11$ 65), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Lindvangsvej, Birkerød. ($11/4$ 13.)

- SANDFELD, KR., (f. $^{17/1}$ 73), Dr. phil., Professor i romanske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Villa Vatra, Skovridergaardsvej, Holte. ($^{17/4}$ 14.)
- CHRISTENSEN, ARTHUR, (f. $^{9/1}$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Raadhusvej 62, Charlottenlund. ($^{3/5}$ 18.)
- GRØNBECH, VILHELM P., (f. $^{14/6}$ 73), Dr. phil. & theol., Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($^{3/3}$ 18.)
- FRIIS, AAGE, (f. $^{16/8}$ 70), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie ved Københavns Universitet. Sol-sortvej 62, Kbh. F. ($^{9/4}$ 20.)
- POULSEN, FREDERIK, (f. $^{7/3}$ 76), Dr. phil., Direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, R. af Dbg. Hambro's Allé 12, Hellerup. ($^{9/4}$ 20.)
- ANDERSEN, VILHELM, (f. $^{16/10}$ 64), Dr. phil., fh. Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Fredensborg. ($^{6/4}$ 23.)
- THALBITZER, WILLIAM, (f. $^{5/2}$ 73), Professor extraord. i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet. Vejrøgade 10⁴, Kbh. Str. ($^{6/4}$ 23.)
- BECKETT, FRANCIS, (f. $^{26/3}$ 68), Dr. phil., fh. Docent i Kunst-historie ved Københavns Universitet, Direktør for den kgl. Afstøbningsssamling, R. af Dbg., Dbmd. Ræveskovsvej 10, Gentofte. ($^{11/4}$ 24.)
- PEDERSEN, JOHS. P. E., (f. $^{7/11}$ 83), Dr. phil. & theol., Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Hjalmar Brantings Plads 4³, Kbh. Ø. ($^{11/4}$ 24.)
- FRIIS JOHANSEN, KNUD, (f. $^{1/11}$ 87), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet. Egernvej 27, Kbh. F. ($^{13/4}$ 28.)
- RÆDER, HANS H., (f. $^{11/10}$ 69), Dr. phil., Bibliotekar ved Universitetets filologisk-historiske Laboratorium. Dalgas Boulevard 29, Kbh. F. ($^{13/4}$ 28.)

- TUXEN, POUL, (f. $\frac{8}{12}$ 80), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. Sortedamsdossering 63 B, Kbh. Ø. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- BRØNDUM-NIELSEN, JOHANNES, (f. $\frac{2}{12}$ 81), Dr. phil., Professor i nordiske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gl. Vartovs Vej 22, Hellerup. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- NØRLUND, POUL, (f. $\frac{4}{11}$ 88), Dr. phil., Underinspektør ved Nationalmuseet. Reventlowsgade 14, Kbh. V. ($\frac{11}{4}$ 30.)
- OHRT, FERDINAND, (f. $\frac{17}{11}$ 73), Dr. phil., Strindbergsvej 68, Kbh. Valby. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- HATT, GUDMUND, (f. $\frac{31}{10}$ 84), Dr. phil., Professor extraord. i Kulturgeografi ved Københavns Universitet. Voldmestergade 21, Ø. ($\frac{1}{4}$ 32.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

- TOPSØE, HALDOR F. A., (f. $\frac{29}{4}$ 42), Dr. phil., fh. Direktør for Arbejds- og Fabrikstilsynet, Kmd. af Dbg.², Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Frederiksberg Allé 12¹, Kbh. V. ($\frac{21}{12}$ 77 — fys.)
- BOAS, J. E. V., (f. $\frac{2}{7}$ 55), Dr. phil., fh. Professor i Zoologi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Gl. Kongevej 84, Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 91 — biol.)
- PETERSEN, O. G., (f. $\frac{26}{3}$ 47), Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Martensens Allé 3², Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 91 — biol.)
- † BANG, BERNHARD L. F., (f. $\frac{7}{6}$ 48), Dr. med., fh. Veterinærfysikus, fh. Professor ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Stk. af Dbg., Dbmd. Ceresvej 12, Kbh. V. ($\frac{21}{4}$ 99 — biol.)
- JUEL, CHRISTIAN S., (f. $\frac{25}{1}$ 55), Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved den Polytekniske Lærestalt, R. af Dbg., Dbmd. Willemoesgade 54¹, Kbh. Ø. ($\frac{21}{4}$ 99 — fys.)

- ROSENVINGE, J. LAURITZ A. KOLDERUP, (f. $\frac{7}{11}$ 58), Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Odensegade 11⁴, Kbh. Ø. ($\frac{6}{4}$ 00 — biol.)
- RAUNKJÆR, CHRISTEN, (f. $\frac{29}{3}$ 60), Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Københavns Universitet. Joakim Larsens Vej 8, Kbh. F. ($\frac{4}{4}$ 02 — biol.)
- HENRIQUES, VALD., (f. $\frac{19}{4}$ 64), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 26, Kbh. Ø. ($\frac{3}{4}$ 03 — biol.)
- JENSEN, CARL O., (f. $\frac{18}{3}$ 64), Dr. med. & med. vet., Professor, Forstander for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium, Veterinærfysikus, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., I. F. 2*. Bülowvej 27¹, Kbh.V. ($\frac{3}{4}$ 03 — biol.)
- SØRENSEN, S. P. L., (f. $\frac{9}{1}$ 68), Dr. phil., med. & techn., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets kemiske Afdeling, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Formand for den naturv.-math. Klasse. — Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($\frac{6}{4}$ 06 — fys.)
- KNUDSEN, MARTIN, (f. $\frac{15}{2}$ 71), Dr. phil., Professor i Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Polyteknisk Lærestalt, Kbh. K. ($\frac{14}{5}$ 09 — fys.)
- MADSEN, TH., (f. $\frac{18}{2}$ 70), Dr. med. & jur., Direktør for Statens Seruminstitut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., I. F. 2. Statens Seruminstitut, Kbh. S. ($\frac{15}{4}$ 10 — biol.)
- BOCK, JOHANNES C., (f. $\frac{2}{10}$ 67), Dr. med., Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Juliane Maries Vej 20, Kbh. Ø. ($\frac{17}{4}$ 14 — biol.)
- BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $\frac{22}{2}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Blegdamsvej 19, Kbh. Ø. ($\frac{17}{4}$ 14 — fys.)
- HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $\frac{7}{4}$ 73), Dr. phil. & techn., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Sigridsvej 11, Hellerup. ($\frac{17}{4}$ 14 — fys.)

- POULSEN, VALDEMAR, (f. $^{23}/_{11}$ 69), Dr. phil. & techn., Ingeniør, Kmd. af Dbg.², Fortjenst-Med. 1. m. Kr. Maltegaardsvej 6, Gentofte. ($^{17}/_4$ 14 — fys.)
- BJERRUM, NIELS, (f. $^{11}/_3$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved den kgl. Veterinær og Landbohøjskole, R. af Dbg. — Selskabets Kasserer. — Rolighedsvej 21, Kbh. V. ($^{28}/_4$ 16 — fys.)
- KROGH, AUGUST, (f. $^{15}/_{11}$ 74), Dr. phil. & jur., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 34, Kbh. Ø. ($^{28}/_4$ 16 — biol.)
- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $^{26}/_{10}$ 85), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, Direktør for Geodætisk Institut, K. af Dbg.², Dbmd. — Selskabets Præsident. — Malmøgade 8, Kbh. Ø. ($^{28}/_4$ 16 — fys.)
- BOHR, NIELS, (f. $^7/_{10}$ 85), Dr. phil., sc. & techn., Professor i theoretisk Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Blegdamsvej 15¹, Kbh. Ø. ($^{27}/_4$ 17 — fys.)
- PEDERSEN, P. O., (f. $^{19}/_6$ 74), Dr. phil., Professor i Elektroteknik ved og Direktør for den Polytekniske Lærestanstalt, Kmd. af Dbg.², Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Amalievej 1, Kbh. V. ($^{27}/_4$ 17 — fys.)
- BOHR, HARALD, (f. $^{22}/_4$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Maglevænget 9, Charlottenslund. ($^3/_5$ 18 — fys.)
- SCHMIDT, JOHANNES, (f. $^2/_1$ 77), Dr. phil. & sc., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd., Fortjenst-Med. 2, I. F. 2*. Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($^3/_5$ 18 — biol.)
- WESENBERG-LUND, CARL, (f. $^{22}/_{12}$ 67), Dr. phil., Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Leder af Universitetets ferskvandsbiologiske Laboratorium., R. af Dbg. Københavnsvej 17, Hillerød. ($^3/_5$ 18 — biol.)

- BØGGILD, O. B., (f. $16/5$ 72), Professor i Mineralogi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($25/4$ 19 — fys.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $8/10$ 73), Dr. math. et phys., Professor, Underdirektør ved Observatoriet i Leiden. ($25/4$ 19 — fys.)
- MORTENSEN, THEODOR, (f. $22/2$ 68), Dr. phil., Inspektør ved Universitetets Zoologiske Museum. Sortedamsdossering 65 A², Kbh. Ø. ($9/4$ 20 — biol.)
- LINDHARD, JOHANNES, (f. $25/4$ 70), Dr. med., Professor extraord. i Gymnastiktheori ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Fortjenst.-Med. 2. Nørre Allé 51, Kbh. N. ($3/4$ 25 — biol.)
- NIELSEN, JAKOB, (f. $15/10$ 90), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Læreanstalt. Lundegaardsvej 16, Hellerup. ($9/4$ 26 — fys.)
- LA COUR, DAN B., (f. $12/9$ 76), Direktør for Meteorologisk Institut, R. af Dbg., Dbmd. Viggo Rothes Vej 10, Charlottenlund. ($8/4$ 27 — fys.)
- SAND, KNUD, (f. $9/2$ 87), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet. Sølvgade 22, Kbh. K. ($8/4$ 27 — biol.)
- STRÖMGREN, ELIS, (f. $31/5$ 70), Dr. phil., Professor i Astro-nomi ved Københavns Universitet, Bestyrer af Astro-nomisk Observatorium, R. af Dbg. Østervoldgade 3, Kbh. K. ($8/4$ 27 — fys.)
- WINGE, ØJVIND, (f. $19/5$ 86), Dr. phil., Professor i Arvelig-hedslære ved den kgl. Veterinær og Landbohøjskole. R. af Dbg. Allégade 25, Kbh. F. ($8/4$ 27 — biol.)
- BILMANN, EINAR, (f. $10/5$ 73), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Østervoldgade 5, Kbh. K. ($13/4$ 28 — fys.)
- THOMSEN, OLUF, (f. $21/8$ 78), Dr. med., Professor i almindelig Pathologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 22, Kbh. Ø. ($13/4$ 28 — biol.)

- JENSEN, ADOLF S., (f. $\frac{23}{5}$ 66), Dr. phil., Professor i Zoologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Nørregade 10, Kbh. K. ($\frac{5}{4}$ 29 — biol.)
- JENSEN, PETER BOYSEN, (f. $\frac{18}{1}$ 83), Dr. phil., Professor i Plantefysiologi ved Københavns Universitet. Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{5}{4}$ 29 — biol.)
- JESSEN, KNUD, (f. $\frac{29}{11}$ 84), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, Direktør for Botanisk Have. Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{5}{4}$ 29 — biol.)
- BONNESEN, T., (f. $\frac{27}{3}$ 73), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Lærestanstalt. Nørrevoldgade 12, Kbh. K. ($\frac{11}{4}$ 30 — fys.)
- RAVN, J. P. J., (f. $\frac{30}{11}$ 66), Docent i Palæontologi ved Københavns Universitet, Inspektør ved Mineralogisk Museum. Rolighedsvej 20, Kbh. V. ($\frac{10}{4}$ 31 — biol.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- SIEVERS, E., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($\frac{1}{6}$ 88.)
- DÖRPFELD, WILH., Dr. phil., Professor, fh. første Sekretær ved det tyske arkæologiske Institut i Athen. Berlin-Lichterfelde. ($\frac{13}{4}$ 94.)
- KOCK, AXEL, Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Lund, Kmd. af Dbg.². ($\frac{3}{4}$ 03.)
- OMONT, HENRI-AUGUSTE, Konservator ved Manuskript-Departementet i Bibliothèque Nationale i Paris. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., fh. Professor i Æsthetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{14}{5}$ 09.)

- ERMAN, A., Dr. phil., Professor i Ægyptologi og Direktør for det Ægyptiske Museum i Berlin. (¹⁵/₄ 10.)
- GRIFFITH, FRANCIS LL., Reader i Ægyptologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- HUNT, ARTHUR S., Professor i Papyrologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- BÉDIER, JOSEPH, Professor i fransk Sprog og Litteratur ved Collège de France i Paris. (¹¹/₄ 13.)
- BERGSON, HENRI, Professor i Filosofi ved Collège de France i Paris. (¹¹/₄ 13.)
- CUMONT, FRANZ, Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. (¹¹/₄ 13.)
- SCHWARTZ, E., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i München. (¹⁷/₄ 14.)
- SETÄLÄ, E. N., Dr. phil., fh. Professor i finsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Helsingfors, Stk. af Dbg. Helsingfors. (¹⁷/₄ 14.)
- NILSSON, MARTIN P., Dr. phil., Professor i klassisk forn-kunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. (²⁸/₄ 16.)
- OLSEN, MAGNUS B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Oslo. (²⁸/₄ 16.)
- LUNDELL, J. A., fh. Professor i de slaviske Sprog ved Universitetet i Uppsala. (²⁷/₄ 17.)
- DANIELSSON, OLOF AUGUST, Dr. phil., fh. Professor i græsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Uppsala. (³/₅ 18.)
- BRUNOT, FERDINAND-EUGÈNE, Professor i fransk Sprog ved Sorbonne i Paris. (⁹/₄ 20.)
- GRIERSON, SIR GEORGE A., Dr. phil., Orientalist. Rothfarnham, Camberley, Surrey. (⁹/₄ 20.)
- HANOTAUX, GABRIEL, fh. fransk Udenrigsminister, Historiker. Paris. (⁹/₄ 20.)
- JANET, PIERRE, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. (⁹/₄ 20.)

- LINDSAY, WALLACE M., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i St. Andrews. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- MAIER, HEINRICH, Dr. phil., Professor i Filosofi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- MEILLET, ANTOINE, Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- PIRENNE, HENRI, Professor i Historie ved Universitetet i Gand. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- THOMAS, ANTOINE, Professor i romansk Filologi ved Sorbonne og Directeur d'Études ved École pratique des Hautes Études i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- VITELLI, GIROLAMO, Professor i klassisk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- CUNY, ALBERT, Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- EVANS, SIR ARTHUR J., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MEINECKE, FRIEDRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- POTTIER, EDMOND, Konservator ved Musée du Louvre, Paris. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- KOHT, HALVDAN, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Oslo. ($\frac{7}{4}$ 22.)
- HEUSLER, ANDREAS, Dr. phil. & jur., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Basel. ($\frac{7}{4}$ 22.)
- SNOUCK HURGRONJE, CHRISTIAAN, Dr., Professor i arabisk Sprog og Islam ved Universitetet i Leiden. ($\frac{7}{4}$ 22.)
- GARDINER, ALAN H., Dr., Ægyptolog. London. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- JAEGER, W. W., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- STERN, ALFRED, Professor i almindelig Historie ved Eidgenössische Technische Hochschule i Zürich. ($\frac{11}{4}$ 24.)

- LÖFSTEDT, EINAR, Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund. ($\frac{3}{4}$ 25.)
- MEYERSON, ÉMILE, Dr., Filosof. Paris. ($\frac{9}{4}$ 26.)
- THURNEYSEN, RUDOLF, Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bonn. ($\frac{9}{4}$ 26.)
- SMITH, HELMER, Dr. phil., fh. Docent i Indologi ved Universitetet i Lund. ($\frac{8}{4}$ 27.)
- BOAS, FRANZ, Dr., Professor i Anthropologi ved Columbia University i New York. ($\frac{8}{4}$ 27.)
- MARSTRANDER, CARL, Professor i keltiske Sprog ved Universitetet i Oslo. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- BRUNSCHVICG, LÉON, Professor i Filosofi ved Sorbonne i Paris. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- HILLER VON GAERTRINGEN, FRIEDRICH FREIHERR, Dr. phil. & litt., ordentl. Honorar-Professor (græsk Epigrafik) ved Universitetet i Berlin. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- MOBERG, CARL AXEL, Dr. phil., Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Lund. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- WALBERG, F. G. E., Professor i romansk Sprog og Literatur ved Universitetet i Lund. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- ZETTERSTÉEN, KARL WILHELM, Dr. phil., Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- SETHE, KURT, Professor i Ægyptologi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- EITREM, SAM., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Oslo. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- HELLQUIST, ELOF, Dr. phil., Professor i nordiske Sprog ved Universitetet i Lund. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- LIDÉN, BROR PER EVALD, Dr. phil., fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab med Sanskrit ved Göteborgs Högskola. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- DOPSCH, ALFONS, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Wien. ($\frac{10}{4}$ 31.)

- v. FRIESEN, OTTO, Dr. phil., Professor i svensk Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($1/4$ 32.)
- KONOW, STEN, Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oslo. ($1/4$ 32.)
- LIESTÖL, KNUT, Dr. phil., Professor i norsk Folkemindesvidenskab ved Universitetet i Oslo. ($1/4$ 32.)
- HROZNÝ, BEDŘICH, Dr. phil., Professor i Kileskrift og gammelorientalsk Historie ved Karlova Universita i Prag. ($1/4$ 32.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE
KLASSE

(fys. betegner den fysisk-mathematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

- BRØGGER, W. C., fh. Professor i Mineralogi og Geologi ved Universitetet i Oslo, R. af Dbg. ($8/4$ 92 — fys.)
- HAMMARSTEN, OLOF, Dr. med. & phil., fh. Professor i medicinsk og fysiologisk Kemi ved Universitetet i Uppsala. ($8/4$ 92 — biol.)
- PICARD, CH.-ÉMILE, Professor i højere Algebra ved Faculté des Sciences, Paris. ($21/4$ 99 — fys.)
- VRIES, HUGO DE, Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Amsterdam. ($6/4$ 00 — biol.)
- PETTERSSON, OTTO, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Stockholms Højskole, Kmd. af Dbg.¹. ($12/4$ 01 — fys.)
- GOEBEL, KARL, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i München. ($12/4$ 01 — biol.)
- PAVLOV, IVAN PETROVIČ, Professor, Forstander for Institut for experimental Medicin i Leningrad. ($4/4$ 02 — biol.)
- †VOGT, J. H. L., Professor i Mineralogi og Geologi ved Norges Tekniske Højskole i Trondhjem. ($7/4$ 05 — fys.)
- THÉEL, HJALMAR, Dr. phil., fh. Professor og Intendant ved Rigmuseets Evertebrataafdeling i Stockholm. ($6/4$ 06 — biol.)

- HILBERT, DAVID, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($\frac{6}{4}$ 06 — fys.)
- PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{5}{4}$ 07 — fys.)
- DREYER, GEORGES, Dr. med., Professor i Pathologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{14}{5}$ 09 — biol.)
- BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($\frac{7}{4}$ 11 — fys.)
- NERNST, WALTER, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi og Direktør for det fysiske Institut ved Universitetet i Berlin. ($\frac{7}{4}$ 11 — fys.)
- SCOTT, DUKINFIELD H., fh. Præsident for Linnean Society of London og for Microscopical Society of London. ($\frac{12}{4}$ 12 — biol.)
- HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. ($\frac{11}{4}$ 13 — fys.)
- SHERRINGTON, CHARLES S., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{17}{4}$ 14 — biol.)
- DE GEER, GERARD JAKOB, Friherre, Dr. phil., Professor i Geologi ved Stockholms Højskole. ($\frac{25}{4}$ 19 — fys.)
- BIRKHOFF, GEORGE A., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($\frac{9}{4}$ 20 — biol.)
- CURIE, MARIE, f. SKLODOWSKA, Dr. phil., Professor i Fysik ved Sorbonne i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Kaiser-Wilhelm-Institutet i Berlin. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- LEBESGUE, HENRI, Professor i Matematik ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)

- MEYER, HANS, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Universitetet i Wien. ($9/4$ 20 — biol.)
- PLANCK, MAX, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($9/4$ 20 — fys.)
- ROUX, ÉMILE, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Paris, Stk. af Dbg. ($9/4$ 20 — biol.)
- RUTHERFORD, Sir ERNEST, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($9/4$ 20 — fys.)
- THOMSON, Sir JOSEPH JOHN, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($9/4$ 20 — fys.)
- WILLSTÄTTER, RICHARD M., Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i München. ($9/4$ 20 — fys.)
- LINDELÖF, ERNST, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($15/4$ 21 — fys.)
- NILSSON-EHLE, HERMAN, Dr. phil. & med., Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. ($15/4$ 21 — biol.)
- ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for Marine Biological Association's Laboratorium i Plymouth. ($15/4$ 21 — biol.)
- BARCROFT, JOSEPH, Reader i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, England. ($15/4$ 21 — biol.)
- BRAGG, Sir WILLIAM HENRY, Fullerton Professor of Chemistry at the Royal Institution and Director of the Davy-Faraday Research Laboratory, London. ($15/4$ 21. — fys.)
- DAVIS, WILLIAM MORRIS, Dr., Professor i Geologi og Geografi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($15/4$ 21 — fys.)
- LANDAU, EDMUND, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($15/4$ 21 — fys.)
- MORGAN, THOMAS HUNT, Dr., Professor i Zoologi ved California Institute of Technology, Pasadena, Cal. ($15/4$ 21 — biol.)
- SMITH, THEOBALD, Dr., Chef for Department of Animal Pathology ved Rockefeller Institute for Medical Research i Princeton, U. S. A. ($15/4$ 21 — biol.)

- THAXTER, ROLAND, Dr., fh. Professor i Botanik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{15}/_4$ 21 — biol.)
- VOLTERRA, VITO, Senator, Professor i theoretisk Astronomi og matematisk Fysik ved Universitetet i Rom. ($^{15}/_4$ 21 — fys.)
- WEBER, MAX, Professor, Direktør for Zoologisk Museum i Amsterdam. ($^{15}/_4$ 21 — biol.)
- WINKLER, HANS, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. ($^{15}/_4$ 21 — biol.)
- HERTWIG, RICHARD, Dr., Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($^{7}/_4$ 22 — biol.)
- CHARLIER, C. V. L., Professor i Astronomi ved Universitetet i Lund. ($^{6}/_4$ 23 — fys.)
- FORSSMAN, JOHN, Dr. med., Professor i almindelig Pathologi ved Universitetet i Lund. ($^{6}/_4$ 23 — biol.)
- FÜRST, CARL M., fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund, R. af Dbg. ($^{6}/_4$ 23 — biol.)
- BATHER, F. A., Dr., Keeper ved British Museum of Natural History, London. ($^{6}/_4$ 23 — biol.)
- BOWER, FREDERICK ORPEN, Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. ($^{6}/_4$ 23 — biol.)
- HARDY, G. H., Professor i Matematik ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{11}/_4$ 24 — fys.)
- HOLST, AXEL, Dr. med., Professor i Hygieine og Bakteriologi ved Universitetet i Oslo. ($^{3}/_4$ 25 — biol.)
- ROSENBERG, OTTO, Professor i Botanik ved Stockholms Højskole. ($^{3}/_4$ 25 — biol.)
- CALMETTE, ALBERT, Dr., Professor, Underdirektør ved Institut Pasteur i Paris. ($^{3}/_4$ 25 — biol.)
- HEVESY, GEORG, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Freiburg i Br. ($^{3}/_4$ 25 — fys.)
- KRAMERS, H. A., Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Utrecht. ($^{3}/_4$ 25 — fys.)

- GOLDSCHMIDT, HEINRICH, Dr., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Oslo. ($\frac{9}{4}$ 26 — fys.)
- BOREL, ÉMILE, Professor i fysisk Mathematik ved Sorbonne i Paris. ($\frac{9}{4}$ 26 — fys.)
- DALE, H. H., Dr., Leder af Medical Research Council's Laboratorier i London ($\frac{9}{4}$ 26 — biol.)
- DEBYE, P., Professor i Fysik, Direktør for Fysisk Institut, Universitetet, Leipzig. ($\frac{9}{4}$ 26 — fys.)
- FLEXNER, SIMON, Dr., Professor, Direktør for Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($\frac{9}{4}$ 26 — biol.)
- CUÉNOT, LUCIEN, Professor i Zoologi ved Universitetet i Nancy. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)
- HOPKINS, SIR F. GOWLAND, Dr., Professor i Biokemi ved Universitetet i Cambridge, England. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)
- WARBURG, OTTO, Dr., Professor, Medlem af Kaiser Wilhelm Institut für Biologie, Berlin — Dahlem. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)
- ASCHAN, ADOLF OSSIAN, Professor i Kemi ved Universitetet i Helsingfors. ($\frac{13}{4}$ 28 — fys.)
- BJERKNES, VILHELM FRIMANN KOREN, Dr. phil., Professor i Mekanik og matematisk Fysik, Oslo. ($\frac{13}{4}$ 28 — fys.)
- BRINKMANN, AUGUST, Dr. phil., Professor i Zoologi og Direktør for Zoologisk Museum, Bergen. ($\frac{13}{4}$ 28 — biol.)
- WIMAN, ANDERS, Dr. phil., Professor i Mathematik ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{13}{4}$ 28 — fys.)
- DÖDERLEIN, LUDW., Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($\frac{5}{4}$ 29 — biol.)
- LANGEVIN, PAUL, Professor i Fysik ved Collège de France i Paris. ($\frac{5}{4}$ 29 — fys.)
- NEUBERG, CARL, Professor, Direktør for Kaiser Wilhelm-Institut für Biochemie, Berlin-Dahlem. ($\frac{5}{4}$ 29 — biol.)
- CORRENS, CARL E., Dr., Professor, Direktør for Kaiser Wilhelm-Institut für Biologie, Berlin-Dahlem. ($\frac{11}{4}$ 30 — biol.)

- CARLEMAN, T. G. TORSTEN, Professor i Matematik ved Stockholms Högskola. ($^{10}/_4$ 31 — fys.)
- ENRIQUES, FEDERIGO, Dr., Professor i højere Geometri ved Universitetet i Rom. ($^{10}/_4$ 31 — fys.)
- V. FRISCH, KARL RITTER, Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($^{10}/_4$ 31 — biol.)
- LANDSTEINER, KARL, Dr., Professor, The Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^{10}/_4$ 31 — biol.)
- LÖNNBERG, A. J. EINAR, Dr. phil., Professor, Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm. ($^1/_4$ 32 — biol.)
- SERNANDER, RUTGER, fh. Professor i Vækstbiologi ved Universitetet i Uppsala. ($^1/_4$ 32 — biol.)
- EHRENFEST, PAUL, Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Leiden. ($^1/_4$ 32 — fys.)
- LEWIS, GILBERT NEWTON, Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($^1/_4$ 32 — fys.)
-

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Alfabetisk Fortegnelse.

Allen.	Ehrenfest.	Kock.	Pettersson.
Aschan.	Einstein.	Koht.	Picard.
Barcroft.	Eitrem.	Konow.	Pirenne.
Bather.	Enriques.	Kramers.	Planck.
Bédier.	Erman.	Lacroix.	Pottier.
Bergson.	Evans.	Landau.	Rosenberg.
Bertrand.	Flexner.	Landsteiner.	Roux.
Birkhoff.	Forssman.	Langevin.	Rutherford.
Bjerknes.	v. Friesen.	Lebesgue.	Schück.
Boas.	v. Frisch.	Lewis.	Schwartz.
Bordet.	Fürst.	Lidén.	Scott.
Borel.	v. Gaertringen.	Liestöl.	Sernander.
Bower.	Gardiner.	Lindelöf.	Setälä.
Bragg.	de Geer.	Lindsay.	Sethe.
Brinkmann.	Goebel.	Lundell.	Sherrington.
Brunot.	Goldschmidt.	Löfstedt.	Sievers.
Brunschvicg.	Grierson.	Lönnberg.	Smith, H.
Brøgger.	Griffith.	Maier.	Smith, Th.
Calmette.	Hadamard.	Marstrander.	Stern.
Carleman.	Hammarsten.	Meillet.	Thaxter.
Charlier.	Hanotaux.	Meinecke.	Théél.
Correns.	Hardy.	Meyer.	Thomas.
Cuénot.	Hellquist.	Meyerson.	Thomson.
Cumont.	Hertwig.	Moberg.	Thurneysen.
Cuny.	Heusler.	Morgan.	Vitelli.
Curie.	Hevesy.	Nernst.	Volterra.
Dale.	Hilbert.	Neuberg.	de Vries.
Danielsson.	Holst.	Nilsson.	Walberg.
Davis.	Hopkins.	Nilsson-Ehle.	Warburg.
Debye.	Hrozný.	Olsen, M. B.	Weber.
Dopsch.	Hunt.	Omont.	Willstätter.
Dreyer.	Hurgronje.	Pavlov.	Wiman.
Döderlein.	Jaeger.	Penck.	Winkler.
Dörpfeld.	Janet.		Zettersteen.

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Maj 1932

og

INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER*Præsident:*

N. E. NØRLUND, valgt 21. Oktober 1927, Valget gælder
til April 1933

Klasseformænd:

A. B. DRACHMANN, for den historisk-filosofiske Klasse,
valgt 14. November 1930, Valget gælder
til April 1934

S. P. L. SØRENSEN, for den naturvidenskabelig-mathe-
matiske Klasse, valgt 14. Nov. 1913,
genvalgt 1917, 1920, 1923, 1926, 1929
og 1932, Valget gælder til April 1935

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, genvalgt 1922,
1927 og 1932, Valget gælder til April 1937

Redaktør:

DINES ANDERSEN, valgt 28. Nov. 1913, genvalgt 1919,
1924 og 1929, Valget gælder til April 1934

Kasserer:

NIELS BJERRUM, valgt 18. November 1927, Valget gæl-
der til April 1933

Kassekommissionen:

J. HJELMSLEV (Formand), indvalgt 2. Nov. 1917, gen-
valgt 1919, 1923, 1927 og 1931, Valget
gælder til April 1935

JAKOB NIELSEN, indvalgt 18. November 1927, genvalgt
1929, Valget gælder til April 1933

KR. SANDFELD, indvalgt 27. April 1928, genvalgt 1932,
Valget gælder til April 1936

H. O. LANGE, indvalgt 11. April 1930, Valget gælder
til April 1934

Revisorer:

D. B. LA COUR, valgt 5. April 1929, genvalgt 1930 og 1932, Valget gælder til April	1934
KARL HUDE, valgt 5. April 1929, genvalgt 1931, Valget gælder til April	1933

Revisorsuppleanter:

T. BONNESEN, valgt 15. April 1932, Valget gælder til April	1934
POUL NØRLUND, valgt 15. April 1932, Valget gælder til April	1933

Udvalget vedrørende Repræsentation:

Præsidenten, Klasseformændene, Sekretæren og Kassekommissionens Formand.

Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie:

- H. O. LANGE (Formand), indvalgt 18. Maj 1906.
 J. STEENSTRUP, indvalgt 18. Maj 1906.
 AAGE FRIIS, indvalgt 28. Nov. 1930.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie:

- AAGE FRIIS (Formand), indvalgt 1. Dec. 1922.
 H. O. LANGE, indvalgt 1. Dec. 1922.
 J. STEENSTRUP, indvalgt 1. Dec. 1922.
 POUL NØRLUND, indvalgt 17. Okt. 1930.
 Raadstuearkivar AXEL LINVALD, indvalgt 16. Okt. 1931.

Udvalget for Union Académique Internationale:

- CHR. BLINKENBERG (Formand), indvalgt 9. Febr. 1923.
 A. B. DRACHMANN, indvalgt 17. Febr. 1928.
 H. O. LANGE, indvalgt 14. Nov. 1930.

Komitéer for de af Selskabet tiltraadte Unioner
under Conseil International des Unions
Scientifiques.

Union Astronomique Internationale.

EJNAR HERTZSPRUNG	}	Valgte 9. Maj 1924.
N. E. NØRLUND (Sekretær)		
E. STRÖMGREN (Formand)		

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

MARTIN KNUDSEN (Form.)	}	Valgte 9. Maj 1924.
P. O. PEDERSEN (Sekretær)		
VALD. POULSEN		

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

D. LA COUR	}	Valgte 11. April 1924.
MARTIN KNUDSEN (Sekretær)		
N. E. NØRLUND (Formand)		
JOHS. SCHMIDT		
N. P. JOHANSEN, Oberst		Valgte 17. April 1925.

Union Radio-Scientifique Internationale.

MARTIN KNUDSEN.	}	Valgte 14. November 1930.
P. O. PEDERSEN (Formand)		
VALD. POULSEN		
KAY CHRISTIANSEN, Over- ingeniør (Sekretær)		
ABSALON LARSEN, Professor		
C. SCHOU, Ingeniør		
D. LA COUR.		

Vulkanologisk Udvalg:

MARTIN KNUDSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.
S. P. L. SØRENSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.
O. B. BØGGILD, indvalgt 17. Nov. 1922.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum:

- A. B. DRACHMANN (Formand), indvalgt 26. Marts 1926.
 Fru Dr. ADA ADLER, indvalgt 26. Marts 1926.
 Professor KURT LATTE, Basel, indvalgt 4. November 1927.

Kommissionen for Corpus Medicorum Graecorum:

- KARL HUDE (Formand), indvalgt 17. Febr. 1928.
 HANS RÆDER, indvalgt 2. Nov. 1928.

Comité National for den nye Ducange:

- A. B. DRACHMANN (Formand), indvalgt 2. Nov. 1928.
 KARL HUDE, indvalgt 2. Nov. 1928.
 Frk. Dr. ELLEN JØRGENSEN, indvalgt 30. Nov. 1928.
 HANS RÆDER, indvalgt 2. Nov. 1928.
 Professor, Dr. E. ARUP, indvalgt 14. Nov. 1930.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog:

- H. O. LANGE (Formand), indvalgt 5. April 1929.
 JOHS. PEDERSEN, indvalgt 5. April 1929.

Carlsbergfondets Direktion:

- A. B. DRACHMANN (Formand), valgt 31. Okt. 1913, genvalgt 1922 og 1932, Valget gælder til 25. September 1942
 V. HENRIQUES, valgt 13. April 1917, genvalgt 1924, Valget gælder til 25. September 1934
 J. HJELMSLEV, valgt 11. Jan. 1918, genvalgt 1920 og 1930, Valget gælder til 25. September 1940
 JOHS. PEDERSEN, valgt 29. Januar 1926, genvalgt 1928, Valget gælder til 25. September 1938
 NIELS BJERRUM, valgt 27. Februar 1931, Valget gælder til 25. September 1936

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

- JOHS. PEDERSEN, valgt 12. Marts 1926, genvalgt 1928, Valget gælder til 25. September 1938

Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

- POUL C. POULSEN, administrerende Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, valgt 6. Februar 1925, genvalgt 1930, Valget gælder til 25. September 1935
- A. C. ANDERSEN, cand. polyt., Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, valgt 6. Februar 1925, genvalgt 1930, Valget gælder til 25. September 1935

*Medlemmer af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse,
valgte af Selskabet:*

- NIELS BJERRUM, valgt 31. Okt. 1919, genvalgt 1923, 1927 og 1931.
- CHR. BLINKENBERG, valgt 14. Nov. 1930, genvalgt 1931.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«:

Valgt i Marts 1925, Valgene gælder til April 1937.

VAGN AAGESEN, Kammeradvokat (Formand)	} Genvalgte
1932
RUD. COLLSTROP, Attaché ved Gesandtskabet i Berlin	
AAGE FRIIS	
MARTIN KNUDSEN	

Bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd«:

Valgene gælder til April i de nedenfor nævnte Aar.

- J. N. BRØNSTED, valgt 19. April 1929, genvalgt 1931 . . 1938
- MARTIN KNUDSEN (Formand), valgt 19. April 1929 . . . 1933

C. WESENBERG-LUND, valgt 19. April 1929	1934
O. B. BØGGILD, valgt 19. April 1929	1935
E. STRÖMGREN, valgt 19. April 1929	1937
AD. S. JENSEN, valgt 1. April 1932	1939
KNUD JESSEN, valgt 1. April 1932	1936

SELSKABETS ADRESSE ER:

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES
SELSKAB

DANTES PLADS 35, KØBENHAVN V.

Mødelokaler: Dantes Plads 35.

Sekretariat: Ny Vestergade 23², København V, Telf.
Byen 3240, aabent dagl. Kl. 2—4.

Assistent: ASGER LOMHOLT (f. ²/₈ 01), cand. theol., Normas-
vej 32, Valby, Telf. Vb. 2163. — (1926).

Medhj. i Sekretariatet: Fru ELLEN ERICHSEN (f. ¹²/₇ 97).
— (1932).

Medhj. hos Redaktøren: ELOF OLESEN (f. ¹⁷/₈ 77), cand. mag.
— (1920).

BERETNING OM MØDERNE 1931—32

1. Mødet den 16. Oktober 1931.

Tilstede var 44 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Jespersen, Juel, Kolderup Rosenvinge, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Hjlemslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Arth. Christensen, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Jessen, Bonnesen, Poul Nørlund, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Bang, Grønbech, Biilmann. — Desuden som Gæster: Malerinden Fru Helvig Kinch og cand. mag., Frk. Astrid Wentzel.

Præsidenten bød Medlemmerne Velkommen.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet to indenlandske Medlemmer, nemlig Dr. phil., jur., sc. & litt. HARALD HØFFDING, fh. Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 12. December 1884, død den 2. Juli 1931, og Dr. phil. NIELS NIELSEN, Professor i Matematik ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 17. April 1914, død den 16. September 1931. Endvidere havde Selskabet mistet 5 udenlandske Medlemmer, nemlig Dr. phil. HANS v. ARNIM, Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Wien, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 9. April 1920, død den 25. Maj 1931, Dr. phil. JAKOB ERIKSSON, fh. Professor, fh. Forstander ved Landbruks-Akademiens Experimentalfält ved Stockholm, optaget

i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 3. April 1908, død den 26. April 1931, Dr. phil. HANS OSCAR JUEL, Professor i Botanik ved Universitetet i Uppsala, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 13. April 1928, død den 3. Juli 1931, Dr. phil. ULRICH VON WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, fh. Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 9. April 1897, død den 25. September 1931 og Dr. phil. ALFRED LOTHAR WEGENER, Professor i Meteorologi og Geofysik ved Universitetet i Graz, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 11. April 1930, død under Ekspedition i Grønland 1931.

H. O. LANGE forelagde en Afhandling af Mag. art. W. Erichsen indeholdende en Udgave af Fragmenter af Taler af Biskop Agathonicus af Tarsos i fajumisk Dialekt.

CHR. BLINKENBERG forelagde den i 1931 udkomne første Del af Lindos-værket (Lindos, I: Les petits objets, et Bind Text og et Bind Tavler).

I tilknytning hertil gives en oversigt over Carlsbergfondets udgravning af borgen i Lindos, der i hele den historiske oldtid var indrettet som en helligdom for byens hovedgudinde, Athena Lindia. Udgravningen lededes af afdøde Dr. phil. K. F. Kinch, der afsluttede arbejdet i 1914, i forening med foredragsholderen, som dog kun deltog i de tre hovedkampagner (1903—05). På borgens højeste punkt, hvor den mykeniske bjærggudinde har været dyrket i 2. årtusinde f. Chr., lå tempelet; helligdommen afgrænsedes af propylæer med flere tilstødende bygninger, og foran disse rejstes i hellenistisk tid en mægtig søjlehal, der strakte sig tværs over hele borgfladen. De talrige fund af mindre oldsager (votivfigurer, smykker, vaser o. a.) har bragt fyldige oplysninger dels om gudindens væsen og kultus, dels om Lindos's kultur og kulturelle forbindelser med omverdenen i de forskellige afsnit af oldtiden. I 8.—7. årh. f. Chr. taler fundene især om forbindelser mod øst, med Forasien og navnlig med Kypros; i 6.—5. årh. og følgende tider viser de et renere græsk præg, under påvirkning først fra det ioniske Lilleasien, senere fra det græske fastland. Næst efter

de nævnte forskelligartede oldsager kommer i værd og betydning de talrige indskrifter, som udgravningen bragte for dagen, og som vil blive behandlet i Lindos-værkets 2. del.

Desuden forelagde CHR. BLINKENBERG *Corpus Vasorum Antiquorum* fasc. IV.

KNUD SAND gav en Meddelelse: *Om spontan Intersexualisme hos gallus domesticus.*

Intersexuelle tilstande hos fugle lader sig relativt let fremstille experimentelt. I naturen derimod fremkommer intersexualisme hos sunde fugle kun yderst sjældent. Der demonstreres et saadant ejendommeligt tilfælde hos en oprindelig høne, hvortil knyttes nogle teoretiske bemærkninger.

ELIS STRÖMGREN gav en Meddelelse: *De direkte periodiske Baner omkring begge Masser i »Problème restreint«.*

I de paa Københavns Observatorium udførte Arbejder over Trelegemeproblemet har der været to ledende Principper, der betegner den væsentlige Udvidelse i Forhold til tidligere Arbejdsprogrammer paa dette Omraade (H. Poincaré og G. H. Darwin): 1. Systematisk Søgen efter periodiske Løsninger uden Hensyn til, om saadanne Løsninger fremkommer som Fortsættelse af infinitesimale Løsninger eller ikke, og 2. Systematisk Følgen af alle fundne Klasser gennem hele deres Eksistensomraade. Den i den nu foreliggende Meddelelse omtalte Klasse Baner er typisk fra begge disse Synspunkter. Arbejdets Forhistorie gaar tilbage til Aar 1916. Klassen har — med forskellige Afbrydelser — under Medvirkning af et stort Antal Medarbejdere været i Arbejde indtil for kort Tid siden. Afhandlingen giver en Sammenstilling af hele det foreliggende Materiale.

Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. XI, Nr. 7.

Union Académique Internationale havde sendt trykt Beretning om Mødet i Unionen i Bruxelles den 25.—28. Maj 1931.

Udvalget for *Union Académique Internationale* forelagde Beretning om Mødet i Bruxelles den 25.—28. Maj 1931, ved hvilket Selskabet var repræsenteret af CHR. BLINKENBERG og A. B. DRACHMANN.

Præsidenten og *Sekretæren* havde sendt Beretning om Mødet i *Conseil International des Recherches* i Bruxelles den 11. Juli 1931, i hvilket de havde deltaget som Selskabets Delegerede. Beretningen er trykt Side 276.

MARTIN KNUDSEN havde sendt Beretning om Mødet i *Union Internationale de Physique pure et appliquée* i Bruxelles den 10.—11. Juli 1931, hvori han havde deltaget som Selskabets Delegerede. Beretningen er trykt Side 277—278.

Union Astronomique Internationale havde afholdt Møde i London den 19. September 1931 til Drøftelse bl. a. af nye Statuter. Selskabets Komité havde eenstemmig vedtaget at indstille, at Selskabet afgav de af Komitéen foreslaaede Svar paa de vedrørende Statuterne stillede Spørgsmaal.

Efter Forslag af Komitéen for *Union Radio-Scientifique Internationale* var D. LA COUR indtraadt i Komitéen.

Efter Forslag af *Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie* valgtes Raadstuearkivar, Mag. art. AXEL LINVALD til Medlem af Kommissionen, efter at han af Helbredshensyn havde maattet opgive sin Stilling som Kommissionens Sekretær fra 1. Juni 1931.

Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie havde sendt Beretning om de første 25 Aars Arbejde. Beretningen, som var udført af Kommissionens Sekretær, Dr. phil. LAURITZ NIELSEN, var tilstillet Selskabets Medlemmer.

Til Selskabets Repræsentanter i *Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse* genvalgtes NIELS BJERRUM og CHR. BLINKENBERG.

Carlsbergfondets Kvæstur havde sendt Meddelelse om Kreditering af Renter med 4.259 Kr. 67 Øre. Selskabets

Tilgodehavende hos Fondet udgør herefter pr. 30. September 1931 89.453 Kr. 09 Øre.

Den grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse havde sendt Beretning for Aaret 1930 med Meddelelse om, at den Selskabet tilkommende Andel i Stiftelsens Overskud for Aaret 1930 udgjorde 4.128 Kr. 82 Øre.

Fra *Carlsbergfondets Direktion* havde Selskabet modtaget 50 Eksemplarer af Fondets Jubilæumsskrift 1876—1926, I—II til Uddeling blandt fremtidige nye Medlemmer.

Selskabet havde gennem det *siamesiske Gesandtskab* modtaget nogle buddhistiske Værker. Disse blev stillet til Raadighed for Redaktionen af *Critical Pāli Dictionary*.

Fra *Marinebiblioteket* havde Selskabet som Gave modtaget et Eksempplar af »*Vice-Lavmand Eggert Olafsens og Land-Physici Biarne Povelsens Rejse igiennem Island, Bd. 1—2, 1772*«.

Den 3. *nordiske Kongres for Fysiologi* havde afholdt sit Aabningsmøde den 26. August 1931 i Selskabets Lokaler.

Redaktøren fremlagde som udgivet i Sommerens Løb: Oversigt over Forhandlinger 1930—31.

Math.-fys. Medd. Bd. XI, Nr. 2, 3, 4, 5, 6.

Skrifter, nat.-math. Afd. Rk. 8, Bd. III, Nr. 1, 2.

Critical Pāli Dictionary Bd. I, Nr. 3.

2. Mødet den 30. Oktober.

Tilstede var 47 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Boas, Jónsson, Jespersen, Bang, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjelmstev, Vald. Poulsen, Krogh, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lind-

hard, Jakob Nielsen, Strömngren, Winge, Ræder, Tuxen, Biilmann, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Ohrt, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, C. O. Jensen, Bjerrum, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Sand, Bonnesen.

KARL HUDE forelagde en kritisk Udgave af *Xenofons Anabasis*.

Udgaven hviler paa nye og fuldstændige Kollationer af de to ældste Haandskrifter, Vaticanus og Marcianus; desuden er Parisinus C blevet grundig revideret. Ved selve Textrecensionen er der i det videst mulige Omfang taget Hensyn til den indirekte Overlevering.

AUGUST KROGH gav en Meddelelse: *Sekretion af salte gennem fiskenes gæller*.

Processer, hvorved opløste stoffer bringes fra en mindre til en større koncentration, finder utvivlsomt ofte sted i levende organismer, men kun i ganske faa tilfælde tillader forholdene et nærmere kvalitativt og kvantitativt studium. De foretagne undersøgelser (A. B. Keys) viser, at salte afgives fra blod med et frysepunkt paa 0,6° gennem fiskenes gælder til havvand med Frysepunkt 1,9°. Processens mekanisme og energetik diskuteres.

ARTHUR CHRISTENSEN forelagde: »*Les Kayanides*«.

Der er atter i den seneste Tid af tyske Forskere blevet gjort Forsøg paa at identificere den Række Konger, som kendes fra gamle avestiske Hymner som Kavi'erne, i den iranske Sagnhistories seneste Udformning (bl. a. hos Firdausi) som Kayaniderne, med det achæmenidiske Dynasti. Meddeleren søger at paavise, at Identificeringen er uholdbar, og at der meget vel bag ved de ældste, sparsomme Kavi-Beretninger kan ligge Erindringer om et førachæmenidisk Afsnit af Østirans Historie. Da Identificeringen med Achæmeniderne almindeligvis bygger paa en ukritisk Sammenblanding af Kilder fra meget forskellig Tid, gennemgaaes Kildematerialet her, og de forskellige Lag, hvoraf Kayanide-Sagnene er opbygget, sondres. Disse Undersøgelser medfører bl. a. en ny Opfattelse af Yasht'ernes Tilblivelse og en Omvurdering af Bundahishn som sagnhistorisk Kilde.

I en vis Sammenhæng med dette Arbejde forelægges to nylig udkomne Skrifter: *Firdausi's Kongebog i Udvalg*, i dansk Oversættelse, og *The Pahlavi Codices K 20 & K 20 b, published in Facsimile*.

Trykt i »Hist.-fil. Medd.« Bd. XIX, Nr. 2.

OTTO JESPERSEN aflagde Beretning om »*Le deuxième Congrès de Linguistes*« i Genève den 25.—29. August 1931, i hvilken han tillige med HOLGER PEDERSEN havde deltaget som Selskabets Delegerede. Næste Kongres afholdes i September 1933 i Rom.

Carlsbergfondets Direktion forelagde Forslag til Ændring i Tillæg til Fundats for Carlsbergfondet af 12. Oktober 1888 § 3, næstsidste og sidste Stykke.

Nævnte § 3 næstsidste Stykke, der nu har følgende Ordlyd:

»Forsaavidt den, til hvem denne Fribolig overdrages, savner Midler til at bestride de med Benyttelsen forbundne Udgifter, skal Fondet bevilge et tilstrækkeligt Tilskud dertil, som dog med den paagældendes øvrige Indtægt ikke bør overstige den højeste Gage for Statens Embedsmænd.«,

ændres til:

»Forsaavidt den, til hvem denne Fribolig overdrages, efter Direktionens Skøn savner Midler til at bestride de med Benyttelsen forbundne Udgifter, skal Fondet bevilge et tilstrækkeligt Tilskud dertil«.

I Paragrafens sidste Stykke udelades Ordene: »hvorimod Gassen betales af Brugeren«.

Selskabet vedtog eenstemmigt at medgive Fondets Ansøgning om kgl. Konfirmation paa de nævnte Ændringer sin anbefaling.

Union Astronomique Internationale havde sendt Eksemplarer af Unionens nye Statuter. Næste Møde vilde blive afholdt den 2.—9. September 1932 i Cambridge, Mass. Kontingentet var som for tidligere Aar fastsat til 450 gl. Guld-frcs.

Union Internationale de Physique pure et appliquée havde sendt trykt Beretning om Mødet i Bruxelles den 10.—11. Juli 1931 samt et Eksemplar af de nye Statuter. Kontingentet var som hidtil 200 nye Guld-frcs.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Mag. art. W. ERICHSEN: »*Fajumische Fragmenten des Reden des Agathonicus*« i »Hist.-fil. Medd.«. Trykt i Bd. XIX, Nr. 1.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af cand. mag. JENS P. MØLLER: »*Table giving $\tan \frac{v}{2}$ in Parabolic Motion with Argument $M = (t - T) q^{-3/2}$ from $M = 275$ to $M = 4280$* « i »Math.-fys. Medd.«. Trykt i Bd. XI, Nr. 8.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Professor, Dr. phil. FR. WEIS: »*Fortsatte fysiske og kemiske Undersøgelser over danske Hedejorder og andre Podsoldannelser*« i »Biol. Medd.«. Trykt i Bd. X, Nr. 3.

3. Mødet den 13. November.

Tilstede var 45 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Boas, Jónsson, Jespersen, Bang, Juell, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Th. Madsen, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Arth. Christensen, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Boysen Jensen, Jessen, Poul Nørlund, Ohrt, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Henriques, Sand, Thomsen, Bonnesen.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. EMIL WARBURG, Professor, fh. Præsident for den fysisk-tekniske Rigsanstalt, Charlottenburg, Berlin, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 12. April 1912, død den 28. Juli 1931.

FINNUR JÓNSSON gav en Meddelelse: *Oddr munks Olaf Tryggvasons saga*.

A. B. DRACHMANN forelagde: *Suidae Lexicon edidit Ada Adler. Pars II, A-Θ. Leipzig, Teubner 1931*.

TH. MORTENSEN gav en Meddelelse: *Nye Studier over Cidarider.*

Trykt i »Skrifter, naturv.-math. Afd.« R. 9, Bd. IV, Nr. 4.

F. OHRT forelagde: *Vilhelm Thomsens samlede Afhandlinger, 4de Bind.*

Bindet indeholder, i tysk Oversættelse, det 1890 udkomne Arbejde »Berøringer mellem de finske og de baltiske (litauisk-lettske) Sprog.« Værket fremtræder, naar bortses fra Moderniseringen af enkelte Sprogs Retskrivning, helt igennem uden Omarbejdelse. Der er hist og her tilføjet dels Bemærkninger, som Vilh. Thomsen selv havde tilskrevet i sit Eksemplar, dels enkelte Oplysninger ved E. N. Setälä og F. Ohrt; alle Tilføjelser er betegnede som saadanne.

Sekretæren meddelte, at der rettidigt var indgaaet een Besvarelse af den af den historisk-filosofiske Klasse for Aaret 1930 udsatte Prisopgave, og fem Besvarelser af den af den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse for samme Aar udsatte Prisopgave.

Udvalget for Selskabets Bytteforbindelser stillede Forslag til Fagdeling af Selskabets Publikationer. Efter nogen Diskussion henvistes Sagen atter til Udvalget.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Dr. phil. H. MØLHOLM HANSEN: »*Nørholm Hede, en formationsstatistisk Vegetationsmonografi*« i »Skrifter, nat.-math. Afd.« Trykt Rk. 9, Bd. III, Nr. 3.

4. Mødet den 27. November.

Tilstede var 41 Medlemmer, nemlig: N. E. NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Niels Bohr, Arth. Christensen, Grønbech, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Beckett, Johs. Pedersen, Lindhard,

Jakob Nielsen, la Cour, Strömngren, Winge, Tuxen, Biilmann, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Bonnesen, Poul Nørlund, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Boas, Bock. — Desuden overværedes Mødet af Selskabets udenlandske Medlemmer Professor, Dr. G. Hevesy, Freiburg og Professor, Dr. F. G. E. Walberg, Lund.

HARALD BÖHR gav en Meddelelse: *Problemet om den Riemann'ske Zetafunktionens Værdifordeling.*

For nogle Aar siden forelagde Foredragsholderen i Videnskabernes Selskab til Optagelse i Selskabets Skrifter nogle geometriske Undersøgelser, udført i Samarbejde med Docent Børge Jessen, vedrørende Addition af konvekse Kurver med givne Sandsynlighedsfordelinger. Det nævnte Arbejde dannede det geometriske Grundlag for en planlagt Undersøgelse af den Riemann'ske Zetafunktionens Værdifordeling udført ved Hjælp af en geometrisk-talteoretisk Metode, som i sine Hovedtræk tidligere var udviklet af Foredragsholderen til Behandling af den analytiske Talteoris Funktioner. Dr. Jessen og Foredragsholderen har nu gennemført de paagældende Undersøgelser, og Resultaterne er ved at blive offentliggjorte i to større Afhandlinger i »Acta Mathematica.« I Foredraget vil der ganske kort blive gjort Rede for Karakteren af de vundne Resultater, der indenfor den afstukne Ramme synes at være af ret afsluttende Karakter.

FRANCIS BECKETT gav en Meddelelse: *En gammel-nederlandsk Altertavle paa Gaunø.*

Altertavlens Mester samt dens Stifter kan bestemmes.

EINAR BIILMANN gav en Meddelelse: *Om Indvirkningen af svag Underafkøling paa Krystalkimdannelsen ved spontan Krystallisation.*

Undersøgelsen er en Fortsættelse af det i Mødet den 13. Februar 1931 meddelte Arbejde om Krystalkimdannelse hos Allokanselyre.

Sekretæren meddelte, at der kunde indsendes *Forslag til Prisopgaver* for Selskabets Guldmedaille og Legaterne inden 1. Januar 1932.

Det vedtoges at overlade til Grosserer A. COLLSTROP at træffe Bestemmelse om Sammensætningen af Bestyrelsen for det af ham oprettede Hjem for en dansk Videnskabsmand, idet Bestyrelsens Funktionstid var udløbet. End-

videre vedtoges det at bringe Grosserer A. COLLSTROP en Tak for hans fortrinlige Forvaltning af Hjemmet og dets Midler.

5. Mødet den 11. December.

Tilstede var 53 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Boas, Jónsson, Jespersen, Juel, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Th. Madsen, Vedel, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Niels Bohr, Grønbech, Harald Bohr, Johs. Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Strømgren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Jessen, Ohrt, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Kolderup Rosenvinge, C. O. Jensen, P. O. Pedersen, Vilh. Andersen, Thomsen, Bonnesen.

Mindeord om HARALD HØFFDING ved V. GRØNBECH og NIELS BOHR. Trykt Side 57—136.

Carlsbergfondets Direktion meddelte, at der var opnaaet kgl. Konfirmation paa de foreslaaede Ændringer i Tillæg til Fundats for Carlsbergfondet af 12. Oktober 1888.

Direktionen foreslog, at § II, 2. Stk. 2. Punktum i Fondets Statuter, der er en Gentagelse af den nu ændrede Fundatsbestemmelse, bringes i Overensstemmelse med denne, saa at Punktum'et kommer til at lyde:

»Forsaavidt den, til hvem denne Fribolig overdrages, efter Direktionens Skøn savner Midler til at bestride de med Benyttelsen forbundne Udgifter, skal Fondet bevilge et tilstrækkeligt Tilskud dertil.«

Forslaget var eenstemmig vedtaget af Direktionen og meddelt Direktionen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg, der intet havde at bemærke dertil. Forslaget blev eenstemmig vedtaget af Selskabet.

Under Henvisning til Tillæg til Fundats for Carlsbergfondet af 12. Oktober 1888 § 3, jfr. Fondets Statuter § II, indstillede Direktionen, at Friboligen paa Gl. Carlsbergs Hovedbygning blev tilbudt NIELS BØHR.

Denne Indstilling var eenstemmig fra Direktionen og blev eenstemmig vedtaget af Selskabet.

Det af *Kassekommissionen* forelagte *Budget* for Aaret 1932 vedtoges. Trykt Side 150—152.

Union Académique Internationale havde meddelt, at Unionens Bureau den 28. November 1931 havde afholdt Møde til Forberedelse af Unionens ordinære Møde i Maj 1932. Til Behandling i Bureauets Møde kom følgende 4 Punkter:

- 1) Admission de puissances jusqu'ici étrangères à l'U. A. I.
- 2) Situation de la Russie vis à vis de l'U. A. I.
- 3) Durée des sessions.
- 4) Siège des réunions.

Efter Forslag fra *Udvalget vedr. Repræsentation* vedtoges det at delegere A. B. DRACHMANN til Møde i *Comité Central for Ducange* i Paris i Januar 1932, samt E. BILLMANN og S. P. L. SØRENSEN til »IX. internationale Kongress für reine und angewandte Chemie«, som afholdes i Madrid den 3.—10. April 1932.

Ingeniörsvetenskapsakademien, Stockholm havde tilstillet Selskabet et Eksemplar af den af Akademiet udgivne L. M. ERICSSON-Medaille. Denne blev overladt til den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Redaktøren fremlagde som udkommet:

Skrifter, nat.-math. Afd., Rk. 9, Bd. IV, Nr. 2.

Den historisk-filosofiske Klasse, den matematisk-fysiske og den biologiske Gruppe holdt Møder til Drøftelse af Fagdeling af Selskabets Publikationer.

6. Mødet den 22. Januar 1932.

Tilstede var 47 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Jespersen, Bang, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Vedel, Sandfeld, Brønsted, Hjlemslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, Niels Bohr, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, la Cour, Sand, Strömrgren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, P. Boysen Jensen, Jessen, Poul Nørlund, Ohrt, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Bock, Grønbech, Jakob Nielsen. — Desuden som Gæst mag. scient. K. L. Henriksen, København.

L. KOLDERUP ROSENVINGE forelagde 4de (sidste) Part af *The Marine Algæ of Denmark, I. Rhodophyceæ*, indeholdende Gigartinales, Rhodymeniales og Nemaatomatales.

Trykt i »Skrifter, nat.-math. Afd.«, Rk. 7, Bd. VII, Nr. 4.

AUGUST KROGH forelagde et efterladt Arbejde af Selskabets afdøde Medlem, Dr. phil. WILLIAM SØRENSEN: *Descriptions Laniatorum*.

Ved Sørensens Død i 1916 forefandt et ret betydeligt udarbejdet Manuskript samt Noter og Forarbejder til det øvrige. Cand. mag. C. With paatog sig Udgivelsen, men naaede før sin Død kun at faa enkelte Familier gennemgaaet. Arbejdet er nu ført til Ende af Museumsamanuensis mag. scient. K. L. Henriksen.

Vil blive trykt i »Skrifter, nat.-math. Afd.«.

KNUD JESSEN gav en Meddelelse: *Bøgens Indvandring i Danmark*.

Paa Grundlag af arkæologiske Fund og pollenstatistiske Undersøgelser belyses Bøgens Forekomst i Danmark i senatlantisk-subboreal-subatlantisk Tid (yngre Stenalder-Bronzealder-Jernalder).

AAGE FRIIS aflagde Beretning om *det nordiske Historikermøde* i Helsingfors den 7.—10. Juli 1931, hvori han og POUL NØRLUND havde deltaget som Selskabets Delegerede.

GROSSERER A. COLLSTROP havde meddelt, at han ønskede at genvælge den nuværende Bestyrelse for det af ham oprettede Hjem for en dansk Videnskabsmand for en Funktionstid af 6 Aar til April 1937 (jvfr. Side 23).

Union Académique Internationale havde sendt Agenda for Mødet i Bruxelles den 23.—26. Maj 1932. Paa Dagsordenen staar bl. a. Forslag fra Delegationerne i Amerika, England, Danmark, Holland, Norge og Polen om Ændring i Statut § 21 angaaende Unionens Mødested.

Conseil International des Unions Scientifiques havde sendt trykt Beretning om Mødet i Bruxelles i Juli 1931 samt Meddelelse om de i Statutterne foretagne Ændringer.

Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse havde bevilget 10.000 Kr. til Opretholdelse af Selskabets internationale Forbindelser.

A. B. DRACHMANN meddelte, at K. HUDE havde repræsenteret Selskabet ved Mødet i *Comité Central for Ducange* i Paris i Januar 1932.

Redaktøren fremlagde:

Skrifter, nat.-math. Afd., Rk. 7, Bd. VII, Nr. 4.

Skrifter, nat.-math. Afd., Rk. 9, Bd. IV, Nr. 3.

Klassemøder:

Den *historisk-filosofiske Klasse* holdt Møde med Dagsorden:

1. Bedømmelse af en indkommet Besvarelse af den for Aaret 1930 for Selskabets Guldmedaille samt 1000 Kr. stillede Prisopgave forelægges Klassen.
2. Forhandling om eventuelle nye Prisopgaver.

3. Mundtlig Anmeldelse af Forslag til Valg af nye Medlemmer.
4. Eventuelt.

Den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* holdt Møde med Dagsorden:

1. Bedømmelser af indkomne Besvarelser af den for Aaret 1930 for Det Classenske Legat stillede Prisopgave forelægges Klassen.
2. Forhandling om eventuelle nye Prisopgaver.
3. Mundtlig Anmeldelse af Forslag til Valg af nye Medlemmer.
4. Eventuelt.

7. Mødet den 5. Februar.

Tilstede var 39 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Boas, Jónsson, Jespersen, Bang, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Th. Madsen, Sandfeld, Bjerrum, Niels Bohr, V. Grønbech, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Winge, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Boysen Jensen, Knudsen, *Sekretær*, Blinkenberg, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Jessen.

HARALD BOHR talte Mindeord om NIELS NIELSEN. Trykt Side 137—145.

OTTO JESPERSEN forelagde: *A Modern English Grammar on Historical Principles, Vol. IV (Heidelberg, Carl Winter)*.

VILH. GRØNBECH forelagde en engelsk Bearbejdelse af sin Bog: *Vor Folkeæt i Oldtiden*.

ØJVIND WINGE gav en Meddelelse: *En ny Art, Brassica napocampestris, opstaaet ved Artskrydsning og Kromosomfordobling*.

Ved Krydsning af *Brassica napus* med 18 Kromosomer og *B. campestris* med 10 Kromosomer i Kønscellerne er hos Forsøgsleder H. N. Frandsen, Taastrup, fremkommet en ny, konstant Art med 28 Kromosomer. Den nye Types Oprindelse skyldes en somatisk Kromosomfordobling i F_1 -Zygoten.

Klasserne havde ikke udsat nye *Prisopgaver* for Aaret 1932.

Redaktøren fremlagde:

»Math.-fys. Medd.« Bd. XI, Nr. 7.

8. Mødet den 19. Februar.

Selskabets Protektor, Hs. MAJESTÆT KONGEN, overværede Mødet.

Tilstede var 53 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Boas, Jónsson, Jespersen, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Th. Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjelmslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, Niels Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Thomsen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Boysen Jensen, Bonnesen, Poul Nørlund, Ohrt, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Bang, Grønbech, Harald Bohr, Johs. Pedersen, Sand, Jessen. — Desuden som Gæst Professor L. M. Brillouin, Paris.

S. P. L. SØRENSEN gav en Meddelelse: *Proteinstoffernes Konstitution*.

Efter en kort Oversigt over tidligere Anskuelser om Proteinstoffernes Konstitution vil Forfatteren gøre Rede for sin Opfattelse af disse vigtige Stoffers Bygning som *reversibelt dissociable Komponentssystemer* og i Tilknytning hertil stille de af *The Svedberg* i de seneste Aar udførte Undersøgelser over Proteinstoffernes Molekulvægte i Forhold til Forfatterens egne Resultater.

AAGE FRIIS forelagde tredje Bind af »*Det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—1879*«, indeholdende Aktstykker og Breve til Belysning af den danske Regerings Politik fra 1. Januar 1871 til 31. December 1877.

Den *historisk-filosofiske Klasse* forelagde en Bedømmelse (trykt Side 153—156) af en Besvarelse af den for Aaret 1930 stillede Prisopgave i *nordisk Filologi*, der var indsendt med Motto: »The most interesting off all palimpsests is the map of England.«

I Tilslutning til Indstilling fra Bedømmelsesudvalget, JOHS. BRØNDUM-NIELSEN (Affatter), FINNUR JÓNSSON og JOH. STEENSTRUP, foreslog Klassen, at Besvarelsen belønnes med den udsatte Pris, Selskabets Guldmedaille og 1000 Kr. Dette vedtoges.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være mag. art. KRISTIAN HALD, København.

Den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* forelagde Bedømmelse (trykt Side 156—159) af 5 indkomne Besvarelser af den for Aaret 1930 for det Classenske Legat stillede *biologiske Prisopgave* vedrørende Humlebiernes Betydning for Bestøvningen af Rødkløveren.

I Tilslutning til Indstilling fra Bedømmelsesudvalget, C. RAUNKJÆR og C. WESENBERG-LUND (Affatter), foreslog Klassen, at Besvarelsen med Motto: »protripra« belønnes med Halvdelen af den udsatte Pris Kr. 2000, altsaa Kr. 1000. Dette vedtoges.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren til Afhandlingen, mrk. »protripra« sig at være Regnskabsfører OVE S. SKOVGAARD, Hjallese.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af stud. mag. JANNIK BJERRUM: »*Untersuchungen über Kupferammoniakverbindungen II*« i »Math.-fys. Medd.«. Trykt i Bd. XI, Nr. 10.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af cand. mag. R. E. H. RASMUSSEN: »*Radiometer Force and Dimensions of Apparatus*« i »Math.-fys. Medd.«. Trykt i Bd. XI, Nr. 9.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Bibliotekar A. G. DRACHMANN: »Ancient Oil Mills and Presses« i »Hist.-fil. Medd.«

Redaktøren fremlagde:

Math.-fys. Medd. Bd. XI, Nr. 8.

Biol. Medd. Bd. X, Nr. 3.

9. Mødet den 4. Marts.

Tilstede var 43 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Jespersen, Bang, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Krogh, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Sand, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Thomsen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Boysen Jensen, Jessen, Bonnesen, Poul Nørlund, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Friis, Vilh. Andersen, Winge, Ohrt.

C. WESENBERG-LUND gav en Meddelelse: *Om blodparasiterende Cerkarier i danske Ferskvande.*

Vore ferske Vandes Cerkariefauna har aldrig været Genstand for nærmere Undersøgelse. Der er nu paavist c. 40 Arter. Det er lykkedes at paavise, at Cerkarier hørende til Schistosomatidernes Familie, den der i Troperne fremkalder Bilharziasygdommene, ogsaa findes i vore ferske Vande. Undersøgelser fra de allersidste Aar bl. a. i Frankrig, England og Tyskland har vist, at de europæiske Arter bl. a. paafører Andefugle alvorlige Sygdomme og kan fremkalde forskelligartede Hudlidelser hos badende Mennesker; disse Lidelser har tidligere været tilskrevet ganske andre Aarsager (Vandets Haardhed, nervøst Temperament). Da Undersøgelserne har godtgjort, at disse samme Cerkarier ingenlunde er sjældne hos os, tør man gaa ud fra, at de ogsaa her spiller en vis Rolle for Anderier og kan være Skyld i Fremkomsten af Dermatiter hos Mennesker og Husdyr.

Vil blive trykt.

OLUF THOMSEN gav en Meddelelse: *Eksperimentelle Undersøgelser over den overførbare Hønseleukose.*

Der forelægges de foreløbige Resultater af, i Forening med cand. med. J. Engelbreth-Holm udførte, eksperimentelle Undersøgelser over den overførbare Hønseleukose, der i mange Henseender er en Analogi til den hos Mennesket optrædende *Leukæmi*. Som paavist af *Ellermann & O. Bang* frembringes den patologiske Proces af et filterpasserende Agens. Dettes nærmere Natur diskuteres ligesom Spørgsmaalet Infektion, Tumordannelse eller System sygdom af egenartet Natur. Gennem en Række Lysbilleder demonstreres de mest karakteristiske Træk i Histogenesen, og det vises, at ganske tilsvarende Processer kan frembringes ved gennem længere Tid at paavirke Knoglemarven med Stenkulstjære. Denne »Tjæreleukose« har dog hidtil ikke vist sig overførbart, hvilket vel ikke behøver at være Udtryk for nogen dyberegaende Forskel, da første Passage meget ofte mislykkes ogsaa ved den »spontane« Leukose.

Udvalget for *Union Académique Internationale* udbad sig Direktiver for de Delegerede til det kommende Møde i Unionen i Bruxelles.

Delegationen fik følgende Bemyndigelse:

1) at stemme for det paa Dagsordenen for Mødet i Maj 1932 optagne Forslag til Ændring af § 21 i Unionens Statuter, saalydende:

»Les réunions se tiennent normalement à Bruxelles. Toutefois une Assemblée peut choisir, pour l'Assemblée générale suivante, une autre ville, siège d'un corps savant affilié«;

i Tilfælde af at denne Formulering ændres under Forhandlingerne paa Mødet, da (ligesom de amerikanske Delegerede er instrueret til) kun at give et Forslag Tilslutning, der mindst giver samme Frihed i Valg af Mødested, og stemme imod et eventuelt andet Forslag, om hvilket dette ikke gælder;

2) hvis fornævnte Forslag vedtages, da, naar der gives Anledning dertil, at opretholde den tidligere fra dansk Side fremkomne Indbydelse til at holde et Aarsmøde i Køben-

havn, men ikke urgere denne Sag stærkt, hvis der f. Ex. viser sig Stemning for endnu at holde Mødet 1933 i Bruxelles;

3) hvis Forslaget forkastes, da at erklære, at Selskabet ønsker at udtræde af Unionen.

Professor CARSTEN HØEG havde tilstillet Selskabet en Skrivelse, som ønskedes sendt til American Council of Learned Societies, Washington, vedrørende Studiet af byzantinsk Musik gennem Udgivelse af to Serier Publikationer »*Monumenta Musicae Byzantinae*« og »*Supplementa*«. Professor Høeg, der foruden Professor H. J. W. TILLYARD, Cardiff og Professor EGON WELLESZ, Wien havde underskrevet Skrivelsen, kunde ønske at faa Selskabets anbefaling af Sagen. Det vedtoges efter Forslag af A. B. DRACHMANN at meddele, at Selskabet var villigt til ved given Lejlighed at anbefale Foretagendet til *Union Académique Internationale's* Interesse.

Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie havde indsendt Beretning for 1931. Trykt Side 160—161.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie havde indsendt Beretning for Aaret 1931. Trykt Side 162—168.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog havde indsendt Beretning for Aaret 1931. Trykt Side 272.

Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat aflagde Beretning og Regnskab for Aaret 1931. Selskabet gav Decharge for Regnskabet. Trykt Side 273—274.

Selskabet havde modtaget Meddelelse om, at den »*IX. internationale Kongress für reine und angewandte Chemie*« i Madrid den 3.—10. April 1932 aflystes for Aaret 1932 paa Grund af den økonomiske Krise.

Efter Forslag fra *Udvalget vedrørende Repræsentation* vedtoges følgende:

1) Til Mødet i *Union Académique Internationale* i Bruxelles den 23.—26. Maj 1932 delegeres CHR. BLINKENBERG og A. B. DRACHMANN.

2) Til Mødet i London i Maj 1932 af Exekutivkomitéen for *Conseil International des Unions Scientifiques* rejser Komiteens Vicepræsident, N. E. NØRLUND.

3) Til Mødet i *Union Astronomique Internationale* i Cambridge, Mass., U. S. A. den 2.—9. September 1932 delegeres N. E. NØRLUND og ELIS STRÖMGREN.

4) Til »*Congrès International des Mathématiciens*« i Zürich den 4.—12. September 1932 sendes ingen Delegation.

5) Til »*Le Ier Session du Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*« i London den 1.—6. August 1932 sendes ingen Delegation.

6) Til 300-Aars Jubilæum for Oprettelsen af *Universitetet i Tartu* den 30. Juni 1932 sendes Telegram.

7) Til 50-Aars Jubilæum for *Institut Mianowski, Warszawa* den 28. Februar 1932 sendes Telegram.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Dr. phil. E. BUCH ANDERSEN: »*Dannelse af Ammoniak ved Elektronstød*« i »*Math.-fys. Medd.*«. Trykt i Bd. XI, Nr. 11.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af cand. med. J. ENGELBRETH-HOLM: »*Undersøgelser over den saakaldte Erytroleukose hos Høns*« i »*Biol. Medd.*«. Trykt i Bd. X, Nr. 4.

Sekretæren forelagde Beretninger for 1931 fra *Sekretariatet* om: 1) Bytteforbindelser, 2) Central for Publikationsforsendelser, 3) Udsendelse af Forfattereksemplarer og 4) Selskabets Virksomhed ved dets Sekretariat. Trykt Side 279—288.

Klassemøder:

Den *historisk-filosofiske Klasse* holdt Møde med Dagsorden:

Forhandling om og Afstemning over Forslag om Optagelse af nye Medlemmer.

Den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* holdt Møde med Dagsorden:

Forhandling om og Afstemning over Forslag om Optagelse af nye Medlemmer.

10. Mødet den 18. Marts.

Tilstede var 38 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Bang, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Bjerrum, P. O. Pedersen, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Billmann, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Juel, Vilh. Andersen, Bonnesen, Ohrt.

JOH. STEENSTRUP gav en Meddelelse: *Flertal og Mindretal i ældre Tider i Danmark.*

H. O. LANGE gav en Meddelelse: *En koptisk Besværgelsestext.*

En hidtil uudgivet Besværgelsestext i fajumisk Dialekt, der paa en ejendommelig Maade belyser Hedenskabets Rester i det kristne Ægypten og Gnosticisomens dybe Indslag, meddeles og belyses.

Kassekommissionen forelagde det reviderede *Regnskab* for 1931. Trykt Side 146—149.

Sekretæren gav Meddelelse om Forslag fra Klasserne til Valg af nye Medlemmer.

Det vedtoges at optage følgende Afhandlinger af cand. polyt. KAI JULIUS PEDERSEN: »*General basic catalysis on the*

isomerisation of nitromethane. The dissociation of pseudo-acids« og »*The heats of dissociation of acetoacetic ethyl ester*« i »Math.-fys. Medd.«. Trykt i Bd. XII, Nr. 1—2.

II. Mødet den 1. April.

Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Kolderup Rosenvinge, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Bjerrum, Niels Bohr, P. O. Pedersen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Bilmann, Thomsen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Boysen Jensen, Jessen, Bonnesen, Ohrt, Ravn, Knudsen, *Sekretær*, Arth. Christensen, Grønbech, Sand.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN forelagde: *Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene I-II.*

P. BOYSEN JENSEN gav en Meddelelse: *Undersøgelser over Dannelsen af et vækstregulerende Stof hos Aspergillus niger.*

Ligesom Bakterier er ogsaa *Aspergillus niger* i Stand til at danne et Stof, der virker accelererende paa Væksthastigheden hos *Avenakoleoptiler*; i Modsætning til Bakterier danner *Aspergillus* Stoffet ogsaa paa flydende Substrat, hvorved Fremstillingen af det lettes betydeligt. Det viser sig, at det vækstaccelererende Stof kun dannes, hvis der er bestemte Aminosyrer til Stede i Kulturvædsken. Det paagældende Stof synes nærmest at være et tilfældigt Stofskifteprodukt uden paaviselig biologisk Betydning for *Aspergillus*; i hvert Fald virker det ikke fremmende paa Udviklingen af *Aspergillus*-kulturer.

T. BONNESEN forelagde en Afhandling af Dr. R. LÜNEBURG, Göttingen: *Eine Bemerkung zum Beweise eines Satzes über fastperiodische Funktionen.*«

Der foretoges Afstemning over de fra Klasserne indbragte Forslag til Optagelse af nye Medlemmer. Valgt blev:

I den *historisk-filosofiske Klasse* som indenlandsk Medlem: Dr. phil. GUDMUND HATT, Professor i Kulturgeografi ved Københavns Universitet; som nordiske Medlemmer: Dr.

phil. OTTO VON FRIESEN, Professor i svensk Sprog ved Universitetet i Uppsala, STEN KONOW, Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oslo, Dr. phil. KNUT LIESTÖL, Professor i norsk Folkemindevidenskab ved Universitetet i Oslo; som udenlandsk Medlem: Dr. phil. BEDŘICH HROZNÝ, Professor i Kileskrift og gammelorientalsk Historie ved Karlova Universita i Prag.

I den *naturvidenskabelig-mathematiske* Klasse som nordiske Medlemmer: Dr. phil. A. J. E. LÖNNBERG, Professor, Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm, RUTGER SERLANDER, fh. Professor i Vækstbiologi ved Universitetet i Uppsala; som øvrige udenlandske Medlemmer: PAUL EHRENFEST, Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Leiden og GILBERT NEWTON LEWIS, Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Berkeley, Cal.

Der foretoges følgende Valg:

1. Til *Sekretær* genvalgtes MARTIN KNUDSEN eenstemmigt for de kommende 5 Aar.
2. Til Medlem af *Kassekommissionen* genvalgtes KR. SANDFELD for de kommende 4 Aar.
3. Til *Revisor* genvalgtes D. B. LA COUR for de kommende 2 Aar.
4. Til Medlem af *Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat* valgtes AD. S. JENSEN i Stedet for AUG. KROGH, der ikke ønskede Genvalg, og KNUD JESSEN i Stedet for afdøde C. H. OSTENFELD henholdsvis for Tiden til April 1939 og 1936.

Den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* havde meddelt, at den havde genvalgt S. P. L. SØRENSEN som Formand for de kommende 3 Aar.

Selskabet vedtog eenstemmigt følgende Indstilling fra *Udvalget for Selskabets Bytteforbindelser* vedrørende Publikationerne og Bytteforbindelserne:

1) I de hidtidige Publikationers Indhold, Format og Titelblad foretages ikke anden Forandring end den, som følger af et af den historisk-filosofiske Klasse stillet Forslag om Udgivelse af »*Archæologisk-kunsthistoriske Meddelelser*« foruden de hidtidige Meddelelser.

2) I Udsendelseslisten foretages væsentlige Forandringer, idet Selskabet søger Forbindelse med en Række nye Institutioner, væsentlig Universitetsbiblioteker. Ogsaa nogle Indskrænkninger foretages, saa Forandringerne søges tilvejebragt paa Basis af en af Udvalget godkendt Liste, der ligger til Gennemsyn i Sekretariatet.

3) Afhandlinger i »Skrifterne« søges indskrænket saa vidt muligt.

Indstillingen var afgivet eenstemmigt af Udvalget, dog var J. E. V. BOAS ikke med til Indstilling af Pkt. 3.

Udvalgets Arbejde var hermed afsluttet.

I Tilslutning til foranstaaende Indstilling fra Udvalget for Selskabets Bytteforbindelser vedtoges det eenstemmigt efter Forslag af *Sekretæren* at foretage følgende Ændring af *Forretningsordenens* § 7:

I de to første Linier udgaar Ordene: »foruden de to Rækker »Skrifter« i 4to, der fortsættes som hidtil«.

Efter »2) Historisk-filologiske Meddelelser« indsættes

»3) Archæologisk-kunsthistoriske Meddelelser«.

De nuværende Numre 3, 4 og 5 forandres til 4, 5 og 6.

Efter 6) indsættes:

»Selskabet udgiver desuden i 4to:

7) Skrifter, historisk-filosofisk Afdeling.

8) Skrifter, naturvidenskabelig-mathematisk Afdeling«.

I sidste Linie paa Side 8 tilføjes »og Skrifter« efter »Meddelelser«.

Øverst paa Side 9 udgaar Sætningen: »Dog faar Medlemmer fra ...«

Følgende Forslag fra *Udvalget vedrørende Repræsentation* vedtoges eenstemmigt:

»Naar et Ikke-Medlem indsender Andragende om Optagelse af en Afhandling i Selskabets Publikationer, faar han fra Sekretariatet tilstillet et trykt Uddrag af den Del af Forretningsordenen, som kan have Interesse for ham. Efter dette Uddrag tilføjes følgende Bemærkning: Endvidere bedes bemærket, at det er en Betingelse for Optagelsen i Selskabets Publikationer, at Afhandlingen ikke tidligere har været offentliggjort, samt at den ikke er og ikke agtes indgivet som Doktordisputats. Skulde Afhandlingen ikke opfylde disse Betingelser, bedes dette meddelt omgaaende«.

Efter Forslag fra *Udvalget vedrørende Repræsentation* vedtoges følgende:

1) Til 300-Aars Jubilæum for *Universitetet i Amsterdam* den 27. Juni—1. Juli 1932 repræsenteres Selskabet af *Præsidenten*.

2) Til 350-Aars Jubilæum for *Universitetet i Würzburg* den 12. Maj 1932 sendes Telegram.

12. Mødet den 15. April.

Tilstede var 36 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Bang, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Sandfeld, Hjelmlev, Bjerrum, Niels Bohr, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, Lindhard, Jakob Nielsen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Boysen Jensen, Jessen, Bonnesen, Ohrt, Ravn, Hatt, Knudsen, *Sekretær*, Grønbech. — Desuden som Gæster Selskabets udenlandske Medlem Professor Paul Ehrenfest, Leiden og Professor Gaston Julia, Paris.

Præsidenten bød det nye indenlandske Medlem Velkommen.

FREDERIK POULSEN gav en Meddelelse: *Et Votivrelief i Ny Carlsberg Glyptotek.*

Relieffet, Katalognr. 197, hvis Ægthed J. L. Heiberg i sin Tid drog i Tvivl, viser sig at kunne dateres med stor Bestemthed til Tiden omkring 420 f. Kr. og maa betegnes som en af de interessanteste Udløbere af Parthenonstilen. Den kvindelige Hovedfigur viser nær Tilslutning til en Gudindefigur i Relieffet paa Athena Parthenos' Basis, bevaret i en Kopi i Pergamon, nu i Berlin.

Til *Revisorsuppleanter* valgtes T. BONNESEN og POUL NØRLUND.

Undervisningsministeriet havde sendt Meddelelse om, at der paa Finansloven for 1932—33 under § 21. VII. C. Konto 25 var bevilget Selskabet et *Statstilskud* paa 27.000 Kr., idet den hidtidige Bevilling var nedsat ekstraordinært med 3.000 Kr.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Dr. R. LÜNEBURG, Göttingen: »*Eine Bemerkung zum Beweise eines Satzes über fastperiodische Funktionen*« i »*Math.-fys. Medd.*«

Redaktøren fremlagde:

Hist.-fil. Medd. Bd. XIX, Nr. 1.

13. Mødet den 29. April.

Tilstede var 46 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Bang, Juel, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, Niels Bohr, Arth. Christensen, Grønbech, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Sand, Tuxen, Biilmann, Thomsen, Brøndum-Nielsen, Ad. S. Jensen, Boysen Jensen, Jessen, Bonnesen, P. Nørlund, Ohrt, Ravn, Hatt, Knudsen, *Sekretær*, Kolderup Rosenvinge, Friis, Vilh. Andersen, Ræder. — Desuden som Gæst Professor L. Rosenfeld, Liège.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. FR. WILHELM OSTWALD, fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Leipzig, optaget i Selskabets naturvidenskabelig-mathematiske Klasse d. 6. April 1906, død den 4. April 1932.

NIELS BOHR gav en Meddelelse: *Om Neutronernes Egenskaber.*

Undersøgelser, udført i den seneste Tid paa forskellige Laboratorier, af den ejendommelige Straalevirkning, der udgaar fra visse Grundstoffer, naar disse udsættes for Bestraaling fra radioaktive Stoffer, har ført til Erkendelsen af, at disse Virkninger skyldes en Udsendelse fra de bestraaede Atomers Kerner af materielle Partikler uden elektrisk Ladning, de saakaldte Neutroner. I Foredraget vil blive vist, hvorledes visse fra den sædvanlige Mekaniks Standpunkt overraskende Egenskaber af Neutronerne kan forklares paa simpel Maade ud fra Kvanteteorien.

POUL TUXEN gav en Meddelelse: *Nogle Bemærkninger om den indiske Traditions Opfattelse af Rigvedas Gudeverden.*

For at kunne vurdere den indfødte Traditions Fortolkning af Rigvedas Gudeverden vil det være nyttigt først at undersøge, i hvor umiddelbart og levende et Forhold Fortolkerne staar til Rigvedas religiøse Tankegang. Spørger vi, hvad de vediske Guder betyder for Yāska (c. 500 f. Kr.), Forfatteren af den ældste bevarede Udlægning af Vedaestrofer, viser det sig, at Rigveda allerede for ham er blevet »Literatur«, og at han forklarer dens Guder udfra Filologens og Ritualistens Synspunkter, medens hans egen religiøse Tankegang staar Upanishad-Tænkningen nær.

Til Medlem af *Carlsbergfondets Direktion* genvalgtes A. B. DRACHMANN eenstemmigt.

Carlsbergfondets Direktion forelagde Beretning for Regnskabsaaet 1930—31. Trykt Side 169—269.

Udvalget vedrørende *Abstracts af Afhandlinger* (Præsidenten, Klasseformændene, Sekretæren og Redaktøren) stillede følgende Forslag til Beslutning:

»Enhver Afhandling, som optages i Selskabets Publikationer, bør saa vidt muligt være ledsaget af et ganske

kort Uddrag paa Engelsk, Fransk eller Tysk, til bibliografisk Brug«.

Forslaget vedtoges.

Efter Forslag af *Redaktøren* og *Kassekommissionens Formand* vedtoges følgende Beregning af Prisen for Selskabets Publikationer:

»*Bogladeprisen* pr. Eksemplar sættes til det dobbelte af Gennemsnits-Fremstillingsprisen pr. Eksemplar«.

Redaktøren og *Kassekommissionens Formand* meddelte følgende vedrørende Betaling af *Ekstrasærtryk*:

»Som Følge af en i Tilslutning til Udvidelsen af Selskabets Bytteforbindelser foretagen Regulering af Trykoplagenes Størrelse, hvorved en Revision af de hidtil gældende Bestemmelser om Beregning af den Betaling, Forfatteren maa betale til Selskabet for Ekstrasærtryk, er nødvendiggjort, tillader vi os i Henhold til Forretningsordenens § 11 indtil videre at fastsætte følgende nye Pristarif:

Den Betaling, Forfatteren erlægger til Selskabet for Ekstrasærtryk (ud over de 100 Frieksemplarer) pr. Eksemplar fastsættes til 20 % af den for vedkommende Publikation fastsatte Bogladepris pr. Eksemplar.

Hvilket herved meddeles Selskabet til Efterretning. Samtidig tillader vi os at anbefale, at Medlemmer af Selskabet, under særlige Forhold og paa Grundlag af en til Selskabet indgiven skriftlig Motivering, kan have Adgang til eventuelle Lempelser med Hensyn til ovennævnte Betaling.«

Et af C. WESENBERG-LUND stillet Forslag om at føre *Forretningsordenens § 11* tilbage til den Affattelse, som den havde før 1930, blev herefter taget tilbage.

Kassekommissionen havde meddelt, at den havde genvalgt JOHS. HJELMSLEV til Formand.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum havde indsendt Beretning for Aaret 1931. Trykt Side 270—271.

Af *Emil Herborg's Legat* var de den 1. April 1932 ledige to Portioner tildelt cand. mag. R. E. H. RASMUSSEN og cand. mag. P. CHR. RØNNE NIELSEN for de kommende 3 Aar.

L'Association Franco-Danoise de Paris havde tilstillet Selskabet en Radering forestillende KR. NYROP.

Redaktøren fremlagde:

Skrifter, nat.-math. Afd. Rk. 9. Bd. IV, Nr. 4.

14. Mødet den 13. Maj.

Tilstede var 30 Medlemmer, nemlig: N. E. Nørlund, *Præsident*, Steenstrup, Jónsson, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Holger Pedersen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Arth. Christensen, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Jakob Nielsen, la Cour, Winge, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Bonnesen, Ohrt, Ravn, Hatt, Knudsen, *Sekretær*, Lange.

DINES ANDERSEN forelagde: *A Critical Pāli Dictionary*, Vol. I, Part IV.

KR. SANDFELD gav en Meddelelse: *Anvendelsen af vokativ paa rumænsk*.

Ene af de romanske sprog har rumænsk særlige former for vokativ, fx. *stăpâne!* af *stăpân* herre, *domnule!* af *domn* herre, *soro!* af *soră* søster, *domnilor!* af *domni* herrer. De bruges side om side med ordets grundform, fx. *Ivanciü!* og *Ivanciüle!*, uden at der kan gives nogen bestemt regel. Indgaar derimod vedkommende ord forbindelse med andre ord, hersker der visse, tildels ret komplicerede regler. Hedder en mand fx. *Trăian Rîzescu*, kan han tiltales enten *domnule Rîzescu* eller, mere familiært *domnule Trăiane*, idet kun fornavnet kan staa i vokativ efter vokativen *domnule*.

TH. MORTENSEN gav en Meddelelse: *Grønlands Echinoderm-Fauna og dens Oprindelse.*

Gennem de af forskellige, mest danske, Expeditioner (særlig »Ingolf«, »Danmark«, »Tjalfe« og »Godthaab«-Expeditionerne) foretagne Undersøgelser og Indsamlinger er den grønlandske Echinoderm-Fauna nu særdeles godt kendt. For de fleste Arters Vedkommende kan man med ret stor Sikkerhed angive, hvorfra den stammer. Der er Antydninger af ny Indvandring af Arter fra mere tempererede Egne, i Overensstemmelse med de Forandringer, der i den senere Tid er sket i den grønlandske Fiskefauna.

Sekretæren meddelte, at Selskabet i den forløbne Sæson 1931—32 havde holdt 14 Møder, i hvilke 17 Medlemmer af den *historisk-filosofiske Klasse* havde givet 19 Meddelelser, nemlig Dines Andersen, Beckett, Blinkenberg, Brøndum-Nielsen, Arth. Christensen, Drachmann, Friis, Grønbech (1 + Mindetale), Hude, Jespersen, Jónsson, Lange (2), Ohrt, Fred. Poulsen, Sandfeld, Steenstrup, Tuxen, — og 15 Medlemmer af den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* havde givet 19 Meddelelser, nemlig Biilmann, Harald Bohr (1 + Mindetale), Niels Bohr, (1 + Mindetale), Bonnesen, Boysen Jensen, Jessen, Krogh (2), Mortensen (2), Kolderup Rosenvinge, Sand, Strömngren, Sørensen, Oluf Thomsen, Wesenberg Lund, Winge.

LAURBERG & GAD FOT. 1918

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

Harald Hoffmeyer

MINDEORD

over afdøde Medlemmer.

Harald Høffding.

(11. Marts 1843—2. Juli 1931).

(Taler i Videnskabernes Selskabs Møde den 11. December 1931).

I.

Af V. Grønbech.

Høffdings forfatterskab danner et imponerende monument over et arbejdsomt liv; fra den tidlige ungdom til langt op i alderdommen holdt han ilden brændende på sin esse dag og nat. Men den litteratur han efterlod sig, er mere end blot et mindesmærke over en forskers utrættelige flid, det er monumentet over et menneskes hvileløse kamp for at leve i ånd og sandhed, over et liv for Guds ansigt, som man vilde have sagt i gamle dage, et liv under ansvar for idealet, som Høffding kunde have sagt. Disse utallige sider vidner om en sjæl der ikke blot har stridt, men også har lidt for at finde sig selv, for at blive et menneske i ordets højeste betydning.

For den der ikke er fagmand, er hans produktion uomspændelig. På disse sider kan der ikke blive tale om at vurdere hans livsværk og bedømme dets varighed efter videnskabens nugældende mål, dertil mangler jeg alle forudsætninger. Men een ting er mulig, og sådan som jeg ser på det, er denne opgave af nok så stor betydning som et opgør af Høffdings videnskabelige dødsbo. Det er muligt at finde mennesket Høffding bag disse bøger, det menneske

for hvem værket, når alt kommer til alt, var et middel til at finde og virkeliggøre sig selv.

Hvor personlig hans forskning var bestemt, fremlyser af hans skrifter fra det første til det sidste, men til overflod har han selv udtrykkelig bekendt sig som søgeren, der for sin egen sjæls skyld måtte gøre sig rede for hvad han kunde tro, og hvad han måtte vide. Ordet problem faldt ham ofte i munden, og nogen forskel mellem arbejdsproblem og livsproblem kendte han ikke til. Videnskab er et personligt arbejde, udsprunget af personlighedens inderste trang, siger han i sine Erindringer. Og når han tilføjer: På den anden side er der intet i det personlige liv som ikke skulde kunne gøres til genstand for videnskabelig betragtning, i hvert fald for historisk og psykologisk undersøgelse, så ligger der i disse ord »på den anden side« hverken mere eller mindre end at det personlige opgør må foregå i redelighed, med klare øjne, med ubarmhjærtig selvransagelse og med en uforfærdet anerkendelse af erfaringen som eneste kriterium på hvad der er virkelighed og sandhed.

Høffdings filosofi udsprang af åndelig nød, hans videnskab begyndte som en enetale han førte med sig selv for at blive klar over sin stilling. Han var født ind i et dilemma, det nittende århundredes dilemma, som man dengang kaldte modsætningen mellem tro og viden. På den ene side stod en overleveret betragtning af verden som resultatet af åndelige kræfter uden for horisonten, det guddommelige, som man af gammel vane eller af overbevisning kaldte dem; tilværelsen var bestemt af en overnaturlig vilje, der gav sig til kende i faste love, som mennesket måtte bøje sig under ikke blot for sin sjæls saligheds skyld, men også af hensyn til sin timelige velfærds. På den anden side stod videnskaben, der forudsatte et afsluttet univers inden for

horisonten. Videnskaben fandt også faste love, en vilje som var givet i verden selv, sådan som den ligger udbredt for vore sanser. Disse love er ikke forkyndt udefra, de afslører sig selv i tingene og i tingenes vekselspil, i historiens begivenheder og dens sammenhæng. Mennesket kan og skal ved systematisk agtpågivenhed finde dem frem, og han må lære at finde ind i dem, om han vil blive lykkelig. Forkæmperne for det der kaldes tro, ser alle fænomener og begivenheder som enden af en virkelighed, der forlænger sig ud over det naturlige, således at hemmeligheden skal søges bag om den sanselige erfaring. Videnskabens repræsentanter ser verden som en harmoni, der hviler i sig selv.

Dette opgør mellem tro og viden, som havde været i gang siden middelalderen, trak i det attende århundrede sammen til en krise og blev i det nittende århundrede spidset til i en kamp for eller mod Gud. Og når kampen blev så bitter, beroede det på at de to modstandere var enige om alt væsentligt. Da den verdslige videnskab løste sig ud af den kirkelige spekulation, overtog den hele teologien eller skolastiken, såvel dens problemer som dens metode og dens syn.

Med størst tydelighed giver slægtskabet sig til kende i betragtningen af mennesket: for videnskaben som for teologien var det menneskelige ikke noget i sig selv, kun resultatet af verdenslove, der forlængede sig ind i sjælen og gjorde mennesket til led i en stor proces, der kunde kaldes udvikling eller fremskridt. Det historiske skema der afløser kirkehistorien, er intet andet end en tillæmpning af Guds frelsesplan omsat til profan stil. Evolutionen presser samtlige menneskelige former ind i en stram udviklingslinje fra barbari til kultur, med samme foragt for alle individuelle

ejendommeligheder som teologien havde vist, når den blot betragtede hedningefolkene som mulige katoliker eller protestanter; Spencers og Darwins og Comtes historie er i ånd og syn og metode identisk med den skolastiske videnskab, hvor mennesker ikke har nogen selvstændig betydning som originale udfoldelser af livet, men kun som mere eller mindre mangelfuldt materiale til udformning af et bestemt kulturideal, af en moralsk norm. Rent overfladisk set ser det ud som var der foregået en forandring, idet tanken om et fald på begyndelsen af menneskets bane og en genoprettelse ved afslutningen var fejlet bort og erstattet med troen på en fremadskridende udvikling fra lavere til alt højere former; men den egentlige forudsætning for historien, eller bedre, den realitet som bestemte alle tanker om mennesket og dets historie, var blevet stående ganske uforandret. Mennesket er af naturen syndigt, bundfordærvet, sagde teologien; i det videnskabelige dogme udtrykkes samme erkendelse således: mennesket bliver til uden kultur, uden moral, uden religion, det begynder som et primitivt væsen, vildt og barbarisk, og arbejder sig langsomt, snublende opad til en nogenlunde ideel personlighed.

Videnskaben er sønnen der gør oprør for at etablere sig selv, men uden prutten overtager arv og gæld i det gamle bo. I stridens hede beskyldte kirkens forkæmpere deres modstandere for at være Belialsmænd, der undergravede ikke blot religion, men også moral og kunst, der opløste alle værdier, som det kaldtes; men i virkeligheden er tiden kristen til hjerterødderne. Mænd som Spencer, Darwin og Huxley er puritanere i deres etiske patos og deres etiske bekymring, i deres angst for livets brutalitet og deres iver for at vise at det gode trods alt arbejder sig frem gennem smærte, i deres forvisning om, at synden, lidelsen, grusom-

heden, som den stirrer os i møde såvel i naturen som i menneskelivet, blot er midlet til at frempresse og fremhjelpe en ideel stræben hen imod humanitet, barmhjertighed og dyd. Og ser man nærmere på deres idealer, de dyder som er frugterne af evolutionen, finder man lutter gamle kendinge; verdensudviklingens mål er at frembringe puritanismens selvbeherskelse og altruisme. Disse Belialsbørn kan uden nogen overdrivelse eller noget paradox kaldes troende kristne, der ikke behøver Gud for at opretholde deres kristendom. Kristendommen har aldrig haft mere overbevisningstro sønner, mere helstøbte helgener, mere sædelige gennemsnitskarakterer end disse filosofer. Og det samme gælder for Comtes vedkommende; han er katolik i alt, lige til troen på nødvendigheden af en pave og et kardinalkollegium til at retlede folket i viden og gode sæder, i alt undtagen netop Vorherre, som han jo forøvrigt til sidst erstatter med en moderniseret Madonna.

Kampen mellem tro og viden er en direkte fortsættelse af de gamle dogmatiske stridigheder, hvor lidenskaberne kommer i oprør, fordi de stridende parter er enige om alle forudsætninger og uenige om forklaringen. I stridens hede overså kirkens mænd, at de gik ud fra nøjagtig samme erfaring som videnskaben, og at de brugte nøjagtig samme metode som de profane forskere: de arbejdede med logiske slutninger ud fra iagttagelser. Videnskaben nøjedes med at konstatere en sammenhæng i tilværelsen — en etisk sammenhæng — og at udtrykke denne iagttagelse af sammenhængen i love; teologien forlangte, at disse love skulde kaldes Gud, selv om han ikke havde anden opgave end lovene, nemlig at forklare fænomenerne — og dette var ret beset troens eneste særforordning. Denne inderlige overensstemmelse i alt væsentligt gav sig til kende i, at troen fulgte videnskaben i

hælene og så at sige stadig forskansede sig i forskningens positioner, alt efter som den skred fremad. Efter at man en tid lang havde bekæmpet evolutionstanken som ugudeligt, nåede man frem til at se udvikling og fremskridt som det bedste bevis på Guds magt og godhed; han kunde lige så godt skabe lidt efter lidt, som han kunde skabe een gang for alle, og naturlove var ret beset det skønneste udtryk for hans uforanderlighed og trofasthed. Således kunde det gå til, at kirken ved århundredskiftet og senere blev evolutionens faste borg, og deri ligger ikke nogen skæbnens ironi, det viser blot, at den teologiske form for videnskaben ikke kan holde trit med sin søn. Den har givet arvingen alle sine bedste kræfter, alle sine tanker, sine idealer, sin moral, sin metode og er gået på aftægt.

Begge byggede på samme erfaring, men videnskaben havde det fortrin, at den omgikkes virkeligheden på nærmere hold end teologien, der måtte hente alt sit materiale i de laboratorier den bekæmpede som Satans værksteder. Og videnskaben havde endvidere den fordel, at den holdt sig inden for virkeligheden og uddrog sine tanker direkte af erfaringen. Kirken formåede intet andet end at lægge lidt til og sætte en top på de videnskabelige sætninger; den påstod, at når man ad forskningens vej var nået til det yderste resultat, skulde det kaldes Gud eller Guds magt, men den havde ikke andet at fremføre for sin påstand end et kosmologisk eller ontologisk eller teleologisk bevis for Guds tilværelse, altså et stykke videnskab af lidt ældre dato.

Men nu er det der kaldes religion, ikke en top der sættes oven på erfaringen, den er erfaringen selv, det vældigste ved livet, dets dybde, dets omspændende kraft, den er realiteten i tingene, i mennesket, i verden, og ulykken var,

at den realitet var gået tabt, ikke blot i de ugudelige videnskabsmænd, men i hele Europa, så at ingen — af dem der førte det store ord — tænkte sig den mulighed, at der var dybde i tingene ved siden af højde og bredde. Man disputerede om sandsynligheden for sjælens udødelighed, og forudsætningen var fra begge sider, at det blot drejede sig om livet varede kortere eller længere, til den legemlige død eller ud over dens grænse. Og så kom striden til at bestå i latterlige kævlerier om sådanne kuriøse problemer som hvorvidt det religiøse bestod i at anerkende miraklers mulighed eller endogså deres fornuftighed, om religion afhang af at man læste en bog uden kendskab til de forhold under hvilke den var blevet til, ja om religion bestod i at man forbød litteraturhistorisk undersøgelse af det gamle Testamente.

Det man kaldte tro, var blevet overflødig, fordi der ikke var noget at tro i ordets egentlige betydning — man måtte erstatte det med at tro på et eller andet. Videnskaben var selvtiltrækkelig, da den dannede et afsluttet hele, og det højeste kirken kunde afstedkomme, var at sætte et vakkeltorn og umotiveret tårn oven på dens bygning. Man søgte efter noget at tro på, historiske kendsgerninger, evige sandheder eller hvorledes nu slagordene lød; og det er betegnende at man udvortes stredes om dogmer, bogstavtro og andre tilsyneladende massive ting, men når man skulde forklare hvori værdien bestod ved disse forældede rariteter, smæltede man pludselig hen i en vag følelse. Denne følelse var den sidste flygtende rest af religionen, og den hang ved læresætningerne som duft i gamle klæder man ikke længere gik med.

Der var kun blevet en stemning tilbage, men denne stemning havde en sær magt, så stor en magt, at den kunde sende mennesker i ledning for en Gud der kun var en ver-

densforklaring. Og når stridens facit skal gøres op, må man tage denne stemning lige så alvorligt som alt andet; den er en realitet af samme art som de videnskabelige dogmer og derfor lige så vigtig for historikeren, ja vigtigere end alle argumenterne i kampen mellem tro og viden. Stemningen bunder i en følelse af at der mangler noget, den bærer inderst inde på et savn, en tomhed, der kunde drive mennesker ud i himmelstormende fortvivlelse, og kunde fylde dem med en mild vemod, der snart gjorde dem lyrisk bevægede, så at de i deres sværmeri tog deres drømme for virkelighed, snart fyldte dem med had og gjorde dem så lumpne og perfide i deres nidkærhed, at de ikke skyede noget middel for at komme videnskabsmanden til livs, fordi han havde sagt sandheden. Det ser kuriøst ud, at man beskyldte afstamningsteorien for at fornedre mennesket og betage det dets værdighed, man skulde ikke synes det var så forfærdeligt at nedstamme fra en abe, når der var kommet noget ud af en, ikke værre i hvert fald end at mennesket kun med nød og næppe frelses fra at være et bundfordærvet djævelens barn; de to dogmer var i virkeligheden blot udtryk for et og samme kristne syn på mennesket. Men harmen og angsten kom af at evolutionsdogmet afslørede det moderne menneske og viste at han var indspændt i et færdigt skema uden nogen som helst muligheder. Han kunde kun udvikle sig til at blive en fuldt ud hæderlig gentleman, der sørgede for sig og sine, gjorde ret og skel mod alle, stemte for retfærdighed i samfundet og havde de rigtige meninger om alle ting fra solens bane til sjælens konstruktion — og det var visselig til at græde over.

Stemningen rummede en angst og sorg over at den religiøse virkelighed var forsvundet, og netop fordi denne angst ikke vidste rede på sig selv, kunde den slå ud i

enfoldige angreb på literaturhistorikere der undersøgte bibelen, eller i tågede og fanatiske forsvar for mirakler, som man ikke ventede at se gentaget, ja som man med største glæde fortolkede naturligt som en slags guddommelige taskenspillerkunster med naturlove, blot de fik lov til at stå i bogen. Denne stemning, modsætningen mellem følelsen og virkeligheden, gjorde livet til en tung opgave for mange af de unge, og forøvrigt også for mange af de gamle i hine dage. Næsten alle autobiografierne fra den tid har vægtige kapitler med bekendelser af en virkelig pinsom Weltschmerz, beretninger om gennembrud eller om resignation.

Den unge Høffding gik ud i livet med en sådan religiøs stemning udbredt i sin sjæl. Da han stod foran universitetet, håbede han på en forening mellem følelsesliv og tankeliv, sådan at de supplerede hinanden, og han måtte med smærte erkende at foreningen trak sig længere og længere ud i det blå, jo nærmere han kom den teologiske visdoms sæde. Han opdagede snart at teologien ikke havde anden løsning for hans stemning end nogle tomme billeder, der skulde gøre det ud for realiteter. Straks ved sit indtog på universitetet mødte han denne pseudodybsindighed; der stod Fog og anskueliggjorde den strænge videnskabs kulde i modsætning til troens varme ved at kalde Athene en høj og ædel gudinde, der blot ikke var udsprunget af nogen moders skød og aldrig havde diet nogen moders bryst. Med et suk bekender Høffding at dybsindigheden ikke virkede meget orienterende på ham som vordende teolog, og med et endnu dybere suk bekender han at han måtte tygge nogen tid på åndrigheden, inden det gik op for ham at den ikke smagte af noget som helst.

Problemet afstedkom en standende strid i hans indre.

Foreløbig stod filosofi og teologi som to poler jeg følte mig udspændt imellem, siger han; ingen af dem kunde jeg slippe; men hvorledes kunde de bestå sammen! Måtte der dog ikke til sidst her kunne gives et eneste udtryk for personlighedens liv?

Brydningerne blev endnu bitrere for en dansk student i året 1862, fordi Søren Kierkegård havde ribbet religionen for alle realiteter og alt indhold, så at der ikke var blevet andet end tornene tilbage.

Det misforhold der var mellem religionen med dens magtesløse stemning og virkeligheden med dens gølge magt, krævede en løsning, enten i retning af at man sløjfede de religiøse postulater eller udvidede erfaringen og opdagede en virkelighed der gik ud over hvad videnskaben og den sunde sans betragtede som verdens grænse. Kierkegård satte hele sin genialitet ind på at umuliggøre denne opgave eller at udnytte misforholdet til at fremkalde en romantisk Weltschmerz, der tilfredsstillede hans personlige behov. For ham eksisterede der kun et eneste, nemlig den enkelte sjæl eller ret udtrykt Søren Kierkegårds sjæl, og det eneste der i hans øjne havde nogen interesse, var de begivenheder der foregik inden i denne afsluttede verden. Han forkyndte, at den eneste menneskeværdige måde at leve på var at isolere sjælen fuldstændig for at iagttage og nyde de reaktioner der fremkom ved isoleringen. Med overlegen foragt satte han erfaringen fra omverdenen til side som ligegyldig — uvæsentlig — men hans foragt var kun tilsyneladende, i virkeligheden udnyttede han med raffineret kunst modsætningen mellem mennesket og omverdenen til at frembringe en højspænding i sjælen, lidenskab, som han kaldte den. Det var ham om at gøre at drive modsigelsen op til det meningsløse og skabe et paradox for at frem-

kalde et kogepunktspres i lidenskaben. Til dette endemål udnyttede han alle de menneskelige forhold; alle han kom i berøring med, Regine Olsen, Goldschmidt, Mynster, Martensen, Rasmus Nielsen var dukker på hans teater, han gik omkring i den københavnske lilleverden og opfangede alle figurer i sine skarpe øjne, mens hans Candidat From, hans hørkræmmere og bedsteborgere er klædt op fra aller inderst til aller yderst, sådan at de kan spille deres rolle i hans dæmoniske komedie. På grund af hans opdragelse og anlæg, hans teologiske uddannelse blev det dog først og fremmest kirken der skulde levere sprængstoffet til hans personlige lidenskabstørst. Han konstruerede en urkristendom efter sit behov ved at gøre den til bærer for visse absolute krav, der gjorde det muligt at experimentere med den isolerede sjæl som i en spændingsfyldt kolbe. Han forlangte, at sandheden skulde være af den art at den holdt mennesket i en vedvarende spænding, og til det endemål konstruerede han selv den lov, at sandheden for at være ægte må bestå i et paradox. Inderligheden er alt, oplevelse, lidenskab, spænding er livet, og livets indhold, dets myter, dogmer, sandheder er kun brændsel til at holde ilden ved lige med. Med sin lidenskabelige energi, med sin dæmoniske kunst udnyttede Kierkegård denne stemning, som religionens død havde efterladt, frigjorde den og æggede den op til en slags extase.

Kierkegård havde sine forudsætninger i den tyske filosofi, skolastikens udløber. Idealismen havde allerede draget konsekvensen, at sjælen er den eneste realitet, men den havde bevaret et skinforhold til omverdenen ved at forudsætte at universet var et slags komplement eller et afbillede af sjælen, og at der til tankens logiske bevægelser svarede processer i det ydre, så at man kunde aflæse naturlovene

på tankens logiske forbindelser. Kierkegård opponerer mod Hegel ved at drage idealismens konsekvenser videre ud i det absurde og reducere verden til en uro, der kun havde den opgave at holde sjælslivet i gang.

Søren Kierkegård virkede til fald og oprejsning, et fald der blev videnskabens oprejsning. Tilsyneladende var det Kierkegårds konstruerede kristendom der virkede stærkest på hans disciple og åbnede deres øjne for det umulige i at være kristen under det krav, men dette er kun et udvortes skjul for noget mere centralt, det er paradoxet: sjælens forgudelse, der sprænger det møre bånd mellem menneskene og kirken. Ved at gøre religion til et middel til selvnydelse afslørede han hvor tom den var, når den kun skulde tjene til at sjælen ret kunde opleve sig selv.

Under mange bitre ungdomsår måtte Høffding kæmpe sig gennem stormfulde opgør for at holde fast på sig selv og blive klar over hvad der var det afgørende ved at være menneske. Det var en tid fuld af pine, og ofte var jeg ved at fortvivle, siger han.

Den vej et menneske går, er naturligvis skjult for udenforstående, det er formasteligt at ville følge ham på hans ensomme vandring gennem sin egen sjæl. Hvad vi i bedste fald ser, er kun glimt, antydninger af korsveje han har passeret, kriseøjeblikke da årelang kaotisk gæring udlader sig i et resultat.

Høffding har selv peget på en meget vigtig uro i sit ungdomsliv, nemlig Kr. Arentzen; man kan af hans egne ord danne sig et lille begreb om hvad denne ikke betydelige mand betød for den unge students frigørelse. Arentzens indflydelse begyndte i skoletiden og satte resultater længe før Høffding havde brug for dem, og den fortsattes åbenbart ind i ungdommen, da han begyndte at blive sig bevidst

hvad han havde lært. At Arentzen, som den epigon han var, udelukkende bevægede sig i æstetik, betød mindre i denne sammenhæng; det var samme modsætning mellem den blege, blodløse stemning og den hårde realitet, der gav spændingen i litteraturen og i religionen, og resultaterne af et æstetisk opgør kom uvilkårlig til at virke langt ud over alle literære grænser. Arentzen forlystede sig af et helt og godt hjerte med at kritisere de romantiske storheder, fordi han hvilede trykkeligen i en tro på ånden eller ideen som den sande realitet og dens åbenbaring i poesien som livets rigdom; kritikken var for ham som et kåd dyr, der fik lov til at lege op og ned og rundt om idealet, fordi ejermanden vidste at det aldrig kunde falde på at gnave i kanterne. Han lod den unge Høffding spænde alle kræfter i med at hale Oehlenschlägers digtteri i sikkerhed og lagde bravt med store sten i vejen, og man kan tænke sig at han ret har gottet sig ved at se sveden perle fra den gode discipels pande. Men af disse holmgange lærte discipelen at løse sin tro fra de former den klyngede sig til, lærte det praktisk, umiddelbart, uden selv at vide af hvad det var for færdigheder der opøvedes i ham. Arentzen vakte direkte og indirekte den kritiske ævne hos mig, siger Høffding, der er intet så frigørende som at forsvare noget man i grunden kæmper for at frigøre sig fra. Men lærdommen var både mere sammensat og mere umiddelbar end som så; han virkede så stærkt på os, dels ved sin æggende kritik, dels ved den baggrund af noget stort og uendeligt der syntes at stå bag ved ham, siger Høffding; og på den anden side: når Arentzen forkastede de nye guder ungdommen dyrkede, var det i hvert tilfælde ikke fordi han selv troede på de gamle. I disse sætninger, og sammenspillet mellem dem, ligger en bekendelse af, hvad han oplevede gennem Arentzens

undervisning. Det var modsætningen mellem hans tro og hans kritik der virkede forløsende på Høffding; berøringen sendte en række stød igennem hans gærende sjæl, hvorved tankerne blev løst ud af deres indfiltrede forbindelser og nedfældede, så at han kunde klare sig deres virkelighed og rækkevidde.

Det er oplysende at Arentzen selv blev dybt skuffet over de virkninger hans opdragelse havde på disciplene; for ham var det blot en leg, epigonens spil med sit legetøj, han blev fornærmet ved den opdagelse at hans leg havde alvorlige virkninger for de unge, at han havde gjort ikke blot sig selv, men også sin sag overflødig. Legen blev betydningsfuld. Høffding kan med fuld ret sige at den vakte hans kritiske ævne og gav ham mod til at se med egne øjne. Dybere endnu betød den en belæring om at formen ikke er alt, den gav ham øvelse i at sondre mellem det man kæmper for, og den form værdien tager i øjeblikket, også mellem sit inderste ideal og det man selv i øjeblikket ser i idealet. Han var den første der fik mig til at ane at meget som var gængs og fastslået, kunde ses og tages på en anden måde, siger Høffding. Men aller dybest betød det, at han lærte ikke at være bange for at han skulde komme til at sætte livet over styr, når han kæmpede med noget som han følte var en del af ham selv.

Hvad Høffding således oplevede gennem berøringen med et enkelt menneske og med kammeraterne i kredsen, var ikke en strøm der gik i et leje for sig selv; det virkede i et mylder af indtryk og erfaringer, ikke mindst erfaringer gennem læsning. Alt imens han tumlede med sig selv i stor sjælevåde, som han selv beskriver, havde han flittigt besøg af litteraturens store, der hver for sig efterlod stærke spor af deres besøg både i tanker og stemninger. Fra skoletiden af

var han fortrolig med de græske tragikere, med Platon, med Shakespeare og nyere digtere; og de inderlige ord der altid falder ham i munden når han omtaler sin læsning, vidner om at dette samliv med bøgerne afsatte lige så store virkninger som opgørene, selv om de ikke gjorde sig bemærkede med så store bump.

Igennem disse brede, uigennemsigtige strømme gik Kierkegård som en isnende pine, der stadig hindrede ham i at falde til ro. Det blev Kierkegård der bragte afgørelsen, siger Høffding selv, og det er rigtigt nok, i den forstand at han satte trykket op, så at låget gik af og der kom luft til. Udefra set, det vil sige i Høffdings bevidsthed, lå Kierkegårds bidrag til hans udvikling i at han gjorde det for svært at være troende; den sære kristendom som Kierkegård havde konstrueret til privat brug for sin lidenskab, tog Høffding foreløbig ganske naivt som historisk, som et tvingende krav han måske nok skulde anerkende, men ikke kunde honorere. Dybere set — som vi kan skønne af opgørets resultat — var hans frygt for denne umenneskelige religion blot en form for hans gudskamp med troen på livets »værdi«, under den gemte sig en dødelig angst for at han skulde miste sig selv i de fødselsveer der gik gennem sjælen. Krisen endte i et gennembrud, hvor troen slog sig fri og kritikken fødtes, som Høffding selv yndede at kalde det, eller med andre ord, hvor han fik mod og frihed til selv at vælge formen for sin tro. I dette gennembrud var Kierkegård fødselshjælper, det er sandt, men det er ikke mindre rigtigt, at det var Høffdings forelskelse der bragte veerne til ophør.

I sådanne kampe, hvor livet står på spil, er det ofte en udvortes ting der fremkalder afgørelsen, fordi den samler trykket på et bestemt punkt. Det er ikke tilfældige, øjeblikke-

lige hensyn der bestemmer afgørelsen, men de kan udløse spændingen ved at koncentrere den i et enten-eller, så at det resultat slår igennem der ubevidst var nået gennem lange års strid og nu lå færdigt og ventede på at komme frem for dagen. Denne store proces har Høffding udtrykt på een gang pudsigt og rørende, når han siger: den naturlige menneskelige trang sejrede, og dermed blev i virkeligheden grunden lagt til hele min senere måde at tage livet på; men både det pudsige og det rørende forsvinder ved nærmere betragtning for den dybe psykologiske sandhed der giver sig udtryk i sammenhængen mellem for- og eftersætningen. Man lægger ikke grundvolden til hele sin måde at tage livet på i lysten til at føre sin brud op for alteret, men bruden kan blive anledning til at brudgommen opdager, hvor bred og solid en grundvold han har lagt i sit ansigts sved og sit hjertes vånde. Afgørelsen gav sig et dramatisk udslag i at han kastede Kierkegårds »Øjeblikket« hen ad Gulvet; bagefter tog han bogen op igen, og fra nu af gik min beskæftigelse ud på at finde de psykologiske og historiske forudsætninger for Kierkegårds optræden og på at hente rent menneskelig styrkelse for mit liv ved at drage konsekvensen af at subjektiviteten er sandheden. Tydeligere og simpleere kunde man ikke let udtrykke den dybe sammenhæng.

Og således er det sandt, at Kierkegård blev frelseren. Gennem at brydes med den geniale selvnyder havde Høffding lært med hjertet at subjektiviteten er sandheden, lært det på sin egen måde — det vil sige, han havde fået mod til at tage ansvaret for hvad han måtte gøre og være, han havde fået skærpet sin selvprøvelse og fået rendyrket sin sky for alt hvad der ikke var personlig sandhed.

Da han var nået igennem til frihed, kunde han i klare, simple ord formulere hvad der havde været det centrale i

opgørene, nemlig tanken om en rent menneskelig måde at tage livet på, troen på muligheden af et selvstændigt menneskeliv på menneskelig grund. Dette har været målet hele tiden, ja mere, dette har været forudsætningen for opgøret fra begyndelse til ende, men det er først i det øjeblik målet er nået, han kan blive klar over hvad han hele tiden har stræbt efter. Det var kun meget langsomt at denne tanke og tro voksede sig stærk i mig, siger han forstående, han skulde tilkæmpe sig mod til at tænke tanken og tro troen, som han bar i sig. Hvad han hele tiden havde vidst, det blev han sig nu bevidst, at man kan bygge et ideelt menneskeliv op på rent human grund, eller, at hvad enten man kan gøre det eller ikke, må man forsøge på det, som han måske snarere på det tidspunkt vilde have formuleret sagen, at man kan leve med samme inderlighed, samme ansvar overfor idealet, samme troskab mod det helligste i sjælen, selv om man ikke kan finde ind i de gamle former. Fra Kierkegård, som han selv siger, gennem Kierkegård, som det måske vilde være rigtigere at sige, fik han formelen: subjektiviteten er sandheden, i sig selv skal man søge kriteriet, i sig selv skal man have ansvaret for sine meninger, inde i sig selv, i sin egen sandhedskærlighed, i sin samvittighed og ikke noget andet sted kan man finde dommeren. Det som skulde støtte ham i livet, kunde ikke være noget uden for ham, men måtte være noget som kundgjorde sig i ham, i selve de bedste og klareste tanker han kunde vinde, i selve den bedste og reneste stræben der kunde lægge beslag på ham.

Sand vilde jeg rigtignok fremfor alt være; denne sandhed, som er eet med inderlighed, er jo dog den eneste betingelse for at vi virkelig kan kalde noget vort — kan han i 1867 skrive til sin forlovede.

Meget har han tabt, men alt har han bevaret, nemlig sin

tro ganske ubeskåret. En tid lang kan han endnu klæde den i gammeldags former, men under dette skjul arbejder den sig frem til at tage en egen skikkelse, til tro på idealet i mennesket uafhængigt af alle ydre symboler, til forståelse af at de religiøse og kulturelle former kun er en tidsbegrundet iklædning for en stedsevarende vished om et højere mål for livet end det daglige stræv, til tro på at mennesket har en ideel kerne, der aldrig kan forringes, troen på værdiens beståen, som han senere definerer det.

Denne opdagelse betyder for ham begyndelsen til et alvorligt arbejde, nemlig at undersøge hvor langt menneskelig erkendelse kan nå, og i hvilket forhold den står til det personlige liv, hvorvidt en forbindelse mellem det menneskelige åndsliv og den religiøse tro er mulig og på hvilke vilkår — eller med andre ord, hvilke former troen skal antage. Og til at besvare dette spørgsmål var filosofisk tænkning nødvendig, føjer han til, filosofien, der hidtil havde været et bifag for mig, blev nu et hovedfag.

Men dette dækker atter over noget andet, noget personligt: der skulde skabes en sammenhæng, en harmoni på det nye grundlag, der skulde væves et nyt klædebon for troen, og materialet er hele det stof som romantiken havde gjort til et symbol og Kierkegård havde brugt til brændsel for en egoistisk lidenskab, nemlig vor viden om naturen og historien. Når Høffding udtrykker sin opgave med de ord: hvorvidt en forbindelse var mulig mellem den humane erkendelse og den religiøse tro, mener han, hvor mange af de gamle kristne former der endnu kunde bruges i det nye klædebon. Han kan ikke leve på troens stemning, men må stræbe efter en mere omfattende og dyberegående erkendelse og forståelse i filosofisk henseende; arbejdet må lede til et mål, som for mig personlig vil være af stor vigtig-

hed; jeg føler så sikkert at mit liv vilde blive holdningsløst og vaklende, når jeg afviste disse spørgsmål og lod dem stå hen i en ubestemt tåge, siger han.

Han har fundet sandhedens ånd og går nu ud for at opdage dens skikkelse. På sin vej møder han Comtes positivismisme og den engelske evolutionisme, genkender dem som sig selv og får derigennem forvisning om sin egen sandhed. Comte og Spencer er moderne, fuldfærdige udtryk for den sandhed han selv er nået til at forudsætte som mulig og nødvendig, nemlig troen, overbevisningen om at værdierne var udødelige, at den bestående moral, pligt og dyd, kristendommens fordring til mennesket, skulde arbejde sig ud i en fast, sædelig karakter, beroende på evige love, love der var så meget des vissere som de ikke hang i en Guds vilje, men i verdens inderste princip. Katoliken Comte, puritanerne Spencer og Darwin og Huxley var overbevisningstro, begejstrede forkyndere af den kultur den kristne kirke havde skabt, de stolede klippefast på at retfærdighed var grundprincippet i tilværelsen, og at menneskelivet bestod i fordringen om at arbejde for retfærdigheden på trods af synd, selvsyge, barbari, at menneskets adel bestod i pligten til at realisere det almene, det europæiske menneskeideal gennem kamp og selvovervindelse. De stolede blindt på at det kristne ideal var grundlagt i faste love, som ingen menneskevilje kunde røkke, love der gik gennem hele universet fra nederst til øverst, og at disse love kunde udledes af historien, både naturens historie og folkenes historie, og de var overbevist om at disse etiske love kunde formuleres i enkle principper: kampen for tilværelsen, de bedste udvælgelse, differentiation, koncentration og harmonisation, i de tre stadier for menneskets udvikling, eller hvorledes trylleformelen nu lød.

Her finder Høffding sig selv; hvad han gennem kamp har vundet, ser han her forkyndt med begrundelse i erfaringen, og derfor kan han gøre evolutionstænknerne nyttige for sin egen tænkning; derved er han også med til at løse dansk kultur af fortryllelsen under den tyske litteratur og lede den ud til kosmopolitisk frihed.

Dermed havde han fået et arbejde anvist, ti gennembruddet var i sig selv ingen løsning af livsproblemet, som han kunde slå sig til ro på. Han havde vundet at han var blevet rigtigere stillet, som han siger i sit aller første skrift, og dermed var der givet ham en opgave som han af rent personlige grunde måtte have løst, som han senere udtrykker det. Det gjaldt for ham om at klare sig hvad han var, hvad han indeholdt, han må studere sig selv, mennesket i dets indre økonomi og i dets forhold til omverdenen, sådan som dette bestemtes af indre behov, han må klare sig hvad der er fast og hvad der er flygtigt, hvad der er evigt og hvad der er tilfældigt i sjælens liv. Og han griber dette arbejde systematisk an og bringer det til foreløbig afslutning stykke for stykke ved sine undersøgelser over psykologi og etik.

Man behøver ikke at dokumentere planmæssigheden i Høffdings liv, ti han har selv i sine Erindringer opstillet epokerne skematisk: 1875—1887 psykologi og etik, 1887—1895 filosofiens historie, efter 1895 religionsfilosofi og erkendelsesteori. I sin biografi protesterer han mod den antagelse at det systematiske i hans skribentvirksomhed skulde bero på et pædagogisk hensyn til publikum; det var, siger han, indre grunde som bestemte gangen i hans virksomhed og forårsagede at hele hans liv rullede sig op i en klar plan. Skridt for skridt måtte han arbejde sig frem, tage de etiske og psykologiske problemer i orden og række-

følge. Det var sin egen grund han lagde, sin egen bygning han opførte; at hans skriftlige og mundtlige undervisning kunde blive et propædeutisk kursus i livskunst for andre, er blot en følge af det personlige i hans arbejde.

I sin psykologi vil han kortlægge menneskesjælen, han vil på videnskabelig vis omridse den fra alle sider, analysere den i dens forskellige virksomheder og attituder, alt med det formål at udfinde en sammenhæng der kan erstatte det gammeldags dogme om en sjæl eller et mystisk jeg bag ved fænomenerne. Han nærrede åbenbart en inderlig uvilje, blandet med frygt, mod den engelske psykologi, fordi han så eller rettere vel følte det som en fare for det åndelige liv, når den opløste sjælen i løse, usammenhængende associationer, der blot udvortes hægtedes på hinanden; en svækkelse af den indre sammenhæng vilde let føre til at menneskets etiske og ideelle selvhævdelse blev undergravet. Det lykkedes ham nu virkelig at afværge faren for sjælelig opløsning ved en undersøgelse af sjælens natur og love, udført med strængt videnskabelig metode.

Høffding kan konstatere en virkelig sjæl, ikke et mytisk væsen, der forsvinder så snart man vil gå det ind på livet, men noget påtageligt, en lov eller en tendens, som manifesterer sig i alle bevidsthedstilstande; i kraft af en syntese, en samlende og harmoniserende bevægelse, der tydeligst opererer i erindringen, bliver sjælslivet en helhed, stadig voksende, stadig foranderlig og dog altid sig selv. Der foregår en uafsluttelig indsmælningsproces, hvor det indstrømmende erfaringsstof bearbejdes, indarbejdes, sættes til at virke inden for harmonien og på een gang beriger og befæster personligheden. Han kan vise hvorledes denne samlende tendens virker fra det laveste til det højeste, i de simpleste såvel som i de mest sammensatte sjælsprocesser.

I dens kraft samles øjeblikksindtryk til komplekser af farver og toner, forestillinger sammenknyttes med tidligere erfaringer i genkendelsen, ophobningen af erfaringer organiseres, så at den virker ud gennem erindring og fantasi; ved sammenligning mellem de organiserede og ordnede forestillinger fødes en logik, der samler dem under højere synspunkter og udkrystalliserer begreber, endelig lægges der grund for en vurdering, en dom over tanker og følelser efter deres ævne til at hæmme eller fremme livet i dets ideelle stræben. Han eftersporer denne kraft i alle dens virkeformer, ved at analysere sjælelige processer og fænomener, ved at oprede associationstrådene i forestillingerne og afsløre fantasiens sammenfattende virksomhed, ved at gennemlyse de forskellige stadier i viljens virksomhed. Han lægger sig på lur efter enheden ved at følge den i opvågningen fra det ubevidste til det bevidste og ved at iagttage dens opløsning under patologiske omstændigheder. Han påkalder alle vidner; foruden sin egen selviagttagelse trækker han på menneskers bekendelser i digtning og historie, på dramatikerens intuition såvel som på kulturforskerens kendsgerninger.

Således er det lykkedes ham ved en videnskabelig undersøgelse af menneskets natur at underbygge sin tro på enhed i sjælen i den forstand som troen kræver, nemlig at der gives en harmoni som bruger erfaringen til sin egen stadige berigelse og kan bevare den menneskelige værdi uden nogen overnaturlig støtte. Han har erstattet sjælen med en tendens eller lov som virker i sig selv, livet med en sjælelig sammenhæng fra de simpleste sansninger til de højeste tanker, som han mener vil afsløre sig under alle individuelle ejendommeligheder. Det centrale udtryk for denne harmoni er viljen, arbejdet på at holde det psykiske indhold sammen i en

personlighed. Dens tjener er erkendelsen, tanken, der på visse udviklingstrin kan opkaste sig til herre. Symptomerne for denne enhedsstræben er følelserne, hvirvler i den sjælelige strøm, der røber om livet i os — efter det trin og den tilstand det til hver tid har nået — fremmes eller hæmmes, om det går frem eller tilbage med os.

Således har han fået sin tro bekræftet gennem erfaringen og derved overvundet sin angst for åndelig opløsning. Han har fundet en sjæl, som kan konstateres eller opleves uafhængigt af alle religiøse eller mytologiske systemer. Han har iagttaget at mennesket åndeligt set udgør en helhed, der skifter fra dag til dag, fordi det vokser ved at indarbejde sine erfaringer i en aktiv harmoni; han har set at sjælen er en organisme, der er sådan indrettet at den gennem sin instinktive virksomhed ikke blot bliver rigere, men også stadig fastere i sin struktur.

Hånd i hånd med hans studier over sjælslivets karakter går undersøgelser af det bærende i etiken. Det siger sig selv at det moralske var impliceret i fremstillingen af psykologien, der jo netop ved simpel iagttagelse havde konstateret at sjælslivet havde et værdifuldt mål, personlighedens styrkelse og vækst, og denne iboende adel gav sig endnu tydeligere til kende, når man betragtede mennesket i dets forhold til omverdenen.

I sin Etik og de dermed sammenhængende afhandlinger tog han spørgsmålet systematisk op for at undersøge om et ædelt menneskeliv og samfundsliv kan grundlægges på rent humant grundlag uden nogen støtte udefra. Ja, dette krav var ham ikke nok, egentlig lyder problemet: vil menneskelivet af sig selv, i kraft af sit inderste væsen nødvendigvis blive godt og nyttigt?

Gives der alment anerkendte forudsætninger for moralsk

vurdering, gives der en etik som på rationel måde hævder sin gyldighed for alle, således som tilfældet er med logiske, matematiske og naturvidenskabelige sætninger, spørger han. Svaret må i første omgang blive et nej. Iagttagelsen viser at det etiske ikke består i visse bestemte bud og forskrifter, menneskelige handlinger bedømmes ud fra højst forskellige forudsætninger; altsaa er det umuligt at opstille en eneste saliggørende etik, der kan ikke gives en enkelt form for moral, der gælder for alle tider og steder og individer, og følgelig heller ikke en sum af moralske bud, der udefra kan påtvinges mennesker.

Men en dybere undersøgelse af materialet lærer os at mennesket ifølge sin natur ikke blot kan, men må blive et etisk væsen. Det etiske er givet i selve sjælens væsen, i det menneskelige, der jo i kraft af enhedstrangen peger ud over øjeblikket og følgelig orienterer sig efter fremtiden på tværs af øjeblikkelige lyster.

Fremstillingen af sjællivet har allerede klarlagt at det åndelige livs formale ejendommelighed ligger i den enhed, den koncentration hvormed livsindholdet sammenfattes, og at målestokken for et åndslivs værdi ligger i forholdet mellem indholdets styrke og koncentrationens energi. I syntesen er givet en mulighed for at mennesket kan bøje sig for en lov der peger ud over de enkelte øjeblikke og ud over de enkelte individer.

Man finder fremdeles en lov givet i menneskets livsvilkår, at mennesket kun kan udvikle sig til en virkelig personlighed ved vekselvirkning med omgivelserne, og følgelig omfatter den etiske fordring til personligheden en bestræbelse for højere og ædlere udvikling af livet i samfundet. Så nøje hænger det personlige og det sociale krav sammen, at individet ikke kan opfylde sin pligt mod omverdenen,

med mindre han bevarer troskaben mod sig selv, med mindre han ubøjeligt fastholder og udvikler sin egen harmoni.

Da et isoleret individ er en umulighed, er både selvhævdelse og selvhengivelse betinget i naturens orden; som samfundsvæsen har mennesket en naturlig sympati lige så vel som en naturlig egoisme, og erfaringen lærer os at resultatet af det simple forsøg på at leve fører til dyd og moralsk orden. Den ideelle tendens ligger i at de to, selvhævdelsen og hengivelsen, kommer til at stå i harmonisk forhold til hinanden; ligesom den enkeltes selvhævdelse kommer de andre til gode, således kommer hans hengivelse ham selv til gode ved at udvikle ævner og drifter der ellers vilde ligge brak. Personlighedens lille verden kan ikke hævde sin værdi uden at stå i vekselvirkning med andre personlige væsener som elementer i en social helhed; vor etiske stræben går da ud på at frembringe alt større kontinuitet i personlighedens indre verden og i samfundets større verden, og styrken ved denne stræben beror på at den i begge tilfælde virker i samme plan.

Man kan derfor opstille det som etikens mål, at individet ved at søge sin egen ideelle fuldkommenhed også virker aller bedst til samfundets vel, man kan definere det sande samfund som en helhed af mennesker, hvor den enkelte ikke er ensidigt formål eller middel, men netop bliver middel ved at være formål. Man kan endelig bestemme det etiske som troskab mod den harmoni der holder personligheden sammen til en enhed. Og disse krav hænger ikke i luften som imperativer, de er så at sige det ideelle svar på naturens spørgsmål. De etiske problemer er ikke vilkårligt stillede, de følger blindt af loven eller tendensen i sjællivet og i samfundslivet, eller som vi også kan sige:

mennesket kan ikke leve uden at være eller stræbe efter at blive moralsk, han bliver det mere og mere, jo bedre han forstår sit eget væsen.

En nøgtern undersøgelse af den psykologiske virkelighed har da vist at vi ikke behøver at appellere til en overnaturlig bekræftelse eller til en metafysisk begrundelse for at frelse det etiske; menneskets natur, som vi lærer den at kende gennem erfaring, afgiver motiv både til at handle og til at bedømme handlingen.

Således har også troen retfærdiggjort sig selv på det etiske område, den er blevet anerkendt af virkeligheden gennem erfaring og iagttagelse, og da den står i forbund med livets grundlove, kan den uden frygt se historien i øjnene. Det menneske som er nået frem til forståelse af sig selv og lovene for sit væsen, bliver ikke forskrækket, når han opdager at menneskelige handlinger bedømmes ud fra højst forskellige forudsætninger, eller at moral i henseende til vurdering af godt og ondt skifter fra folk til folk, fra tid til tid, ja fra individ til individ. Han ved at dette ikke involverer nogen opløsning af moralen — det etiske er ikke afhængigt af tilfældige former, menneskets adel er ikke forankret i dogmer og myter, men i menneskenaturen, i dens love og tendenser. Sand moral består ikke i at overholde visse regler og forskrifter som pålægges mennesket udefra, han bliver etisk personlighed i samme mål som han udvikler sig selv og er tro mod den harmoni der holder hans sjælliv sammen til en helhed. Og da det centrale, harmonien i os forandres efter indholdets vækst, som psykologien lærer, er det naturligt at de bud hvori vor etiske bevidsthed udformer sig, også må undergå forskydninger. De etiske principper angiver de regler vi må følge i vor vurdering af menneskelige handlinger, når vi vil forblive i

overensstemmelse med det som er det inderste, det centrale i vor natur, som han udtrykker det i sin Religionsfilosofi.

En videnskabelig betragtning løser op for de problemer der overfladisk set kan synes uovervindelige. Mangfoldigheden i de moralske systemer, der synes den autoritets-troende et crux, bliver for den oplyste en bekræftelse på dybden i det etiske instinkt; forandringen eller, som man nu rettere bør kalde den, væksten er en styrke, ikke en svaghed ved det etiske. I og med selve variationen af de moralske former griber vi netop det bestandige: loven, tendensen, livets form.

Har man nu set enheden i loven neden under alle variationer, kan man også blive herre over mangfoldigheden ved at indordne den under typer, fra øjebliksstandpunktet gennem individualstadiet, familiestadiet og nationalstandpunktet til det rene humanitetsstade. Og for et dybere blik viser det sig, at den etiske tendens der er givet i og med menneskenaturen, ikke blot løber som en dom neden under handlingerne, men tager skikkelse i levende, bevægede, følte og lidenskabelige motiver, der umiddelbart driver til dåd.

Det etiske, forklarer Høffding, giver sig til kende som et sindelag — en grundværdi, et grundmotiv, der gør sig bemærket i livets forskellige forhold og bestemmer over hvad der er godt og hvad der er ondt, det er den sædelige tendens, der tager skikkelse i et moralsk system. Men overfor dette vurderingsmotiv står et handlingsmotiv, der driver til opfyldelse af dyden. Ved vurderingsmotivet bestemmes etikens indhold, de principper og regler der ligger til grund for vor vurderer og vor stræben; handlingsmotivet, den bevægende kraft, som i det enkelte tilfælde og på det enkelte område fører os til at ville og handle, behøver ikke at falde sammen med det grundlæggende vurderingsmotiv. I det praktiske

liv optræder det etiske som familiefølelse, venskab, patriotisme, arbejdsglæde, eller som retfærdighed, tapperhed og hjælpsomhed; de kan prøves på det oprindelige vurderingsprincip, men karakterens fuldkommenhed viser sig i at dette er skjult til stede, uden at det hvert øjeblik behøver at trænge sig frem.

Men Høffding bliver ikke stående ved den iagttagelse at det etiske gør sig umiddelbart gældende som naturlig tendens; han finder at det i alle etiske systemer, hvilket grundlag de så bygger på, har et fælles formalt indhold. Der kan udtrages en gruppe moralske begreber, som alle etiske systemer benytter, skønt de stiller dem i forskellig rangforordning efter den grundværdi de bygger på — sådanne begreber som goder, dyder, pligter og rettigheder. Disse begreber kan derfor siges at udgøre indholdet af en formal etik, der må kunne fremstilles i sammenhæng på grundlag af en sammenlignende undersøgelse af de forskellige etiske systemer.

Et menneske som er nået til fasthed ved at føle sin tro forankret i naturen selv, har fået frihed i sit væsen; han kan uden frygt se betingelserne i øjnene. Han ved at hans etiske værd ikke er afhængigt af at han indstiller sig på et bestemt system, og derfor vil han ikke blive forskrækket ved at opdage at flere forskellige muligheder frembyder sig som grundlag for moralen. Man kan gå ud fra egoismen eller altruismen, fra individets ret eller fra humanitetens krav, uden at det er muligt at bevise at det ene eller det andet grundlag er at foretrække. Det etiske består i at man ærligt anerkender og bliver sig bevidst at der gives forskellige muligheder, at man klart gør rede for de psykologiske og historiske betingelser ens system hviler på, og så tager konsekvensen af det standpunkt man vedkender sig.

Det er ikke valget af udgangspunkt der bestemmer over et menneskes etiske værd, men den energi hvormed han tager konsekvensen af princippet i alle sine handlinger.

Men det er ganske tydeligt, at Høffding ingenlunde regner alle udgangspunkter for lige gode, også på dette punkt kan det ud fra rent videnskabelig undersøgelse af erfaringen komme til en vurdering. For mit vedkommende — siger han forsigtigt — stod den universelle menneskelige sympati eller humanitetsfølelse, der brød igennem i den græsk-romerske verden efter Alexanders tid og, efter at middelalderens kirkeautoritet havde mistet sit enevælde, igen lagde sig for dagen i det 18de århundredes hævden af menneskerettighederne, som et betydningsfuldt grundlag, der var værd at uddybe og forsøge på at anvende i det enkelte. Det etiske ideal — således som det former sig på grundlag af den universelle sympati — fremtræder i tanken om et humanismens rige, hvor hver enkelt menneskelig personlighed stedse står som formål og aldrig blot som middel, altså som den der har umiddelbar værdi og aldrig blot middelbar eller potentiel værdi. Og bag denne bekendelse føler man Høffdings overbevisning om at udviklingen vil føre ham hen imod en almindelig antagelse af velfærdsprincippet som det ædleste grundlag for etisk livsførelse, og at etiken engang vil få sin Newton, som han udtrykker det, selv om han endnu ikke er kommet, og selv om Høffding udtrykkelig betoner, man ikke kan vide om han kommer. I historien ser han et fremskridt hen mod opfyldelsen af sit eget ideal. Den græske, den kristelige og den moderne åndsudvikling har hver givet sit bidrag til opstillingen af denne ide — nemlig at den enkeltes selvudvikling kan bane vejen for de andres selvudvikling. Der åbner sig her en stor horisont, vi ser tilbage til fortidens åndelige kampe,

men vi ser også fremad til åndeligt og materielt arbejde for uddybelsen og den fremskridende udfoldelse af det vundne.

Men i virkeligheden bærer Høffdings tro ham endnu længere ud. Man kan mødes i resultater, selv om begrundelsen er forskellig, og han forudsætter faktisk, at hvilket grundlag man end bygger på, vil etikens indhold i alt væsentligt blive det samme. Selv om han ikke direkte siger det, lever han på en fortrosthed om at menneskenaturen ikke blot er præget af en almindelig etisk tendens, men at der latent i den ligger et bestemt etisk ideal, og dette er humanitetsmoralen. Det ideal som former sig på grundlag af den universelle sympati, er ham det højeste etiske princip, og dette etiske ideal fremtræder med større eller mindre klarhed som forudsætning for eller dog som tendens i de specielle etiske regler og love og på de forskellige udviklingstrin. Han lever på — og tænker ud fra — en umiddelbar forvisning, som han finder støtte for i historien, at vejen går opad mod idealet. Livet trænger til tugt og regel, siger han, men de grundtanker der bestemmer tugten og regelen, må til sidst hentes fra livet selv. Denne formulering af erfaringen som eneste grundlag for erkendelse og livsførelse går umiddelbart over i troen: her er et stadigt kredsløb, som ikke udelukker et fremskridt, ti selv et ufuldkomment ideal kan gøre livet fuldkomnere end det var før, og det fuldkomnere liv vil da afføde endnu højere idealer. Selv en tilbagegang kan være en overgang og måske et nødvendigt middel til en højere stigen.

I hvert fald gælder fordringen om et alvorligt åndeligt arbejde for ethvert standpunkt der overhovedet skal kaldes etisk, hvad enten det så lægger egoisme — trangen til selvhævdelse — eller altruisme — trangen til hengivelse

— til grund; siger så nogen at han overhovedet ikke vil arbejde og heller ikke bryder sig om at være konsekvent, hører al diskussion op, og der kan så kun blive tale om opdragelse, opdragelse ved mennesker eller opdragelse ved livet.

Ved denne prøvelse gennem videnskaben har troen sejrrikt bevist sin kraft til at bære et menneskeliv uden overnaturlig begrundelse. Ja troen har ikke blot hævdet sig, den har ved frigørelsen udviklet ny styrke; når man har opgivet at føre sit liv på grundlag af et udvortes bud, stilles der større fordringer både til forstand og til selvugt, der kræves et alvorligt arbejde ikke alene i praksis, men også i teori. Der kommer mere sammenhæng og dybde over livet, mener Høffding, når man ikke længere føler sig afhængig af en autoritet, men ved sig i overensstemmelse med love og principper, når man ser, at netop det skiftende i etikens indhold kan bero på en endnu dybere lov, nemlig at universet er under udvikling, og at man selv er med til at arbejde på fremskridtet. Ansvarer bliver ikke mindre, tværtimod, til den der har opgivet autoriteten og lagt livet om på videnskabens rationelle grund, stilles der større fordringer; den der lever i frihed, har fået en ædlere og tillige strængere tugtemester: livets egen idealitet, med dens hvileløse krav om udvikling, fuldkommengørelse.

Alt imedens Høffding således orienterede sig inden for erfaringen for at underbygge sin tro med et nyt grundlag, satte han sig med iver ind i filosofiens historie. Efter grundige studier, særlig af græsk tænkning, men også af middelalderlig og moderne filosofi — et arbejde der bar frugt i en række monografier over tænkere fra forskellige tider — samlede han sig til en systematisk fremstilling af filosofiens historie fra renæssancen til nutiden. Han siger selv at denne

begrænsning var udslag af resignation, men selv om det er hensynet til tid og kræfter som hindrer ham i at følge sin lyst til også at give en fremstilling af græsk filosofi, er det ikke tilfældigt at hans valg netop falder på de tre sidste århundreder. Den nyere filosofis historie var et led i arbejdet på troens begrundelse — for problemernes stilling i vor tid var naturligvis de tre sidste århundreders filosofi af største betydning — som han siden har sagt.

Hvad han søgte, var problemerne, sådan som de tog kød og blod i filosoferne. Han opfattede filosofiens historie som en stor dialog mellem tænkerne, hvor de hjælper hinanden og deres medmennesker til at klare forståelsen af de menneskelige behov og forudsætninger, og finde vejen til sand lykke gennem erkendelse. Den græske tænkning havde så stort et værd for ham, fordi han gennem bekendtskabet med den vandt en dyb overbevisning om videnskabens og det humane livs selvstændige betydning, og jo længere han kom ned i tiden, des stærkere tilspidsedes denne personlige interesse for det problem der bestemte alle hans tanker.

Det er da en naturlig følge af Høffdings indstilling, at de banebrydende naturforskere som Kopernikus, Galilei, Newton, Robert Mayer og Darwin kom til at stå på fremtrædende pladser, fordi de, hvad enten man vil kalde dem filosofer eller ikke, gennem deres forsken har givet stødet til betydningsfulde ændringer i de filosofiske problemstillinger.

Det næste skridt fremad blev taget i religionsfilosofien. Han siger, at interessen for det religiøse problem i de foregående år ikke havde været særlig fremtrædende hos ham; grunden er simpelt hen den, at den tro der i hans første ungdom havde kæmpet under kristelige forestillinger som

banner, nu var omsat til arbejde i sjælelærens og etikens skakter. Hans religionsfilosofi kunde blot give en udførligere begrundelse af de resultater som forelå i hans psykologi og etik, men, som han også siger, han så stadig i religionen et psykologisk og etisk problem, som det var af vigtighed at få formuleret på rette måde. Religionsfilosofien voksede da naturligt ud af psykologien og etiken, også rent udvortes, idet læsningen af biografier, der affødtes af hans interesse for psykologi, vakte lysten hos ham til at undersøge hvorledes den almenmenneskelige tro fandt udtryk i religionens former, han mente at man kunde finde dette spørgsmål besvaret hos mænd der med religiøs overbevisning forbandt ævnen til tankemæssigt at gøre rede for hvad de oplevede i en tilstand af religiøs betagethed. Ved at granske og sammenligne selvbekendelser af fremragende religiøse personligheder fra forskellige tider og sammenholde disse med religionshistoriens forskninger vilde han søge at trænge ind til grundtanken, det fundamentale i religionen i dens forskellige former. Og dermed mente jeg så at kunne finde et grundlag for forståelsen af religionens stilling i vore dage og for formodninger om dens fremtid — føjer han til med en selvfølgelig bekendelse af den praktiske interesse der lå bag hans studier. Men motivet stak endnu dybere. Som han i sin psykologi havde bevist troen på menneskets idealitet, således måtte han i religionsfilosofien undersøge om den rent menneskelige livsførelse også kunde bevise sin ævne til at hævde sin idealitet med samme styrke som en overnaturligt begrundet religion, om der — som han skrev i et brev til Anton Thomsen — kommer ækvivalenter i steden for det der forsvinder ved overgangen fra positiv religion til fri humanitet.

På spørgsmålet om troen kan hævde sig uden overnatur-

lig støtte, bliver svaret et afgjort ja, men det er betegnende, at dette sejrige ja vandtes gennem tvivlende kamp. Jeg stiller mig anderledes til den frie tænken, når jeg er overbevist om at den vil skaffe rigelige ækvivalenter, end når jeg er overbevist om det modsatte eller dog har tvivl derom — jeg bekender at jeg endnu hører til de tvivlende, altså tvivler om min egen hypotese — og håbet om at finde ækvivalenter, som jeg ikke vil opgive, kan føre til arbejde på at finde eller frembringe dem. Netop derfor kan han triumfere og på titelbladet af sin Religionsfilosofi sætte det motto: *Alte dubitat qui altius credit*, som han oversætter med: dyb tvivl på grundlag af endnu dybere tro.

Ved sin undersøgelse af religionens væsen går han analytisk til værks; han ser den an fra tre sider: psykologisk, etisk og erkendelsesteoretisk, og belyser problemet ved et righoldigt materiale fra forskellige tider og steder, fra kulturreligioner og personlige bekendelser, fra mystik og fra teologi, alt dog på anden hånd og uden noget tidshistorisk perspektiv.

Først klarer han grunden ved at eftervise at religionen ikke udspringer af tænkning og ikke har sin værdi i at den giver en forklaring på tilværelsens gåder, selv om den prætenderer at gøre det. Beviset er det simple, at religionen ikke kan løse de gåder som videnskaben må lade stå hen, og at dens forklaringer iøvrigt må anses for gale ved sammenligning med den moderne videnskabs metode. Religionens svar er ikke svar på videnskabens spørgsmål, siger han tro skyldigt, og bekender sig dermed åbent som det moderne menneske, der igennem betragtning af religionens væsen søger en begrundelse for sin moderne tro på de værdier der er skabt inden for hans kristne kultur, og han tilføjer endda, at det i løbet af de sidste århundreder er blevet klarere

og klarere at religionens betydning ikke kan bestå i den videnskabelige erkendelse af tilværelsen. Som forsøg på forståelse af livet, på løsning af verdensgåderne har altså religionen tabt slaget.

Dernæst kommer han til det resultat at religionen i sin oprindelse ikke er etisk og først bliver det på et højere trin ved indflydelse fra profetiske eller moralske personligheder — samt at den stadig står i fare for at miste sammenhængen med det etiske eller i hvert fald at sakke bagud, synke ned til lavere former for moral, således som kristendommens historie beviser. Religion er tro på værdier, men ved spørgsmålet om hvilke værdier der tros på, og hvoraf man ved at det der opdages og frembringes, er værdifuldt, vises vi tilbage fra religionen til etiken. Det etiske er altså primært i forhold til det religiøse eller med andre ord, religionen kan være af betydning som handlingsmotiv, men når det gælder vurderingsprincippet, er den afhængig af etiken. Religion udspringer da af følelsen, og som det fundamentale i denne følelse finder han troen på værdiens beståen. Alle de forskellige former religionen har antaget i tidernes løb, er kun en symbolsk iklædning af denne tro og af arbejdet for at hævde den. Endog en så lidet optimistisk lære som dogmet om helvedesstraffene og en evig fordømmelse viser sig ved nærmere eftersyn at være et udslag af troen på værdiens beståen; ifølge Augustin tjener modsætningen mellem de salige og de fordømte til at forøge helhedens skønhed til Guds ære og hans tankers forherligelse.

At religionen så til tider kan blive en fjende af værdierne, kommer af en omstændighed der hænger nøje sammen med dens væsen, således som dette måtte være, dersom troen på værdiens beståen er det religiøse axiom; det

betyder at den er så optaget af at hævde troen på værdiens beståen, at den ikke får tid til at finde og frembringe værdierne i den givne verden.

Religion, det er altså menneskets interesse for det verdensdrama hvori han selv er både skuespiller og tilskuer, han har værdier som står på spil i kampen, og føler en levende lyst eller ulyst, alt efter den skæbne værdierne lider. Denne ved værdiernes skæbne under tilværelseskampen bestemte følelse er den religiøse følelse, den er altså bestemt ved forholdet mellem værdi og virkelighed.

Men selv om det religiøse i sig selv ikke er etisk, kan det ikke være andet end at religionen knyttes sammen med moralen og indgår en tæt forening med de ideelle værdier. Dette forhold mellem etik og religion mener Høffding at kunne udlede ved en analyse af det religiøse sjæleliv, og han finder den bekræftet ved historien, ti efter hans mening — en anskuelse han støtter på religionsforskernes teorier — ligger den dybeste indskæring i religiøsitetens udvikling mellem naturreligion og etisk religion. I sin begyndelse og i sine primitivere former er den amoralsk, men religionen tenderer hen imod at stå som en projektion af det etiske, og jo renere den bliver, des bedre realiserer den denne tendens.

I den religiøse bevidsthed fremtræder troen på værdiens beståen ikke rent, sådan som vi gennem refleksion formulerer den, den klæder sig i billeder hentede fra specielle erfaringsområder, og forestillingerne om guderne skyldes kombination af billeder af forskellig oprindelse, så at vi ikke kan forbavses over at de ikke indeholder nogen konsekvent tankegang. I tidens løb har troen formummet sig i mange forskellige former, i myter og kultus, i frelsesystemer og mystiske extaser, men det bestående under

alle skikkelser er princippet, og overfor denne permanente, sejrrige tro har formerne kun underordnet interesse.

Atter her har Høffding fundet en iboende tendens, uadskillelig fra menneskelivet, som det hidtil er ført ifølge historiens vidnesbyrd.

Efter at Høffding har klarlagt det egentlige grundlag for al religiøsitet, må han optage spørgsmålet, om en sådan tro nu også er videnskabeligt forsvarlig, om den er forenelig med en strængt videnskabelig opfattelse. Det problem der således rejser sig, om troen på værdiens beståen har nogen berettigelse, kan naturligvis kun besvares af videnskaben selv, det vil sige ved en rationel undersøgelse af erfaringen, og videnskaben må på forhånd erklære sig ude af stand til at give et afsluttende svar, da vi jo ikke overskuer tilværelsen så fuldstændigt at vi kan fælde en endelig dom. Hvorledes vil det gå til sidst, hvorfra kommer det værdifulde og hvorhen går det, hvorledes hænger det vi kæmper for, og det som gør at vi kan kæmpe for det, sammen med tilværelsens inderste væsen? Op mod disse spørgsmål kan videnskaben kun stille sine sidste hypoteser, det vil sige formulere de muligheder der ikke strider mod erfaringen, så vidt vi kender den, og som endvidere har en vis støtte ved at skønnes at ligge i fortsættelse af de tendenser vi iagttager. Noget bevis for troens berettigelse eller for at den stemmer med virkeligheden, kan da ikke føres, men lige så lidt kan troen modbevises; der er fra videnskabens side intet til hinder for at antage dens berettigelse, selv om et ærligt tænkende menneske klart må betone det problematiske i ideen og stadig vil værgе sig mod at binde den til præcise udtryk. En tro på at min værdi er et enkelt led i en stor værdiernes kæde, der strækker sig ud i det uoverskuelige, er mulig uden at man kommer i strid med erkendelses-

teori eller etik, selv om ideen ikke kan udformes og begrundes som afsluttende videnskabeligt begreb. Videnskaben kan kun påvise sammenhæng og kontinuitet i udviklingen, men ikke afgøre noget om værdiens kontinuitet; imidlertid står den mulighed åben, at den store kausale, rationale sammenhæng som mere og mere afslører sig for videnskaben, er ramme eller grundlag for et værdifuldt indholds udfoldelse, der netop sker gennem de love og former den videnskabelige forsken har påvist. Vi kan ikke på forhånd afvise den mulighed, at det værdifulde kunde være en sjælden gæst, der var at finde på enkelte stationer i den store udviklingsproces, men på den anden side kan der intet bevis føres for at det værdifuldes tilblivelse i verden skyldes en tilfældighed; måske forholder det sig således, at tilværelsens inderste væsen netop kun åbenbarer sig på de punkter hvor noget værdifuldt fremtræder, så vanskeligt det end kan være for os at bringe disse punkter i overensstemmelse med andre punkter, hvor der fremtræder det modsatte af hvad vi kalder værdifuldt.

Dersom vi fortolker hine værdiåbenbarelsen som symptomer på at der gennem tilværelsens udviklingsproces foregår et guddommeligt arbejde, kan vi opfatte vor indsats som en del deraf. Det kan da være, at vor tro igennem det arbejde hvortil vi inspireres af den, bliver det bedste bevis på troens berettigelse; således kan tro på værdiens beståen være en nødvendig betingelse for at værdiens beståen i det enkelte tilfælde godtgøres. Troen på værdiens beståen har da utvivlsomt værdi, når den træder frem som en praktisk tro, der driver til gerning gennem forsøget på at verificere sig selv. Den indeholder også trøst, idet den hæver sindet ud over det begrænsede og endelige.

I og for sig er der ikke noget betænkeligt ved en sådan

provisorisk anerkendelse, ti troen adskiller sig ikke i karakter fra de videnskabelige grundsætninger der bærer al menneskelig tænkning; årsagsloven og andre tilsvarende axiomer kan ikke bevises, de er grundhypoteser, der danner rettesnoren i vor undersøgelse af erfaringen. Et princip er sandt, hvis vi kan arbejde med det og ved dets hjælp vinde indsigt; forskningen er en uafbrudt prøve, hvorved det skal vise sig om vi ved at holde fast på hypotesen føres til erkendelse af sammenhæng, men deraf følger at verificeringen aldrig kan afsluttes med et endegyldigt resultat; årsagsloven holdes oppe ved at vi stadig bruger den og finder den bekræftet, i modsat fald vilde den falde bort. Samme mulighed kan ikke benægtes for den religiøse trangs vedkommende, at den består, fordi den atter og atter bliver bekræftet. Og så meget kan vi lære af erfaringen, at selv om troens former stadig har forvandlet sig, selv om de forestillinger som troen drev frem, visnede og faldt af, er den kilde hvorfra troen sprang, aldrig blevet indtørret.

Men betingelsen for en sådan tro er naturligvis at den giver sig ind under samme vilkår som alle andre axiomer, at den ikke sætter sig selv op til mere end en hypotese og stadig underkaster sig erfaringens prøvelse.

I denne tro, der er henvist til atter og atter at bevise sin egen berettigelse, fandt Høffding et rationelt grundlag for livsførelsen. Jeg for mit vedkommende ser ingen grund til for enhver pris at kræve et svar, ud over hvad videnskaben kan lære gennem sine sidste hypoteser, slutter han.

Et andet spørgsmål kan rejses: om tendensen kan bevare sin kraft, efter at nu alle de former hvori den forhen klædte sig, er faldet bort. Egentlig ligger besvarelsen af dette problem i det foregående; ti hvis det må kaldes sandsynligt at troen på værdiens beståen er begrundet i den men-

neskelige natur, må det også regnes for sandsynligt at den vil overleve det voldsomste hamskifte og virke videre, selv om de positive religioners tid for stedse er forbi. Da kultus, myter og dogmer kun får værdi ved at bæres af følelsen, er der en mulighed for at dette bærende element kan bestå og inspirere umiddelbart uden en sådan iklædning. Når det faktisk er ideen om værdiens beståen der giver forestillingerne om de personlige guder et virkeligt indhold og en virkelig betydning, er der ingen grund til at tvivle om at denne ide vil kunne bevare sin kraft, selv om alle personifikationer kun får symbolsk gyldighed.

Til sidst melder sig det spørgsmål, om troen formår at skabe sig nye udtryk, der i kraft og skønhed kan måle sig med de gamle; herpå tør Høffding ikke svare noget afgjort ja, men hans tro bærer ham også ud over denne vanskelighed, han mener at han i erfaringen har støtte til at holde fast ved sin tillid til kontinuiteten også i denne henseende. De store forbilleder fra fortiden går ikke tabt, siger han, fordi deres spor ikke længere kan lede os på vore veje. Det er nu engang således, at hvad der helt har kunnet fylde en tidligere slægts liv, for senere slægter kun bliver et element i en ny helhed; men det er netop en af de vigtigste former ved hvilke værdiens beståen bliver mulig, at hvad der først var et hele, siden bliver et element. Han vover med en ikke ringe fortrøstning at udtale: Der er ingen grund til at tvivle om at der vil kunne nås nye former for harmonisk koncentration, når eftervirkningerne og sidevirkningerne af den dogmatiske snæverhed og den kritiske blaserthed er forsvundne. Fantasien, der forhen udfoldede sig så kraftigt inden for de positive religioners mytiske og dogmatiske rammer, vil med frihed kunne skabe sig sine egne former, når det først på ny indtrængende erfares hvor

vidunderlig en ting livet er — hvilke modsætninger det rummer, og hvilken kamp det kræver.

Der mangler ikke forbilleder på en livets og tankens kunst, som gennem problemernes skærsild formår at vinde frem til det frie menneskes standpunkt og virkeliggøre dette i harmonisk livsførelse. Spinoza og Goethe, Fichte og Stuart Mill er sådanne forbilleder, og der er ingen grund til at tro at deres tal ikke skulde øges. Og som det tidligere har været opgaven for mennesket at nuancere og anvende dette princip, således vil det blive en opgave for fremtidens humane menneske at give en ny form for sin tro på værdiens beståen.

Alle svar på livets aller største spørgsmål, som går ud over videnskabens sidste hypoteser, kan kun have en poetisk karakter, hvilket ikke hindrer at de kan have religiøs betydning som de mest levende udtryk der kan findes for det forhold vi erfarer mellem værdi og virkelighed. At sige at de kun har poetisk værdi, er egentligt urigtigt. Ti måske forholder det sig således, at poesi er et fuldkomnere udtryk for det højeste, end noget videnskabeligt begreb vil kunne være. Ved poesi må her ikke tænkes på løse stemninger og fantasier, men på den uvilkårlige og livfulde form det virkelig oplevede iklæder sig i stærkt bevægede øjeblikke.

Ved siden af eller ud over den videnskabelige erkendelse vil der stadig være plads og trang til en livsposi, i hvilken menneskelivets store erfaringer finder udtryk; den samler erfaringen og gennemgløder den med tro og håb til symboler, men betingelsen for at denne poesi ikke skal trælbinde ånden på samme måde som de gamle religioner, er at symbolerne holdes svævende og ikke får ret blandt videnskabens formler.

Foreløbig stod Høffding varsomt afventende overfor

kunsten som religiøsitetens tjener, dybt bevæget af dens stemningsmagt og dens ævne til at inspirere menneskelig ideel stræben, men også lidt ængstelig for at de poetiske symboler skal anmasse sig ligeret med videnskabens velafvejede slutninger. Jeg står i det hele, skriver han 1903, skeptisk overfor enhver speciellere udførelse af den religiøse grundsætning, med fuld overbevisning om at en sådan nødvendigvis har poesiens karakter, værdifuld ved den stemning der bærer digtningen, men ikke et adækvat udtryk for objektiv sandhed. Men år for år rykkede livs-poesien længere og længere ind i hans tankers kreds; filosofen og mennesket nærmede sig mere og mere til hinanden, som han selv sagde. Allerede år 1904 kan han sige: Vore dybeste livserfaringer kan kun udtrykkes i poetisk form. Der gives en livs-poesi som er en meget alvorlig ting, idet den er det mest koncentrerede udtryk for de erfaringer der kan gives om livets værdi og livets stræben. I alt bestemte ordelag drager han sammenligningen tættere mellem en filosofisk afvejet digtning og de gamle religioners myter, indtil han endelig forbinder dem med et lighedstegn og i de ældre former ser en forløber eller ligefrem et udtryk for livs-poesi. Hvad de gamle religioner angår vil deres blivende værd væsentlig bestå i den store poesi, gennem hvilken de har formået at udtrykke livets modsætninger, dets højdepunkter og dets dybder. Det er da også gennem deres kultus og den kunst der er trådt i dens tjeneste, at de endnu den dag i dag har så stor indflydelse på vort sind, siger han i 1923. En forskel må der imidlertid blive mellem myte og livs-poesi, at denne vil få en mere intellektuel og mindre emotionel karakter end den poesi der indeholdes i de store folkereligioner. Og medens de gamle myter havde gyldighed for en kreds af mennesker og derfor anmassede

sig en absolut værdi, så at de let stivnede til dogmer, vil fremtidens tænkere nidkært våge over at symbolet aldrig bliver taget for mere end det er. Idealet vilde være at enhver enkelt frembragte sine egne symboler, siger han.

Religionsfilosofien fik en fortsættelse i Den store Humor, der indeholder en videnskabeligt begrundet antydning af fremtidens formløse religion eller, hvad der bliver det samme, af hans egen personlige religiøsitet. Bogen — som han kalder det klareste og dybeste udtryk jeg har kunnet give for det område hvor min filosofi og min personlige livserfaring møder hinanden — er nærmest et forsøg på at underbygge en livsposi ved en psykologisk analyse. Han tager sit stude i totalfølelsen, en af de følelser i hvilken livet opsummerer sig for den enkelte. Totalfølelsen er psykologisk set en forlængelse af den syntetiske virksomhed, som han havde sporet i sjælslivet ned til de enkleste processer; men den har en rigdom og dybde som gør den værdig til at kaldes sjælslivets krone. Den fremkommer ved at forskellige følelser virker sammen under ledelse af en enkelt, der bestemmer værdien eller formålet, såsom elskov, venskab, nationalfølelse, pligtfølelse, glæde over naturskønhed. Sådanne totalfølelser kan få en egen spænding ved at modstridende elementer går op deri. Ud fra en sammensat følelse af sorg og glæde — snart græd han, og snart lo han — hvor de to vugger frem og tilbage, kan der udvikle sig en totalfølelse af vemodig beundring.

Jo mere omfattende erfaringen bliver, jo rigere og mere sammensat et sjælsliv vokser sig, des betydningsfuldere totalfølelser er der givet mulighed for. Mens Grækerne stræbte efter simpelhed og enhed i følelsen, kan det moderne menneske i sig rumme et spil af modsætninger, hvor modstridige stemninger indgår en inderlig forening, sådan at

lyst og smærte, sødme og bitterhed gensidig bestemmer hinanden.

Den højeste form for en sådan totalfølelse er humor, som stræber at forene livets tragedie med dets komedie, snart således at de to indgår i en højere enhed, snart således at de udgør en ordnet helhed. Humoristen ser livet i øjnene med en klar bevidsthed om dets disharmonier så vel som om dets værdier, og han mister ikke troen på at der gives værdier, til trods for at han så ofte ser værdierne gå under; han kan ikke blot holde fast ved troen på værdiens beståen, men endydermere tro på muligheden af at der udløses nye værdier, selv om de nuværende styrter sammen. Ja han kan ikke blot bevare sin fortrosthed om at det tabte bliver erstattet, men også at tragedien netop føder værdier som ikke uden den vilde komme til verden. Der gives et standpunkt på hvilket der gennem livets blanding af tragedie og komedie, af sejr og nederlag er vundet en grundstemning, som på een gang har karakter af alvor formedelst det store der er oplevet, og den smærte det ofte har kostet, og af ironi overfor ethvert forsøg på i billeder eller begreber at ville udtrykke hvad der i sin fylde og ved sine modsætninger sprænger enhver form man forsøger at slå fast. Den livsanskuelse eller livsfølelse der således opstår, fastholder forvisningen om en stor sammenhæng i tilværelsen, hvad værdier som hvad andre æmner og elementer angår, og kan derfor vende sig spøgende mod livets tilskikkelser, fordi de står magtesløse overfor det højeste og bedste, så vel som mod alle forsøg på at udsige det udsigelige. Om vi vil give en sådan tro navn af religion eller ikke, er ligegyldigt.

Denne filosofiske religiøsitet vil være angst for alle formuler — dogmer — hvori troen kunde tages til fange, sådan

som det er sket i de positive religioner; men den vil gerne finde udtryk i myter og symboler, den vil i kraft af sin inderlighed føde livs poesien.

Den sidste epoke i Høffdings liv og forfatterskab er koncentreret om erkendelsesteorien. I grunden havde hele hans arbejde været orienteret ud mod de erkendelsesteoretiske problemer; i Psykologien og Etiken, og ganske særlig i Religionsfilosofien, havde han fremsat sine tanker om de sidste spørgsmål og anvist i hvilken retning løsningen måtte gå, nu udførte og begrundede han yderligere sine tanker i Den menneskelige Tanke og de dertil knyttede afhandlinger. Erkendelsesteoriens opgave er — efter hans egen definition — at undersøge hvilke tankeformer der ligger til grund, når der ikke spørges efter vore virkelige tanker, men om vore gyldige tanker, der kan føre til sikker, atter og atter bekræftet orientering i tilværelsen. Det er filosofiens opgave at påvise de grundtanker — kategorier — som gør sig gældende i dette arbejde, både hvor der spørges og når der svares.

Han grundlægger sin erkendelseslære på en kritisk prøvelse og revision af det overleverede kategorisystem. Efter hans mening var det en skæbnesvanger vildfarelse hos Kant, at han vilde fastsætte antallet af tænkeformer og opstille et kategorisystem der skulde gælde for alle tider — det er meget muligt at nye tankeformer vil kunne dukke op og gøre sig gældende, ligesom man også må regne med at gamle kategorier kan gå ud, siger han, og antyder at substans er en sådan tænkeform, der har tjent sin tid og nu er ved at blive sat på aftægt, medens andre, som totalitet og udvikling, trænger sig frem i forgrunden i moderne tænkning.

For at få hold på kategorierne inddeler han dem i fire grupper: fundamentale — som syntese, relation, kontinui-

tet og diskontinuitet, lighed og forskel — formale — som identitet, analogi, negation, grund og følge — reale — såsom årsag (kausaltitet), totalitet, udvikling — og endelig ideale — som værdi.

Høffding betoner at vi ikke kan konstatere identitet mellem vore tænkeformer og den bagved liggende virkelighed og tager følgelig sine forbehold ved anvendelse af kategorierne. Så diplomatisk er han — og alle de andre tænkere med ham — naturligvis kun i de øjeblikke da de er fyldt med selvfølelse og ansvar som filosoffer; så snart betænelighederne har fået deres tribut, går de hurtigt over til dagsordenen. Selv om vi må væрге os mod at postulere en håndfast overensstemmelse mellem tænkning og realitet, må vi i hvert fald forudsætte en analogi, der i praksis bliver det samme. Vi forstår kun ved syntese — som han selv siger — og derfor er kontinuitetsprincippet al videnskabs forudsætning og arbejdshypotese. Derfor må vi også anerkende kontinuitet som en egenskab ved tilværelsen. Vi har ingen ret til at forudsætte, at den kendsgerning at forståelse er umulig uden forbindelse og kontinuitet, skulde være uden grundlag i selve tilværelsen.

Høffdings erkendelsesteori ligger direkte i forlængelse af hans kamp for at begrunde troens gyldighed — som det også fremgår af hans ord: egentlig forfølger jeg i min behandling af andre problemer til sidst dette problem, erkendelsesproblemet, i dets forskellige forgreninger — i den finder han det samlende opgør over enheden i det menneskelige åndsliv, hvad der bliver det samme som dets fasthed, dets idealitet. For at man skal kunne hævde sig overfor livets mangfoldighed, må man have en dyb og alvorlig baggrund, et tilhold der gør at man ikke splittes, siger han i sine Erindringer; og for at være tryk må Høffding

forvisse sig om at virkeligheden indrømmer ham et sådant tilhold, at erfaringen sanktionerer den enhed han ikke kan undvære, at den åbenbarer en logisk konsekvens, hvori hans tanker kan hente deres sejrige styrke.

For ham står erkendelsesproblemet og det etiske problem som de to filosofiske hovedspørgsmål; der er analogi mellem dem, siger han, men denne forsigtige formulering dækker over en langt inderligere personlig sammenhæng. De er ham vigtigst, fordi, som han siger, vor etiske stræben går ud på at frembringe større kontinuitet i personlighedens indre verden og i samfundets større verden, ligesom vor intellektuelle stræben går ud på at finde stedse større kontinuitet i verden som helhed. De to verber »frembringe« og »finde« står lidt afmålt og prøvende overfor hinanden, men i virkeligheden er de i Høffdings sjæl nær beslægtede.

Man kan ikke ad videnskabelig vej nå til en livsanskuelse, ti videnskab kan lige så lidt frembringe en livsanskuelse som den kan skabe en tro; men det forhindrer ikke at man med videnskabelige midler kan klarlægge et modsigelsesfrit grundlag for troen. Og undersøgelsen af kategorierne er en rydning, et forsøg på at lægge en fast grundvold for tanken, når den stræber ud over erfaringen eller søger at drage de linjer der er givne med erfaringen, ud i den retning hvor sund, redelig iagttagelse peger. Og mere endnu, metafysiken, læren om livets inderste væsen, kan ikke være videnskab, fordi vi ikke overskuer tilværelsen som helhed; men den kan lutres i forskningens ild til en hypotese der kan have betydning som ide eller princip, der stiller spørgsmål, åbner større horisonter og bevarer tanken for at stivne i et opnået resultat.

Og så ender Høffding med en forsigtig, men dog levende tro på at han selv med sit liv og sin spekulation er led i en

kæmpende verdensbevægelse. Han ser verden som ufærdig, under udvikling. Een ting er jo vis, nemlig at vor tænkning aldrig bliver færdig, og den er dog et element i virkeligheden; denne utrættede stræben efter sandhed har måske sin grund i at der stadig opstår nyt inden for tilværelsen. Der vilde da være en indre sammenhæng mellem vor kæmpende tanke og tilværelsens væsen, dette er min metafysik, hvis jeg har nogen, slutter han.

Dette er for så vidt rigtigt, men metafysiken er dybere funderet. Kategorilæren med dens betoning af udvikling er Høffdings højeste forkyndelse af sin tro, den tro han havde bevaret uskadt fra sin første ungdom.

For Høffding er det videnskabelige og det menneskelige eet, erkendelsen er personlighedens åndedræt. Det der kendetegner ham menneskeligt, er fastheden, hans syn for eller snarere fornemmelse for menneskelivet som et hele, hans følelse af kontinuitet, hans ærefrygt for sammenhængen såvel inden for sjælen som inden for historien.

Han så godt nok udviklingen, historien som gik gennem verden og gennem ham selv, ti det var den der havde gjort livet til et smærteligt problem for ham; men han vidste også at brydninger forudsatte sammenhæng, en uovervindelig sammenhæng, og at problemet ikke kunde løses uden den intimeste samføling med fortiden. Samføling var for ham ikke en garanti; som alt hvad der udgår fra livet, indebar den et ansvar, der måtte udløses i ærligt, strængt arbejde på at bevare, fæstne og berige harmonien. I dette arbejde er hans videnskabelige tænkning et led.

Livet krævede fornyelse, og nu om dage måske mere end nogensinde var en revision af formerne påkrævet. Men en revolution er ikke gjort med at man under stort halloj

vælder det gamle. Den ungdom der mente at man havde udført noget stort ved at synge: Jeg vælger mig April, i den det gamle falder, i den det ny får fæste, i den blir somren til, appellerer ikke til hans redelige sans for ansvaret og hans dybe forståelse af det positive i alle værdier, som han kaldte det. Det er ikke nok at kritisere og rive ned, det nye kommer ikke uden man bygger det, og det gamle falder ved at man bygger noget andet. Usandheden finder man først ret, når man har fundet sandheden, og så falder også løgnen af sig selv. Det negative, at opgive et standpunkt, siger intet om værdien af det nye, eller om et nyt standpunkt i det hele nås, forkynder han.

Derfor stod han trods al sin beundring for halvfyrdsernes mænd og trods al sympati med deres oprørsiver egentlig ret kølig overfor det postyr de vakte, fordi bevægelsen, som han siger, videnskabeligt, filosofisk set var meget overfladisk, den havde mere blik for det der måtte falde for kritikken, end for det der bevarer sin betydning, og for de nye muligheder af positivt værd. Ordene falder som sædvanlig hos Høffding mildt, men de røber tydeligt nok en kraftig indignation over mangel på blik for sammenhængen og på trang til ærligt, dybtgående arbejde — det som for ham udgjorde det ene fornødne.

Den ligevægtighed der præger hans væsen og hans arbejde, beroede ikke på hovedets kritiske årvågenhed, den var givet i en dyb erfaring; skridt for skridt måtte han arbejde sig frem, og for hvert skridt han tog, måtte han sørge for at skaffe sig fast grund under fødderne. I sene tider holdt denne erfaring ham på ret køl i de værste kastevinde af alle, skamros og smiger eller hyldest, som det nu officielt hedder; jeg har det som Jeppe, sagde han ved en sådan lejlighed, min ryg afgiver altid et nyttigt korrektiv; han

vidste hvad hver en vinding havde kostet, hvor meget han havde måttet stride og slide, og hvor ofte kræfterne havde slået fejl overfor viljen. Skridt for skridt måtte jeg arbejde mig frem — det er en sand selverkendelse, mandigt udtrykt, men det er tillige et krav som han stiller til alt redeligt menneskeliv.

Men hans kritik af den unge bevægelse gik dybere: i hans øjne led den af kun at være overfladisk æsteticisme; revolutionsmændene i halvfjerdserne troede blindt på at mennesker kunde leve og fornyes på at afgræsse digtningens marker, og når de til gengæld malkede romaner og digte af en noget anden art end den de romantiske epigoner havde formået at producere, havde de også dermed bevist deres skaberævne. For Høffding gik livets krav dybere end til stemning, man skulde vise sin tro og sin begejstring ved at indarbejde det nye til harmoni med det bestående i sjælen og skabe en frugtbar syntese, og det kan man ikke gøre uden et strængt videnskabeligt arbejde. Livet havde for ham den art, at det beviste sin kraft ved at stille opgaver, eller måske snarere ved at stille sig selv som en opgave, og den opgave blev endnu alvorligere i sådanne tider hvor udviklingen skulde gennem en fornyelsens krise. For mit vedkommende var hovedsagen at jeg havde nok at gøre med at skaffe mig fast grund under fødderne på det område hvor jeg skulde arbejde, har han sagt, men at lægge grundvold er blot beredelsen til at bygge. Da han havde nået et fast stade, stillede dette ham øjeblik for øjeblik nye opgaver, som han ikke på forhånd kunde se, men som holdt ham i uafbrudt, anstrængt virksomhed.

Han beundrede af et godt sind Brandes' uforlignelige ævne til at gengive spillet i en personligheds overflade, at opfange det i tusinde facetter og forstærke glansen med sin

stilistiske virtuositet, men han følte åbenbar uvilje mod hans mangel på sans for personligheden selv, der hindrede ham i at gå bag om façaden for at gøre sig bekendt med det der levede i mennesket. I Høffdings portrætkunst, sådan som han øvede den i *Filosofiens Historie* og i sine talrige monografier, er digteren og filosofen altid en personifikation af livsproblemet, målet for studiet af mennesket er at lære ham sådan at kende, at man bliver visere derved; i denne umiddelbare indstilling overfor historien som den røber sig gennem menneskesjæle, ligger drivkraften i Høffdings udtalte og antydede kritik. Man kan måske spore en kurve i forholdet til Georg Brandes, alt efter som denne tog tilløb til en undersøgelse af tingene eller blot sværmede ud i lyrik over dem; når forholdet trods al god vilje var og blev køligt, kommer det vel delvis af at Brandes' tilløb efter Høffdings mening aldrig førte til målbevidst forskerarbejde. Hvad han ved visse lejligheder udtaler i anledning af et bestemt tidsfænomen, gælder for ham ved alle udslag af menneskelig fornyelse: Vi kan ikke have respekt for en livsanskuelse, når den ikke vidner om en ærlig bestræbelse for at anvende og gennemtænke den viden der står til rådighed; en livsanskuelse der slet ikke bryder sig om naturvidenskab og historisk kritik, kan ikke få betydning ud over en ganske bestemt kreds.

Fastheden hos Høffding beroede på at han havde sine rødder så dybt nede og udviklede sig både som tænker og menneske ved at gro; med en vis ret kan man sige at hans fremskridt hang sammen med at han skød sine rødder alt dybere ned i fortidens muld. Med fuld forståelse, både bevidst og ubevidst satte han trofasthed højt, ikke blot som en ædel dyd, men som betingelsen for sand personlighed og for en konsekvent tankebygning. Troskab betød ærefrygt

for sammenhængen, fornemmelse af menneskelivet som et hele, også i historien, redelig vilje til at bevare og fæstne harmonien, til at anerkende og arbejde med i en udvikling, der skabte nye værdier uden at miste forbindelsen med fortiden. Tro er trofasthed, siger han, og troens indhold er at der er trofasthed i tilværelsen; trofasthed er beståen, kontinuitet gennem alle forandringer.

Af denne troskab mod fortiden i sig selv, af denne dybe følelse af kontinuitet fødes der hos Høffding ligevægt og forståelse, en frigjort respekt for alt menneskeligt, også når det optrådte i former han ikke kunde anerkende. Han beherskede uvilkårlig den vanskelige kunst at forstå — eller ville forstå — tanker, symboler og idealer som han havde været nødt til at kæmpe sig ud af i kraft af vækstens pietet. Da han havde frigjort sig for al afhængighed af en dogmatisk kristendom, blev bibelen ved at være et rigt menneskeligt dokument, hvis religiøse skikkelser og tanker indeholdt betydningsfulde åbenbaringer af menneskeåndens strid og arbejde for at nå det højeste.

Denne ædle trang til forståelse af alt menneskeligt viste sig i blændende lys under det tragikomiske intermezzo med Anton Thomsen efter udgivelsen af Religionsfilosofien. For dogmatikeren var den rene videnskabelige lære alt, enhver beskæftigelse med kætterske vildfarelser såsom Augustins eller Martensens åndsprodukter næsten det samme som at bøje knæ for Baal, om ikke direkte et frafald, så dog et tegn på vaklende tro. En slig tolerance udsprang af akkordens ånd, den rummede en farlig indrømmelse til Satan, at der kunde være noget godt ved hans vildfarelser og djævelske påfund; og man måtte være klar over at tolerancen kunde blive farlig ved at lede svagere sjæle i fristelse, så at de gled bort fra videnskabens rene stier. Overfor denne

rettroenhed taler Høffding besindige, mandigt varsomme og mandigt myndige ord: Det forekommer mig, at De lider af antiteologisk angst. Hvad der er antiteologisk, er derfor ikke filosofisk. Vi må se uhildet på de muligheder der frembyder sig, når vi kommer til grænsepunkterne. Netop som positivist kan vi her gå ganske roligt og overlade de forskellige partiers profeter at tage på vej. Jeg vil at vi skal filosofere uden taktik, og efter min opfattelse af filosofien og dens betydning er det vor pligt at undersøge alle muligheder, når de virkelig fremkommer med forsøg på begrundelse. Idet Høffding tilføjer: måske føler jeg mig mere tryk, fordi jeg har gennemgået de forskellige stadier og ved at de for mig er tilbagelagte, giver han det tydeligste udtryk for kontinuitetens forståelse, for trofastheden, ti som bekendt indeholder denne begrundelse af hans fordomsfrihed ikke noget bidrag til renegatens eller konvertitens psykologi.

Den fasthed og styrke der prægede Høffding, kom af at han groede ud af det ene standpunkt ind i det andet, og kontinuiteten i hans væsen og arbejde går langt ud over hvad han selv kalder troskab mod personligheden. I virkeligheden bevarer han sammenhængen med fortiden ubrutt gennem alle kampe og nydannelser.

I sin videnskabelige bygning har han frelst alt det gamle uskadt over, ikke alene troen, men også troens indhold, idealet, som både hans psykologi og ganske særlig hans etik viser. De der venter at finde et nyt menneske på videnskabens grund, bliver skuffede, der er knap nok nogen variation at spore fra den kristne type; hvad han forstår ved det gode, det sande, det skønne, er alt gamle kendinge, som vi kan hilse med en vis jævnmodig varme i håndtrykket, uden at blodet kommer i større bevægelse ved gensynet.

Hans forskning skulde gå til bunds for at klare det spørgsmål, om der kan bygges et ideelt menneskeliv på rent humant grundlag; i virkeligheden har han blot flyttet idealet urørt over i et nyt hus, som han efter bedste ævne havde sørget for ikke stod på illusionernes sand, men på erfaringens klippegrund.

Den harmoni han søgte mellem tro og viden, løstes op i en harmoni mellem videnskab og personlighed, i en harmonisk vekselvirkning mellem iagttagelsernes mangfoldighed og den enhedsøgende trang og ævne. Og denne enhedsøgende tendens havde sit faste mål i et ideal, en menneskeadel, som havde vist sig at stå uforandret gennem alle omskiftelser. Det var kristendommens vished der lagde fred i hans nye harmoni, det var dens alvorlige, men ikke alt for lidenskabelige bud: fremad, opad, der gav harmonien dens friskhed, dens fremdrift.

Af Kierkegård havde han lært at finde sit midtpunkt i personligheden, sådan siger han selv; i virkeligheden gik det lidt anderledes til. Høfdding behøvede ikke at lære ansvar, den store ensomme blev fødselshjælperen til forståelsen af ansvarets rækkevidde og tyngde. Men ligesom hos mesteren var dette, som kaldtes det personlige, ikke en personlighed i betydning af noget originalt, en nyfunden verden, det var et princip, en energisk tilegnelse af det givne, ikke så meget en virkelighedens lidenskab som en formens lidenskab, ikke en livets, men en oplevelsens patos. Kierkegård kunde lære mennesker hvorledes de — efter hans mening — skulde leve, men ikke hvad de skulde leve af eller for. Høfddings ærlige sans for realiteten tvang ham til at søge et indhold for dette personlige, og han fandt det ifølge sin natur i det givne, i nutid og fortid eller i nutiden som fortidens arvetager, i samfund og natur, i forhold til mennesker

og i forhold til kræfter. Videnskab betyder ærlighed, klare øjne til at erkende virkeligheden og redeligt hjerte til at leve efter den. Igennem sine kampe har han lært at finde livets begrundelse i personligheden, subjektiviteten er sandheden, som det hedder på sin Kierkegårdsk; sætningen betyder at man personlig skal realisere det almene, således at det fordybes i en selv til berigelse for næsten.

Det er en smuk tilfældighed at Høffding kom til at skrive sin artiumsstil over temaet: At udvikle betydningen af det sokratiske *gnothi seauton*, ti hele hans liv blev en stil prentet i levende tanker og gerninger over dette fyndord.

Han søgte hver en dag at kende sig selv bedre, at prøve sig selv, og resultatet bliver at hele hans forskning var en selvanalyse, der tillige var en selvransagelse. Deri er givet både styrken og begrænsningen ved hans arbejde. Hans psykologi er i begge betydninger af ordet Høffdings psykologi, og derfor menneskets psykologi, forsåvidt som forfatteren var en typisk repræsentant for nutidens menneske. Og det samme gælder hans etik og hans religionsfilosofi.

I en vis forstand griber han vidt ud i sin søgen efter materiale, han illustrerer sindstilstande og love med eksempler fra digtere såvel som med iagttagelser af sig selv, han påkalder historiens vidnesbyrd, han drager patologiske grænsetilfælde ind for gennem undtagelsernes art at belyse lovmæssigheden i sjælen. Men alt tjener til at klarlægge en bestemt type, det normale, humane menneske, eller ham selv. Der er aldrig nogen fare for at et egenartet, genstridigt, originalt ansigt skal dukke frem af mylderet. Alle portrætter i hans bøger, hvad enten de hedder psykologi eller religionspsykologi, forstærker indtrykket af de rolige, pligtstrænge, måske noget bekymrede, men alt i alt mildt harmoniske træk som mennesket bærer til tegn på sin adel.

Det betyder ikke at han overså de originale mennesker eller at han bevidst foretog en udvælgelse, end mindre naturligvis at han vilde se hen over hvad der ikke passede i hans ideal. Han gengiver med forskerens samvittighedsfuldhed, med tænkerens sandhedskærlighed det billede han så, og han har aldrig set noget usædvanligt i menneskelivet. Han sansede ikke det revolutionære, uden for såvidt han engang imellem kunde forarges over overdrivelser og forvrængninger hos en eller anden oprørsk ånd, og han forargedes fordi mennesker med sligt originalitetsjageri egentlig gjorde sig selv og det menneskelige uret. Den mulighed at der gives mennesker af en helt anden støbning, med en anden harmoni, en anden art lidenskab, en anden vurdering — der fandt en anden realitet end humanisten — går slet ikke op for ham. Hans egen trofasthed hindrede ham i at forstå med hjertet, at der trods al udvikling og al kontinuitet gaves revolutioner i verden, den gjorde ham frygtløs overfor de mest forskrækkende fænomener, han kunde roligt gå hen og klappe et jordskælv uden at føle nogen sitren i fingrene, end sige nogen angst for at det skulde opluge ham.

En gang i sit liv havde han dog været så nær inde på livet af et jordskælv, at man synes han måtte i hvert fald have følt lidt af en rystelse, nemlig i sit opgør med Nietzsche; her viser hans troskab mod fortiden og hans umiddelbare humanisme sig på det skønneste. Hans første følelse ved bekendtskabet med Nietzsches anskuelser var forargelse; lige så bestemt som nogen folkets hyrde hævdede han det usunde og farlige ved denne Tysker mod Brandes, der heller ikke forstod noget som helst af ham, men fandt hans paradoxer både oplivende og fornøjelige. Trofast og redelig som Høffding var, blev han ved at arbejde for at komme til

bedre forståelse af det ejendommelige fænomen, og da han opdagede at han i sit første indtryk havde gjort Nietzsches etik uret, aflagde han en åben bekendelse. Ved nærmere undersøgelse gik det nemlig op for ham, at Nietzsche så langt fra at være en modstander af velfærdsmoralen tværtimod byggede på dette tilforladelige princip. Så ærlig er Høffding i sin forståelse, så trofast i at føre forståelsen igennem, at han så det etiske hos Nietzsche; men at der var en etisk originalitet og væld hos denne tyske sværmer, som ikke kunde forenes med Høffdings humane ideal, det skjulte sig for ham. Han havde ingen anelse om den nyskabelse af det menneskelige, den faste, men originale sammenhæng, der klædte sig i blinkende strøtanker og blændende lyrik. Høffding følte det ideelle i Nietzsches forkyndelse, men han kunde ikke se at Nietzsches ideal gjorde humanistens dybe, milde tro på udvikling og kosmisk retfærdighed intetsigende, lige så lidt som han kunde trænge igennem sin forstående sympati med Jesus til at fatte den verdensomvæltende hensynsløshed i mesterens originalitet. Han forstod, og kunde udvikle, hvilken betydning Jesu tanker havde haft for menneskeheden, han kunde også fint og forstående pege på den berigelse nutiden vilde opnå ved at virkeliggøre noget mere af disse tanker, men at Jesus også måtte sprænge nutidens virkelighed, om han for alvor blev sat ind i den, det faldt ham ikke ind.

Høffding søgte altid efter syntesen, men det var også altid en bestemt harmoni han ventede — og fandt; han følte aldrig nogen impuls til at søge en ny art sammenhæng inden i det egenartede. Når han møder et flammende fænomen, søger han uvilkårlig en kerne af ganske samme art som hans egen jord bag om ildhvirvlerne; at det skulde være en klode han stod overfor, regnede han slet ikke med.

Der kommer et rørende tonefald i hans sprog, når han mærker noget af dette ubestemmelige, originaliteten i et menneske han elsker og efter sin bedste mening forstår, som for eksempel i omtalen af vennen Chr. Bohr: hans frie og energiske ånd tumlede ofte med paradokser, og han lod sit vid spille, ofte kunde hans venner føle sig som i en skærsild under hans kritik, men bagved lå altid respekten for alvorligt arbejde og en stor trofasthed i venskabet, forklarer han — og dermed har han reddet idealet, den sandhedskærlige forsker, den trofaste ven, ud af det lidt foruro-ligende fænomen Chr. Bohr.

Høfdding satte stor pris på fyllden i det menneskelige, men han opfattede altid individerne som variationer af et ideal; at lade de originale individualiteter stå i deres egenart og undersøge dem som realiteter lå uden for hans psykologis mulighed, da det vilde opløse selve grundprincipperne for hans sjæleforskning.

Egentlig gjorde hans sikre humanisme det umuligt for ham at se mennesker fritstående, de faldt af sig selv ind i et skema som typer. Han havde en levende fornemmelse af mangfoldigheden, men stærkere endnu fornå han enheden, som han klart har udtrykt det i følgende passus: Mine psykologiske studier førte mig til at betone forskelligheder mellem individerne hvad forholdet mellem sjælelivets elementer angår. Selv om disse elementer kunde siges at være »de samme« i alle individer (hvilket kun til en vis grad er sandt), så vil den måde på hvilken de forbindes, »klangfarven«, være forskellig. De almindelige psykologiske love ytrer sig i mange forskellige former i det enkelte tilfælde. Der er her en mangfoldighed, som ingen analyse kan ud-tømme. I min Religionsfilosofi har jeg mere specielt påvist

den store betydning af individuelle og historiske forskelligheder og beskrevet de vigtigste typer for det religiøse liv.

Mangfoldigheden er ham et problem, og han skaber orden ved at sortere de menneskelige tilfælde i grupper. Inden for etiken falder de i sådanne hovedtyper, der kan karakteriseres som hørende til individualitetsstandpunktet, til familie- og nationalitetsstadiet. Inden for religionen kan der skelnes mellem de disharmoniske, de expansive, de aktive og de passive naturer, affektive typer og kontinuitets-typer, egoistiske og sympatiske karakterer. Og han tilføjer: de hovedgrupper som her er karakteriserede, vil dele sig i speciellere, når man ved siden af dispositionerne tager hensyn til temperamentet. Også temperamenterne betegner dispositioner, men af mere formel art, idet forskellen mellem dem beror på følelses- og viljeslivets forskellige styrke og hurtighed og på tendensen til fremherskende lyst- eller ulystfølelse. Er forsøg på at forbinde alle disse forskellige dispositioner og i erfaringen at finde de former i hvilke deres sammenspil fremtræder, forudsætter til fuld udførelse en sammenlignende individualpsykologi. Han har nået et resultat, når han kan sige: der er her skildret to udviklings-typer, mellem hvilke der ligger mange nuancer. Det er betegnende, at til trods for hans oprigtige og dybe glæde over kunst og digtning, til trods for at han i sin psykologi henter en fylde af illustrationer fra litteraturen og biografien, findes der i hans værker ikke en eneste bemærkning som åbner for kunstnerens ejendommelige sjælsliv.

Når Høffding mødte mennesker og drøftede livets almindelige spørgsmål med dem, førte han i virkeligheden en diskussion med sig selv. Hans *Filosofiens Historie* er en dialog om problemerne, som han selv siger, en drøftelse

orienteret efter det brændpunkt hvor han selv følte at livets skæbne skulde afgøres, en diskussion om forholdet mellem tro — tro på værdiens beståen — og viden, mellem en tro der ikke er bange for at søge sit faste punkt i erfaringen, og en viden der redeligt undersøger virkeligheden — sådan som vi og Høffding kender den. Disse venner og brødre i filosofien var for ham mennesker og ikke logiske maskiner der maledede sandheder på valser, han følte og måtte føle det samme forhold mellem tænkning og liv, eller tro, som han bar i sig selv, og han havde trang til at sætte deres systemer i forhold til deres livsførelse. De små biografier der indledte kapitlerne, udførte han ret *con amore*, som han selv bekender. Derfor bliver hans *Filosofiens Historie* et galleri af fine, men blege portrætter; der strømmer mild hjærtevarme ud fra dem, men der bryder aldrig ild ud af et menneske, så at det brænder sig løs af helheden. Fra barnsben af var han en ivrig betaget læser af digtning, men også hos digterne fandt han hvad han søgte, mennesket bag ordene, og det var altid et menneske der led og stred med ham, en sjæl der under stærkere eller svagere forklædning tilhviskede ham sin nød og sin triumf under kampen med livsproblemet — hans livsproblem. Om sin læsning af Platons *Symposion* siger han: dette skrift betog mig og førte mig ind i filosofisk eftertanke — de ord gælder i virkeligheden læsningen af alle skrifter i prosaisk eller digterisk form.

Tydeligst kommer denne sluttethed i hans erfaring igen i *Religionsfilosofien*, hvor han trækker på religiøse dokumenter og bekendelser fra alle tider og steder. Alle der optræder som vidner i sagen om tro og viden, hvad enten de hedder Jesus eller Buddha, Augustin eller Thomas, hvad enten de træder frem i kultens dragt eller i extasens nøgen-

hed, alle har de det humane menneskes ansigt. Den særegne fure i Jesu træk kommer af at hans tro på værdiens beståen gennemføres ved at det værdifulde vindes og bevares gennem kamp og lidelse — som det udtrykkes i karakteristiske Høffdingske vendinger. En sådan forståelse af manden fra Nazaret kan udformes i et smukt, inderligt opfattet, kærlighedsfuldt portræt, i ånd beslægtet med det der maledes af den liberale teologi på en rolig baggrund af videnskabelig kritik. Og det betyder at det er en restaureret kopi af pietismens frelsermand.

En Buddha er afklædt alt det der gjorde ham til en profet, en af dem der tvinger mennesker til at gøre op med ham; billedet af indisk religiøsitet og af mystik i det hele har intet forhold til originalen, men gengiver humanismen indhyllet i et stemningsfuldt slør.

I Religionsfilosofien vil en historiker vel næppe kende religionerne igen — så mild, jævn, ræsonnabel er religionen kun i det europæiske attende og nittende århundrede. At Høffding ikke kendte noget til de kultreligioner han inddrager i sin diskussion, er ingen dadel; han kunde ikke selv erhverve sig noget førstehåndskendskab til de levende former, men måtte nøjes med at tage sine illustrationer fra håndbøger og almenoplysende fremstillinger, og han vidste ikke at forfatterne til disse nyttige skrifter heller ikke kendte noget til det de skrev om. Men han havde ingen forudsætninger til at forstå de særartede former som religion tager uden for den kulturkreds vi hører til. Hans Religionsfilosofi bliver ligesom hans Psykologi og Etik en bekendelse, der ved hjælp af en rig eksempelsamling klarlægger faserne i hans eget religiøse liv, hans kamp og sejr, hans tvivl og fortrosthed.

Høffdings værk er en selvbekendelse, imponerende på sin egen måde ved den sluttede enhed der går gennem hans arbejder fra det første til det sidste. Man kan med rette kalde det en åndens biografi, og den har en interesse ud over det personlige, fordi han står som en typisk repræsentant for det nittende århundredes kultur.

Det er ikke nogen tilfældighed at han begynder i psykologien; gennem sine undersøgelser af sjælens art og enhed skal han finde grundlaget for alle sine tanker, ja mere end grundlaget, dér finder han det tema der udfolder sit indhold i en række variationer. I virkeligheden er hans omfangsrige produktion en stor psykologi, hvor det menneskelige belyses fra alle sider.

Hans psykologi er typisk for al moderne sjæleransagelse, uanset om den klæder sig i videnskabelige formler, eller den forklæder sig i den beskrivende og analyserende litteratur der skal gøre det ud for digtning i vore dage. Den moderne psykolog kender ikke mennesker, men kun mennesket i forskellige nuancer og variationer. Det vilde være en styg uretfærdighed, om man vilde beskyldte vor tid for at den underkendte eller endogså vilde undertrykke al originalitet; psykologen og moralisten og præsten kan ikke undervurdere originalitet, af den gode grund at han ikke har opdaget den og næppe aner hvordan den ser ud — når der sommetider råbes op om verdens fattigdom i den henseende, mener man slet ikke originale mennesker, men kun originaler. Virkelig umiddelbar livsejendommelighed hører ikke til vor kulturs realiteter — hvad jo blandt andet viser sig i sprogbrugen, idet originalitet er kommet til at betyde ævnen til at finde på noget nyt; derfor kan sjælegranskeren slet ikke regne med den mulighed at et menneske kan have sit eget midtpunkt og skabe et ejendommeligt univers — en harmoni,

for at bruge Høffdings udtryk — ud fra de almene erfaringer, eller med andre ord, at virkeligheden er så udtømmelig, at der af den kan skabes et utal af universer, der hver har sin rigdom og skønhed.

Psykologen går ud fra det menneskelige som givet og fortolker derudfra de forskellige repræsentanter for det menneskelige; og deri stemmer han overens med sine mindre reflekterede, men mere praktiske brødre, samfundslederen og samfundsforbedreren, forretningsmanden og moralisten. Den anden vej, at gå ud for at opdage mennesker, leve sig ind i dem, søge ned i dybet af deres væsen for derigennem at komme på sporet af det menneskelige, falder ikke for, da det ikke ligger i vor kultur at fostre mennesker. Sker det alligevel fra tid til anden at der fødes et særpræget individ, bliver han en undtagelse, der må finde sig i at blive behandlet som en uregelmæssighed og må bruge bedsteparten af sin kraft til at værgе sig mod en velvillig opdragelse; han bliver ofte nok til en forkrøblet særling eller dilettant, da han ikke kan bruge de forhåndenværende forudsætninger til at udfolde sin ejendommelighed. Nogle af disse uhjælpelige undtagelser lukker sig inde i deres kunst — ligesom man i ældre dage lukkede sig inde i sin religion — og skaber der en verden hvor de kan røre sig i frihed; men de må købe deres frihed ved at blive fremmede for deres samtid, glemte, og måske endda efter deres død forklarede og fortolkede om til pæne normalmennesker med et »originalt« tilsnit, altså som interessante variationer.

Denne forståelse og bedømmelse af det menneskelige har fået sin apoteose i evolutionsteoriene, der ligesom læser normen, den almindelige godhed og retfærdighed, den almindelige fornuft, ud af naturens store lovbog. Ingen kætterforfølger har vist større fasthed overfor alle tilløb til

originale udskejelser end Spencer og Huxley og Tylor; de har dogmatikerens faste tro, som hindrer dem i enhver gåen på akkord. Det er ikke dem der dømmer al oprindelighed som fantasteri, naturen, udviklingen er mere fjendtlig stemt mod uregelmæssige personligheder end nogen Gud har været.

Som en naturlig følge af denne normfasthed i vor kultur ligger historie uden for det moderne menneskes rækkevidde, eftersom historie betyder at føle med mennesker og at forstå dem i deres egenart. Den såkaldte historiske interesse — ofte benævnt med det lidt vildledende navn historisk sans — der karakteriserer de sidste halvandet hundrede år, er blot en udvidet form for selvinteresse eller begejstring for den menneskelige norm. Kulturforskningen er gennem udviklingshypotesen, i dens tyske form fra det attende århundrede og dens engelske form fra det nittende, gennem etnologi og religionsvidenskab en direkte fortsættelse af kirkehistorien; den betragter uvilkårlig de primitive og antike kulturer, deres myter og kulte som ikklædning for visse almensandheder, eller eventuelt som almenvildfarelser, der under menneskets stræben efter sandheden har tjent som gennemgangsled til en renere erkendelse. I alle sine former er historiegranskningen orienteret hen imod forståelsen af det moderne idealmenneske, forskeren ser i fortiden blot en stræben, en kamp, et fremskridt, en udvikling mod et forudgivet mål, sig selv. Så overbevist er historikeren om dette måls kosmiske betydning, at han finder forudsætningerne for det givet i tilværelsens art; hans hypoteser bæres af troen på naturens tvingende tendens opad mod fremstillingen af Engländeren eller Tyskeren eller Franskmanden, nedlagt i uforanderlige love, ganske på samme måde som teologen så det rene menneskelige forudformet i Guds tanke.

Vor virkelighed, det vi sanser og det vi føler ved vor sansning, er det virkelige; gennem videnskaben når vi frem til sandheden om verden og om os selv, det vil sige vi arbejder os nærmere og nærmere til den absolute norm for al tilværelse. For Høffding er der et svælg befæstet mellem videnskab og mytologi; den mulighed at vore videnskabelige hypoteser er myter af nøjagtig samme art som fortidens, er ham utænkelig, den mulighed at myten ganske som vore formler er et selvfølgelig udtryk for en virkelighed der opleves med personlig inderlighed, altså udtryk for sandheden, og at forskellen mellem nutidens videnskab og fortidens tro ene ligger i realiteten eller i den synsvinkel hvorunder de forskellige mennesker anskuer virkeligheden, og i omfanget af de erfaringer de kommer til at gøre, det er en tanke der slet ikke kan opkomme. De moderne symboler er for ham af en anden art, fordi de er hans og vore, de er sandheden.

I sin betoning af metoden, den rette metode, fortsætter den moderne tanke kirkens dogmatik eller, sandere udtrykt, det som var forudsætningen for dogmet. For at nå til en bestemt sandheds erkendelse udkræves der at man arbejder på en bestemt linje, efter et bestemt mønster af undersøgelse, der ikke bestemmes vilkårligt, men er givet i erfaringens art. De mennesker der prøver at være opdagere på egen hånd uden at have gennemgået en metodisk træning, er dilettanter, og de bliver virkelig dilettanter, der regelmæssig havner i fantastier, fordi de må famle i blinde uden nogen retledende synspunkter. Det karakteristiske ved nutidens frie forskning og dens metode i modsætning til skolastiken ligger i at troen på sammenhæng og mening i tilværelsen ikke er grundlagt på et åbenbaret bud fra en skaber, men støtter sig på livets egen åbenbaring gennem

sine love. Religionens tro på Guds vilje er, for at anvende Høffdings ord, erstattet med en dybere tro på sandhedens magt som sandhed, på virkeligheden som den røber sig gennem erfaringen.

Det er betegnende at erkendelsesteorien, der er identisk med videnskabens klare selvbevidsthed, dens besinden sig på sig selv, går tilbage til Aristoteles og stanser ved ham uden at nå igennem til det der ligger bag ved den store systematiker og forsker; det vil sige at den altid ser ældre græsk tænkning igennem Hellenismens briller og betragter filosoferne til og med Platon som interessante, men noget ufuldkomne tilløb til en videnskabelig betragtning af verden og mennesket. I denne omstændighed røber sig den samfølelse, den trofasthed og kontinuitet, der knytter kristendommens kultur sammen med senantikken såvel som med jødedommen og dens forudsætning af at loven, den guddommelige, målbevidste tanke, er universets sjæl.

Derfor er både religion — i den gammeldags betydning — og kunst rødløse i moderne kultur; den virkelighed som de skulde drage næring af og give blomstring, er vasket bort. Videnskaben går ud på at forklare dem og bortforklare dem. Evolutionshypotesen anvendt på historien er et grandiose forsøg på at vise hvorledes kunst og religion gør sig selv overflødige, når udviklingen er nået til fuld modenhed, fordi de blot var et forsøg på at fange videnskabelige sandheder i et barnligt billedsprog. Og hvilken form så udviklingsteorien får, hvor stærkt den end modificeres, bliver synspunktet stående, så vist som den nøjagtigt afspejler en moderne realitet. Ser udefra må det blive et problem hvorfor eftervirkningen af det mytiske, hvorfor savnet af dette andet og mere som findes i fortidens religion og digtning, endnu er så stærkt, at det kan få mennesker

til at kaste sig uroligt som i onde drømme; det problem stikker ikke frem hos Høffding, lige så lidt som det for alvor mælder sig i den øvrige videnskab, ganske simpelt fordi det ikke tvinges frem af erfaringen. Selv de der hårdst savner poesi, har ingenting at bruge den til, da den ikke kan indordnes organisk i vort praktiske liv. Det yderste man kan nå til, er at diskutere den religiøse trang som et halvt sygeligt fænomen, rimeligvis fremkaldt af atavistiske komplekser, eller at udfinde milde, uskadelige surrogater for den sentimentale trang, der før i tiden fandt ud i egne former. Ifølge sin inderlighed behøvede Høffding et stemningsbåret udtryk for sin erfaring ved siden af videnskabens objektive formel, og han kalder det tiltrængte for livspoesi; han gør den så vidt mulig rationel ved at konstruere den om til en fortsættelse af ren tænkning, lige så intellektuel som videnskaben, blot noget varmere i sin tone. Og dog, han er ikke tryk ved at give længselen for frie tøjler, i hvert fald må han sætte den under formynderskab, for at den ikke skal anmasse sig en utilbørlig indflydelse. Den skal altid holdes svævende som symbolsk, altså som et fata morgana, der har sin berettigelse ved at antyde muligheder der ikke kan fanges i tankens net.

I sin etiske alvor og sin altid årvågne tro er Høffding typisk for den senkristne tænkning og videnskab, der vel har revideret og lutret kirkens overleverede former, men trofast har holdt fast ved dens forudsætninger, dens problemer, dens livsindstilling. Troen på fremskridt gennem ærligt arbejde og dybere erkendelse, synet på livet som et personligt ansvar, der tvinger ethvert redeligt menneske til at søge sandheden og anerkende den som rettesnor, som en samvittighed der aldrig går på akkord med følelser og ønsker, fortrostheden om at mennesket er Guds, det vil

sige naturens eller udviklingens, hjælper til at virkeliggøre et bestemt menneskeideal og at udforme samfundet efter dets væsens lov — det er drivkraften i hans liv. Igennem arbejdet og kampen — kampen med sig selv og med det onde — står han i forbund med livet selv og virker efter sin ævne med på dets fuldkommengørelse, det er en overbevisning han kan støtte på videnskaben, altså, det er hans viden. Måske foregår der inden for tilværelsen selv en udvikling, hvorved der fremkommer nye elementer; der vilde da være en indre sammenhæng mellem vor kæmpende tanke og tilværelsens væsen, fortsætter han; det er videnskabsmandens tro, når den rækker sig ud over den brink hvor direkte iagttagelse glipper, og det er troen udtrykt med videnskabsmandens præcision i hypotetisk form.

Den moderne tænkning er en vældig selvbekendelse af det humane menneske, for at bruge Høffdings betegnelse om den moderne ætling af kirkens kultur. Høffdings værk har en tidstypisk interesse, fordi det så klart og redeligt afspejler humanistens kamp for at finde og vinde sig selv, men den interesse vi føler for hans liv og gerning, får en egen varme på grund af den inderlighed og trohjærtethed der strømmer ud af denne repræsentant for det humane menneske, og på grund af den samvittighedsfulde ærlighed, den ubønhørlige strængthed der præger hvert eneste af hans ord.

I alle hans bøger taler den fine humanist med sin milde følsomhed, med sin ædle, ydmyge ærefrygt for det menneskelige i alle dets nuancer, med sin tunge ansvarsfølelse, med sin fasthed og åbenhed for nye tanker og impulser. Få tænkere har levet så trofast med sit ideal som denne danske filosof, der indtil sine aller sidste, hvide år bevarede sindets friskhed overfor videnskabens fremskridt. Han

nøjedes ikke med at interessere sig for ungdommen; som hans seneste afhandlinger viser, arbejdede han utrætteligt for at tilegne sig dens ideer og væve dem ind i sit tankeliv. At leve var for ham at virke.

Han havde i sit blod humanistens frygt for at ville være mere end han var, hans inderlige ulyst til at hævde mere end han kunde stå inde for. I en engelsk omtale af hans Religionsfilosofi betonedes anmelderen bogens personlige karakter ved siden af dens undersøgende fremgangsmåde, og det bemærkes, at selv om bogen synes at formindske den religiøse tros indhold — at sige for lidt af frygt for at sige for meget — så forfrisker dens strænge ærlighed ligesom en kilde med koldt vand. Endnu mere betegnende end anmeldelsen selv er Høffdings oprigtige glæde over den; den bedste og mest forstående anmeldelse, kalder han den, jeg nægter ikke at jeg blev meget glad for den, og derfor har jeg anført den her.

Han er humanisten, der aldrig bliver grebet af den dårskab at sadle hesten og ride ud på æventyr — adventures brave and new. Han slipper aldrig den prøvede realitet for en rigere mulighed, men han værner om det indvundne, han erobrer det rige han har arvet, ved at lægge det under kultur, han gør det til sin virkelige ejendom gennem et ærligt arbejde.

Kun skridt for skridt kunde jeg arbejde mig frem, har han sagt; det er denne forsigtige skridten fra stilling til stilling som giver hans forfatterskab dets enhed. I sin altid uforstående kløgt, med sin uforlignelige kunst til at udtale en halv sandhed så prægnant at den tager sig ud af en hel, ja næsten af mere end en hel, sagde Brandes til ham: *Liberté, Égalité, Fraternité ou la mort*, det har De næppe nogensinde været ung nok til at sige. Overfor det svarer

Høffding sagtmodigt: deri har han ganske ret, dog skurrede det lidt i mine øren, når han tilføjede: De må være født til en vis grad gammel. Ordene er lige så betegnende for Høffdings blufærdige renhed som Brandes' kokette kast foran spejlet i repliken om sig selv: Jeg er bange for at jeg en gang har været meget ung. Hvad kontinuitet og traditionsbundethed angår var der ingen forskel mellem romantikeren Brandes og klassikeren Høffding; filosofen kunde meget vel have taget ordet gammel som et æresnavn, ti når det afklædes Brandes' flotte ironi, ligger der i det en anerkendelse af at Høffding ærligt og nøgternt var sig sin troskab mod fortiden bevidst og turde være den bekendt.

Det imponante ved humanismen, som den endeligt fandt sin form i det nittende århundredes videnskabelige tænkning, er dens etiske alvor. Det gamle kristne valgsprog *orare et laborare* vedblev at være løsenet for vor kultur, blot at det i overensstemmelse med udviklingen blev fortolket til: Du skal tænke sandfærdigt og uden nølen handle ud fra det du erkender som sandhed. Men humanismen bar på en indre tragik. Det skyldtes sandhedens art eller med andre ord indsnævringen af den virkelighed som erfaringen erkendte, at humanismen blev fader til en jernhård fornuftreligion, der atter omtolkede livets visdom, så at den kom til at lyde: Du skal tænke praktisk og udnytte erfaringen — med dens opfindelser — uden hensyn til konsekvenserne; den dybt etiske idealisme forlængede sig ud i den brutale tekniske realisme, der mødte sin skæbne i verdenskrigen.

Fremtiden, den fremtid der allerede er ved at blive nutid, vil finde problemer hvor det nittende århundredes tænkere sammen med Høffding så afslutning eller forudsætning, og

det arbejde der fremkaldes af vore problemer, vil måske ikke søge vejledning i hans tanker.

Og dog, ånden i hans værk lyser over fremtiden, hvor forskelligt end dens mål bliver; den trofasthed som han priser så betaget, er ikke blevet mindre værd i arbejdet. Dilettantismen med dens umetodiske, planløse famlen leder aldrig ud til nye realiteter; vejen frem til ny erfaring, til ny erkendelse, også til en indsigt der vil udvide erkendelsen, så at den kommer til at omspænde en rigere erfaring, går gennem videnskabelig tænkning. Og selv om det betænksomme skridt for skridt må varieres med et og andet spring, gælder altid den visdom, at kun den der har et fast punkt at springe fra, finder et sted at lande. Og visdommen har fuld gyldighed for alle nyopdagere, hvad enten de nu virker gennem forskning eller gennem syner. Ingen kan ustraffet gå uden om videnskaben eller letsindigt sætte dens erfaring til side, den lærer at man ikke kan svindle med stemninger, at man ikke kan skabe noget levedygtigt ved at lave tryllekunster med myter og symboler. Ingen kan opdage hvad Høffding i sit blege sprog kaldte værdier, om han ikke er tro mod sin erfaring, det vil sige, at han ikke ved andet og ikke vil vide andet end det han virkelig oplever; og jo mere klarøjet han er i sin prøvelse af sig selv, des fastere bliver hans værk.

Til slutning skal Høffding selv have ordet for at udtrykke hvad der for ham var idealet: åbenhed, modtagelighed overfor det nye og kraft til at sætte det nye i levende forbindelse med tidligere erfaringer, så at der fremkommer en kraftig, handlende harmoni. Det er Høffdings program, og hans fortolkning af dette program er lige så oplysende som læresætningen selv. Dertil udfordres et indre arbejde,

en kamp for at overvinde det kaotiske og mangfoldige, der kan sprede, såvel som det tilvante, der kan sløve og blinde. Som det åndelige livs grundkarakter står da en sammenfattende energi. Energi er ævne til at udføre et arbejde, arbejde forudsætter modstand, og på det åndelige område består modstand i den ofte så skarpe modsætning mellem det nye og det tilvante. Jo fyldigere og mere omfattende et indhold af iagttagelser og erindringer, af tilskyndelser og af tilbøjeligheder der optræder, des større energi kræves der til at holde det sammen og forme det til en helhed.

Ordene går på hans psykologi, men de har fuld gyldighed for hele hans livsværk, for den personlighed der står bagved. Målet er harmoni, men det er en harmoni der stadig vindes og stadig hævdes gennem kamp.

Endnu eet skal siges. Høffding søgte harmoni, og han fandt en harmoni han kunde leve på; men ingen som opmærksomt har læst hans bøger, ingen som har set ham og hørt ham tale, har kunnet undgå at lægge mærke til det skær af vemod der lå over hans træk, en vemod der kom af at han rakte ud mod noget der flygtede for ham, og tillige af at han på grund af sin sjæls renhed ikke vilde og ikke kunde tage sin længsel for mere end den var. Han var som en mand der ved hvad han vil og hvad han kan, men som altid får et fjærnt blik i øjnene, når han ser frem for sig; og dette gjorde at han aldrig lukkede sit system til en fast ring og altid bød et hjærteligt velkommen til nye tanker og nye oplevelser, selv om de ikke umiddelbart faldt ind i hans.

Det er naturligt, at når en stormand går bort, føler man trang til at mindes alle sine døde, og den tanke ligger endnu nærmere i dette øjeblik, da et slægtled nedlægger arbejdet;

vi står på en skillevej, hvad den der blot et tiår har siddet her i selskabet, ikke kan undgå at mærke. Med stærke følelser af taknemmelighed og beundring ser vi op til den generation der har lagt grunden for vort arbejde. Det er en stolt falanx af mænd, store ved deres videnskabelige indsats, men endnu større ved at de samtidig med at være betydelige forskere også var betydelige personligheder; de var mennesker først og fremmest, sådan at man ikke kan gøre noget skel mellem den betydning de havde som forskere, og den indflydelse de øvede gennem deres menneskelighed. Der står J. L. Heiberg, hvis øjne var lige så blanke og klare som hans ord, lige rentfunklende i kamp som i arbejde. Der møder man Gertz; den renhed og troskab som prægede hans værk, lyser i hans gode smil. Man mindes Zeuthens alvorstunge blik, som aldrig glemtes af den der blot een gang havde set ind i hans øjne, og Christiansen, der i sig havde noget af den humor Høffding søgte at beskrive. For nogle af os er Verner uforglemmelig, den uselviske forsker, der blev ens ven i samme øjeblik han blev ens lærer. Der står Chr. Bohr, hvis åndfulde ansigt springer frem gennem Høffdings betagne ord, og William Sørensen, manden med ildsjælen, der lyste og varmede, men også brændte og sved. Vi mindes Edvard Holm, hvis forstående sympati kunde gyde sig ud over en yngling, sådan at hans lyst til at virke og hans tro på at kunne udføre et nyttigt arbejde rejste sig og fangede solen. Og ved siden af ham Kristian Erslev, med sin myndighed, sin meningsfasthed, der gjorde hans vurdering af andres arbejde så meget des mere uhildet og klarøjet; retfærdighed er et køligt ord, men retfærdighed blev til noget varmt, når den øvedes af Erslev. Og midt i skaren rager Vilhelm Thomsen op, den geniale sprogforsker, der ved at drøfte et sproghistorisk fænomen

kunde tænde en sværmerisk drøm i tilhøreren om at opdage nye videnskaber.

I denne falanx indtager Harald Høffding sin plads med ære. Det er her blevet sagt, at for ham var virkeligheden eet med det menneskelige; denne enfold var hans styrke, det var den der gav hans værker deres livsnærhed, så at de kunde virke på mennesker i de forskelligste egne af jordkloden. Og hvad han lærte, det levede han. Han åbenbarede sig selv i den trang til forståelse der ikke blot prægede hans tænkning, men også strømmede ud i hans liv som sympati, som lyst til at hjælpe, som åbenhed både i at give og i at modtage, så at yngre og ældre droges til ham og blev befrugtede ved omgængelsen med ham. Han fik den skønneste lejlighed til at udfolde sin menneskelighed i det store arbejde han til sidst gjorde for dem der led under tidens hårdhed, da han blev midtpunktet i et omspændende arbejde for ret og barmhjærtighed under krigen. De store sorger der ramte ham i hans alderdom, formåede ikke at stække hans flid, og de fordunklede ikke hans hjertes varme medfølelse.

I alt hvad Høffding tog sig for, gaves der kun et eneste som mål, ti for ham var det bedste det eneste.

II.

Af N. Bohr.

Jeg er taknemmelig for, at man har opfordret mig til at sige et Par Ord i Aften, hvor Harald Høffdings Minde hædres her i Videnskabernes Selskab, der stod hans Hjerte saa nær. Ingen vil af mig vente en indgaaende Redegørelse for Høffdings menneskelige Udvikling og videnskabelige Stræben som den, vi lige med Betagelse har lyttet til; men med Udgangspunkt fra de for mig dyrebare Minder, som mit eget Forhold til Høffding rummer, vil jeg gerne forsøge ganske kort at give Udtryk for, hvad hans Personlighed og Livsværk har betydet for store Kredse af Videnskabens Dyrkere, hvis Studier kun har indirekte Forbindelse med den egentlige Filosofi.

Mine første Minder om Høffding stammer fra nogle Aftensammenkomster, beskrevet af ham selv i »Erindringer«, hvor en lille Kreds af Videnskabsmænd for omkring en Menneskealder siden mødtes regelmæssigt i hverandres Hjem og diskuterede allehaande Spørgsmaal, der havde fanget deres Interesse. De andre Medlemmer af denne Kreds var Høffdings nære Venner fra den fælles Studietid, Christian Christiansen og Vilhelm Thomsen, samt min Fader der jo var en Del yngre, men som i Aarenes Løb kom til at staa i stedse intimere Venskabsforhold til Høffding. Fra den Tid vi var gamle nok til med Udbytte at lytte til Samtalerne, og til Sammenkomsterne for vort Hjems Vedkommende afbrødes ved min Faders tidlige Død, fik vi Søkende Lov til at være tilstede, naar Møderne holdtes hos os, og vi har derfra nogle af vore tidligste og dybeste Indtryk. Un-

der de ofte meget livlige Diskussioner kunde navnlig Christiansen paa sin ejendommelige lune Maade lide at drille Høffding med den almindelige Filosofis Verdensfjernhed, men ligesom enhver af de øvrige forstod han fuldt vel, i hvor høj Grad netop Høffdings Evne til Forstaaelse og Trang til almen Sammenfatning var saa at sige den nærende Jordbund, hvori de andres af deres forskellige Studier og Livssyn prægede Indfald spirede.

Den Betoning af Videnskabens Enhed, som vort Selskab staar som Symbol for, var for Høffding ikke blot en abstrakt Selvfølgelighed, men en praktisk Nødvendighed. Selv om han maaske gerne vilde karakterisere Filosofien som Videnskabernes Videnskab, laa det ham fjernt at mene, at Filosofien i snævrere Forstand skulde kunne angive de Love, som alt videnskabeligt Arbejde maatte være underkastet. Høffding var altid forberedt paa, at væsentlige Træk af det almindelige menneskelige Erkendelsesproblem kan stilles i ny og frugtbar Belysning netop gennem Studier indenfor mere begrænsede Omraader af Videnskaben, hvor særlige Lettelser frembyder sig for Overblikket mellem Erfaringernes indbyrdes Forhold. Ud fra denne Indstilling var det hans Hovedbestræbelse at frugtbargøre Synspunkter, udformede indenfor de enkelte Videnskabsgrene, til Belysning af almene Spørgsmaal. Det enestaaende Overblik over videnskabelig Tænkningens Former, som han derved erhvervede sig, tillod ham til Gengæld ofte at byde Fagvidenskabsmænd en Belæring, der var saa meget mere værdifuld, som Videnskabens stadig videregaaende Forgrening gør det stedse vanskeligere for Dyrkere af forskellige Fagvidenskaber at finde umiddelbar Forstaaelse og Belæring hos hverandre.

Omend det almindelige Erkendelsesproblem i den nævnte Betydning var det centrale for Høffding og med Aarene blev det stedse mere, var det dog først og fremmest psyko-

logiske Studier, ved hvilke han udviklede den for ham karakteristiske Arbejdsform, og hvorfra han hentede sit Værktøj til Behandling af de abstrakte Spørgsmaal. Den Baggrund, som disse Studier afgav for hans Arbejde paa Filosofiens andre Felter, har Høffding navnlig fremhævet i sin allersidste Afhandling, en lille Artikel med Titel »Psykologi og Autobiografi«, som han skrev for kun et Aar tilbage, og som i nær Fremtid vil udkomme i et amerikansk Samlerværk. Paa overordentlig lærerig og interessant Maade giver Høffding her et Overblik over sin hele Forfattervirksomhed og den Grundstemning, hvorpaa den hviler. Det var en uforglemmelig Oplevelse under Artiklens Tilblivelse at høre ham tale om sit lange Arbejdsliv, og at føle hvordan han ved Erindringen om den indre Tilfredsstillelse, dette havde givet ham, søgte Styrke under de tunge Sorger, som Livet ikke mindst i hans sidste Aar bragte ham.

Den Fremstilling af Psykologien, som Høffding udarbejdede til Grund for sine propædeutiske Forelæsninger, og som han betegnende kaldte »Psykologi i Omrids paa Grundlag af Erfaring«, var jo ogsaa det Værk, hvormed Høffding først kom i Forbindelse med en større videnskabeligt interesseret Læsekreds. Dette Værk, hvis særegne Tiltræknings- og Overbevisningskraft først og fremmest skyldes Forfatterens Ærbødighed overfor Emnets Storhed, har fundet en Udbredelse og bevaret en Livskraft, som Høffding næppe selv havde drømt om, da han udarbejdede det for omtrent 50 Aar siden. Man vil vel deri hverken søge en digterisk Fremstilling af Aandslivets Rørelser eller skarp-sindige Udredninger af normale og patologiske Sindstilstande, men man vil finde en samtidig nøgtern og begejstret Redegørelse for en, i Ordets bedste Forstand, videnskabelig Indstilling til Foreteelserne indenfor Bevidstheden. Fremherskende er Bestræbelsen for at bevare Ligevægten

mellem Analyse og Synthese, og det tabes aldrig af Sigte, at Helheden vel opbygges af Enkelthederne, men at disses Fremtoning igen præges af Helhedsbilledet. Denne for Høffdings Fremstilling af Psykologien særegne Objektivitet har sikkert for mange af Tilhørerne ved hans Forelæsninger og af hans Bogs endnu flere Læsere haft en Betydning, der er dybere, end hver enkelt af os let vil kunne gøre Rede for. Dette har særligt slaaet mig ved Samkvem med Studerende ved nyere Universiteter, hvor der ikke findes en Tradition som ved en gammel Højskole som vor, og hvor man kan møde en Begrænsning af den almindelige videnskabelige Indstilling, der skyldes Savnet af et saadant Indblik i de psykologiske Grundproblemer, som det Høffdings Elever rent umiddelbart modtog.

For mit eget Vedkommende var det iøvrigt gennem nogle Diskussioner vedrørende et filosofisk Omraade, der efter Høffdings hele Indstilling og Anlæg maatte ligge mere i Yderkanten af hans Interesser, nemlig den formelle Logik, at jeg for første Gang kom i direkte videnskabelig Berøring med ham. Omend Høffding næppe selv tillagde den større Vægt indenfor sit Forfatterskab, er den korte Fremstilling af Logikken, som han benyttede ved sine Forelæsninger, en lærerig Bog, hvori, betegnende for hans Tænkemaade, den levende Baggrund, selv for Diskussionerne af de logiske Dømmes Systematik, stadig er de almindelige psykologiske Erfaringer. For en ung Mand, hvis Hovedinteresse var den matematiske Behandling af naturvidenskabelige Problemer, turde derimod Spørgsmaalet om Systematikkens Stringens komme stærkere i Forgrunden. Aldrig vil jeg glemme nogle Aftener for mere end 25 Aar siden, hvor jeg fik Lov til at komme op til Høffding i hans gamle Hjem i Strandgade og tale med ham om disse Spørgsmaal, og hvor han, den i Tænknings Historie og uendeligt varierede Af-

skygninger saa bevandrede Forsker, med ubeskrivelig Venlighed og Taalmodighed lyttede efter, om der i den unge Students vel mere af Begejstring end Afklaring farvede Betragtninger skulde være mindste Fnug af nyt for ham at lære i videnskabelig eller pædagogisk Henseende. Denne Høffdings enestaaende Selvforglemmelse ved saadanne Lejligheder var for en stor Del Grunden til den Indflydelse, han øvede, og den Vejledning til selvstændig Eftertanke, som han kunde give, næsten uden at den, der modtog den, mærkede det.

Om Høffdings Overblik over menneskelige Tankebygninger og deres Vilkaar vidner fremfor noget hans Fremstilling af Filosofiens Historie, der Verden over har vundet saa stor Paaskønnelse paa Grund af den Uhildethed og Taalmodighed, hvormed han har søgt at trænge til Bunds i de Forhold, hvorunder de store Tænkeres Værker opstod, og forstaa hvad der laa dem inderst paa Sinde. Denne Fremstilling faar ikke mindst sit Særpræg ved den dybe Interesse for Naturvidenskabernes Udvikling og den Forstaaelse af deres Betydning for den almene Filosofi, som Høffding lader komme til Orde. I hans allersidste Aar fandt denne Indstilling et naturligt Udtryk i Høffdings forstaaende Syn paa den Revision af Fysikkens Begrebsbygning, som Aabningen af nye Erfaringsomraader har givet Stødet til, og hvis Forhold til Erkendelsesteorien var Emnet for hans sidste Meddelelse her i Videnskabernes Selskab. Med en for hans Alder forbavsende Modtagelighed og Friskhed stillede Høffding sig fuldt sympatisk overfor Fysikernes Bestræbelser for at udvide Rammerne for Erfaringernes Indordning, og det glædede ham i de nye Former at genkende Træk, som han selv for Aar tilbage havde mødt og beskrevet i sine psykologiske Studier navnlig i Forbindelse med etiske Spørgsmaal. Ja, mange vil maaske først paa Baggrund af den nye Belysning, hvori Atomteoriens Udvikling har stillet

Aarsagsproblemet, tilfulde vurdere det Klarsyn og den Takt i Valget af Udtryksmidler, som Høffding i sin Etik lægger for Dagen ved Omtalen af den gamle Gaade, som Viljens Frihed bereder Tænkningen.

Den stadige Udvikling og Afklaring af Høffdings filosofiske Grundsyn, som fortsattes lige indtil Døden afsluttede hans lange Liv, hang paa det nøjeste sammen med hans særegne Arbejdsform og hele Tænkemaade. Hver Gang Høffding her i Selskabet gjorde Rede for sine Studier og derfor, som det laa i Emnets Natur, ofte fik Lejlighed til at udtale sig om Spørgsmaal, som han tidligere havde behandlet, følte den opmærksomme Lytter, hvordan der altid indføjedes nye Træk, og hvorledes Harmonien i hans Synspunkter stadig afrundedes og uddybedes. At komme og besøge ham i hans sidste Aar var hver Gang en stor og rig Oplevelse. Til Trods for det Vemod, der til Tider kunde gribe Høffding som Følge af de Bekymringer hans Nærmestes svigtende Helbred beredte ham og den tiltagende Ensomhed hans Ungdomsvenners Bortgang førte med sig, var det altid med en Følelse af at være bragt ud af det daglige og med en ny Belæring om Dybden og Skønheden i Tilværelsens Harmoni, at man forlod ham. Usvækket bevarede han sin Kærlighed til alt, hvad han havde lært at skatte af værdifuldt, og talte paa sine allersidste Dage med ungdommelig Begejstring om den Livets Poesi, som han fandt saavel hos Platon og Spinoza som hos Shakespeare og Goethe. Det var vel til syvende og sidst denne Kærlighed og Trofasthed, der gjorde Høffding til den sande Filosof, der i vide Kredse efterlader saa stort et Savn.

LAURBERG & GAD FOT. 1918

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

Kiel" Kieljen

Niels Nielsen.

(2. December 1865—16. September 1931).

Af **Harald Bohr.**

(Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 5. Februar 1932).

Ved Professor Niels Niensens Død har dansk Matematik mistet en interessant og ejendommelig Skikkelse. Baade gennem sine videnskabelige Arbejder og sin Undervisning har Niels Nielsen spillet en betydelig Rolle for den matematiske Udvikling herhjemme, og igennem en Aarrække var han en af dem, der stærkest prægede vort matematiske Liv.

Som Menneske var Niels Nielsen i mange Henseender noget udenfor det almindelige. Da han stod paa sit højeste, var der en usædvanlig Kraft og Frødhed over ham, men tillige var der over hans hele Syn paa Tilværelsen noget primitivt og mærkelig unuanceret. Han var tilbøjelig til at indtage yderliggaaende Standpunkter, men kunde let svinge over fra et Standpunkt til et andet, hvad der skyldtes hans stemningsbevægede Sind og den venlige Grundstemning, der ofte beherskede ham, og som skabte en umiddelbar Trang hos ham til at føle sig i Samklang med sine Omgivelser.

Ogsaa som Videnskabsmand faldt Niels Nielsen udenfor de sædvanlige Rammer. Den matematiske Videnskab er saa egenartet i sine Problemer og saa snævert afgrænset i sit Omraade, at den fjernerestaaende let vil kunne være tilbøjelig til at mene, at de forskellige Matematikeres Aandsform og det Værktøj, hvormed de arbejder, maa være af

en ret ensartet Karakter. I Virkeligheden er Forholdet indenfor vor Videnskab som indenfor enhver anden dog det, at der blandt dens Dyrkere findes de mest forskelligartede Typer, forskellige i Anlæg, forskellige i Interesser. For talrige Matematikere er det maaske det forunderlig sikre ved det matematiske Ræsonnement og i Sammenhæng dermed den særegne Modsigelsesfrihed indenfor den matematiske Tankebygning, der først og fremmest virker dragende paa dem; hvorledes denne Modsigelsesfrihed opnaaes er en Sag for sig — her som paa alle andre Omraader kan Grundlaget ikke en Gang for alle gøres færdigt, men maa stadig optages til Revision, efterhaanden som Udviklingen skrider frem — men psykologisk set vil Matematikerne have Følelsen af, at de under Arbejdet med deres idealiserede og virkelighedsfjerne Begreber har fast Grund under Fødderne i en Tilværelse, hvor alt andet synes flydende og vanskeligt at fæstne. Men Matematikken har mange andre Sider, og for mange Matematikere er det selve den overordentlig mangeartede og komplicerede Formelverden, hvori de ofte maa færdes, der særlig tiltrækker dem. Betydningen og Interessen ved de indviklede matematiske Funktioner og Formler maa sikkert ofte føles som noget gaadefuldt for den uindviede. Til syvende og sidst er disse Formler jo kun Identiteter, og man kunde maaske fristes til at spørge, hvorfor det kan være nyttigt og interessant at give disse Identiteter en saadan Iklædning, at de ikke længer umiddelbart kan erkendes som saadanne. Uden her at komme ind paa en nærmere Udredning af dette Forhold kan jeg maaske blot anføre, at Formlernes Betydning ikke mindst ligger deri, at man ved Hjælp af dem kan opnaa at sammenholde omfattende Klasser af matematiske Enkeltbegreber til en Helhed, og at Matematikens Maal i langt højere

Grad er at søge almindelige Love for Enkeltbegrebernes Sammenspil indenfor saadanne Helheder end at studere Egenskaberne ved det enkelte Begreb for sig.

Med Hensyn til Beherskelsen af den matematiske Formelbygning besad Niels Nielsen store og udprægede Evner. Han var i Besiddelse af en sjælden Formelsans og Formelhukommelse, og i Retning af at tumle med indviklede Funktioner indeholdende talrige Parametre og gennemføre omfattende og tilsyneladende uoverskuelige Regninger var Niels Nielsen en Mester.

For den særegne Ufejlbarlighed, som ogsaa han forstod var Matematikens Væsen, følte Niels Nielsen den største Begejstring, en Begejstring som ikke mindst havde grebet ham ved Studiet af de store matematiske Reformatorer, hvis Livsværk var væsentlig afsluttet, da han begyndte sin videnskabelige Løbebane. Enhver, der har fulgt hans Forelæsninger, vil have et stærkt Indtryk af den Taknemlighedsgæld, han følte sig i til Matematikere som Weierstrass, Dini og Cantor, og hvad deres Værker stemningsmæssigt betød for ham. Han følte det næsten som et Kald at bringe det Krav til Nøjagtighed og Præcision, som særlig den Weierstrass'ske Skole havde sat i Højsædet, ind over vort Land. Men det vilde være at give et fortegnet Billede, hvis jeg fortiede, hvad vi hans Fagfæller herhjemme saavel som den store Kreds af Matematikere ude i Verden, som han gennem sine Arbejder kom i Berøring med, ikke kunde undgaa at føle, nemlig at hans Evner til skarpt matematisk Ræsonnement ikke stod paa Højde med hans Evner til at overskue det matematiske Formelapparat. Skønt han havde Lykke og Evne til at finde Omraader for sit Livsværk, hvor netop hans særlige Anlæg kunde komme til deres Ret, medførte hans lige antydede Begrænsning dog, at de

i saa mange Henseender udmærkede Arbejder, som i saa rigt Omfang flød fra hans Pen, ikke kom til at fremtræde i færdig og afklaret Støbning, men i nok saa høj Grad fik Karakteren af Forarbejder, der kunde sætte andres Tanker i Bevægelse og derved virke inciterende. Som Niels Nielsens hele videnskabelige Arbejde formede sig, kunde det ikke undgaas, at han maatte møde betydelig og ikke uberetiget Kritik, og denne maatte saa meget desto mere paa-vinge sig, som han i sine Værker yndede, ofte aggressivt vendt mod Forgængerne, at hævde ikke blot sine Resultaters Paalidelighed, men ogsaa sin Bevisførelses Stringens. Denne lidt udæskende Form skyldtes dog maaske ikke saa meget, at Niels Nielsen ikke var helt klar over, hvor hans Begrænsning laa, som den Iver og Begejstring, der kunde henrive ham under Arbejdet.

I det følgende skal jeg give et kort Rids af Niels Nielsens Liv og videnskabelige Værk. For en almenvidenskabelig Kreds som vort Selskab vil det paa Grund af den specielle Karakter af Niels Nielsens Forskningsomraade ikke være naturligt at komme ind paa Enkeltheder i hans omfattende videnskabelige Produktion, og jeg skal derfor indskrænke mig til nogle faa almindelige Bemærkninger om denne.

Niels Nielsen, der blev født i 1865 i et Husmandshjem paa Fyn, havde i sine yngre Aar trange Kaar at kæmpe med, men med sin store Arbejdskraft og Energi og sin Vilje til at bryde igennem overvandt han alle ydre Vanskeligheder. Oprindeligt tænkte han sig at ville studere ved den Polytekniske Lærestanstalt, men allerede tidlig drog Studiet af Matematikken ham saa stærkt, at det blev ham klart, at han vilde vie dette alle sine Kræfter. I 1891 tog han Magisterkonferens, og faa Aar efter erhvervede han Doktorgraden ved et Arbejde over en Klasse bestemte Inte-

graler. Efter i nogle Aar at have forelæst som Privatdocent blev han i 1905 udnævnt til Docent ved Universitetet; han var allerede da kommet alle Anvendelser af Matematiken saa fjernt, at det, som han ofte fortalte, var ham en særlig Glæde, at hans Stilling blev benævnet Docentur i »ren« Matematik. I Aarene forud for sin Ansættelse ved Universitetet, ja lige fra sin første Studietid havde han, der tidlig stiftede Familie, af økonomiske Grunde maattet paatage sig et Undervisningsarbejde af et Omfang, der næsten maatte synes uoverkommeligt. Man fyldes af dyb Beundring, naar man tænker paa, at han ved Siden af dette Arbejde formaede at paabegynde og gennemføre de omfattende og indtrængende Studier, der senere satte sig Frugt i hans store Produktion. Det var i Virkeligheden i disse tidlige Aar, at Niels Nielsen indenfor det Forskningsomraade, han havde afstukket sig, erhvervede sig den grundige Lærdom og store Kundskabsfylde, som prægede ham.

Niels Nielsens betydeligste videnskabelige Indsats er hans omfattende Haandbøger over forskellige Klasser af specielle Funktioner, samt den store Række Afhandlinger, der gik forud for disse Værker, og hvori han bearbejdede Stoffet og selv gav talrige nye Bidrag dertil. Særlig hans Haandbøger over Cylinderfunktionerne (1904) og Gammafunktionen (1906) vandt stor Paaskønnelse og blev meget benyttet rundt om i Verden. Disse Værker udmærker sig vel ikke ved dybtgaaende nye Ideer, men de var af stor Betydning ved det omfattende Materiale, der var samlet i dem, og takket være Niels Nielsens store Evner til at generalisere det Formelapparat, han arbejdede med, lykkedes det ham paa mange Punkter at sammenfatte hidtil mere usammenhængende og spredte Resultater under fælles almindelige Synspunkter.

Som Undersøgelser, der fik en mere almen Betydning, bør fremhæves hans Bidrag til Læren om Fakultetrækker, der udgør et helt Afsnit i hans Værk om Gammafunktion; det første Grundlag for disse Rækkers Teori var vel allerede i Forvejen givet af Selskabets afdøde Medlem J. L. W. V. Jensen, men det var dog Niels Nielsens Arbejder paa dette Omraade, der gav Stødet til den videre betydningsfulde Udvikling af Teorien, der nu ikke mindst ved Professor Nørlunds vægtige Arbejder er naaet frem til fuld Afklaring.

Under hans omfattende Arbejder var den Opmuntring og Interesse, Niels Nielsen mødte hos forskellige af de ældre danske Matematikere, som han senere ofte fremhævede, af stor Betydning for ham. Ikke mindst stod han i Taknemmelighedsgæld til Dr. Gram, der ogsaa skal have været den, der tidligst var klar over Niels Nielsens store matematiske Begavelse og dens særlige Karakter, og som efter Sigende direkte skal have tilraadet ham at dyrke de specielle Funktioners Teori som sit egentlige Felt. Dette Omraade var da ogsaa, som ovenfor antydet, et der passede ypperligt til Niels Nielsens hele matematiske Indstilling, og hvor han kunde komme til at udfolde alle sine Evner.

I 1909 blev Niels Nielsen Professor i Matematik ved Universitetet som Julius Petersens Efterfølger, og med den ham egne Kraft, ja man kan næsten sige Voldsomhed, kastede han sig over de Opgaver, hans Undervisning stillede ham. I forbausende kort Tid udarbejdede han et helt System af Lærebøger. Allerede 1909 udkom hans store Funktions-teori, i 1910 hans Bog om Grænseværdier, 1911 hans Algebra og endelig Aaret efter Talteorien. Det var øjensynlig et meget stort Arbejde, Niels Nielsen havde lagt ind i disse Værker. Han brød, maaske mere end helt naturligt, med

Traditionen fra Julius Petersens Tid, og søgte at give sine Bøger, af hvilke Funktionsteorien ogsaa udkom i tysk Udgave, en ny Støbning, svarende til den nyere Udvikling. Disse Lærebøger har spillet en betydelig Rolle for hans Elever, og de, der som jeg har staaet Niels Nielsen nær i den Tid, han udarbejdede sine Forelæsningsrækker, vil ofte mindes den store Kraft og Begejstring, som besjælede ham under Arbejdet. Det kan dog ikke nægtes, at Lærebøgerne, trods alt det nye og overordentlig værdifulde, de bragte, og trods den livfulde Form, hvori de er skrevet, dog led af væsentlige Mangler. Opdraget som Niels Nielsen var i de ældre Tiders Fremstillingsmaade, følte det nye Værktøj, han benyttede, ofte som tungt og besværligt — man mærkede, hvorledes han selv stadig maatte kæmpe med det — og der kom derfor ikke den fulde Frigjorthed over hans Behandling.

Det var desværre, som om Niels Nielsen ved sit store videnskabelige Arbejde og sit omfattende Lærebogsarbejde — der foreligger ogsaa en stor Række Skolebøger fra hans Haand — ligesom sprængte sig selv, og i 1917 havde han da ogsaa et alvorligt Sammenbrud. Niels Nielsen kom tilsyneladende fuldstændig over sin Sygdom, men for dem, der havde kendt ham i hans bedste Tid, var det dog, som om han aldrig helt blev den gamle. Lykkeligvis bevarede han sin Arbejdsiver og Arbejdsglæde, der øjensynlig var noget af det, der prægede ham dybest, men hverken over hans videnskabelige Arbejde eller over hans Undervisning var der den samme Kraft som tidligere. Fra de komplicerede funktionsteoretiske Studier gik han over til at beskæftige sig med simple Opgaver, som ikke krævede en saa indviklet Teknik, og som han særlig søgte sig indenfor den elementære Talteori. Blandt andet udgav han en lang Række

Afhandlinger om Fermats Ligning og andre vigtige Typer af Diophantiske Ligninger, der dog til Dels, som han selv fremhævede, var af ret usystematisk Karakter. Tillige fuldførte han en større Monografi over de Bernoulliske Tal, og ved sin uhyre Flid fik han ogsaa udført omfattende numerisk-tabellariske Arbejder.

I de seneste Aar var Niels Nielsen meget optaget af historiske Studier. Han havde altid haft betydelig historisk Interesse, og i sin Fritid beskæftiget sig med historiske Emner, hvilket bl. a. havde givet sig Udslag i hans interessante og nyttige bibliografiske Oversigt over danske Matematikers Arbejder op igennem Tiderne, men efterhaanden blev Matematikens Historie hans egentlige Kærlighed. Det var dog mere personallistoriske Studier, han drev, end Undersøgelser over de matematiske Problemers historiske Udvikling. Dette træder tydeligt frem i hans Afhandling i Universitets Festskrift 1927 om de franske Matematikere under Revolutionen, hvori han behandler et stort indsamlet Materiale vedrørende de talrige interessante Personligheder fra denne for den matematiske Videnskab saa frugtbare Periode. Dette Arbejde udkom ogsaa i fransk Udgave og belønnedes med en Pris af det franske Akademi.

I det sidste Aarstid var Niels Nielsen ret svag; hans Liv fik for saavidt en lykkelig Afslutning, som han døde midt i sit Arbejde, inden Kræfterne helt svigtede.

Medlem af vort Selskab var Niels Nielsen blevet i 1914, og han følte sig i sjælden Grad og med Aarene mere og mere knyttet til dette. Medens han tidligere ivrigt havde deltaget i det fælles matematiske Liv herhjemme og bl. a. i en længere Aarrække var Formand for vor matematiske Forening, havde han i de senere Aar isoleret sig i stedse højere Grad, men Møderne her i Selskabet svigtede han

aldrig, og han lyttede altid med den største Interesse og Opmærksomhed til Foredragene over de forskelligartede Emner. Ogsaa det kollegiale selskabelige Samvær efter Møderne følte han som en særlig Glæde og Opmuntring. Disse Sammenkomster var efterhaanden blevet den eneste mere personlige Forbindelse, han havde med sine Kolleger og Venner. Vi vil her i Selskabet ofte mindes Niels Nielsen som det ejendommelige Menneske og den sjælden arbejdsomme og begejstrede Forsker.

UDDRAG AF REGNSKABET FOR AARET 1931.

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. <i>Beholdning fra forrige Aars Regnskab:</i>				
a. Kassebeholdning	38913	16		
b. 1 Sølvmedaille.....	12	50		
			38925	66
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. Rente af Kreditforeningsobligationer	16884	00		
b. Rente af Indskud i Bank	807	46		
			17691	46
3. <i>Statstilskud i Kalenderaaret 1931</i>	32100	00
4. <i>Bidrag i Følge statutmæssig Bestemmelse:</i>				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis.....	400	00		
fra Etatsraad Schou og Hustrus Legat ...	100	00		
b. Til videnskabelige FormaaIs Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for				
Aaret 1930 (udbet. Dec. 1931).....	4128	82		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	00		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring				
om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
Rente af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig...	4212	00		
			28840	82
5. <i>Salg af Selskabets Forlagsskrifter</i>	3438	17
6. <i>Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets</i>				
<i>internationale Forbindelser.....</i>	10000	00
7. <i>Tilfældige Indtægter:</i>				
Udtrukne Obligationer	16000			
			16000	00
Samlet Indtægt...	146996	11

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Selskabets Bestyrelse:					
a. Løn til Embedsmænd, Assistent og Medhjælper, Pension m. m.	16454	31			
b. Selskabets Møder	1805	11			
c. Rengøring	880	27			
d. Kontor og Oplag	7991	04			
e. Porto	2201	16			
f. Forsikring	300	75			
			29632	64	
2. Selskabets Forlagsskrifter:					
a. Oversigten	3548	38			
b. Meddelelserne og Skrifterne	23709	97			
c. Dines Andersen, Pæli Dictionary	2787	00			
			30045	35	
3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat					
	600	00	
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:					
a. Af Selskabets Midler:					
α. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	00			
β. Til Udgivelse af Hugo Grotius: De iure belli ac pacis	752	35			
			1752	35	
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:					
α. Kommissionen til Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 1. Bidrag af 5-aarig Bevilling	2400	00			
β. Dansk historisk Forening	1000	00			
γ. Til Katalogiseringen af de græske Alchymisters Haandskrifter	1000	00			
			4400	00	
5. Selskabets internationale Forbindelser:					
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger for Aaret 1931	2328	49			
b. Rejsseudgifter til Selskabets Delegerede ...	6340	00			
c. Til Udgivelse af Corpus Medicorum Graecorum af Restbevilling Kr. 1852,06	1000	00			
d. Til Medvirkning ved Arbejdet paa det nye Leksikon over middelalderligt Latin	1000	00			
			10668	49	
Overføres...	77098	83	

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Overført	77098	83
6.	<i>Pengepræmier og Medaljer</i>	»	»
7.	<i>Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser</i>	1470	90
8.	<i>Indkøb af Obligationer</i> (heraf til Erstatning for udtrukne: Kr. 16000)	25136	53
9.	<i>Beholdning ved Aarets Slutning:</i>				
	a. Kassebeholdning	43277	35		
	b. 1 Sølvmedaille	12	50		
				43289	85
	Samlet Udgift	146996	11

Regnskab for Bidrag fra den Hjelmsjerne-Rosencroneske Stiftelse:

Beholdning ultimo 1930 Kr. 1781,15	Udgifter 1931	Kr. 4400,00
Bidrag for Aaret 1930. - 4128,82	Beholdning ultimo 1931 -	1509,97
Kr. 5909,97		Kr. 5909,97

Regnskab for Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale Forbindelser:

Beholdning ultimo 1930 Kr. 7116,02	Kontingentudgifter til	
Bidrag Dec. 1931 - 10000,00	Unioner for 1931	Kr. 2328,49
	Rejseudgifter 1931 til	
	Selskabets Delegerede -	6340,00
	Beholdning ultimo 1931 -	8447,53
Kr. 17116,02		Kr. 17116,02

Opsamlet til Prisopgaver for Legaterne:

	Thottske Legat	Classenske Legat	Schouske Legat
Beholdning ultimo 1930	1000 Kr.	2000 Kr.	500 Kr.
Bidrag for 1931	200 -	400 -	100 -
Beholdning ultimo 1931	1200 Kr.	2400 Kr.	600 Kr.

Formueopgørelse pr. 31. December 1931.

I. Værdipapirer lydende paa Selskabets Navn (herunder det Thottske Legat paa 5000 Kr.):		
125700 Kr. Husejer Kreditk. Obl. à 3½ %	Kursværdi	Kr. 92.075,25
79200 - Østift. Kreditf. Obl. à 3½ %	-	- 66.184,50
152000 - - - - - à 4 %	-	- 126.390,00
39000 - Jydske Land. Krdf. Obl. à 3½ %	-	- 34.905,00
39000 - - - - - à 4½ %	-	- 30.030,00
6000 - Fynske Kreditf. Obl. à 3½ %	-	- 5.325,00
10000 - Danske Statsgældsbeviser à 5 %	-	- 9.700,00
Ialt 450900 Kr. nominelt, til Kursværdi		Kr. 364.609,75
II. I. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor Dr. med. & phil. Julius Thomsen:		
119200 Kr. Østift. Kreditf. Obl. à 3½ %	Kursværdi	Kr. 79.268,00
1000 - - - - - à 4 %	-	- 815,00
120200 Kr. nominelt, til Kursværdi		Kr. 80.083,00
III. Tilgodehavende hos Carlsbergfondet, (hvorover kun kan disponeres under, særlige Forhold og hvoraf Renten (5 %) tilskrives Tilgodehavendet hvert Aar den 30. September)		
den 30. September 1931		Kr. 89.453,09
IV. Medailler		Kr. 12,50
V. Kassebeholdning (deri indbefattet: Beholdning af Bidrag fra den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse Kr. 1509,97, Beholdning af Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet Kr. 8447,53 samt opsamlede Bidrag til Prisopgaver for Legaterne Kr. 1200 + Kr. 2400 + Kr. 600)		Kr. 43.277,35

Regnskabet er revideret af Selskabets Revisorer og godkendt af Kassekommissionen.

D. 11. Marts 1932.

J. Hjelmstev,

p. t. Kassekommissionens Formand.

BUDGET

FOR AARET 1932.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Beholdning:				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
c. Sølvmedailler				
2. Renteindtægt m. m.:				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	4399	50		
82200 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	2877	»		
155000 - do. do. à 4 -	6200	»		
41000 - Jydske Land. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	1435	»		
39000 - do. do. 4 ¹ / ₂ -	1755	»		
6000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	210	»		
b. Rente af Indskud i Bankerne	600	»		
			17476	50
3. Forventet Statstilskud	29850	»
4. Bidrag i Følge statutmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige FormaaIs Fremme:				
Det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1931	4000	»		
c. Fra Carlsbergfondet				
	20000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr.med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3 ¹ / ₂ pCt. af 120200 Kr. Østif. Krdf. Oblig. ...				
	4207	»	28707	»
5. For Salg af Selskabets Skrifter	3000	»
6. Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet	10000	»
7. Tilfældige Indtægter	»	»
8. Saldo (ikke dækket ved Aarets Indtægt)	12224	50
Samlet Indtægt	101258	»

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Selskabets Bestyrelse :				
a. Lønninger, Pension m. m.	16588	»		
b. Selskabets Møder.....	2500	»		
c. Rengøring	1000	»		
d. Kontor og Oplag.....	6000	»		
e. Porto	3500	»		
f. Forsikring.....	400	»	29988	»
2. Selskabets Forlagsskrifter :				
a. Oversigten.....	4000	»		
b. Meddelelserne og Skrifterne	40000	»		
c. D. Andersen, Pæli Dictionary	5000	»	49000	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat	1500	»
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmerne og andre :				
a. Af Selskabets Midler:				
α. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»		
β. Til Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie, til forberedende Arbejder ved Udgivelsen af en Brevregistratur, 1ste Bidrag.....	1250	»		
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:				
α. Til Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 2. Bidrag af en 5-aarig Bevilling	2400	»		
β. Til Dansk historisk Forening, til en Aarsbibliografi over dansk Historie.....	1000	»	5650	»
5. Selskabets internationale Forbindelser :				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger.....	2500	»		
b. Rejser.....	6000	»		
c. Til Udgivelse af Corpus medicorum Græcorum, Restbeløb af Bevilling paa indtil Kr. 10000 (Maj 1907) ca.	800	»		
d. Til Medvirkning ved Arbejdet paa det nye Lexikon over middelalderligt Latin	1000	»	10300	»
Overføres...	96438	»

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
	Overført.....	96438	»
6.	<i>Pengepræmier og Medailler:</i>				
a.	Præmier af Legaterne:				
	Af det Thottske Legat.....	»	»		
	Af det Classenske Legat.....	2000	»		
	Af det Schouske Legat.....	»	»		
b.	Medailler og Pengepræmier af Selskabets Kasse:				
	1 Guldmedaille, 1 Pengepræmie paa 1000 Kr.	1320	»	3320	»
7.	<i>Udgifter til Ilandsættelser og Anskaffelser:</i>	1500	»
8.	<i>Indkøb af Obligationer</i>	»	»
	Samlet Udgift	101258	»

Af disse Udgifter er 1 a fast, 1 b—f, 2 a—c samt 5 a og b kalkulatoriske. (5 a dog fast i udenlandsk Valuta). De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1932 ca.....	1500	»
Bidraget for 1931 ca.....	4000	»
	5500	»
Budgetteret Udgift.....	3400	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.....	2100	»

Bidrag fra Legaterne til Præmier.

	Thottske Legat		Classenske Legat		Schouske Legat	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1932.....	1200	»	2400	»	600	»
Bidraget for 1932.....	200	»	400	»	100	»
	1400	»	2800	»	700	»
Budgetteret Udgift.....	»	»	2000	»	»	»
Beholdning ved Aarets Udgang.....	1400	»	2800	»	700	»

PRISOPGAVER

I.

Bedømmelse af Prisopgave for 1930 i nordisk Filologi.

Som Besvarelse af den for Aaret 1930/31 af Det kongelige danske Videnskabernes Selskab stillede Prisopgave i Nordisk Filologi er der indkommet en Afhandling med Motto: »The most interesting of all palimpsests is the map of England«.

Afhandlingen (414 maskinskrevne Kwartblade med 3 Kortbilag) er en grundig Undersøgelse af de nordiske Stednavne i Lincolnshire, et Omraade, som Forf. har valgt, fordi dets Navnestof ikke tidligere har været Genstand for en monografisk Behandling, og fordi det er den Egn af England, hvor den nordiske Bosættelse er stærkest, idet omtrent en Fjerdedel af samtlige nordiske Bebyggelsesnavne i Danelagen stammer herfra; endelig kunde man her paa Forhaand vente at finde et udpræget dansk Navnestof, hvilken Antagelse Undersøgelsen fuldt ud har bekræftet.

Ligesom Valget af det stedlige Omraade fortjener Planlæggelsen af Arbejdet i det hele Anerkendelse. Under et Ophold i England i Sommeren 1930 har Forf. fuldstændig excerperet de største og vigtigste Klosterdiplomatarier, Bardney- og Kirkstead-Cartularierne i British Museum samt Alvingham-Cartulariet i Bodleian Library i Oxford, der tilsammen indeholder henved 4000 Diplomer, og han har yderligere faaet Adgang til at benytte Canon C. W. Fosters Samling af Diplom-Afskrifter med Stednavneformer til Brug

for English Place Name Society's Publikationer. Paa denne Maade har Forf. tilvejebragt et meget omfattende og betydningsfuldt Materiale, hvoraf han især har udnyttet det ældste, idet han i Afhandlingen næsten fuldstændigt har medtaget det indsamlede Stof fra 11.—12. Aarh., i stor Udstrækning ogsaa det 13. Aarh's, hvorimod han af Materialet fra det 14. Aarh. og senere Tid har nøjedes med et skønsomt Udvalg.

Efter en grundig Gennemgang af hele Navnestoffet — opstillet systematisk efter de i Navnene forekommende nordiske Efterled eller Forled — følger en Oversigt over Lincolnshires Historie i Vikingetiden samt en systematisk Undersøgelse af Stednavnenes Lydforhold og de nordiske Bøjningsformer i de behandlede Stednavne. Hertil slutter sig en Paavisning af Forskellen mellem det danske og det norske Element i Stednavnene gennem en Undersøgelse af de i disse fremtrædende lydige og leksikalske Forskelligheder mellem Olddansk og Vestnordisk. Efter korte Bemærkninger om irsk Indflydelse følger nogle supplerende Undersøgelser af Stednavnenes Efterled (deres Frekvens m. m.) samt fuldstændige Registre over de behandlede Appellativer, Person- og Stednavne.

Forf. viser sig at være i Besiddelse af et grundigt Litteraturkendskab og specielt at være vel hjemme i den nordiske Stednavneforskning; han er i Stand til at øve sund og rimelig Kritik over for andre Videnskabsmænds Undersøgelser og forstaar at tage tilbørligt Hensyn til de topografiske Forhold, Lokaliteters Ejendommeligheder, og at udnytte de Oplysninger, der kan vindes ved Kortstudier.

Afhandlingens Betydning ligger saaledes i det fremdragne store og værdifulde Materiale, gennemgaaende fra meget tidlig Tid, og i den planmæssige, sunde og kyndige Udnyttelse af dette Stof, hvorved der gennem Undersøgelse af

det i Stednavnene indeholdte nordiske — specielt danske — Sprogstof vindes et vigtigt Sammenligningsmateriale for hjemlig Sprog- og Stednavneforskning. Særligt kan fremhæves, at Forf. foruden Bebyggelsesnavnene har behandlet de i tidligere Arbejder om engelske Stednavne udeladte Naturnavne, der viser sig at indeholde et ikke ringe nordisk Sprogstof og at være af stor Betydning for Tidsfæstelsen af det tilsvarende hjemlige Navnestof, Marknavne, som man har været tilbøjelig til at henhøre til en væsentlig senere Tid. Andre Resultater af Værdi vinder Forf. i sin systematiske Undersøgelse af Stednavnene og af de forskellige Efterleds Betydning og tidsbestemte Brug (*bȳ, hōgh, thorp* o. fl.).

I det hele synes de vundne Hovedresultater vel grundede, hvilende paa kyndig filologisk Kritik, statistiske Optællinger og Sammenligning med Beretninger om Bebyggelsen.

De Indvendinger, der kan gøres mod Undersøgelsen, er ikke af væsentlig Betydning i Forhold til Dommen over Arbejdet i dets Helhed.

Det havde været ønskeligt, om Forfatteren havde fremsat nogle almindelige Bemærkninger om Forskellen mellem Kolonisternes Navnegivning i Hjemlandet og i England (Forholdet ved *-by, -thorp* m. m.), om Arten af deres Navnebrug og om Ejendommeligheder ved Stednavnenes senere Nedskrivninger. Forf. synes i for høj Grad at være gaaet ud fra, at den nordiske Besættelse af Durham og Northumberland er rent norsk. Man kunde endvidere have ønsket, at Forf. havde taget Hensyn til de nordiske Stednavne i Normandiet, der kunde ventes at afgive frugtbart Sammenligningsmateriale trods den endnu mangelfulde Behandling af dette Stof. Endelig kan der hist og her gøres Indvendinger mod Tydningen af Stednavnene (f. Eks. *Somerby*).

Som det vil fremgaa af ovenstaaende, har Forf. i det hele arbejdet efter en fast og god Plan og lagt Kyndighed, sundt Judicium og videnskabelig Dygtighed for Dagen, saa at hans Arbejde er et værdifuldt Bidrag til dansk Sprog- og Stednavneforskning. Vi anser Afhandlingen for fuldt værdig til den udsatte Pris.

22. Januar 1932.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN.

(Affatter).

FINNUR JÓNSSON.

JOH. STEENSTRUP.

I Henhold til ovenstaaende Bedømmelse indstiller den historisk-filosofiske Klasse til Selskabet, at Afhandlingen belønnes med den udsatte Pris: Selskabets Guldmedaille og 1.000 Kr.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være mag. art. KRISTIAN HALD, København. Se Side 41.

II.

Bedømmelse af biologisk Prisopgave for 1930 for det Classenske Legat.

I Anledning af den af Videnskabernes Selskab for 1930 for det Classenske Legat stillede Prisopgave vedrørende Humlebiernes Betydning for Bestøvningen af Rødkløveren er der ialt indkommet ikke mindre end 5 Besvarelser.

Af disse »Besvarelser« består de tre mærket »Egestub«, intet Mærke og Mærke »Naturen kan kun beherskes, ved at dens Love adlydes« kun af Manuskripter paa henholdsvis 1½ Side, 7 Sider og 6 Sider samt nogle Turistkort, nogle

Humler, betegnede som lys Humle og mørk Humle og nogle Artikler i Biavlertidende. Den ene af disse Forfattere interesserer sig særlig for Forsøg i Retning af Krydsning mellem Honningbier og Humler.

Alle disse 3 Besvarelser falder i Følge hele deres Natur udenfor enhver Bedømmelse; de to af Forfatterne er Biavlere og synes ganske at mangle enhver Forestilling om, hvorledes den stillede Opgave skulde være løst.

Noget anderledes stiller det sig med den Besvarelse, der er indsendt med Mottoet: »Dansk Rødkløverfrø i dansk Jord«.

Forfatteren har iagttaget 24 Boer; han har særlig studeret dem, der er anlagt i Bistader. Navnlig beskæftiger han sig med Spørgsmaalene om Humlebiernes Tilbagegang i Antal; Aarsagerne hertil, og hvad man kan gøre, for atter at faa Antallet op. Han fremsætter her adskillige fornuftige Bemærkninger. Han har endvidere opdelt et Rødkløverareal i 1 Kvadratmeter store Felter og søgt at beregne Besøget. Han kommer til det Resultat, at der gennemsnitlig arbejder 1,3 Humle paa hver Kvadratmeter.

Arbejdet lider af mange følelige Mangler. Forfatteren har ikke det fjerneste Kendskab til Litteraturen; han betragter alle Humlebier som en eneste Art, opdelt i 3 Hovedracer, der ved Krydsninger fremkalder alle Mellemløst, en i enhver Henseende fuldkommen uvidenskabelig Opfattelse, der umuliggør al dybere Indtrængen i Emnet. Hele Arbejdet omfatter kun 17 Foliosider, og en Kortskitse, paa hvilken de i 1930 og 1931 iagttagne Humleboer er indlagt.

Vi mener heller ikke, at dette Arbejde kan komme i Betragtning ved Uddelingen af den omhandlede Pris.

Helt anderledes stiller Sagen sig vedrørende den Besvarelse, der er indkommet under Mottoet »protripra«. Arbejdet

er paa 27 Foliosider Text, 40 Foliosider Tabeller og Oversigter, 4 Foliosider Kortskitser og en Samling Exemplarer af Slægten *Bombus*. Forfatteren har iagttaget 13 Humlearter, hvoraf 10 var \pm almindelige. Først omtales Iagttagelserne angaaende Humlebiernes Forhold i Kløvermarkerne, og den talmæssige Bestemmelse af de enkelte Arters Besøg pr. Arealenhed paa de tre forskellige Steder og til forskellige Tider; hele Talmaterialet er overskueligt gengivet i en Række Tabeller. Dernæst omtales hver enkelt Humleart for sig.

Særlig værdifulde er Forfatterens Oplysninger om legitime og illegitime Besøg paa Rødkløveren, og at det ikke alene er Arbejderne af *Bombus terrestris*, der bider Hul paa Kronrøret, men ogsaa Hanner og Dronningen, at det illegitime Besøg ikke udelukker en Bestøvning, og at de illegitime Besøg er stærkest om Efteraaret. Interessante er Oplysningerne om Pollenindsamlingen, og om at de gode Kløverhumler er dominerende i skovfattige Egne. Indenfor Omtalen af de enkelte Arter finder Forfatteren Lejlighed til at fremsætte mange værdifulde Iagttagelser, men han beklager selv, at ydre Forhold har hindret ham i at faa saa meget ud af dette Afsnit, som han har ønsket.

Forfatteren viser sig som en skarp Iagttager, tænksom og som et Menneske med aabent Blik for Opgavens praktiske Værdi.

Som Forfatteren selv fremhæver, kan Afhandlingen ikke gøre Krav paa at give et udtømmende Svar paa de stillede Spørgsmaal. Mangel paa Litteraturkendskab er meget følelig. Paa den anden Side kan det ikke nægtes, at Afhandlingen maa opfattes som et Led i Bestræbelserne for at erhverve et stedse bedre Kendskab til Humlebiernes Liv og Arbejde.

Vi maa udtale Ønsket om, at Forfatteren maa blive sat

i Stand til at fortsætte sine Undersøgelser og henstiller, at der som Opmuntring for det ubestrideligt samvittighedsfulde Arbejde, han har indleveret, maa blive ham tilstillet en Del af den udsatte Pris.

Den 7. Januar 1932.

C. RAUNKLÆR.

C. WESENBERG-LUND.

I Henhold til ovenstaaende Bedømmelse indstiller den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse til Selskabet, at den med Motto »protripra« indleverede Afhandling belønnes med Halvdelen af den udsatte Pris Kr. 2.000, altsaa Kr. 1.000.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være Regnskabsfører OVE S. SKOVGAARD, Hjallese. Se Side 41.

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie.

Beretning for 1931.

I det forløbne Aar har Kommissionen for første Gang foranstaltet Undersøgelser i Holland, hvor Arkivar Frk. Henny Garbo som Kommissionens Udsending opholdt sig en Maaned i Foraaret og registrerede Samlingerne i Universitetsbibliotekerne i Amsterdam og Leiden. Begge Steder gav Undersøgelserne gode Resultater. Ialt hjembragte Frk. Garbo 391 Sedler, som for største Delen indeholder Registratur over Breve fra og til Danske. I Amsterdam er saaledes registreret en Mængde Breve fra den store Diederichs'ske Brev- og Autografsamling (»Schenking-Diederichs«). Heri findes en Del af den tyske Filolog og Historiker Fr. Dav. Gräters nordiske Korrespondance, hvorfra bl. a. er registreret talrige Breve fra J. N. Abrahamson, Finn Magnussen og Jens Møller. Blandt Samlingens øvrige danske Bestanddele findes i særligt stort Tal Breve til og fra H. C. Andersen, Jonas Collin, Peder Hjort og Thorvaldsen. I Leiden er registreret et betydeligt Antal Originalbreve fra det 17. og 18. Aarhundrede, bl. a. fra Rasmus og Thomas Bartholin, Hans Gram, Johs. Meursius, Ole Rømer og Steph. Stephanus. Af egentlige Manuskripter bør fremhæves et illumineret middelalderligt Haandskrift, indeholdende et astronomisk Skrift af Petrus de Dacia, som findes i Leiden. Samme Sted er registreret en Samling haandtegnede Søkort over

forskellige danske Farvande, stammende fra det 18. Aarhundredes Begyndelse.

Ved Siden af Arbejdet i Udlandet har Kommissionen i det forløbne Aar fortsat Registreringen af de danske Haandskrifter i Karen Brahes Bibliotek i Odense, hvor Bibliotekar V. Madsen arbejdede 3 Uger i Maj Maaned. Han registrerede i denne Tid 162 Haandskrifter, af hvilke flere ikke findes optaget i Vogelsangs trykte Fortegnelse, deriblandt en Biografi af Peder Gyldenstierne, Mette Giøes Slægtbog og en anonym Slægtbog over 250 Slægter med opklæbede malede Vaaben og Slægtsnotitser. Det af Hr. Madsen hjembragte Materiale omfattede ialt 186 Sedler.

Regnskabet for 1931 stiller sig saaledes:

Indtægt:

Overført fra 1930	215 Kr. 62 Øre	
Bidrag for 1931	2.400 - 00 -	
Renter for 1931	16 - 04 -	
	<hr/>	2.631 Kr. 66 Øre.

Udgift:

Sekretærløn	400 Kr. 00 Øre	
Honorarer og Rejseudgifter	1.864 - 12 -	
Tryksager og Porto (heri Særtryk og Udsendelse af 25-Aars Beretningen)	105 - 66 -	
	<hr/>	2.369 Kr. 78 Øre.
	Rest at overføre...	261 Kr. 88 Øre

Februar 1932.

H. O. LANGE.
Formand.

JOH. STEENSTRUP.

AAGE FRIIS.

II.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Beretning om Virksomheden i 1931.

Fra 1. Juli 1931 maatte Raadstuearkivar AXEL LINVALD, der fra Kommissionens Oprettelse har været dens Sekretær, af Helbredshensyn og paa Grund af anden Virksomhed opgive sin Stilling. Sekretærføretningerne er derefter bleven henlagt under Formanden og varetages af cand. phil. Fru R. BINDER, medens Ordningsarbejderne ledes af Landsarkivar HOLGER HANSEN og Arkivar ved Landsarkivet H. HATT. Den 16. Oktober 1931 har Videnskabernes Selskab valgt Raadstuearkivar A. Linvald til Medlem af Kommissionen.

Kommissionens Arbejde har i 1931 for en væsentlig Del været koncentreret om Ordningen og Registreringen af de store Danneskiold-Samsøeske Arkiver paa Gisselfeld i Fortsættelse af den i 1929 fuldendte Ordning af Arkiverne paa Brattingsborg. I det hele er Arbejdet med følgende større Arkiver bleven afsluttet i Aarets Løb:

- 1) Arreskov (Svendborg Amt); Hovedsæde i det tidligere Grevskab Muckadell; Ejer Hr. Lensgreve A. Schaffalitzky de Muckadell.

I Privatarkivet findes Breve til Baron Herman Schubart fra Grev Erik Schaffalitzky og Frue Charlotte Amalie f. Reventlow

1815—31, i Godsarkivet: Regnskaber 1844—1920, diverse Korrespondance, Udskiftnings- og Udstykningsdokumenter 1779—1909, Rettertingsdom 1650, Jordebøger 1719—1904, Fæsteprotokoller 1776—1916, Fæstebreve 1830—1916, Hovedkassebøger for Skatter og Afgifter 1813—1923, en Del Kort etc. etc.

2) Gisselfeld adelige Jomfrukloster (Sorø Amt); Overdirektør Hr. Lensgreve Aage Dannekiold-Samsøe.

Et overordentlig omfattende Privatarkiv (Registraturen 132 Foliosider). Heri Papirer efterladt af Familien Moth (vedr. Sophie Amalie M. (1654—1719)'s økonomiske Anliggender, Christian Gyldenløve (1674—1703), (Skifteprotokoller og Sager vedr. Dorothea Krags Dødsbo), Ulrik Christian Gyldenløve (1678—1719) og de forskellige Medlemmer af Familien Dannekiold-Samsøe. De største Samlinger er efterladt af Frederik Christian D.-S. (1722—78), Christian Conrad Sophus D.-S. (1774—1823), Christian Conrad Sophus D.-S. (1800—86) og Christian Frederik D.-S. (1838—1914) og deres Hustruer. Foruden Breve fra Familien Dannekiold-Samsøe findes heri talrige Breve fra danske og udenlandske bekendte Mænd i det 19. Aarh. Nævnes kan saaledes større Grupper af Breve fra Hertugerne Frederik Christian og Christian August af Augustenborg, fra Hertuginde Louise Augusta og fra Prins Frederik af Nør, fra I. G. og A. W. Moltke og fra Kong Christian VIII, deriblandt en Del Breve fra Christian VIII til Dronning Caroline Amalie.

Ordningen af Klosterets overordentlige omfattende Godsarkiv, der tidligere er bleven registreret af Godsforvalter F. Rasmussen, er bleven revideret.

3) Kragerupgaard (Holbæk Amt); Ejer Hr. Hofjægermester W. Dinesen.

I Godsarkivet findes bl. a. 11 Pergamentsbreve (Adkomstdokumenter) 1610—87, Fæsteprotokoller 1719—1898, Jordebøger og Hoveriprotokoller fra det 19. Aarh., desuden en Række Dokumenter paa Papir: Skøder, Obligationer, Domme, Tingsvidner o. a. Processakter, Forpagtningskontrakter, Privilegier, Bevillinger o. a. 1625—1879. Endelig en Del Sager fra det 18. Aarh. vedr. Gyldenholm (Sorø Amt).

4) Sandholt (Svendborg Amt); Hovedsæde i tidligere Stamhus S.; Ejer Hr. Kontorchef Axel Lund.

Arkivet indeholder ingen Privatarkivalier af Betydning. I Godsarkivet findes bl. a. Jordebøger 1804—71, Fæsteprotokoller

1827—1914, Udskiftningsdokumenter 1791—1829, samt Kort, Syns- og Taxationsforretninger 1749—1801, Retsakter 1733—98, diverse Korrespondance og Regnskabssager fra 18.—20. Aarh., Fæstebreve og Sager vedr. Hoverivæsen.

5) Familien v. Scholtens Arkiv; Ejer Hr. Ritmester Kammerjunker P. V. Scholten.

Arkivet, der væsentlig har Betydning for Kendskab til militære Forhold i sidste Halvdel af 17. og Begyndelsen af 18. Aarh., indeholder bl. a. Papirer efterladt af General Jobst Scholten (1648—1721) (heriblandt Breve fra Prins Eugen af Savoyen 1704), Generallieutenant Lave Hohendorf (1662—1729), Generalmajor Jobst Gerhard Scholten (1723—86) og Oberst Casimir Vilhelm Scholten (1752—1810).

Foruden ovennævnte Arkiver, hvis Registrering er afsluttet, har Kommissionen i 1931 været beskæftiget med Ordningen af en Række andre Arkiver. I en Del Tilfælde bliver de paagældende Sager gennemgaaet paa Stedet, i andre bliver de ved Kommissionens Foranstaltning ordnede andetsteds:

1. Benzon (Randers Amt); Ejer Fru Stamhusbesidderinde H. de Mylius Benzon.
2. Broholm (Svendborg Amt); Ejer Hr. Hofjægermester Jørgen Sehested.
3. Engelholm og Grevens Vænge (Præstø Amt); Ejer Hr. Godsejer K. Wolff-Snedorff.
4. Rosenholm (Randers Amt); Ejer Hr. Nationalbankdirektør Lensbaron Hans Rosenkrantz.
5. Saltø (Sorø Amt); Ejer Hr. Baron Magnus Plessen.
6. Skørringe (Maribo Amt); Ejer Hr. Hofjægermester W. Dinesen.
7. Sparresholm (Præstø Amt); Ejer Fru Godsejerinde Dagmar de Bang.
8. Steenalt (Randers Amt); Ejer Hr. Hofjægermester Jørgen Bruun.

Ligesom i de foregaaende Aar har Kommissionen i 1931 ved Korrespondance eller Undersøgelse paa Stedet skaffet Vished for, hvorvidt der paa en Række mindre Gaarde eller andetsteds findes Papirer af historisk Interesse:

Aalborg Amt: Attrupgaard, Bjørnkær, Bjørumgaard, Gjettrup, Havrekrog, Langholt, Nørlund, Rødslet, Vaarbjerggaard, Vang, Viffertsholm, Østeraa.

Aarhus Amt: Favrskov, Haraldslund, Holstrupgaard, Kærbygaard, Vedelslund.

Hjørring Amt: Aalegaard, Aas, Aastrup, Agersborggaard, Asdal, Baggessvogn, Bangsbo, Bannerslund, Birkumgaard, Boller, Bratskov, Burholt, Bøgsted, Dronninggaard, Dronninglund, Egebjerg, Eget, Ellinggaard, Fuglsig, Gerumgaard, Hammelse, Haven, Haverholm, Hejselt, Hjermeslevgaard, Hvidstedgaard, Hvilshøjgaard, Hæstrupgaard, Høgholt, Hørbylund, Kettrupgaard, Klavsholm, Knivholt, Kokkedal, Kornumgaard, Kringelhede, Kærsgaard, Kølskegaard, Langeslund, Lengsholm, Lerbæk, Linderumgaard, Lundergaard, Mølgaard, Nibstrup, Nørre Elkjær, Odden, Oksholm, Ormholt, Overklit, Ravnstrup, Rugtved, Saltumgaard, Sejstrupgaard, Skaarupgaard, Stensbæk, Sønder Elkjær, Tide-mandsholm, Tveden, Vestrupgaard, Villerup.

Maribo Amt: Christianssæde, Pederstrup, Vennerslund, Valnæsgaard.

Randers Amt: Bjørnholm, Bogensholm, Drammelstrup, Estruplund, Fannerupgaard, Frederiksdalsgaard, Gl. Ryumgaard, Hevringholm, Hessel, Høgholm, Ingvorstrup, Isgaard, Kjellerup, Lykkesholm, Meilgaard, Obdrupgaard, Quelstrup, Rolsøgaard, Rugaard, Sjørupgaard, Skærvad, Steensmark, Vedø.

Thisted Amt: Aagaard, Damsgaard, Ejstrupgaard, Frøslevgaard, Gl. Lund, Glomstrup, Hvidbjerggaard, Høriis,

Kjølbygaard, Nandrup, Selbjerggaard, Sindbjerggaard, Slettegaard, Sø, Vejerslevgaard, Vestløgsgaard, Votborg.

Viborg Amt: Lerkenfeldt.

Ved Undersøgelsen af Arkiverne i Vendsyssel har Kommissionen modtaget en udmærket Bistand af Hr. Postmester C. KLITGAARD, Hjørring.

I en Række Tilfælde har Kommissionen efter de paa-gældende Arkivbesidderes Ønske ydet sin Medvirksomhed til, at forskellige Brevsamlinger, Arkiver eller Grupper af Arkivalier som Deposita eller Ejendom er bleven overgivet til Det kgl. Bibliotek, Rigsarkivet og Landsarkiverne.

Det kgl. Bibliotek har saaledes modtaget:

Breve til Professor Carl Feilberg og Hustru fra Zoologen JOHAN LUDVIG MICHAEL LUND (1844—1912) og fra Forfatteren HERMAN BANG.

Til *Rigsarkivet* er bleven overdraget

- 1) Familien THALBITZERS Papirer (Ejer Hr. Professor, Dr. W. Thalbitzer og Brødre), Breve, Optegnelser etc. efterladt bl. a. af Konsul William Heinrich Th. (1803—69) og Hustru Angelica Frederikke Erica Th. f. Holm, Købmand, Fabrikejer Heinrich Albert Th. (1835—93), Konsul Henry Th. (1767—1818).
- 2) Brevvekslinger mellem AMALIE og ERIK SKRAM og Professor Valdemar Irminger og Professor Carl Feilberg; disse Breve er indgaaet i de tidligere afleverede Samlinger af Skramske Papirer (cf. Aarsberetninger 1929 og 1930).
- 3) Politikerens, Grev CARL MOLTKE (1798—1866)'s Arkiv. Denne Samling, tidligere ordnet af kgl. Ordenshistoriegraf

Dr. phil. Louis Bobé, indeholder vigtige Papirer bl. a. vedr. det slesvig-holstenske Ridderskab og Provinsialstænderne 1830—40, Immediatkommissionen 1848 og Forarbejder til Fællesforfatningen 1854. Desuden talrige Breve, deriblandt fra Kong Christian VIII, E. Bluhme, Departementsdirektør F. C. E. Dankwart, F. Falck, Krigsminister C. F. Hansen, Biskop Jørgen Hansen, Christian Poulsen, Grev Conrad Rantzau-Breitenburg, Stiftamtmand Th. A. J. Regenburg, A. S. Ørsted etc. Desuden Breve fra Grev Adam Moltke til Barthold Georg Niebuhr 1798—1825).

4) Familien SCHOLTENS Arkiv (se ovenfor).

Landsarkivet for Sjælland har modtaget Grupper af Godsarkivalier, Skifteprotokoller, Udstykningskort etc. fra

- 1) Kragerupgaard (Holbæk Amt).
- 2) Skjoldenæsholm (Sorø Amt).

Landsarkivet for Fyen: Dele af Godsarkivet paa Arreskov og *Landsarkivet for Nørrejylland* Arkivalier fra

- 1) Estruplund (Randers Amt); Ejer Hr. Kammerherre V. Krieger.
- 2) Gisselfeld Papirer vedr. Baronierne Lindenberg og Høgholm, væsentlig fra første Halvdel af det 18. Aarh.
- 3) Kærbygaard (Aarhus Amt); Ejer Hr. Proprietær H. Hauberg; Skøder paa Pergament 1658 og 1686.
- 4) Langholt (Aalborg Amt); Ejer Hr. Godsejer N. Ahlmann-Lorentzen; Fæstebreve 1753—1852 etc.
- 5) Meilgaard (Randers Amt); Ejer Hr. Hofjægermester Chr. Juel; Adkomstbreve, deriblandt 8 Pergamentsbreve 1476—1613, Fæsteprotokoller, Hoveriprotokoller, Jordebøger etc.

- 6) Nørlund (Aalborg Amt); Ejer Hr. Godsejer, Direktør G. A. Horneman; et stort Godsarkiv, ogsaa indeholdende Arkivalier fra Torstedlund og Albæk Godser.
- 7) Støvringgaard Kloster (Randers Amt); Direktører d'Herrer Stiftamtmand V. Hvidt og Biskop T. L. Schiøler; Godsarkivalier samt Regnskabsbøger fra Harritslev Kirke 1638—1735 og Albæk Kirke 1689—1735 (cf. Kommissionens Aarsberetning 1930).

Kommissionen har i 1931 raadet over et Beløb paa ialt 11.976 Kr. 74 Øre. Fra 1930 havde den et Overskud paa 2.147 Kr. 87 Øre og har fra Videnskabernes Selskab modtaget 1.000 Kr., fra Carlsbergfondet 1.000 Kr. og som Bevilling paa Finansloven 3.000 Kr. Desuden har den fra Arkivbesiddere som Godtgørelse for Ordning af Arkiver modtaget 4.788 Kr. 45 Øre. Renter har udgjort 40 Kr. 42 Øre.

Udgifterne har beløbet sig til 11.511 Kr. 56 Øre. Sekretærhonorar har udgjort 800 Kr.; til Administration, Afskrivning af Registraturer, Transport af Arkivalier m. m. er medgaaet 1.612 Kr. 01 Øre, til Tilsyn med og Tilrettelægning af Ordningsarbejder 400 Kr., til Rejser, Ordnings- og Registreringsarbejder 8.699 Kr. 55 Øre. Aaret slutter saaledes med et Overskud paa 465 Kr. 18 Øre.

København, Februar 1932.

AAGE FRIIS. H. O. LANGE. AXEL LINVALD.

POUL NØRLUND. JOH. STEENSTRUP.

RIGMOR BINDER.

III.

Beretning fra Carlsbergfondet for Aaret 1. Okt. 1930 til 30. Sept. 1931.

Carlsberg Laboratoriet.

Den kemiske Afdeling (Professor Dr. S. P. L. SØRENSEN).

I det forløbne Aar har Professor SØRENSEN med Bistand af Afdelingens Assistenten fortsat sine Undersøgelser over Proteinstoffernes reversible Fraktionering. Disse Undersøgelser har omfattet Hestehæmoglobin, Hvedegliadin, Clupein og Laktalbumin.

I »Journal of the Society of Chemical Industry« (31. Juli 1931) har Professor SØRENSEN offentliggjort et ved Selskabets 50-Aars Jubilæum i London holdt Foredrag: »Hydrogen-Ion Concentration«.

Fru MARGRETHE SØRENSEN har fortsat sine Forsøg over Hestehæmoglobin og paabegyndt en Undersøgelse vedrørende en Række Proteinstoffers Indhold af Kulhydratgrupper og disses Fordeling i de forskellige Fraktioner af vedkommende Proteinstof.

Dr. CARSTEN OLSEN har fortsat sine Jordbundsundersøgelser med særligt Henblik paa Jern- og Manganmængden i Planternes Blade og til Belysning af Spørgsmaalet om, fra hvilke Jern- og Manganforbindelser Planterne formaar at dække deres Behov af disse Stoffer under forskellige Vækstbetingelser. Endvidere har han paabegyndt en Række Forsøg over biologisk Kvælstofbinding i nedfaldent Bøge- og Egeløv under forskellige Betingelser.

I Aarets Løb har Dr. OLSEN i »Ingeniøren« Nr. 17, 1931,

offentliggjort en Artikel om »Fremstilling af kunstig Staldgødning«, ligesom han i »Naturens Verden«, Februar 1931, har offentliggjort et i »Selskabet for Naturlærers Udbredelse« afholdt Foredrag: »Kvælstoffets Kredsløb i Naturen«.

Sammen med Frk. M. L. KRARUP har Dr. OLSEN fremstillet og fraktioneret et større Parti Hestehæmoglobin.

Dr. K. LINDERSTRØM-LANG har i Fortsættelse af sine tidligere Undersøgelser over Peptidaser dels alene dels i Samarbejde med Professor Dr. MASAKAZU SATO, Formosa, offentliggjort tre Afhandlinger af Rækken »Studier over proteolytiske Enzymer«, nemlig VII »Om Peptidaserne i Grøn-malt«, VIII »Bemærkning om Stabiliteten af Maltens Peptidaser« og IX »Om Spaltningen af Leucyldekarboksyl-glycin med Tarmerepsin« (alle paa Dansk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 19, henholdsvis Nr. 1, Nr. 2 og Nr. 3).

Endvidere har Dr. LINDERSTRØM-LANG i Samarbejde med Dr. HEINZ HOLTER, Wien, offentliggjort første Afsnit af en Undersøgelserække: »Bidrag til den enzymatiske Histokemi«. Dette første Afsnit »Om Bestemmelsen af smaa enzymatiske Spaltninger« foreligger trykt paa Tysk i »Zeitschr. physiol. Chem.« Bd. 201 (1931) og i Korrektur paa Dansk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 19 Nr. 4, medens Afsnit II »Om Peptidasefordelingen i Maltens Rødde og Bladspirer« foreligger i Manuskript. Et i Tilknytning til disse Undersøgelser paa det 4de skandinaviske Bryggermøde i København, Juli 1931, afholdt Foredrag: »Mikrometoder til Bestemmelse af smaa enzymatiske Spaltninger« er under Trykning i Beretningen for Mødet.

Assistent G. HAUGAARD har fortsat sine Undersøgelser over Hvedegliadinets Fraktionering og har genoptaget nogle for et Par Aar siden paabegyndte Forsøg vedrørende Glas-elektrodens Anvendelighed ved elektrometriske Maalinger.

Hr. K. E. RASMUSSEN har fortsat den af Hr. E. HELM i Fjor paabegyndte Fremstilling af Clupein af Sildesperma samt udført en Række orienterende Arbejder vedrørende Clupeinets Fraktionering.

Cand. polyt. H. JESSEN-HANSEN har efter sin Afsked som fast Assistent ved Afdelingen som Gæst ved denne fortsat sine Undersøgelser over Albuminernes optiske Drejnings-evne, særligt over Temperaturens Indflydelse paa denne.

Ligeledes som Gæst ved Afdelingen har Fru GRETA HAMMARSTEN, Lund, fortsat og afsluttet sine Undersøgelser over en Række Uraters Opløselighed i Vand og Saltopløsninger.

Cand. med. & chir. G. N. NØRBY har som Gæst ved Afdelingen afsluttet første Afsnit af sine Undersøgelser over Diastaseindholdet i Menneskets Blod og Urin. Arbejdet er under Titlen: »Om Urinamylasens Bestemmelse og Holdbarhed« offentliggjort paa Dansk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 18 Nr. 7.

Dr. H. HOLTER, Wien, har som Gæst ved Afdelingen fortsat sit i Fjor paabegyndte Arbejde over Pepsinets Fraktionering. En foreløbig Meddelelse med Titlen: »Zur Kenntnis des Pepsins« er i Aarets Løb offentliggjort i »Zeitschr. physiol. Chem.« Bd. 196. Sideløbende Undersøgelser med Mavesaft fra sunde og syge Mennesker er paabegyndt af Cand. med. & chir. BENT ANDERSEN i Samarbejde med Dr. HOLTER.

Ligeledes som Gæst ved Afdelingen har Stud. polyt. J. FUNDER fremstillet og fraktioneret et Parti Laktalbumin, ligesom han har anvendt den Linderstrøm-Lang'ske Fraktioneringsmaade overfor en Prøve Kasein.

Foruden de allerede ovenfor nævnte har følgende Gæster i Aarets Løb studeret ved Afdelingen: Cand. med. & chir.

E. M. STEENBERG, Reservelæge TAGE CHRISTIANSEN, begge af København, samt Ingeniør TAGE PETERSEN, Jyderup.

Den fysiologiske Afdeling (Prof. Dr. JOHS. SCHMIDT).

Dyrkningsforsøgene med Humle er fortsat i samme Udstrækning som ifjor. Af de ved Krydsning mellem udenlandske Hun- og danske Hanplanter frembragte Individer, som i en Aarrække har været kontrolleret med Hensyn til værdifulde Egenskaber, er der udvalgt enkelte af de bedste. Disse vil nu blive formeret vegetativt og dyrket i saa stort et Antal Eksemplarer, som Pladsen tillader, med Henblik paa at tilvejebringe større Humleprøver af den samme Klon, end det hidtil har været muligt at undersøge analytisk og ved Brygningsforsøg.

Laboratoriets Gartner har foretaget Rejser til de tidligere besøgte Humleegne i Fyen og Sjælland for at skaffe Materiale til en Sammenligning af Humlekulturer nu og før Krigen.

Krydsningsforsøgene med Høns efter den diallele Metode er fortsat med Henblik paa Ægvægten.

De variationsstatistiske Undersøgelser med forskellige Fiske er fortsat. Efter Publikationen af det i forrige Beretning omtalte Arbejde om »Den atlantiske Torsk (*Gadus callarias* L.) og dens lokale Racer« er et supplerende Materiale af denne Art undersøgt, ligesom det foreliggende Materiale af *Anguilla*, erhvervet paa Carlsbergfondets oceanografiske Ekspedition rundt om Jorden og paa anden Maade, er undersøgt. Desuden er andre Fiskearter (*Cottus scorpius* og *Cottus bubalis* samt *Gadus aeglefinus*) inddraget i Undersøgelsen.

Hvad *Zoarces* angaar, er Materiale indsamlet som sædvanligt fra to udvalgte Lokalteter. Desuden er der fore-

taget et Transplantationsforsøg, idet der i Efteraaret 1930 fra Bunden af Roskildefjord er overflyttet ca. 2.000 Eksemplarer til Kjelds Nor i det sydlige Langeland for at undersøge, hvorledes en Population forholder sig under andre Kaar.

Det har vist sig, at et stort Antal af de omflyttede Eksemplarer har overlevet Transplantationen og akklimatiseret sig. Førindt det viser sig, om de forplanter sig under de nye Forhold og om et tilstrækkeligt stort Materiale gængses, kan intet siges om Resultatet.

De ved Populationsundersøgelserne fundne Forhold har rejst forskellige Problemer, navnlig med Hensyn til Temperaturen's Betydning for Racepræget. For at komme videre i disse Spørgsmaal udkræves eksperimentelle Undersøgelser, og der er gjort Forarbejder til at udføre saadanne i den kommende Vinter med den almindelige Ørred.

I Arbejderne har foruden Laboratorieforstanderen deltaget den ordinære Assistent Dr. phil. VILH. EGE, Mag. sc. A. F. BRUUN, Frk. ESTHER HANSEN, Cand. pharm. E. C. SVARRER, Dr. phil. P. JESPERSEN og Cand. mag. AA. STRUBBERG. Assistent VILH. EGE, der i Regnskabsaaret har opnaaet den filosofiske Doktorgrad ved Københavns Universitet, har væsentligt beskæftiget sig med Undersøgelse af visse oceaniske Fiske hjembragt af Dana-Ekspeditionerne.

Laboratorieforstanderen har i Ind- og Udland holdt forskellige Foredrag om Carlsbergfondets oceaniske Ekspedition rundt om Jorden 1928—30. Han har modtaget Det Kgl. Danske Geografiske Selskabs Galathea-Medalje, Royal Society's Darwin-Medalje og den franske Saint Hilaire Medalje.

Adskillige udenlandske Videnskabsmænd har i Aarets Løb besøgt Afdelingen for at gøre sig bekendt med dens Arbejde og Metoder.

Den gæringsfysiologiske Underafdeling (Afdelingsleder Dr. NIELS NIELSEN).

De til Brug for Underafdelingen i Villaen Carlsbergvej 8 indrettede Lokaler blev først færdige til Brug den 21. Maj for de i Stueetagen beliggende Lokalers Vedkommende, den 10. Juni for de i Kælderetagen beliggende Lokalers Vedkommende.

Der er af Afdelingslederen Dr. NIELSEN paabegyndt en Undersøgelse over Vækststoffers Indflydelse paa Svampes Tørstofproduktion og Stofskifte. Han har herom offentliggjort en Afhandling: »Om Rhizopins Virkning paa Tørstoffdannelsen hos *Aspergillus niger*« (paa Dansk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 19 Nr. 5). Endvidere har Dr. NIELSEN foretaget Undersøgelser over Forekomsten og Dannelsen af Vækststoffer hos Svampe; Resultatet af disse Undersøgelser vil blive offentliggjort i den nærmeste Fremtid.

Sammen med Assistenten, Cand. mag. VAGN HARTELIUS har Dr. NIELSEN foretaget Undersøgelser over Vækststoffernes Fraktionering. Resultatet af disse Undersøgelser vil blive offentliggjort i den nærmeste Fremtid.

Endelig er der paabegyndt en Undersøgelse over en Renfremstilling af det Vækststof, der paavirker Avena-Koleoptilens Vækst; denne Undersøgelse fortsættes.

Som Gæst har Fru Dr. KULKA, Wien, opholdt sig paa Afdelingen.

I det forløbne Regnskabsaar er der sket betydelige Udvidelser af Lokaleforholdene ved Laboratoriet. Det har været et længe næret Ønske, at den fysiologiske Afdeling paany optog Undersøgelser over gæringsfysiologiske Problemer, og for at skaffe Plads hertil har Laboratoriebestyrelsen købt Villaen ved Siden af Laboratoriets Grund (Carls-

bergvej Nr. 10) for en Pris af 81.622 Kr. 09 Øre. Villaens Indre er derefter blevet fuldstændig ændret, saaledes at der i Kælder og Stue er indrettet Laboratorier, medens første Sal rummer Beboelseslejligheder for de to Betjente, der tidligere har haft Boliger i Laboratoriebygningens Kælderetage. Ombygningen af Villaen har ialt kostet ca. 63.200 Kr.

I Villaens Stue og Kælder har den nyoprettede gæringsfysiologiske Underafdeling faaet rummelige Lokaler, og Underafdelingen er bleven udstyret med de til Arbejdet nødvendige Apparater og Instrumenter. Til dette Udstyr er anvendt en Sum af 20.000 Kr.

Ogsaa den kemiske Afdelings Lokaleforhold har i lang Tid været meget utilfredsstillende, og man har derfor udvidet Laboratoriet med den Del af Kælderetagen, der hidtil har været benyttet som Boliger for to Betjente. Der er herved skaffet en Række Laboratorierum, der er blevet udstyret med fuldt ud moderne Inventar og Instrumenter. Udgifterne ved Ombygningen, der endnu ikke er fuldstændig tilendebragt, vil beløbe sig til alt ialt ca. 85.000 Kr. (i denne Sum er medregnet Udgifterne til Inventar og Instrumenter).

Af »Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet« udkom i Regnskabsaaret 1930—31 Bind 18 Nr. 7 og Bind 19 Nr. 1—3, ialt ca. 7 Ark, og af Comptes-rendus Bind 18 Nr. 5 og 7 og Bind 19 Nr. 1 og 2, ialt ca. 14 Ark.

Hvad Laboratoriets Personale angaar, er Dr. phil. NIELS NIELSEN ansat som Afdelingsleder og Cand. mag. VAGN HARTELIUS som ekstraordinær Assistent ved den nyoprettede gæringsfysiologiske Underafdeling.

Det øvrige Personale er uforandret; se de foregaaende Aars Beretninger.

Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser (Afdeling B).

Om disse indkom der i 1930—31 405 Ansøgninger om et samlet Beløb af ca. 3.125.000 Kr. Der bevilgedes i alt 2.248.867 Kr. 33 Ø. Af det Beløb, som Afdelingen skyldte d. 30. September 1931 (jfr. Noten S. 262), bortfaldt dog 113.946 Kr. 75 Ø.

I 1930—31 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 1.257.181 Kr. 60 Ø., heri indbefattet det statutmæssige Tilskud paa 20.000 Kr. til det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab¹. Resten af Beløbet fordeler sig saaledes:

1. Landsarkivar, Cand. mag. SVEND AAKJÆR til Studier i ældre dansk Landbrugs- og Bebyggelseshistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
2. Samme til Dækning af Udgifter ved Arkivundersøgelser i Forbindelse med hans Studier 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
3. Professor, Dr. phil. ERIK ABRAHAMSEN til videnskabeligt Arbejde, især Tilrettelæggelse og Bearbejdelse af Middelalderens danske Folkevisemelodier 1.600 Kr.
4. ADELSAARBOGSFORENINGEN til Udarbejdelse og Trykning af Stamtavler over danske Adelslægter 1.500 Kr.

¹ Det samlede udbetalte Beløb har været 1.374.307 Kr. 02 Øre. Heri er ovenfor fradraget Refusioner til samlet Beløb af 117.125 Kr. 42 Øre. Af dette sidste Beløb vedrører 2.609 Kr. 42 Øre Bevillinger fra tidligere Regnskabsaar; Resten er i den nedenstaaende Fortegnelse ført til Indtægt for de paagældende Bevillinger (jfr. særlig Noterne S. 183 og 186).

5. Dr. phil. ADA ADLER til fortsat Udarbejdelse af en Udgave af Suidas m. m. 5.250 Kr. Første Bidrag af en femaarig Bevilling paa 7.000 Kr. aarlig.
6. Samme til Medhjælp ved hendes Forberedelse af Udgaven af Suidas 1.500 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 8.000 Kr.
7. Samme til en Rejse til Italien og Tyskland 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr.
8. Professor emer., Dr. phil. DINES ANDERSEN til fortsatte leksikalske Arbejder over Pæli 6.720 Kr.
9. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp ved hans Pæli-Leksikon 1.800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
10. Samme til litterære Hjælpemidler til ham og hans Medarbejdere ved Leksikonet 194 Kr. 50 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 500 Kr.
11. Inspektør ved det nationalhistoriske Museum, Mag. art. OTTO ANDRUP, Cand. phil. SIGURD SCHULTZ og fhv. Adjunkt FR. WEILBACH til Udgivelse af en ny Udgave af Weilbachs Kunstnerleksikon 2.500 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 6.800 Kr.
12. KOMMISSIONEN FOR DEN ARNAMAGNÆANSKE STIFTELSE til en ny kritisk Udgave af Snorres Edda 3.000 Kr.
13. Professor, Dr. phil. ERIK ARUP til Dækning af Udgifter foranledigede ved Udarbejdelsen af 2. Bd. af hans Danmarkshistorie 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
14. Fru Mag. art. NINA BANG, f. ELLINGER (†) til Trykning af Varetabeller B, udarbejdede paa Grundlag af Øresundstoldregnskaberne 1557—1660 ved Fuldmægtig, Cand. polit. Knud Korst, 4.016 Kr. 38 Øre. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 55.000 Kr.

15. Museumsdirektør, Dr. phil. FRANCIS BECKETT til et Ophold paa Sicilien 1.393 Kr. 28 Øre.
16. Højskoleforstander HOLGER BEGRUP til Udgivelse af 8. og 9. Bd. af N. F. S. Grundtvigs poetiske Skrifter 5.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 8.000 Kr.
17. Professor, Dr. phil. EINAR BIILMANN til fortsat videnskabelig Virksomhed, navnlig Undersøgelser over Reduktionspotentialer, 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
18. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. KAJ BIRKET-SMITH til fortsat Bearbejdelse af det paa den 5te Thule-Ekspedition indsamlede Materiale 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
19. Samme til en Studierejse til etnografiske og arkæologiske Museer i Tyskland, Czeckoslovakiet, Østrig og Jugoslavien 800 Kr.
20. Højskolelærer POUL BJERGE(†) til Udgivelse af »Danske Vider og Vedtægter« 4. Bind 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
21. Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.600 Kr.
22. Samme til Dækning af Udgifter ved Anskaffelse af Apparater og Stoffer til Undersøgelser af ham og hans Medarbejdere 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
23. Docent, Dr. phil. F. BLATT til Studier i sent Latin samt til Ledelse af Excerperingen af Danmarks middelalderlige Litteratur til Brug for den nye Udgave af Ducanges Glossar 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
24. Direktør for Dansk biologisk Station, Dr. phil. H. BLEGVAD til fortsatte Undersøgelser over lavere marine

- Dyrs Biologi 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
25. Docent, Dr. phil. ANDREAS BLINKENBERG til Studier over romansk Filologi, især over Ordstillingen i de romanske Sprog, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 26. Professor emer., Dr. phil. CHR. BLINKENBERG som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 9.000 Kr.
 27. Samme til Studierejse til Italien, Karthago, Grækenland og Ægypten 1.200 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
 28. Bibliotekar, Dr. phil. SIGFÚS BLÖNDAL til fortsatte Studier over islandsk Sprog og Litteratur 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 29. Professor emer., Dr. phil. J. E. V. BOAS til fortsat videnskabeligt Arbejde 3.600 Kr. Femte Bidrag af en tiaarig Bevilling.
 30. Samme til Tegninger til et sammenlignende-anatomisk Arbejde over Fuglenes Bækken 500 Kr.
 31. Samme til en Rejse til Syden 2.000 Kr.
 32. Ordenshistoriograf, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til fortsatte litteratur- og kulturhistoriske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 33. Professor, Dr. phil. HARALD BOHR som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 5.000 Kr.
 34. Professor, Dr. phil. & scient. & techn. NIELS BOHR til lønnet Medhjælp og til Apparater ved Undersøgelser indenfor Atomteorien 18.000 Kr.
 35. Samme som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.
 36. Professor, Dr. phil. T. BONNESEN til fortsatte Undersøgelser over Variationsproblemer 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

37. Laborant ved Statens forstlige Forsøgsvæsen, Dr. phil. C. H. BØRNEBUSCH til fortsatte Undersøgelser af Skovbundens Dyreliv 2.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling.
38. Fast videnskabelig Assistent ved Universitetet, Cand. mag. JOHS. BOYE PETERSEN til Studium af Jordalgerne's Økologi og Systematik 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
39. Samme til et Instrumentarium til Jordalgestudier 1.424 Kr.
40. Professor, Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til videnskabelig Virksomhed, især til Undersøgelser over Hormoner hos Planter, 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
41. Professor, Dr. phil. FRITHIOF BRANDT til Afslutning af et større erkendelsesteoretisk Arbejde 1.500 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
42. Kaptajn, Forfatter DANIEL BRUUN (†) til Bearbejdelse af Materialet fra hans Indsamlinger af arkæologisk og kulturhistorisk Stof fra Færøerne, Island og Grønland 2.000 Kr.
43. Adjunkt, Mag. scient. H. V. BRØNSTED til fortsatte Studier over Spongier 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
44. Professor, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Studier indenfor dansk Sproghistorie 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
45. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 3.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.500 Kr.
46. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til fortsat videnskabeligt Arbejde indenfor den fysiske Kemis Omraade 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

47. Professor emer., Dr. phil. & theol. FR. BUHL til Arbejder vedrørende den semitiske Religionshistorie 3.600 Kr. Femte Bidrag af en tiaarig Bevilling.
48. Samme, Professor emer., Dr. phil. DINES ANDERSEN og Professor, Dr. phil. ARTHUR CHRISTENSEN til Konservering og Katalogisering af gammel-iranske Haandskrifter i Universitetsbiblioteket 1.597 Kr. 75 Øre. Tolvte Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr.
49. Seminarieførstander J. BYSKOV og Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN til Udgivelse af afd. Mag. art. P. K. Thorsens Afhandlinger og Breve 5.500 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 11.000 Kr.
50. Professor O. B. BØGGILD og Museumsinspektør, Docent J. P. J. RAVN til en Udgravning ved Københavns Vestre Gasværk med Indsamling af palæocæne Forsteninger som Formaal 2.500 Kr.
51. Professor, Dr. phil. N. BØGHOLM til en Studierejse til England 900 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr.
52. Bibliotekar, Dr. phil. FR. BØRGESEN til algologiske Undersøgelser (herunder Fremstilling af Figurer) 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
53. CARLSBERGFONDETS BIOLOGISKE INSTITUT til Opførelse af Bygningen 83.268 Kr. 20 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 500.000 Kr.
54. CARLSBERGFONDETS DANA-EKSPEDITION 10.391 Kr. 30 Øre. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 600.000 Kr.
55. CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA 62.796 Kr. 40 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 250.000 Kr.
56. Professor, Dr. phil. ARTHUR CHRISTENSEN til Trykning af »Firdausis Kongebog. Udvalgte Sagn af det persiske Nationalepos i metrisk Gengivelse« 3.000 Kr.

57. Museumsinspektør, Mag. scient. CARL CHRISTENSEN til fortsatte botaniske Undersøgelser 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
58. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN til Studier og Rekonstruktioner af Bygningsværker fra Danmarks ældre Tid 1.200 Kr.
59. Arkivar, Cand. mag. CARL SEHESTED CHRISTIANSEN til Udarbejdelse af en Skildring af Formueforholdene i Danmark 1661—1699 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
60. Dr. phil. J. CLAUSEN til fortsatte cytologisk-genetiske Undersøgelser indenfor Slægten Viola 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
61. Lektor, Dr. phil. S. P. CORTSEN til etruskologiske Studier 600 Kr.
62. Overbibliotekar, Cand. mag. SVEND DAHL til Udarbejdelse af et samlet systematisk Katalog over Universitetsbibliotekets Haandskriftsamlinger 1.200 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
63. Samme, Cand. mag. POVL ENGELSTOFT og Professor, Dr. phil. AAGE FRIIS til Undersøgelse af det af Overbibliotekar, Dr. phil. S. Birket-Smith efterladte Materiale til en Fortsættelse af Erslews Forfatterleksikon ved Cand. mag. Povl Engelstoft 760 Kr. 50 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
64. Professor emer., Dr. phil. VERNER DAHLERUP som Honorar vedrørende »Ordbog over det danske Sprog« 1.000 Kr.
65. DANSK FOLKEMINDESAMLING til Forbedring af danske og eskimoiske Fonogrammer i dens Fonogramarkiv 1.599 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.476 Kr.
66. Samme (ved Arkivarerne H. Ellekilde og H. Grüner

- Nielsen) til Udgivelse af Evald Tang Kristensens nye Samling af Danske Sagn 2.799 Kr. 93 Øre¹. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 12.400 Kr.
67. DET KONGELIGE DANSKE SELSKAB FOR FÆDRELANDETS HISTORIE OG SPROG til fortsatte forberedende Arbejder til en Udgave af Kong Christian VIII's Dagbøger og efterladte Papirer 2.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 8.000 Kr.
68. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB til en samlet Udgave af Poul Helgesens Skrifter ved Pastor P. Severinsen 7.358 Kr. 94 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 22.500 Kr.
69. Samme til en ny Udgave af Saxos Danmarks Historie 9.300 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 19.300 Kr.
70. Samme til Afslutning af Udgaven af danske Viser fra Adelsvisebøger og Flyveblade i 16. og 17. Aarhundrede 6.300 Kr.
71. Samme til Trykning af Hans Tavsens Postil og Oversættelse af Mosebøgerne 4.141 Kr. 06 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr.
72. Samme til Udgivelse af Danmarks gamle Landskabslove 2. Del (de sjællandske Landskabslove) 15.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 156.240 Kr.
73. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grundlagte Ordbog over det danske Sprog 33.932 Kr. 45 Øre. Femtende Bidrag af samlede Bevillinger paa 581.509 Kr. 41 Øre.

¹ Tilskud til denne Udgave ydes af Staten og Carlsbergfondet i For-
ening, og Fondet har i denne Anledning modtaget en Indbetaling fra
Undervisningsministeriet paa 3.300 Kr. som Statens Bidrag for Finans-
aaret 1930—31. Dette Beløb er medregnet i det S. 176, Noten, nævnte Re-
fusionsbeløb.

74. Samme til Anskaffelse af Hjælpe midler m. v. til Ordbogens Redaktører 51 Kr. 30 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
75. Fast videnskabelig Assistent ved Universitetet, Cand. mag. MAGNUS DEGERBØL til Bearbejdelse af danske subfossile Pattedyrrester i Museet 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
76. Forfatteren ANTON DEGN til fortsatte Studier af Færøernes Historie 1.200 Kr.
77. Fast videnskabelig Assistent ved Universitetet, Mag. scient. HJ. DITLEVSEN til fortsatte Arbejder over Anne liden og Nematoder 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
78. Samme til Ophold ved Universitetets havbiologiske Laboratorium i Frederikshavn 500 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr.
79. Professor emer., Dr. phil. A. B. DRACHMANN og fhv. Overbibliotekar, Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE til filologisk Hjælp ved fortsat Udgivelse af Søren Kierkegaards Papirer (ved Professor, Dr. phil. V. Kuhr) 2.000 Kr.
80. De samme og Professor, Dr. phil. V. KUHR til Udarbejdelse af en Index til Søren Kierkegaards Værker (ved Dr. phil. J. Himmelstrup) 2.500 Kr.
81. Arkitekt EJNAR DYGGVE til arkæologiske Undersøgelser og Opmaalinge i Dalmatien 5.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 18.500 Kr.
82. Professor, Dr. phil. R. EGE til fortsatte Undersøgelser over Enzymer, specielt Ptyalin 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
83. Samme til Udgifter ved biokemiske Undersøgelser 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
84. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til Ud-

- arbejdelse af et fuldstændigt dansk-norsk Forfatterleksikon for Tiden indtil 1814 samt til Honorar under Værkets Udgivelse 1.600 Kr. Tredie Bidrag af en femaarig Bevilling.
85. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til fortsatte folkløriske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
86. Samme til Udgivelse af Axel Olrik og Hans Ellekilde: »Nordens Gudeverden« 2.700 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
87. Samme til systematiske Udtog af norsk og svensk Folkemindelitteratur som Grundlag for samme Værk ved Cand. mag. Inger Boberg 1.200 Kr.
88. Samme til Afskrivning af det utrykte Sagnstof i Svend Grundtvigs Samlinger 500 Kr.
89. Cand. mag. POVL ENGELSTOFT til Gennemarbejdelse og Fuldstændiggørelse af hans Værk om Rigsraadet i Danmark ved Cand. mag. Henry Bruun 1.000 Kr.
90. Samme og Overbibliotekar SVEND DAHL til Udgivelse af et nyt dansk biografisk Leksikon 18.400 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 64.000 Kr.
91. Viceskoleinspektør, Dr. phil. P. ESBEN-PETERSEN til fortsat Studium af danske Neuroptera og Hymenoptera 1.000 Kr.
92. Professor, Dr. phil. KNUD FABRICIUS til Afskrivning af Aktstykker til Sønderjyllands Historie 1807—64 400 Kr.
93. Samme til en Studierejse til de nordslesvigske Arkiver, specielt Arkivdepotet i Aabenraa, 400 Kr.
94. Samme til engelsk Oversættelse af en Afhandling om det antike Syrakus og Udarbejdelse af et Kort over dette 400 Kr. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 800 Kr.

95. FINSSENS MEDICINSKE LYSINSTITUT til Udstyrelse af et nyt Laboratorium med Apparater og specielt Laboratorieudstyr 5.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr.
96. Dr. med. ALBERT FISCHER til videnskabeligt Arbejde ved Kaiser Wilhelm-Institut i Berlin 52.011 Kr. 92 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 108.039 Kr. 45 Øre¹.
97. Samme til Instrumenter 7.859 Kr. 69 Øre.
98. Docent, Dr. phil. ERNST FRANSEN til Studier over den ældre danske Litteratur, særlig det 16. Aarhundredes Digtning, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
99. Professor, Dr. med. L. S. FRIDERICIA til Instrumenter til eksperimentelle Undersøgelser paa Vitaminforskningens Omraade 2.600 Kr. 95 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
100. Professor, Dr. phil. AAGE FRIIS til Medhjælp 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
101. Samme til videnskabeligt Arbejde med Danmarks Historie i 18. og 19. Aarhundrede 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
102. Samme til Trykning af Aktstykker fra udenlandske Arkiver vedrørende det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—79 7.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 13.000 Kr.
103. Dr. phil. ASTRID FRIIS til Studier over Christian III.s Finansforvaltning 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

¹ Til Dækning af Udgifterne ved Dr. Fischers Arbejde ved Kaiser Wilhelm-Institut i Tiden 1. April 1930—31. Marts 1932 har Carlsbergfondet fra THE ROCKEFELLER FOUNDATION i Regnskabsaaret modtaget ialt 100.000 Kr. Dette Beløb er medregnet i det S. 176, Noten, nævnte Refusionsbeløb.

104. Lektor, Dr. phil. OLAF GALLØE til fortsatte likenologiske Studier 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
105. Samme til Udgivelse af Part III af Værket »Natural History of the Danish Lichens« 19.600 Kr.
106. Lektor, Dr. phil. KJELD GALSTER til Udarbejdelse af et Værk om Carsten Hauchs Manddom og Alderdom (1827—1872) 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
107. GEODÆTISK INSTITUT (Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND) til Drift af den seismiske Station i Scoresbysund 10.150 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 45.750 Kr.
108. Samme til Drift af den seismiske Station ved København 3.400 Kr.
109. Bibliotekar, Dr. phil. EMIL GIGAS (†) til fortsatte Studier og videnskabelig Forfattervirksomhed 1.000 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en tiaarig Bevilling.
110. Redaktør ved »Ordbog over det danske Sprog«, Cand. mag. JØRGEN GLAHDER til en Studierejse til de store Modersmaalsordbøgers Redaktioner i Berlin, Göttingen, Leiden, Bonn og Kiel 600 Kr.
111. Lektor, Cand. mag. ALFR. GLAHN til Rekonstruktion af et Katalog over det i 1813 brændte Sorø Akademis Bibliotek, specielt af Holbergs deri indgaaede Bogsamling, 1.000 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
112. Arkivar P. B. GRANDJEAN til Registrering og Beskrivelse af danske By-, Herreds-, Lavs- og Gildesegl m. fl. 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
113. Samme til et Studieophold i Paris 500 Kr.
114. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. GRÜNER NIELSEN til Studier over Folkedigtning og

- Folkemusik 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
115. Samme til en Rejse til Norge for at registrere og excerpere danske Skillingstryk hørende til »Danmarks gamle Folkeviser« 500 Kr.
116. Professor, Dr. phil. & theol. VILH. GRØNBECHE til videnskabeligt Arbejde 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
117. Fast videnskabelig Assistent ved Universitetet, Mag. scient. JOHNS. GRØNTVED til Fuldførelse af C. H. Ostfeldts Arbejde »Pocket Flora of Iceland and the Færøes« 400 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr.
118. Assistent ved den farmaceutiske Læreanstalt, Dr. phil. OLAF HAGERUP til Bearbejdelse af botanisk Materiale indsamlet paa Professor O. Olufsens Ekspedition til fransk Sudan 1.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
119. Landsdommer K. FR. HAMMERICH til Trykning af »Den danske Dommerstand under Enevælden« 1.000 Kr.
120. Professor, Dr. phil. LOUIS L. HAMMERICH til en Studierejse til Irland 1.600 Kr.
121. Samme til Undersøgelse af det sydslesvigske Plattysk og dets Forhold til det gamle danske Folkemaal ved Cand. theol. & mag. Carl Nielsen Bock 1.000 Kr.
122. Samme til Studier vedrørende det 14. Aarhundredes Litteratur, særlig i Tyskland, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
123. Samme til Cand. mag. Peter Jørgensens Arbejde med en Grammatik og en Ordbog til den dithmarsiske Dialekt-Forfatter Klaus Groth 500 Kr.
124. Dr. phil. AAGE HANSEN til fortsatte Studier i dansk

- Sprogvidenskab 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
125. Dr. phil. H. J. HANSEN til fortsat zoologisk Virksomhed 2.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 126. Læge SØREN HANSEN (for Den antropologiske Komité) til Dækning af Merudgift ved Trykning af et Arbejde om Tandsystemets biologiske Forhold hos Mennesket 725 Kr.
 127. Fhv. Minister H. P. HANSEN til Rejser og Studieophold i og udenfor Danmark i Anledning af hans Studier over Tiden efter 1888 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
 128. Professor, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til fortsatte fysiske Undersøgelser, særlig over Akustik og Hydrodynamik, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 129. Samme til Dækning af Udgifter ved fortsatte fysiske Undersøgelser i Samarbejde med Mag. scient. Birgit Trolle 2.400 Kr.
 130. Professor, Dr. phil. GUDMUND HATT til Undersøgelse af Spor af Oldtidens Agerbrug paa Hederne i Jylland 3.586 Kr. 66 Øre.
 131. Adjunktdirektør ved Observatoriet og Professor ved Universitetet i Leiden, Dr. math. & phys. EJNAR HERTZSPRUNG til fortsat videnskabeligt Arbejde paa astronomisk Omraade, særlig i astrofysisk Retning, 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
 132. Samme til Anskaffelse af et Maaleapparat til Udmaaling af fotografiske Optagelser af Dobbeltstjerner 3.132 Kr. 40 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.500 Kr.
 133. Sekretær i Indenrigsministeriet, Dr. phil. J. HIMMELSTRUP

- til fortsatte filosofiske Studier, særlig af Sibberns Filosofi 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
134. Arkivar, Dr. phil. HOLGER HJELHOLT til Studier over sønderjydsk Historie i det 19. Aarhundrede 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
135. Professor, Dr. phil. & techn. JOHS. HJELMSLEV til fortsat videnskabelig Virksomhed 2.000 Kr.
136. Mag. art. LOUIS T. HJELMSLEV til almen-grammatiske Undersøgelser 1.600 Kr.
137. Fhv. Sognepræst G. HOWARDY til Trykning af 7. Hæfte af »Clavis cuneorum« 2.472 Kr. 40 Øre.
138. Samme til Afslutning af samme Værk 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
139. Fhv. Rektor, Lektor, Dr. phil. KARL HUDE til fortsat videnskabelig Virksomhed 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
140. Samme til en Studierejse til Paris 1.200 Kr.
141. Professor, Dr. phil. CARSTEN HØEG til Fotografering af to Haandskrifter i den hellige Gravs Kloster i Konstantinopel 208 Kr.
142. Samme til en Rejse til Grækenland, Ægypten og Palæstina for at undersøge Haandskrifter til byzantinsk Musik 10.000 Kr.
143. Samme og Bibliotekar, Dr. phil. HANS RÆDER til Udgivelse af en fuldstændig dansk Oversættelse af Platons Skrifter 4.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 57.000 Kr.
144. INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI til videnskabelige Undersøgelser 15.000 Kr.
145. Overlæge, Dr. med. JOHANNES IPSEN til Medhjælp ved fortsatte Studier over Arteriernes Biologi samt hermed sammenhørende fysiologiske Spørgsmaal 3.600 Kr.

146. Dr. phil. LIS JACOBSEN til Forberedelse af en Haand-udgave med fotografisk Atlas af samtlige danske Runeindskrifter 21.000 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 67.630 Kr.
147. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Cand. mag. AAGE J. C. JENSEN til Studier over Vekselvirkninger mellem de hydrografiske og meteorologiske Forhold 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
148. Professor, Dr. phil. AD. S. JENSEN til Medhjælp ved en sammenlignende Bearbejdelse af foreliggende hydrografisk og meteorologisk Observationsmateriale fra Grønland 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
149. Samme og Museumsbestyrer WILLIAM LUNDBECK til Udgivelse af »Zoology of the Faroes« 3.750 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 36.000 Kr.
150. Kommunalærer, A. C. JENSEN-HAARUP til entomologiske Indsamlinger og Studier 500 Kr.
151. Dr. phil. KNUD JEPPESEN til Manuskriptfotografering 181 Kr. 16 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
152. Samme til musikhistoriske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
153. Professor emer., Dr. phil. & litt. & jur. OTTO JESPERSEN til fortsatte sprogvidenskabelige Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en tiaarig Bevilling.
154. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. P. JESPERSEN til Planktonundersøgelser og andre havbiologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
155. Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN til fortsatte geo-

- logiske og botaniske Arbejder 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
156. Direktør, Dr. phil. A. C. JOHANSEN (†) til fortsatte biologiske og zoogeografiske Studier 600 Kr.
157. Samme til Assistance ved en Undersøgelse af Saltholdighedens og andre ydre Faktorerers Indflydelse paa Krebsdyrenes Udbredelse 1.200 Kr.
158. Professor emer., Dr. phil. & litt. isl. FINNUR JÓNSSON til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.600 Kr. Tredie Bidrag af en tiaarig Bevilling.
159. Professor emer., Dr. phil. C. JUEL til matematiske Arbejder 3.600 Kr. Femte Bidrag af en tiaarig Bevilling.
160. Samme til Assistance ved videnskabelige Arbejder 2.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr
161. Afdelingsbestyrer ved Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby, Dr. phil. C. A. JØRGENSEN til Dækning af Udgifter ved fortsatte eksperimentelle Studier over Slægten Solanum 1.200 Kr.
162. Samme til to Mikroskopobjektiver 205 Kr.
163. Samme til Udførelse af botaniske Arbejder, særlig eksperimentelle og cytologiske Studier over Slægten Solanum, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
164. Bibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
165. Dr. phil. HANS JØRGENSEN til Indsamling og Bearbejdelse af Materiale ang. Nevārī og andre Sprog i Nepal 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
166. Professor JØRGEN JØRGENSEN til Trykning og Udgivelse paa Engelsk af et Værk om den formelle Logik, dens Udvikling og Hovedgrene samt dens Forhold til Filosofi og Matematik 9.700 Kr.

167. Dyrnlæge KRISTEN KLAstrup til Studier over Kvægpestens Historie i Danmark 500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
168. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende vendsysselske Fortidsforhold 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
169. Sekretær ved Stednavneudvalget, Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over dansk Sproghistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
170. Professor, Dr. phil. MARTIN KNUDSEN til Dækning af Udgifter ved fortsatte fysiske Undersøgelser 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
171. Dr. phil. LAUGE KOCH til Udgivelse af geologiske Kort 1.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
172. Samme til videnskabeligt Arbejde over Grønlands Geologi 2.000 Kr.
173. Professor emer., Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE til Undersøgelse af Islands Grønalger i Ferskvand ved Cand. mag. Gunnar Nygaard 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
174. Samme til fortsat videnskabelig Virksomhed 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
175. Samme til et afsluttende Arbejde over Islands Vegetation ved Dr. phil. H. Mølholm Hansen 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
176. Samme til Bearbejdelse af Mosser, indsamlet paa Island 1930, ved Mag. scient. Th. Sørensen 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
177. Samme til Undersøgelse af Vegetationen i danske ferske og salte Vande med særlig Hensyntagen til de forskellige Faktorerers Betydning ved Mag. scient. Johannes Iversen 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

178. KOMITÉEN FOR FÆLLES NORDISK UDFORSKNING AF RUS-
SISKE ARKIVER til Komitéens Arbejde i 1930 7.000 Kr.
Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
179. KOMMISSIONEN FOR CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAE-
CORUM til Bearbejdelse til Udgivelse af Lexicon Am-
brosianum ved Dr. phil. Ada Adler og Mag. art.
K. Barr 2.500 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevil-
linger paa 15.000 Kr.
180. KOMMISSIONEN FOR VIDENSKABELIGE UNDERSØGELSER
I GRØNLAND til Udgivelse af Cand. rer. nat. Alwin
Pedersens Afhandling »Fortgesetzte Beiträge zur Kennt-
nis der Säugetier- und Vogelfauna der Ostküste Grøn-
lands« 4.500 Kr.
181. KOMMISSIONEN TIL UNDERSØGELSE AF DE I DANSK
PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE til
systematisk Gennemgang og Registrering af danske
Privatarkiver og Privatbiblioteker 3.000 Kr. Andet Bi-
drag af samlede Bevillinger paa 8.000 Kr.
182. DET KONGELIGE BIBLIOTEK til Udgivelse af et Register-
bind til »Bibliotheca Danica« 4.573 Kr. 12 Øre. Fjerde
Bidrag af en Bevilling paa 16.400 Kr.
183. Samme til Fotografering af Haandskrifter til dansk
Litteratur- og Sproghistorie i udenlandske Biblioteker
1.800 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr.
184. Arkivar, Dr. theol. BJØRN KØRNERUP til fortsatte Stu-
dier over Danmarks Kirke- og Skolehistorie i 17. Aar-
hundrede 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Be-
villing.
185. Professor, Dr. phil. KØRT K. KØRTSEN til en Studierejse
1.600 Kr.
186. Afdelingslæge ved Kommunehospitalet, Dr. med. KNUD
H. KRABBE til Indkøb af udenlandske Dyr til histo-

- logisk Undersøgelse 66 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr.
187. Amanuensis ved Universitetet, Mag. scient. P. L. KRAMP til komparativ-morfologiske og systematiske Undersøgelser af Meduser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
188. Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Forberedelse af Udgivelsen af »Bullarium Danicum 1198—1316« 1.200 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
189. Samme til Trykning af samme Værk 4.165 Kr. 85 Øre. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.825 Kr.
190. Samme til Fotografering af Pavebreve fra Vatikanet vedrørende Lunde Stift eller Norden i Almindelighed 173 Kr. 43 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr.
191. Samme til en ny kritisk Udgave af Erik Klippings og Erik Menveds Processer mod Ærkebiskopperne Jakob Erlandsen, Jens Grand og Esger Juul 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.640 Kr.
192. Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.
193. Professor, Dr. phil. & jur. AUGUST KROGH til videnskabelig Medhjælp 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
194. Læge GUNNAR KROGH-LUND til Immunitetsundersøgelser i Nordgrønland 1.500 Kr.
195. Arkivar, Cand. mag. ERIK KROMAN til Undersøgelse og Beskrivelse af de ældste danske Visehaandskrifter 2.000 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
196. Lærer J. P. KRYGER til Indsamling og Bearbejdelse af danske (europæiske) Chalcidier 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

197. Lektor, Dr. phil. VILH. LA COUR til Studier over Sønderjyllands ældre Historie 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
198. Botanisk Gartner AXEL LANGE til fortsat Indsamling af og Studier over danske Plantenavne 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
199. Fhv. Overbibliotekar, Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE til ægyptologiske Studier 2.400 Kr.
200. Samme til Forberedelse af en Udgave af Berliner-Museets Samling af hieratiske Papyri fra Illahun 300 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 5.800 Kr.
201. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr.
202. Forstander JAKOB E. LANGE til en mykologisk Undersøgelsesrejse til Amerika 2.500 Kr.
203. Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium, Dr. phil. A. LANGSETH til en Kvantsspektrograf 5.090 Kr. 03 Øre.
204. Assistent ved Landbohøjskolens Arvelighedslaboratorium, Forstkandidat C. SYRACH LARSEN til Undersøgelse over Blomstringsforhold og Bastarddannelsen hos Naaletræerne, særlig Abietaceae, 1.200 Kr.
205. Rigsarkivar L. LAURSEN til fortsat Udgivelse af »Danmark-Norges Traktater 1523—1750« 2.330 Kr. Tiende Bidrag af samlede Bevillinger paa 67.250 Kr.
206. Professor, Dr. med. J. LINDHARD til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
207. Samme til videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
208. Raadstuearkivar AXEL LINVALD til fortsatte historiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
209. Lektor, Dr. phil. VILH. LORENZEN til fortsatte Studier

- af dansk Klosterarkitektur 800 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
210. Samme til Studier over dansk Bybygnings Historie fra det 16. Aarhundrede til c. 1870 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 211. Museumsbestyrer, Mag. scient. WILLIAM LUNDBECK til fortsat Studium af danske Diptera 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 212. Amanuensis ved Universitetet, Dr. med. EINAR LUNDSGAARD til fysiologiske Undersøgelser 2.400 Kr.
 213. Mag. scient. CHR. LØFTING til Indsamling i Grønland af Materiale angaaende Havkalen og dens Snyltere 500 Kr.
 214. Professor, Dr. med. VILH. MAAR til medicinsk-historiske Undersøgelser 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
 215. Lektor, Cand. mag. J. MALTBÆK til Studium og Bearbejdelse af danske Thysanoptera 500 Kr.
 216. Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til fortsat Bearbejdelse af det af den 5. Thule-Ekspedition hjembragte arkæologiske, etnografiske og geografiske Materiale m. m. 1.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
 217. Samme til en Studierejse til Holland 500 Kr.
 218. Mag. art. CHRISTIAN MATRAS til fortsat Indsamling af Materiale til den store færøske Ordbog 2.000 Kr.
 219. Inspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til fortsat Studium af vore gamle Købstæders Kulturhistorie og Topografi samt af Landets middelalderlige Færdselsveje 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 220. Statsgeolog V. MILTHERS til en kvantitativ Undersøgelse af Blokke af skaansk Basalt og andre Ledeblokke i Skaane ved Cand. mag. Helge Gry 1.200 Kr.

221. Professor, Dr. phil. JOHS. MØLLERUP til et Arbejde om algebraiske Ligninger 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
222. Museumsbestyrer, Dr. phil. TH. MØRTENSEN til fortsat zoologisk Arbejde 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
223. Lektor ved Universitetet, Dr. phil. VALFRID PALMGREN MUNCH-PETERSEN til Udarbejdelse af en større svensk-dansk Ordbog 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
224. Professor ved Landbohøjskolen CARL MAR. MØLLER til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Kulturskovs Stofskifte 3.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
225. Docent, Dr. phil. CHRISTEN MØLLER til fortsatte romansk-germanske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
226. Samme til en Studierejse til Grækenland og Italien 2.400 Kr.
227. Fhv. Kontorchef, Forfatter NIELS MØLLER til Udarbejdelse af en samlet Verdenslitteraturhistorie 2.500 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 10.000 Kr.
228. NATIONALMUSEETS 2. AFDELING til forberedende Arbejder ved Udgivelsen af et Værk om Danmarks Kirker 2.500 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 30.000 Kr.
229. Samme til Udgivelse af de to første Bind af »Danmarks Kirker« 5.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 21.000 Kr.
230. Forfatter, Leder af Teatermuseet ROBERT NEIENDAM til fortsat teaterhistorisk Virksomhed 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
231. Bibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Deltagelse

- i Udarbejdelsen af »Handbuch der alt-arabischen Altertumskunde« 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
232. Professor, Dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
233. Bibliotekar, Dr. phil. LAURITZ NIELSEN til fortsat Udarbejdelse af et Værk om Danmarks Bibliografi og den danske Bogtrykkerkunst 1551—1600 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
234. Lektor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til Undersøgelse af Landskabsformerne paa Halvøen Skalling samt til Bearbejdelse af Observationsmateriale fra Sommeren 1930 2.500 Kr.
235. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN (†) til matematiske Undersøgelser 2.400 Kr. Første Bidrag af Bevilling paa 3.200 Kr.
236. Samme til Trykning af Værket »Recherches numériques sur certaines formes quadratiques« 2.600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.100 Kr.
237. Cand. math. K. A. NISSEN til Undersøgelse af den endnu ikke klassificerede Del af Cu I Spektret 1.200 Kr.
238. DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFTSELSKAB til Trykning af en ny Udgave af Lexicon poëticum antiquæ linguæ septentrionalis 5.000 Kr.
239. Dr. phil. J. C. NORMANN til Udarbejdelse af et Værk om J. L. Heiberg og det kgl. Teater 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
240. Fhv. Stabslæge, Dr. med. GORDON NORRIE til medicinalhistoriske Arbejder 2.000 Kr.
241. Samme til Trykning af et Værk om Theatrum anatomico-chirurgicum's Stiftelse og første Aar samt om Collegium Medicum's Stiftelse og første Aar 1.685 Kr. 11 Øre.

242. Professor, Dr. phil. KR. NYROP (†) til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en tiaarig Bevilling.
243. Samme til Sekretærhjælp 1.200 Kr.
244. Arkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til fortsatte kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
245. Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND til videnskabelige Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
246. Samme til Apparater til Udførelse af relative Tyngde-maalinger i Jylland 13.049 Kr. 47 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 20.000 Kr.
247. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. POUL NØRLUND til fortsat videnskabeligt Arbejde 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
248. Samme til en Rejse til europæiske Museer til Forberedelse af et Værk om fremmed Indflydelse paa dansk Kunst og Kunstindustri i Middelalderen 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
249. Administrerende Inspektør for Dansk Folkemuseum, Cand. mag. JØRGEN OLRİK til Studier over Saxo samt til kulturhistoriske Studier over vore middelalderlige Folkeviser 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
250. Docent, Dr. phil. ALBERT OLSEN til Udarbejdelse af et Værk om dansk Historie i den merkantilistiske Tidsalder ca. 1550—1797 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
251. Museumsdirektør TH. OPPERMANN til Clichéer til et Skrift om Thorvaldsen 1819—44 og til Assistance ved Skriftets Udarbejdelse 3.000 Kr.
252. Sognepræst H. B. S. OSTERMANN til Studier vedrørende Finmarkens Kolonisationshistorie 600 Kr.

253. Mag. scient. C. V. OTTERSTRØM til Trykning af og Clichéer til hans Afhandling om de danske Skallearter 1.835 Kr.
254. Bibliotekar, Dr. phil. SVEND AAGE PALLIS til afsluttende Undersøgelser over de mandæiske Studiers Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
255. Musikhistoriker HORTENSE PANUM til Illustrationer til 2. Halvbinds 2. Del af »Middelalderens Strenginstrumenter« 900 Kr.
256. Professor, Dr. phil. OVE PAULSEN til Udarbejdelse af en systematisk og biologisk Flora for de tidligere dansk-vestindiske Øer 1.200 Kr.
257. Overlærer LAURITS PEDERSEN til Udarbejdelse og Udgivelse af et Register til »Helsingør i Sundtoldstiden 1426—1857« 1.414 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.164 Kr.
258. Samme til Videreførelse af hans topografiske Undersøgelse af Helsingør for det 16. Aarhundrede 1.000 Kr.
259. Professor, Dr. phil. P. O. PEDERSEN til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser og Forsøg paa Tilvejebringelsen af meget høje elektriske Spændinger 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
260. Samme til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over de elektriske Gnister og af Fronten af de af disse udløste Vandrebølger 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
261. Overbibliotekar, Dr. phil. CARL S. PETERSEN til Udgivelse af Ludvig Holbergs samlede Skrifter 9.283 Kr. 92 Øre. Attende Bidrag af samlede Bevillinger paa 139.550 Kr.
262. Statsmeteorolog, Cand. mag. HELGE PETERSEN til fortsatte Studier af de fysiske Forhold i Atmosfærens

- højeste Lag 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
263. Docent, Dr. phil. HENNING E. PETERSEN til videnskabelige botaniske Undersøgelser, i Særdeleshed over polymorfe Arter, 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
264. Adjunkt, Dr. phil. K. F. PLESNER til Udarbejdelse af et større Værk om Jens Baggesen 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
265. Museumsdirektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier af antik Kunst 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
266. Samme til en Studierejse til Østspanien 1.500 Kr.
267. Arkitekt JOHS. PRIP MØLLER til Opmaaling af buddhistisk Tempelarkitektur i Kina 4.973 Kr. 50 Øre.
268. Dr. phil. SVEND RANULF til etiske og sociologiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
269. Dr. phil. G. RASCH til Undersøgelser over lineære Differentialligningers asymptotiske Integration 1.200 Kr.
270. Provst ALEXANDER RASMUSSEN til Forberedelse af Udgivelsen samt til Udgivelse af et Mindeskrift om Biskop Fr. Münter 2.160 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 14.500 Kr.
271. Dr. phil. KNUD RASMUSSEN til Sekretærhjælp vedrørende Bearbejdelsen af 5. Thule-Ekspeditionens Materiale 2.000 Kr.
272. Professor emer., Dr. phil. C. RAUNKJÆR til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
273. Docent, Dr. phil. O. E. RAVN til leksikalsk Behandling af en Gruppe babylonske Omina 1.600 Kr.
274. Dr. phil. ERNST V. D. RECKE til videnskabelige Studier,

- særlig af de nordiske Fornviser, 2.400 Kr. Andet Bidrag af en femaarig Bevilling.
275. Amanuensis ved Universitetet, Dr. phil. P. BRANDT REHBERG til Undersøgelse over Nyrens Funktion 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
276. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 9.041 Kr. 48 Øre.
277. Forfatter, Dr. phil. CHRISTIAN RIMESTAD til Udarbejdelse af et Skrift om den moderne franske Litteratur fra ca. 1890 til nu 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
278. Pens. Kaptajn af Hæren K. C. ROCKSTROH til Udarbejdelse af Seddelregister over samtlige Rejsende indkomne i, henholdsvis udgaaede fra, København i 1663—1669 og 1671 400 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
279. Mag. art. AAGE ROHMANN til Supplering af Indsamlingsarbejdet til en bornholmsk Ordbog, sammen med Cand. mag. Th. Teinnæs, 2.500 Kr.
280. Konservator ved Nationalmuseet G. ROSENBERG til Trykning af og Clichéer til en Bog om Kulturstrømninger i Europa under Stenalderen 3.654 Kr.
281. Professor, Dr. phil. EDGAR RUBIN til Dækning af Udgifter ved dyrepsykologiske Undersøgelser 1.000 Kr.
282. Samme til Materiale til Forsøg vedrørende Iagttagelsens Psykologi 1.000 Kr.
283. Samme til Assistance ved fortsatte dyrepsykologiske Undersøgelser 2.400 Kr.
284. Professor, Dr. phil. PAUL V. RUBOW til Arbejder over Kritikens Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
285. Samme til en Studierejse til Italien 1.000 Kr.

286. Bibliotekar, Dr. phil. HANS RÆDER til fortsatte filologiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
287. Professor, Dr. phil. KR. SANDFELD til Udarbejdelse af en udførlig og alsidig Fremstilling af det moderne franske Sprogs Syntaks 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
288. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr.
289. Højskolelærer AUGUST F. SCHMIDT til Studium af den danske Almues Naturdyrkelse, Sædvaneret og Dagligliv 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
290. Professor, Dr. phil. & scient. JOHS. SCHMIDT til Udgivelse af Hefte 10 af »Report on the Danish Oceanographical Expeditions 1908—10 to the Mediterranean and Adjacent Seas« 6.052 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 11.340 Kr.
291. Minister, Cand. polit. P. SCHOU til Trykning af Værket »Den moderne Stat« 4.091 Kr. 60 Øre.
292. Lektor ved Farmaceutisk Lærestanstalt, Apoteker ved Rigshospitalet, Dr. phil. SVEND AAGE SCHOU til en Undersøgelse af Sukkerarternes Enolisering 1.200 Kr.
293. Pens. Kommandør i Søetaten J. SCHULTZ til Udarbejdelse af »Efterretninger om den danske Marine 1814—1848« 2.000 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
294. Dr. phil. GUDMUND SCHÜTTE til Udgravninger i og ved Romerstenbrudet Spitzelofen i Lavantdalen, Kärnten, 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
295. Fhv. Kommunesekretær VALDEMAR SEEGER til Arkivstudier til Udarbejdelse af et Skrift om Forhold og Tilstande i Frederiksborg og Kronborg Amter i ældre Tid 600 Kr.
296. SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HI-

- STORIE til Udgivelse af en Fortsættelse for Tiden 1451—1513 af »Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis«, Bd. 3—7, 8.600 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 57.000 Kr.
297. Samme til Udgivelse af det afsluttende Hefte af Luxdorphs Dagbøger ved Dr. phil. E. Nystrøm 2.500 Kr.
298. Fhv. Gymnasielærerinde INGEBORG SIMESSEN til Udgivelse af en Række utrykte Breve fra N. F. S. Grundtvig og hans nærmeste Slægt under Treaarskrigen 1848—50 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
299. Lektor ved Universitetet i Kiel, Mag. art. H. SKALBERG til Udarbejdelse af et Skrift om »Den danske Regering og Universitetet i Kiel 1773—1864« 1.200 Kr.
300. Docent, Cand. mag. PETER SKAUTRUP til sproglige Studier i Dansk med særligt Henblik paa ældre dansk Rigsprog og jyske Landsmaal i ældre og nyere Tid 1.600 Kr.
301. Kontorchef i Finansministeriet, Cand. jur. GODTFRED SKJERNE til Udarbejdelse af en Fremstilling af Middelalderens Musikinstrumenter i Danmark 1.200 Kr.
302. Pens. Premierløjtnant, Kunstmaler PETER SKOVGAARD til fortsat Studium af de danske Fugles Liv 800 Kr.
303. Arkitekt ved Nationalmuseets 2. Afdeling C. M. SMIDT til fortsatte Studier over Danmarks middelalderlige Bygningskunst 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
304. SORANSK SAMFUND til Udgivelse af 2. Bind af et Værk om de soranske Stiftelsers Historie 3.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
305. Fast videnskabelig Assistent ved Universitetet, Dr. phil. R. SPÄRCK til eksperimentelle Undersøgelser over marine Dyr 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

306. STATENS UDVALG FOR VIDENSKABELIGE UNDERSØGELSER I GRØNLAND til en videnskabelig Undersøgelse af den centrale Del af Østgrønland 153.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 300.000 Kr.
307. Professor, Dr. phil. C. M. STEENBERG til et monobjektiv-binokulært Mikroskop med tilhørende Vertikal-Illuminator 1.210 Kr.
308. Kammerherreinde HELGA STEMANN, f. Meldahl, til Trykning af 5.—6. Bd. af Værket »F. Meldahl og hans Venner« 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
309. STRØDAMKOMITÉEN til videnskabelige Undersøgelser paa Strødam 1.500 Kr.
310. Professor, Dr. phil. ELIS STRÖMGREN til Medhjælp ved et Observationsarbejde vedrørende »foranderlige Stjerner« 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
311. Samme til fortsatte Arbejder over Trelegemeproblemet 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
312. Samme til Regnehjælp 3.000 Kr.
313. Redaktionen af »SØNDERJYLLANDS HISTORIE« til Udarbejdelse og Udgivelse af Værket 6.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
314. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. Å. VEDEL TÅNING til fortsat Bearbejdelse af Materiale af Dybhavsfisk indsamlet af »Dana«-Ekspeditionerne 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
315. Samme til et Mikroskop 1.542 Kr.
316. Professor WILLIAM THALBITZER til fortsat Udarbejdelse af hans Værk om Ammassalik-Eskimoerne 1.800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
317. Samme til et Ophold i Grønland 1.100 Kr.

318. Kaptajn i Livgarden TH. THAULOW til Udgivelse af det Schack-Rathlowske Arkiv 3.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 7.853 Kr.
319. Professor, Dr. phil. MATHIAS THOMSEN til 2 Thermostater m. m. 1.300 Kr.
320. Professor, Dr. med. OLUF THOMSEN til fortsatte Blodtype-Undersøgelser 3.000 Kr.
321. Adm. Inspektør for Nationalmuseets etnografiske Samling THOMAS THOMSEN til en Rejse til London for at besøge en Udstilling af persisk Kunst 600 Kr.
322. Fast videnskabelig Assistent ved Universitetet, Dr. phil. V. THORSEN til Intensitetsmaalinger i Metalbuer, specielt Kviksølvbuer, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
323. Mag. scient. BIRGIT TROLLE til Undersøgelser over Akustik og Aerodynamik 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
324. Professor emer., Dr. med. M. TSCHERNING til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr. Tredie Bidrag af en tiaarig Bevilling.
325. Professor, Dr. phil. POUL TUXEN til fortsatte indologiske Studier 1.000 Kr.
326. UDVALGET FOR FOLKEMAAL til fortsat Virksomhed 20.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 80.000 Kr.
327. Inspektør ved Dansk Folkemuseum KAI ULDALL til Forarbejder til et Arbejde om dansk materiel Almuekultur 1.000 Kr.
328. UNIVERSITETETS ARKIV (ved Arkivaren, Bibliotekar Victor Petersen) til Erhvervelse af S. O. Brenners Register til S. Birket-Smiths Universitetsmatrikel 1740—1829 1.500 Kr.
329. UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND til Udarbej-

- delse af en Ordbog over danske middelalderlige Personnavne 5.250 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 10.500 Kr.
330. Samme til Udgivelse af 4. Bind af Axel Olriks Udgave af de danske Ridderviser (ved Arkivar, Cand. mag. H. Grüner Nielsen) 200 Kr. Sekstende Bidrag af samlede Bevillinger paa 33.050 Kr.
331. Samme til Trykning af Docent Peter Skautrups Skrift »Et Hardsysselmaal«, 2.—5. Hefte, 1.727 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 7.200 Kr.
332. Lektor, Dr. phil. HENRIK USSING til Indsamling af gamle Folks Fortællinger om gammelt Bondeliv i Danmark og til de dermed forbundne Rejser 2.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
333. Professor, Dr. phil. M. VAHL til en Studierejse til Sardinien og Sicilien 2.800 Kr.
334. VIDENSKABERNES SELSKABS DUCANGE-UDVALG til Udvalgets Virksomhed 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
335. VIDENSKABERNES SELSKABS UDVALG FOR DEN ÆGYPTISKE ORDBOG til Lønning for Mag. art. W. Erichsen 4.400 Kr.
336. Prosector, Dr. med. BJØVULF J. VIMTRUP til fortsatte Undersøgelser over Nyrernes kvantitative og patologiske Anatomi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
337. VOR FRUE KIRKES BESTYRELSE til Udgivelse af et Festskrift i Anledning af den nuværende Kirkes 100 Aars Jubilæum 7. Juni 1929 3.000 Kr.
338. Professor VILH. WANSCHER til fortsat Studium af Kunstens Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

339. Samme til Trykning af 3. Bind af »Architekturens Historie« 10.000 Kr.
340. Dr. phil. VIKTOR WASCHNITIUS til Udarbejdelse af en Biografi af Henrich Steffens 1.200 Kr.
341. Dr. phil. SOPHUS WEBER til fortsatte fysiske Undersøgelser 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
342. Fhv. Adjunkt FR. WEILBACH til Arkivstudier over Bygningskunsten i Danmark, særlig i det 18. Aarhundrede, 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
343. Professor, Dr. phil. FR. WEIS til Assistance ved en Undersøgelse over Polyporus annosus' Biologi 4.000 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
344. Samme til Apparatur til Brug for jordbundskemiske og -fysiske Undersøgelser 3.282 Kr. 84 Øre.
345. Forstkandidat, Skovrider C. WEISSMANN til Udarbejdelse af en Oversigt over Vildtets og Jagtens Historie i Danmark 1.500 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 18.000 Kr.
346. Samme til Udgivelse af Vildtets og Jagtens Historie i Danmark 4.600 Kr.
347. Docent, Dr. phil. SVEN WERNER til eksperimentelle Undersøgelser, især over Sammenstød mellem Elektroner og Atomer, 1.600 Kr.
348. Professor, Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Dækning af Udgifter ved Ferskvandsundersøgelser 2.700 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
349. Samme til yderligere Medhjælp ved disse 1.000 Kr.
350. Samme til fortsatte zoologiske Arbejder 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
351. Samme til Instrumenter 220 Kr. 90 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.

352. Samme til Studier over Zooplanktonet i vore ferske Vande, ved Assistent ved Universitetets ferskvandsbiologiske Laboratorium, Dr. phil. Kaj Berg 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
353. Samme til Udgifter ved Laboratoriet 3.088 Kr. 45 Øre¹.
354. Samme til Istandsættelse af Jordarealet ved Hillerødsholm med tilhørende Hus² 432 Kr. 90 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 600 Kr.
355. Museuminspektør, Cand. theol. P. WESTERGAARD til Udarbejdelse og Udgivelse af et beskrivende Katalog over trykte Portrætter af Danske 1.614 Kr. 25 Øre. Syvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 19.319 Kr.
356. Stiftsskriver, Dr. juris C. W. WESTRUP til fortsatte retshistoriske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
357. Adjunkt, Cand. mag. C. F. WIESE til Ophold i München for at deltage i Udarbejdelsen af »Thesaurus Linguae Latinae« 750 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
358. Kontorchef, Dr. polit. J. WILCKE til Trykning af Tabeller over Møntværdierne 1481—1588, 1588—1625, 1670—1726 4.056 Kr.
359. Professor, Dr. phil. ØJVIND WINGE til Undersøgelser over Artshybridens Genetik og Cytologi 2.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling.
360. Docent, Dr. phil. KURT WULFF til sprogvidenskabelige Studier 4.000 Kr.

¹ Carlsbergfondet har i Regnskabsaaret 1929—30 for 25.642 Kr. 95 Øre købt Villaen Matr. Nr. 73 h i Hillerød, Christian IV's Vej 5, til Anvendelse til Laboratoriet i Stedet for dettes hidtil ganske utilstrækkelige Lokaler.

² Se Beretning 1923—24 S. 137.

361. Inspektør ved Dansk Folkemuseum, Arkitekt H. ZANGENBERG til Arkivstudier vedrørende gammel Bolig- og Byggeskik i danske Bøndergaarde og Huse 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
362. Afdelingsgeolog, Dr. phil. HILMAR ØDUM til geologiske Arbejder 1.200 Kr.
363. Professor, Dr. phil. J. ØSTRUP til Udarbejdelse af et Katalog over de kufiske Mønter i den kgl. Mønt- og Medaillesamling 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
-

364. Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (jfr. Beretning 1925—26, S. 217).

I 1930—31 er udbetalt ialt 12.000 Kr. med 3.000 Kr. som første Aars Udbetaling af en toaarig Bevilling til hver af følgende: Dr. med. P. H. ANDRESEN, Mag. art. KAJ BARR, Cand. mag. ADAM AFZELIUS, Cand. mag. FR. FABRICIUS-BJERRE.

Desuden er der af Fondets Midler (udenfor Afdeling B) givet et Driftstilskud til det svenske arkæologiske Institut i Rom, ydet en Sum til Indkøb af ægyptiske Papyri, samt et Bidrag til Erhvervelsen af afd. Vexelerer E. Lehn Schiølers Fuglesamling til Universitetets zoologiske Museum. Endelig er der ydet Sygehjælp til tre danske Videnskabsmænd. Jvf. iøvrigt de S. 268 nævnte to Bidrag.

Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.

I Henhold til de Vilkaar, der gælder for Modtagelsen af Understøttelser af Afdeling B, er der vedrørende Tiden 1. Oktober 1930—30. September 1931 til Fondet indsendt følgende Publikationer (ordnede efter Modtagernes Navne¹):

SVEND AAKJÆR.

1. Hvad fortæller Skive-Egnens Stednavne os? Særtryk af Skive Folkeblad. Skive 1930.
2. Dansk Landsbyhistorie. En Studievejledning. (Svend Aakjær og Chr. Bokkenheuser: Sognet og Byen. En Studievejledning i Lokalhistorie. Viborg 1931.)

ADELSAARBOGSFORENINGEN.

1. Danmarks Adels Aarbog. Udgivet af en Forening. Redigeret af J. V. Teisen og Louis Bobé. 1931. 48. Aarg. 1931.

ADA ADLER.

1. Suidas. Lexikograph. (Pauly-Wissowa: Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. II Reihe. VII. 1930.)

DINES ANDERSEN.

1. A critical Pāli Dictionary. Begun by V. Trenckner, revised, continued and edited by D. A. and Helmer Smith. Vol. I, part 3. 1931.

KOMMISSIONEN FOR DET ARNAMAGNÆANSKE LEGAT.

1. Edda Snorra Sturlusonar. Udg. efter håndskrifterne ved Finnur Jónsson. 1931.

¹ Trykkestedet for Bøger er København, hvor intet andet er angivet. Ved Afhandlinger i Tidsskrifter o. l. angives kun Aargang eller Bind (uden Sidetal), derimod ikke, om Afhandlingen er indsendt i Særtryk.

HOLGER BEGRUP.

1. N. F. S. Grundtvigs poetiske Skrifter. Efter Forarbejder af Svend Grundtvig udg. af Georg Christensen. Del 9. 1930.

KAJ BIRKET-SMITH.

1. Contributions to Chipewyan Ethnology. 1930. (Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of Knud Rasmussen. Vol. VI, No. 3.)
2. Folk Wanderings and Culture Drifts in Northern North America. Journal de la Société des Américanistes de Paris. Nouvelle Série. T. XXII. 1930. Paris.

NIELS BJERRUM.

1. Axel Lannung: The Solubilities of Helium, Neon and Argon in Water and Some Organic Solvents. The Journal of the American Chemical Society. 52. 1930.
2. V. Sihvonen: Über die elektrometrische Bestimmung der beiden Dissoziationskonstanten zweibasischer Säuren. Ztschr. f. Elektrochemie. 1930.
3. E. A. Guggenheim: A Study of Cells with Liquid-Liquid Junctions. The Journal of the American Chemical Society. 52. 1930.
4. E. A. Guggenheim: Studies of Cells with Liquid-Liquid Junctions. Part II. Thermodynamic Significance and Relationship to Activity Coefficients. The Journal of Physical Chemistry. Vol. XXXIV. 1930.
5. E. A. Guggenheim: On the Conception of Electrical Potential Difference between two Phases. II. The Journal of Physical Chemistry. Vol. XXXIV. 1930.
6. A. Unmack og E. A. Guggenheim: Studies of Cells with Liquid-Liquid Junctions. Part 3. Cells with a Bridge of Concentrated Potassium Chloride. 1930. (Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. X, 8.)

FRANZ BLATT.

1. Ministerium — Mysterium. Bulletin du Cange. Tome IV. 1928.
2. Jacobi Matthiæ Arhusiensis (Jacob Madsen Aarhus): De literis libri duo. Hrsg. und erläutert von Christen Möller und Peter Skautrup. Mit einer dänischen Übersetzung nebst einer Abhandlung über Text und Quellen von F. B. I—II. Acta Jutlandica. II, 3 og III. Aarhus 1930—31.

H. BLEGVAD.

1. Quantitative Investigations of Bottom Invertebrates in the Limfjord 1910—27 with Special Reference to the Plaice-Food. Report of the Danish Biological Station. XXXIV. 1928.
2. Mortality among Animals of the Littoral Region in Ice Winters. Report of the Danish Biological Station. XXXV. 1929.
3. Quantitative Investigations of Bottom Invertebrates in the Kattegat with Special Reference to the Plaice Food. Report of the Danish Biological Station. XXXVI. 1930.

CHR. BLINKENBERG.

1. Se Rhodosekspeditionen Nr. 1—2.

SIGFÚS BLÖNDAL.

1. Islandske Kulturbilleder. Udg. af Dansk-islandsk Samfund. 1924.
2. Et antikt Emne i islandsk Nutidslitteratur. Sigurður Breiðfjörð's Númerímur og deres Forhold til Florians Numa Pompilius. Edda. XXI. Oslo 1924.
3. Úr sögu Garðs og Garðbúa. Ársrit hins íslenska fræðafjelags í Kaupmannahöfn. 1924.
4. Jón Thoroddsen og den islandske Nutidsromans Ophav. Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Konst och Industri. Utg. av Letterstedtska Föreningen. Ny serie. Årg. 2. Sthlm. 1926.
5. Stephan G. Stephansson 1853—1927. Dansk-islandsk Samfunds Aarbog. I. 1928.
6. Áhrif íslenskra bókmenta. Tímarit Þjóðræknisfélags Íslendinga. XI. Árgangur. Winnipeg, Manitoba 1929.
7. Nokkrar athugasemdir við Haraldskvæði. Skírnir. 1929.
8. Gammel islandsk Kultur i Billeder. Udg. af S. B. og Sigurður Sigtryggson. 1929. (Folkelæsning. Nr. 350.)
9. Islandske Epigrammer. Tolv Tyltyer. Udvalgte og oversatte af S. B. Aarbog udg. af Dansk-islandsk Samfund. II—III. 1929—30.
10. William Morris og Ísland. Ársrit hins íslenska fræðafélags í Kaupmannahöfn. 11. ár. 1930.
11. Goden Snorri Thorgrímsson. Et 900-Aars Minde. Aarbog udg. af Dansk-islandsk Samfund. IV. 1931.

J. E. V. BOAS.

1. Krallen (inkl. Nägel, Hufe, Klauen). — Hörner. — Ballen. — Schuppen der Reptilien, Vögel und Säugetiere. — Federn.

(Handbuch der vergleichenden Anatomie. Hrsg. von Louis Bolk, Ernst Göppert, Erich Kallius, Wilhelm Lubosch. Bd. I. Berl. u. Wien 1931.)

LOUIS BOBÉ.

1. Sølyst. Meddelelser fra Historisk-topografisk Selskab for Gjentofte Kommune. 1924. Hellerup.
2. Statsminister Niels Rosenkrantz's Breve til Greve J. G. Moltke fra Wienerkongressen. Meddelt af L. B. Danske Magasin. 6. Række. Bd. 2. 1925.
3. Grønlændere i Danmark. Det grønlandske Selskabs Aarsskrift. 1926—27.
4. Peder Olsen Walløes Dagbøger fra hans Rejser i Grønland 1739—53. Udg. i Udtog af L. B. 1927. (Det grønlandske Selskabs Skrifter V.)
5. Goethe og Danmark. Gads danske Magasin. 1927.
6. Holland og Danmark. Festskrift til Kr. Erslev 28. December 1927. 1927.
7. Godthaab. 1728—1928. Det grønlandske Selskabs Aarsskrift 1927—28. 1928.
8. Fra Christian VI.s Tid til Kielerfreden. Tiden 1736—1814. Den store Handelsperiode. Englændernes Helsingør. (Laurits Pedersen: Helsingør i Sundtoldstiden 1426—1857. II. 1928.)
9. Early Explorations of Greenland. (»Greenland«. I. 1928.)
10. History of the Trade and Colonization until 1870. (»Greenland«. III. 1929.)
11. Breve fra Kong Christian den Ottende til Amtmand, Lensgreve Sigismund Ludvig Schulin. Meddelt af L. B. Personalhist. Tidsskr. Aarg. 52. 1930.
12. Bidrag til den ældste københavnske fransk-reformerte Menigheds Genealogi og Personalhistorie. Personalhist. Tidsskr. Aarg. 52. 1930.
13. Bernstorff Slot. Meddelelser fra Historisk-topografisk Selskab for Gjentofte Kommune. 1930. Hellerup.
14. Stamtavle over Slægten Rantzau. Danmarks Adels Aarvog 1930. 1930.
15. Stamtavle over Slægterne Pogwisch og von der Wisch. Danmarks Adels Aarvog 1931. 1931.
16. Goethe og Oehlschläger. Tilskueren. 1931, I.
17. Alma von Goethe og hendes Gravmæle af J. A. Jerichau i Weimar. Tilskueren. 1931, II.

T. BONNESEN.

1. Eudoxos — Dedekind. Matematisk Tidsskrift, B. 1930.
2. Extréma liés. 1931. (Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. XI, 3.)

P. BOYSEN JENSEN.

1. Undersøgelser over Stoffproduktionen i yngre Bevoksninger af Ask og Bøg. II. Det forstlige Forsøgsvæsen. X. 1930.
2. Über Wachstumsregulatoren bei Bakterien. Biochemische Ztschr. Bd. 236. Berl. 1931.
3. Über die Einwirkung der Monojodessigsäure auf Atmung und Gärung. Biochemische Ztschr. Bd. 236. Berl. 1931.
4. Über Bildung eines Wachstumsregulators durch *Aspergillus niger*. Biochemische Ztschr. Bd. 239. Berl. 1931.

H. V. BRØNDSTED.

1. On the Development of the Acanthostrongyle in *Halicnemia verticillata* (Bow.). Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening. Bd. 90. 1930—31.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN.

1. Om nogle »episke Love«. (A Grammatical Miscellany offered to Otto Jespersen on his Seventieth Birthday. 1930.)
2. Om Rimkrønikens Sprogform og Tilblivelse. 1930. (Univ. Festskrift ^{26/9} 1930.)
3. [Anmeldelse af] Aage Hansen: Bestemt og ubestemt Substantiv. Bidrag til dansk Substantivsyntaks. I. 1927. Litteris. Vol. VII. Lund 1931.

J. N. BRØNSTED.

1. The Acid-basic Function of Molecules and its Dependency on the Electric Charge Type. The Journal of Physical Chemistry. Vol. XXX. 1926.
2. Zur Kinetik der Aquotisierung. Nach Versuchen von Agnes Delbanco und Kirsten Volquartz. Ztschr. f. physikalische Chemie. Bd. 122. Lpz. 1926.
3. — og N. J. Brumbaugh: Activity Coefficients of Tervalent Ions in Very Dilute Solutions. The Journal of the American Chemical Society. 48. 1926.
4. — og Cecil V. King: The Dissociation Constant of Nitramide. The Journal of the American Chemical Society. 49. 1927.

5. — og Robert Livingston: The Velocity of Ionic Reactions. *The Journal of the American Chemical Society*. 49. 1927.
6. On the Activity of Electrolytes. *Transactions of the Faraday Society*. Vol. XXIII. 1927.
7. — og E. A. Guggenheim: Contribution to the Theory of Acid and Basic Catalysis. The Mutarotation of Glucose. *The Journal of the American Chemical Society*. 49. 1927.
8. — og Cecil V. King: Über die Säuredissoziation von Aquoionen. I. *Ztschr. f. physikalische Chemie*. Cohen-Festband. Lpz. 1927.
9. Über die thermischen Daten des Zinns und angebliche Verzögerungserscheinungen bei der allotropen Zinnumwandlung. *Ztschr. f. physikalische Chemie*. Bd. 131. Lpz. 1928.
10. — og John Warren Williams: The Activity Coefficients of Ions in Aqueous Solutions of Non-Electrolytes. *The Journal of the American Chemical Society*. 50. 1928.
11. — og Kirsten Volquartz: Über die Säuredissoziation von Aquoionen. II. *Ztschr. f. physikalische Chemie*. Bd. 134. Lpz. 1928.
12. — og W. T. Richards: The Determination of Reaction Affinity in Systems of Solid Salts. *The Journal of the American Chemical Society*. 50. 1928.
13. The Theory of Acid and Basic Catalysis. *Transactions of the Faraday Society*. Vol. XXIV. 1928.
14. — og W. F. K. Wynne-Jones: Acid Catalysis in Hydrolytic Reactions. *Transactions of the Faraday Society*. Vol. XXV. 1929.
15. — Mary Kilpatrick og Martin Kilpatrick: Kinetic Studies on Ethylene Oxides. *The Journal of the American Chemical Society*. 51. 1929.
16. — og Agnes Delbanco: Om Mediets Betydning for Ionpotential. Det 18. skandinaviske Naturforsker møde 1929.
17. Über Acidität und Ionen-Potentiale. *Ztschr. f. physikalische Chemie*. Abt. A. Bd. 143. Lpz. 1929.
18. — og Clinton Grove: The Kinetic Determination of Hydrogen-Ion-Concentrations in Aqueous Solution. *The Journal of the American Chemical Society*. 52. 1930.
19. Molekülgrösse und Phasenverteilung. I. *Ztschr. f. physikalische Chemie*. Bodenstein-Festband. Lpz. 1931.
20. — og E. Warming: Molekülgrösse und Phasenverteilung. II. *Ztschr. f. physikalische Chemie*. Abt. A. Bd. 155. Lpz. 1931.
21. — og R. P. Bell: A Kinetic Study of Some Reactions of Diazoacetic Ester in Benzene Solution. *The Journal of the American Chemical Society*. 53. 1931.

22. — og Kirsten Volquartz: Die Nitramidkatalyse zueiwertiger Kationenbasen. Nitramidkatalytische Studien. III. Ztschr. f. physikalische Chemie. Abt. A. Bd. 155. Lpz. 1931.
23. — og N. L. Ross Kane: On the Dissolution of Metals in Acids. The Journal of the American Chemical Society. 53. 1931.

J. BYSKOV OG MARIUS KRISTENSEN.

1. P. K. Thorsen: Afhandlinger og Breve. Udg. ved J. B. og M. K. Del III. 1930.

O. B. BØGGILD og J. P. J. RAVN.

1. Alfred Rosenkrantz: Den paleocæne Lagserie ved Vestre Gasværk. Medd. fra Dansk geologisk Forening. Bd. 7. 1930.

F. BØRGESEN.

1. Some Indian Green and Brown Algae Especially from the Shores of the Presidency of Bombay. The Journal of the Indian Botanical Society. Vol. IX. 1930. Madras.
2. Some Indian Rhodophyceae Especially from the Shores of the Presidency of Bombay. Bulletin of Miscellaneous Information. Royal Botanic Gardens, Kew. No. 1, 1931. Lond. 1931.

CARLSBERGFONDETS DANA-EKSPEDITION.

1. Anton Fr. Bruun: On some new Fishes of the Family Gonostomatidae. Preliminary note. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 92.
2. P. Jespersen: Dänische ozeanographische Expedition um die Erde 1928—1930. Die Naturwissenschaften. Jahrg. 19. 1931.
3. Johannes Schmidt: Oceanographical Expedition of the *Dana*, 1928—30. Nature. 1931. Edinburgh 1931.

ARTHUR CHRISTENSEN.

1. Contributions à la dialectologie iranienne. 1930. (Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. XVII, 2.)
2. Det gamle og det nye Persien. 1930. (Folkelæsning. Nr. 353.)
3. Firdausis Kongebog. Udvalgte Sagn af det persiske National-epos i metrisk Gengivelse med en Indledning om Digteren og hans Værk. 1931.

CHARLES CHRISTENSEN.

1. Peter Linde, Georg Borup og Arthur G. Hassø: Vor gamle Hovedstad. Det København, der graves frem. Med Original-tegninger af C. C. og Peter Linde. 1929.

J. CLAUSEN.

1. Danmarks Viol-Arter. Botanisk Tidsskr. Bd. 41. 1931.
2. Cyto-genetic and Taxonomic Investigations on *Melanium* Violets. *Hereditas*. XV. 1931.
3. Genetic Studies in *Polemonium*. III. Preliminary account on the cytology of species and specific hybrids. *Hereditas*. XV. 1931.
4. *Viola Canina* L., a cytologically irregular species. *Hereditas*. XV. 1931.

S. P. CORTSEN.

1. [Artiklerne] Etrurier, Etrusker, Etruskiska språket, Etruskisk religion. Svensk uppslagsbok, redigerad av Gunnar Carlquist. VIII. 1931.

ARKIVARERNE I DANSK FOLKEMINDESAMLING.

1. Danske Sagn som de har lydt i Folkemunde. Ny Række. Samlede og for Størstedelen optegnede af Evald Tang Kristensen. Udg. af Johannes Evald Tang Kristensen. Afd. III. 1931.

DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB.

1. Steen Steensen Blichers Samlede Skrifter. Bd. 26. Udg. af Jeppe Aakjær og Johs. Nørvig. — Bd. 27—28. Udg. af Johs. Nørvig. 1930—31.
2. Ordbog over det danske Sprog. Grundlagt af Verner Dahlerup. Bd. 12. 1931.
3. Danske Viser fra Adelsvisebøger og Flyveblade 1530—1630. Udg. af H. Grüner Nielsen. Med Ordbog af Marius Kristensen. Bd. 6, Hefte 2; Bd. 7, Hefte 2. 1931.
4. Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene. Udg. ved Johs. Brøndum-Nielsen under Medvirkning af Poul Johs. Jørgensen. Bd. 1: Skånske Lov. Hefte 7. 1930.
5. *Saxonis Gesta Danorum*. Primum a C. Knabe & P. Hermann recensita recognoverunt et ediderunt J. Olrik & H. Ræder. Tomus I. 1931.

H. EHRENCRON-MÜLLER.

1. Forfatterlexikon omfattende Danmark, Norge og Island indtil 1814. Bd. 8. 1930.

HANS ELLEKILDE.

1. — og Axel Olrik: Nordens Gudeverden. Hefte 1—4. 1926—31.

2. Toves Tryllering og Kong Valdemars vilde Jagt. Frederiksborg Amts historiske Samfunds Aarbo. Hillerød 1930.
3. Balder og Rune. Sønderjysk Maanedsskrift. Juni 1930.
4. Guldskipet i Hjælpensbjerg. Historisk Aarbo for Thisted Amt. 1930.
5. Palle Jæger. Fynsk Hjemstavn. Aarg. 4. Odense 1931.
6. Læsåbobbanj. »Gammelt å Nyt«. Aarg. 3. Aakirkeby.
7. Danmarks Folkesagn. — Danmarks Folkeæventyr. (»Nordisk Kultur«. IX. Sthlm. 1931.)

P. ESBEN-PETERSEN.

1. Vaarfluer. 1916. (Danmarks Fauna. 19.)
2. Neuropteren der inneren Sahara. (Aus der Sammelausbeute des Freiherrn Hans von Geyr.) Archiv für Naturgeschichte. Jahrg. 84. 1918. Abt. A. Berl. 1920.
3. Mecoptera. Monographic Revision. Collections Zoologiques du Baron Edm. de Selys Longchamps. Catalogue systématique et descriptif. Fasc. V (deuxième partie). Bruxelles 1921.
4. New Species of Neuroptera in the British Museum. Annals and Magazine of Natural History. Ser. 9. Vol. X. 1922.
5. Über das Genus Dendroleon Brauer. Konowia. Bd. II. 1923.
6. Australian Neuroptera. Part IV. Proceedings of the Linnean Society of New South Wales. Vol. XLVIII. 1923.
7. Two Species of Bittacidae (Neuroptera) from South Africa. Annals of the South African Museum. Vol. XVII. Lond.
8. New Species of Neuropterous Insects from South Africa (Ephemera, Megaloptera and Embiidina). Annals of the South African Museum. Vol. XVII. Lond.
9. South African Megaloptera. Annals of the South African Museum. Vol. XIX. Lond. 1924.
10. More Neuroptera from Juan Fernandez and Easter Island. The Natural History of Juan Fernandez and Easter Island. Ed. by Carl Skottsberg. Vol. III. Zoology. Part III. Upps. 1924.
11. Fauna sumatrensis. Neuroptera & Megaloptera. Entomolog. Mitteilungen. Bd. XV. Berlin-Dahlem 1926.
12. Fauna sumatrensis. Neuroptera II. Entomolog. Mitteilungen. Bd. XV. Berlin-Dahlem 1926.
13. New and little-known species of Mecoptera and Neuroptera in the Zoological Museum of Helsingfors. Notulae Entomologicae. VII. 1927.
14. Neuroptera: Chrysopidæ of the Seychelles and adjacent Is-

- lands. With an Introductory Note by Hugh Scott. *Annals and Magazine of Natural History*. Ser. 9. Vol. XIX. 1927.
15. New and little-known Species of Neuroptera in British Collections. Part III. *Annals and Magazine of Natural History*. Ser. 9. Vol. XX. 1927.
 16. Neuroptera and Embiidina from Abyssinia and Somaliland. *Annals and Magazine of Natural History*. Ser. 10. Vol. I. 1928.
 17. New and Little-known Neuroptera from the Dutch East Indies. *Treubia*. Vol. X. Buitenzorg 1928.
 18. Neuroptera. Insects of Samoa. Part VII, Fasc. 3: Other Orders of Insects, publ. by the Trustees of the British Museum. 1928.
 19. Neuroptera Planipennia. Beiträge zur Kenntnis der Land- und Süswasserfauna Deutsch-Südwestafrikas (zur Zeit Mandat Südwest-Afrika). Ergebnisse der Hamburger deutsch-südwestafrikanischen Studienreise 1911. Hrsg. von W. Michaelsen. Bd. II. Hamburg 1928.
 20. Netvinger og Skorpionfluer. (Neuroptera & Mecoptera.) 1929. (Danmarks Fauna. 33.)
 21. Fauna Buruana. Neuroptera. *Treubia*. Vol. VII, Suppl. Buitenzorg 1929.
 22. Embioptera from Baghdad. *The Entomologist's Monthly Magazine*. Vol. LXV. 1929.
 23. Australian Neuroptera. VI. *The Queensland Naturalist*. Vol. VII. 1929.
 24. Neuropteren. Wissenschaftliche Ergebnisse der von F. Werner unternommenen zoologischen Expedition nach dem anglo-ägyptischen Sudan (Kordofan) 1914. XXVII. (Denkschriften der Akademie der Wissenschaften in Wien, math.-naturwiss. Kl. Bd. 102.) Wien 1930.
 25. *Inventa entomologica itineris Hispanici et Maroccani, quod a. 1926 fecerunt Harald et Håkan Lindberg*. VIII. P. E.-P: Neuroptera. Helsingfors 1931. (Societas Scientiarum Fennica. *Commentationes Biologicae*. III. 13.)
 26. Neue und wenig bekannte Neuropteren aus Süd-Angola. (Résultats de la Mission scientifique suisse en Angola, 1928—29.) *Revue suisse de Zoologie*. Tome 38. Genève 1931.
 27. *Aeschna subarctica* Walk. i Danmark. *Entomolog. Medd.* XVII. 1931.

ALBERT FISCHER.

1. Regeneration. *Cytologia*. Internationale Ztschr. f. Zytologie. Bd. 1. Tokyo 1930.

2. Ein neuer Blutgerinnungsapparat. Pflügers Archiv f. d. gesamte Physiologie. Bd. 225. Berl. 1930.
3. Regeneration. Versuche an Gewebekulturen in vitro. Virchow's Archiv f. pathol. Anatomie u. Physiologie u. f. klinische Medizin. Bd. 279. Berl. 1930.
4. — Hans Laser og Hertha Meyer: Ein 3 Jahre alter Carcinomstamm in vitro. Einige Betrachtungen nach den bisherigen Arbeitsergebnissen. Ztschr. f. Krebsforschung. Bd. 32. Berl. 1930.
5. — og Hans Laser: Weitere Fortschritte in der Züchtung von Warmblütewebzellen in vitro. Handbuch der biol. Arbeitsmethoden. Abt. V, Teil 1. Berl. u. Wien 1930.
6. — og Hans Laser: Gewebezüchtung. Jahresbericht Physiologie 1928.
7. J. Magat: Phosphatidhaushalt der Krebszelle und des Krebsgewebes. Histochemische Untersuchung des Ehrlichschen Adenocarcinoms. Ztschr. f. Krebsforschung. Bd. 31. Berl. 1930.
8. Hans Laser: Strahlenbiologische Untersuchungen an Gewebekulturen. Strahlentherapie. Ztschr. d. deutschen Röntgen-gesellschaft u. d. Gesellschaft f. Lichtforschung. Bd. 38. Berl. u. Wien 1930.
9. Mesothoriumbestrahlung von Gewebzellen in vitro. Strahlentherapie. Bd. 40. Berl. u. Wien 1931.
10. Neue Forschungen über die Biologie der Tumorzellen. Scientia. 1931. Milano.
11. Nouvelles recherches sur la biologie des cellules des tumeurs. Scientia. 1931. Milano.
12. Referat über die Bedeutung der Gewebezüchtung für die Pathologie. II. Physiologischer Teil. Verhandlungen d. Deutschen Patholog. Gesellschaft. 26. Tagung in München April 1931. Jena 1931.
13. Nouvelles recherches relatives à la biologie des cellules néoplasiques. Annales d'anatomie pathol. et d'anatomie normale médico-chirurgicale. 8. année. Paris 1931.
14. Untersuchungen über Muskelkoaguline. Biochemische Ztschr. Bd. 240. Berl. 1931.
15. Zum Mechanismus der Hemmung der Blutgerinnung. Biochem. Ztschr. Bd. 240. Berl. 1931.
16. — og M. Horwitz: Multiplikation der Wirkung kleinster Radiumdosen auf Gewebzellen in vitro. Strahlentherapie. Bd. 40. Berl. u. Wien 1931.
17. — og Gregory Pincus: The growth and death of tissue cul-

tures exposed to supranormal temperatures. The Journal of Experimental Medicine. Vol. 54. 1931.

18. — og Edmund Mayer: Die Entwicklungsphysiologie der Gewebe. Die Naturwissenschaften. Jahrg. 19. Berl. 1931.
19. C. Hallauer: Ueber den Nachweis leukocytärer Reizstoffe im leukämischen Menschenblut. Ztschr. f. d. gesamte experimentelle Medizin. Bd. 76. Berl. 1931.
20. Rolf Meier: Zur Methodik der Stoffwechseluntersuchungen an Gewebekulturen. I—II. Biochem. Ztschr. Bd. 231. Berl. 1931.
21. C. Hallauer: Über das Verhalten von Hühnerpestvirus in der Gewebekultur. Ztschr. f. Hygiene u. Infektionskrankheiten. Bd. 113. Berl. 1931.

OLAF GALLØE.

1. Natural History of the Danish Lichens. Part III. 1930.

KJELD GALSTER.

1. Dyveke og Hans Faaborg i »Vilhelm Zabern.« Soranerbladet. Aarg. 16. 1931.

GEODÆTISK INSTITUT.

1. Bulletin of the seismological station København. No. 3—11. 1927—29.
2. Bulletin of the seismological station Lund. No. 1—2. 1927—28. [Maskinskrevet.]

ALFRED GLAHN.

1. Quintus Horatius Flaccus' Oder. Første—Fjerde Bog og Carmen Sæculare. Oversatte paa danske Vers af A. G. — Oplysninger. 1920—22.

OLAF HAGERUP.

1. Étude des types biologiques de Raunkiær dans la flore autour de Tombouctou. 1930. (Vid. Selsk. Biolog. Medd. IX, 4.)

KAI FR. HAMMERICH.

1. Den danske Dommerstand under Enevælden. Et Bidrag til Retsvæsenets Historie i det 17de—18de Aarhundrede. 1931.

L. L. HAMMERICH.

1. [Artiklerne] Alber, Apokalypse, Brandan. Verfasserslexikon des deutschen Mittelalters, hrsg. von Wolfgang Stammer. Berlin.
2. Eine Nebenquelle der Barbarossaszene in Heines Wintermärchen. Neophilologus. XVI.

3. Das Trostbuch Meister Eckeharts. Ztschr. für deutsche Philologie. Bd. 56. Stuttgart. 1931.
4. Visiones Georgii. Visiones quas in purgatorio Sancti Patricii vidit Georgius miles de Ungaria A. D. MCCCLIII. Ed. L. L. H. 1931. (Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. XVIII, 2.)

AAGE HANSEN.

1. Nogle bemærkninger til Peder Laales ordsprog. Studier, tillægnede Axel Kock. Lund 1929.
2. Om Kvantitetsudviklingen i dansk Rigstalesprog. Acta Philologica Scandinavica. 1930.

SØREN HANSEN.

1. Magnus Degerbøl: Om Tandskiftets Forløb hos københavnske Kommuneskolebørn med Henblik paa Tandskiftet hos de øvrige Primater. — H. Cl. Nybølle: Om Beregningen af Tændernes gennemsnitlige Frembrudstid. Meddelelser om Danmarks Antropologi. Udg. af den antropologiske Komité. Bd. III, Afd. 2. 1931.

JUL. HARTMANN.

1. Modus Operandi of the Air-Jet Pulsator. Vorträge aus dem Gebiete der Aerodynamik und verwandter Gebiete. Hrsg. von A. Gilles, L. Hopf, Th. v. Kármán. Aachen 1929.
2. On the Production of Acoustic Waves by means of an Air-Jet of a Velocity exceeding that of Sound. Philosophical Magazine. Vol. XI. 1931.
3. The Jet-Wave Rectifier. An account of its constructional development during the years 1919—1929. Danmarks naturvidenskabelige Samfund. Ingeniørvidenskabelige Skrifter. A. Nr. 24. 1931.

GUDMUND HATT.

1. Spor af Oldtidens Agerbrug i jyske Heder. Naturens Verden. XIV. 1930.

EJNAR HERTZSPRUNG.

1. Communications from the Observatory at Leiden. Bulletin of the Astronomical Institutes of the Netherlands. Vol. VI. No. 201, 208. 1930, August 1, November 17.
2. Zur Photographie der Doppelsterne. Ztschr. f. wissenschaftliche Photographie. Bd. 29. Lpz. 1930.

3. Über photovisuelle Sterngrößen. Ztschr. f. wissenschaftliche Photographie. Bd. 30. Lpz. 1931.

JOH. HJELMSLEV.

1. Beiträge zur Lebensbeschreibung von Georg Mohr (1640—1697). Hrsg. von J. H. 1931. (Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. XI, 4.)

G. HOWARDY.

1. Clavis Cuneorum sive lexicon signorum Assyriorum linguis Latina, Britannica, Germanica... compositum a G. H. Liefereung 7. 1930.

KARL HUDE.

1. *Ξενοφώντος Κύρου ἀνάβασις*. Xenophontis expeditio Cyri. Rec. C. H. Ed. maior. Lips. 1931.

INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI.

1. Skrifter. I—II. 1930—31.

I. Jørgen Pedersen: Arbejdslønnen i Danmark under skiftende Konjunkturer i Perioden ca. 1850—1913. 1930.

II. Bidrag til Arbejderklassens og Arbejderspørgsmaalets Historie i Danmark fra 1864 til 1900. Under Redaktion af Povl Engelstoft og Hans Jensen. 1931.

2. Hans Jensen: De danske Stænderforsamlingers Historie 1830—1848. Udg. af den danske Rigsdag. Del I. 1931.

JOHS. IPSEN.

1. Hudtemperaturmaalinge hos sengeliggende, særligt ved Phlebitis. Hospitalstidende. Aarg. 73. 1930.
2. Die Hauttemperaturen bei Verschluss der Unterextremitätsarterien und bei Phlebitiden. Archiv für klinische Chirurgie. Bd. 165. Berl. 1931.

LIS JACOBSEN.

1. Eggjum-Stenen. Forsøg paa en filologisk Tolkning. 1931.

A. C. JENSEN-HAARUP.

1. New or little known Hemiptera Heteroptera. I. Deutsche Entomolog. Ztschr. 1930.

KNUD JEPPESEN.

1. Wann entstand die Marcellus-Messe? Festschrift für Guido Adler zum 75. Geburtstag. Wien 1930.
2. Die 3 Gafurius-Kodizes der Fabbrica del Duomo, Milano. Acta Musicologica. Vol. III. Lips. 1931.

OTTO JESPERSEN.

1. A new Science: Interlinguistics. Psyche. 1931. Cambridge.

P. JESPERSEN.

1. Se Carlsbergfondets Dana-Ekspedition Nr. 2.

BØRGE JESSEN.

1. Bidrag til Integralteorien for Funktioner af uendelig mange Variable. 1930. (Fil. Disp.)

KNUD JESSEN.

1. Langøfundet fra den ældre Stenalder. Den geologiske Undersøgelse. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1928.
2. Naturfredning i Danmark set fra et geologisk Synspunkt. Danmarks Naturfredningsforening. 1928—29.
3. Senkvartære Studier fra Mors. Danmarks geologiske Undersøgelser. IV. Række. Bd. 2. Nr. 5. 1929.
4. Bjørnen (*Ursus arctus* L.) i Danmark. Danmarks geologiske Undersøgelse. IV. Række. Bd. 2. Nr. 6. 1929.
5. Nelden (*Urtica dioeca* L.) i Kvalsund-Fundet. (Haakon Shetelig og Fr. Johannessen: Kvalsundfundet og andre norske Myrfund av Fartøjer. Bergens Museums Skrifter. Ny Række. Bd. II. Nr. 2. Bergen 1929.)
6. Landets Tilblivelse. (Sønderjyllands Historie, under Redaktion af Vilh. la Cour. Bd. I. 1930.)
7. Se Komitéen for den topografisk-botaniske Undersøgelse Nr. 1.

FINNUR JÓNSSON.

1. Brage Skjald. Acta philologica scandinavica. 1930.
2. Rúnafræði í Ágripi. Ársrit hins íslenska fræðafjelags í Kaupmannahöfn. 1930.

C. JUEL.

1. Beispiele von Elementarkurven und Elementarflächen. Atti del Congresso Internazionale dei Matematici. Bologna, 3—10 settembre 1928—VI. Bologna u. A.
2. Den cykloidiske Vindelinie. Den syvende skandinaviske Matematikerkongres i Oslo 19.—22. August 1929. Oslo 1930.

ELLEN JØRGENSEN.

1. Middelalderlig historisk Litteratur paa Modersmaalet. Indledning og Supplement til M. Lorenzens Gammeldanske Krøniker. Udg. for Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur ved E. J. 1930.

JØRGEN JØRGENSEN.

1. A Treatise of Formal Logic. Its evolution and main branches, with its relations to mathematics and philosophy. Vol. I—III. 1931.

HANS KJÆR.

1. En ny Hustomt paa Oldtidsbopladsen ved Ginderup. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1930.

KRISTEN KLASTRUP.

1. Kvægpesten i Salling 1747—1749. Skivebogen 1931. Skive 1931.
2. Kvægpesten paa Mors 1747—49. Historisk Aarvog for Mors. 1931.
3. Da Landet fattedes Dyrslæger. Maanedsskrift for Dyrslæger. Bd. XLII. 1931.

C. KLITGAARD.

1. Skoleforholdene i V. Brønderslev før Skoleloven 1814. Vendsysselske Aarbøger. 1931.
2. Herremand og Præst. Vendsysselske Aarbøger. 1931.
3. Ulvejagter. Vendsysselske Aarbøger. 1931.

GUNNAR KNUDSEN.

1. Lidt om Stednavne i Vestsjælland. Turistforeningen i Danmark: Aarg. 1931.
2. De ældre danske Matrikler. (Matriklerne af 1660 og 1664). Tidsskrift for Opmaalings- og Matrikulsvæsen. Bd. 12. 1931.
3. De ældre danske Matrikler. (Matriklen af 1688, Udskiftningen m. m.) Tidsskrift for Opmaalings- og Matrikulsvæsen. Bd. 12. 1931.

MARTIN KNUDSEN.

1. Radiometer Pressure and Coefficient of Accomodation. 1930. (Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. XI, 1.)

LAUGE KOCH.

1. The Geology of the South Coast of Washington Land. Medd. om Grønland. LXXIII, Nr. 1. 1929. (Jubilæumsekspeditionen nord om Grønland 1920—23.)
2. Preliminary Report on the Danish Expedition to East Greenland in 1929, led by L. K. Medd. om Grønland. LXXIV. 1930.
3. L. F. Spath: The Eotriassic Invertebrate Fauna of East Greenland. Medd. om Grønland. LXXXIII, Nr. 1. 1930.
4. Hans Frebold: Fauna, stratigraphische und palaeogeographische Verhältnisse des ostgrönländischen Zechsteins. Medd. om Grønland. LXXXIV, Nr. 1. 1931.

5. Hans Frebold: Das marine Oberkarbon Ostgrönlands. Leitende Fauna, Altersstellung, Palaeogeographie. Medd. om Grønland. LXXXIV, Nr. 2. 1931.
6. Hans Frebold: Unterer mariner Zechstein in Ostgrønland und das Alter der Depot Island Formation. Medd. om Grønland. LXXXIV, Nr. 3. 1931.
7. T. G. Halle: Younger Palaeozoic Plants from East Greenland Collected by the Danish Expeditions 1929 and 1930. Medd. om Grønland. LXXXV, Nr. 1. 1931.
8. T. M. Harris: The Fossil Flora of Scoresby Sound East Greenland. Part I: Cryptogams (Exclusive of Lycopodiales). Medd. om Grønland. LXXXV, Nr. 2. 1931.
9. H. G. Backlund: Über die Lagerungsbedingungen eines Torf-fundes in NO-Grønland. Medd. om Grønland. LXXXVII, Nr. 1. 1931.
10. Gunnar Seidenfaden: Moving Soil and Vegetation in East Greenland. A preliminary report. Medd. om Grønland. LXXXVII, Nr. 2. 1931.
11. Gunnar Seidenfaden: Notes on a Map of East Greenland from 73°00' to 74°50' N. Lat. Medd. om Grønland. LXXXVII, Nr. 3. 1931.

L. KOLDERUP ROSENVINGE.

1. H. Møhlholm Hansen: Studies on the Vegetation of Iceland. 1930. (Fil. Disp.)

KOMMISSIONEN FOR VIDENSKABELIGE UNDERSØGELSER I GRØN-
LAND.

1. Alwin Pedersen: Fortgesetzte Beiträge zur Kenntnis der Säuge-tier- und Vogelfauna der Ostküste Grönlands. Medd. om Grøn-land. LXXVII. 1931.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK.

1. Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Litteratur fra 1482 til 1830 efter Samlingerne i det kongelige Bibliotek i København. Registerbind ved Lauritz Nielsen. Hefte 4—5 (Slutningshefte). 1931.

KNUD H. KRABBE.

1. Nervelidelser ved den perniciøse Anæmi. Hospitalstidende. Aarg. 73. 1930.
2. Nervelidelser ved pernicios anæmi. Nordisk Medicinsk Tids-skrift. Bd. 2. 1930. Uppsala.

P. L. KRAMP.

1. Hydromedusae Collected in the South-Western Part of the North Sea and in the Eastern Part of the Channel in 1903—1914. Mémoires du Musée Royal d'Histoire Naturelle de Belgique. Mémoire No. 45. Bruxelles 1930.

ALFR. KRARUP.

1. Bullarium Danicum. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1198—1316. Udg. af A. K. Halvbd. 1. 1931.

MARIUS KRISTENSEN.

1. Danske Studier. Udg. af Gunnar Knudsen og M. K. 1930.
2. Ribe Amts Runeindskrifter. Aarbog for Ribe Amt. 1931.

TORBEN KROGH.

1. Ældre dansk Teatermusik. Musikhistorisk Arkiv. Bd. I. 1931.

AXEL LANGE.

1. Fynske Plantenavne og Folkeminder om Planter. Fynsk Hjemstavn. Aarg. 3, Hæfte 10—12; Aarg. 4, Hæfte 1—9. Odense 1930—31.
2. Ledmyge. Danske Folkemaal. Aarg. 4. 1930.

H. O. LANGE.

1. Die Aegypter. Lehrbuch der Religionsgeschichte, begründet von Chantepie de la Saussaye. 4. Aufl., hrsg. von Alfred Bertholet und Edvard Lehmann. Bd. I. Tübingen 1924.
2. Ægyptisk Religion. Illustreret Religionshistorie, udg. ved Edv. Lehmann. Kbh. 1924.
3. Ægyptiske Æventyr. Oversatte af H. O. L. 1925. (Æventyr fra mange Lande. Under Medvirkning af Arthur Christensen, H. O. L., D. Simonsen og J. Østrup udg. af Poul Tuxen.)
4. Egyptiska myter och sagor. Med kulturhistorisk inledning. Sthlm. 1925.
5. PapyrusLansing. Eine ägyptische Schulhandschrift der 20. Dynastie. Hrsg. u. erklärt von Ad. Erman und H. O. L. 1925. (Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. X, 3.)
6. Das Weisheitsbuch des Amenemope. Aus dem Papyrus 10,474 des British Museum. Hrsg. u. erklärt von H. O. L. 1925. (Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. XI, 2.)
7. Der magische Papyrus Harris. Hrsg. u. erklärt von H. O. L. 1927. (Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. XIV, 2.)

8. Ein liturgisches Lied an Min. Sitzungsber. d. preuss. Akad. d. Wissenschaften. XXVIII. 1927. Berl.
9. Fra det gamle Ægyptens Kultur og Historie. Historiske Tekster efter Originalerne med Indledning og Noter. Udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse. 1928.
10. Det gamla Egypten. Orientens Forntidskultur, redigerad av Aage Friis. Bd. 2. Sthlm. 1929.

E. LEHN SCHIØLER. (†)

1. Danmarks Fugle. Med Henblik paa de i Grønland, paa Færøerne og i Kongeriget Island forekommende Arter. Bindet fuldført af R. Hørring, H. Scheel og Å. Vedel Tåning. Bd. III. 1931.

J. LINDHARD.

1. Der Skeletmuskel und seine Funktion. Ergebnisse der Physiologie. Hrsg. von L. Asher und K. Spiro. Bd. 33. München 1931.

HAKON LUND.

1. The Constitution of Phenolphthalein. Part II. The Fading of Phenolphthalein in Alkaline Solution. Journal of the Chemical Society. 1930.

EINAR LUNDSGAARD.

1. Über die Ursachen der spezifischen dynamischen Wirkung der Nahrungsstoffe. I—II. Skand. Archiv für Physiologie. Bd. 62. Berl. u. Lpz. 1931.
2. Über die Energetik der anaeroben Muskelkontraktion. Biochemische Ztschr. Bd. 233. Berl. 1931.
3. — og V. Henriques: Die milchsäurefreie («alacticide») Muskelkontraktion. Biochemische Ztschr. Bd. 236. Berl. 1931.
4. — O. Meyerhof og H. Blaschko: Über die Energetik der Muskelkontraktion bei aufgehobener Milchsäurebildung. Biochemische Ztschr. Bd. 236. Berl. 1931.

C. LUPLAU JANSSEN.

1. Publications de l'Observatoire »Urania«, Copenhague. 2ième série, Nr. 9. Kiel 1931.
2. Provisional Elements of the Binary System β . G. C. 12304. Monthly Notices of the Royal Astronomical Society. Vol. LXXXIX. Edinburgh 1929.

J. MALTBYÆK.

1. Inventa entomologica itineris Hispanici et Maroccani quod a. 1926 fecerunt Harald et Håkan Lindberg. XI. J. M.: Thy-

sanoptera. Helsingfors 1931. (Societas Scientiarum Fennica. Commentationes Biologicae. III. 16.)

THERKEL MATHIASSEN.

1. Notes on Knud Rasmussens Archaeological Collections from the Western Eskimo. Proceedings of the Twenty-third International Congress of Americanists, September 1929.
2. Inugsuk. A Medieval Eskimo Settlement in Upernivik Distrikt, West Greenland. Medd. om Grønland. LXXVII. 1930.
3. Ancient Eskimo Settlements in the Kangâmiut Area. Medd. om Grønland. LXXXI, Nr. 1. 1931.
4. Contributions to the Physiography of Southampton Island. 1931. (Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of Knud Rasmussen. Vol. I, No. 2.)

JOHANNES MOLLERUP.

1. Die Methode der Iteration im Falle eines beschränkten Kerns. Atti del Congresso Internazionale dei Matematici. Bologna, 3—10 settembre 1928—VI.
2. Intervallfunktionen und Intervallkonstanten eines beschränkten symmetrischen Kerns. Acta mathematica. Bd. 54. Upps. 1930.

TH. MORTENSEN.

1. Some Remarks and Proposals concerning Zoological Nomenclature. Xe Congrès International de Zoologie, Budapest 1927.
2. On Transitional names. Xe Congrès International de Zoologie, Budapest 1927.
3. Proposal of establishing a marine laboratory at the Kei Islands, particularly for the study of the Biology of the Deep-Sea. IV. Pacific Science Congress. Java 1929.
4. The Australian Species of Cidarids, particularly of the genus Phyllacanthus, and their distribution along the coasts of Australia. Transactions of the Royal Society of South Australia. Vol. LIII. 1929.
5. Report of the Biological Survey of Mutsu Bay. 13. Echinoidea. Science Reports of the Tôhoku Imperial University. Fourth Series. Biology. Vol. IV, No. 3. Sendai, Japan. 1929.
6. Putování živočichů suezským průplavem. (Z dánského přeložil Dr. K. Schäferna.) Věda přírodní. X. Praha 1929.
7. The Geographical Distribution of Cidarids. Archivio Zoologico Italiano. Vol. XV. Pubblicazione in onore di Daniele Rosa. Napoli 1930.

8. Concerning the Opinions rendered by the International Commission on Zoological Nomenclature. *Zoolog. Anzeiger*. Bd. 89. Lpz. 1930.
9. *Bothriocidaris* and the Ancestry of Echinoids. A reply. *Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening*. Bd. 90. 1930—31.
10. Contributions to the Study of the Development and Larval Forms of Echinoderms. I—II. 1931. (*Vid. Selsk. Skr.*, naturv. og math. Afd. 9. Række. IV, 1.)
11. Some new Japanese Echinoids. *Annotationes Zoologicae Japonenses*. Vol. 12.
12. [Anm. af] C. M. Yonge, A Year on the Great Barrier Reef. The story of Corals and the greatest of their Creations. 1930. *Journal du Conseil International pour l'Exploration de la Mer*. VI. 2. 1931.
13. Papers from Dr. Th. Mortensen's Pacific Expedition 1914—16. 45—55. *Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening*. Bd. 85—89. 1928—31.
45. C. C. A. Monro: On the Polychaeta collected by Dr. Th. Mortensen off the coast of Panama. *Smst.* Bd. 85. 1928.
46. S. G. Heding: *Synaptidæ*. *Smst.* Bd. 85. 1928.
47. Sydney J. Hickson: The Gorgonacea of Panama Bay together with a description of one species from the Galapagos islands and one from Trinidad. *Smst.* Bd. 85. 1928.
48. H. F. Nierstrasz und G. A. Brender à Brandis: *Epicaridea*. I. *Smst.* Bd. 87. 1929.
49. Arthur A. Livingstone: *Bryozoa Cheilostomata* from New Zealand. *Smst.* Bd. 87. 1929.
50. J. G. de Man: On a small collection of Decapoda, one of which, a *Crangon*, caught by the Danish Pacific Expedition at the Jolo Islands, is new to science. *Smst.* Bd. 87. 1929.
51. C. J. van der Horst: Observations on some Enteropneusta. *Smst.* Bd. 87. 1930.
52. Hjalmar Ditlevsen: Marine free-living Nematodes from New Zealand. *Smst.* Bd. 87. 1930.
53. Heinrich Micoletzky (†): Freilebende marine Nematoden von den Sunda-Inseln. I. *Enoplidae*. Nach den hinterlassenen Aufzeichnungen von Prof. Micoletzky hrsg. von Hans A. Kreis. *Smst.* Bd. 87. 1930.
54. René Koehler: *Ophiures* recueillis par le Docteur Th. Mortensen dans les Mers d'Australie et dans l'Archipel Malais. *Smst.* Bd. 89. 1930.
55. H. Boschma: *Rhizocephala*. *Smst.* Bd. 89. 1930—31.

NIELS MØLLER.

1. Verdenslitteraturen. Hefte 51—56 (Slutning). 1930—31.

ROBERT NEIENDAM.

1. 3 Kroniker af teaterhistorisk Indhold fra »Nationaltidende«. 1929—30.
2. Det kgl. Teaters Historie. Bd. V. 1886—1890. 1930.

LAURITZ NIELSEN.

1. Vejledning i Biblioteksbenyttelse og almindelig Bibliografi. 1931.
2. Ældre dansk Litteratur i Udlandet. Nogle supplerende Meddelelser. Nordisk Tidskrift för Bok- och Biblioteksväsen. Årg. XVIII. 1931.
3. Dansk Bibliografi 1551—1600. Med særligt Hensyn til dansk Bogtrykkerkunsts Historie. Hefte 1—2. 1931.

NIELS NIELSEN (Professor †).

1. Recherches numériques sur certaines formes quadratiques. 1931.

GORDON NORRIE.

1. Theatrum anatomico-chirurgicum. I. 1736—1744. 1931.

KR. NYROP (†).

1. Grammaire historique de la langue française. Tome sixième (fin). 1930.
2. Ordenes Liv. Bd. 4. 1931.

N. E. NØRLUND.

1. Notice historique sur les travaux géodésiques et cartographiques effectués au Danemark. Helsinki 1931. (Verhandlungen der fünften Tagung der baltischen geodätischen Kommission.)

POUL NØRLUND.

1. Les plus anciens retables danois. A l'occasion d'une récente découverte. Acta Archaeologica. Vol. I. 1930.
2. — og Bengt Thordeman: Panzerhandschuhe aus der Schlacht bei Wisby im Jahre 1361. Acta Archaeologica. Vol. II. 1931.

JØRGEN OLRİK.

1. Om Forholdet imellem Saksen og Knytlingasagas Fremstilling af Danmarks Historie 1146—1187. — [Tilføjelse.] Historisk Tidsskrift. 10. Række. I. 1930—31.

TH. OPPERMANN.

1. Thorvaldsen i Rom og i Kjøbenhavn 1819—1844. 1930.

C. H. OSTENFELD (†).

1. A List of Australian Sea-grasses. Proceedings of the Royal Society of Victoria. Vol. XLII (New Series), Part I. 1929. Melbourne 1929.
2. Floristiske Notitser hovedsagelig fra Ekskursioner i 1928. Botanisk Tidsskrift. Bd. 40. 1929.
3. On the origin of the flora of Greenland. Proceedings of the International Congress of Plant Sciences. 2. 1929.
4. — og C. Syrach Larsen: The species of the genus Larix and their geographical distribution. 1930. (Vid. Selsk. Biolog. Medd. IX, 2.)
5. — og Henning E. Petersen: On a new Plasmodiophoracea found in Canada. Ztschr. f. Botanik. Bd. 23. Jena 1930. Festschrift zum 70. Geburtstag von Friedrich Oltmanns.
6. Se Komitéen for den topografisk-botaniske Undersøgelse Nr. 1.

HOTHER OSTERMANN.

1. Den norske grønlandsprest provst Jørgen Sverdrup. Kria. u. A.
2. The History of the Mission. (»Greenland« III. 1929.)
3. The Trade from 1870 to the Present Time. (»Greenland« III. 1929.)

C. V. OTTERSTRØM.

1. De danske Skallearter (*Leuciscus rutilus* L., *L. grislagine* L., *L. idus* L. og *L. erythrophthalmus* L.). Undersøgelser over deres Forekomst og Udnyttelse, særlig i Jylland, samt over deres Biologi og Økologi. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening. Bd. 90. 1930—31.

ALWIN PEDERSEN.

1. Der Scoresbysund. Drei Jahre Forschungsreisen an der Ostküste Grönlands. Berl. 1930.

LAURITS PEDERSEN.

1. Helsingør i Sundtoldstiden 1426—1857. Tillæg I. Register. 1931.

HELGE PETERSEN.

1. A Theoretical Determination of the Heights of the Stratosphere, the Ozone Layer and the Height of Maximum Luminescence of the Aurora. Publikationer fra det danske meteorologiske Institut. Communications magnétiques etc. No. 13. 1931.

HENNING E. PETERSEN.

1. Se C. H. Ostenfeld Nr. 5.

JULIUS PETERSEN (†).

1. S. Kühnel Hagen: Über die titrimetrische Bestimmung sehr kleiner Mengen von Ammoniak. Mit besonderer Rücksicht auf Meer- und Süßwasser. Ztschr. f. analytische Chemie. Bd. 83. München 1931.

FREDERIK POULSEN.

1. Inscription de Kalydon relative à une affaire de succession. Bulletin de Correspondance Hellénique. LIV. 1930. Paris.

SVEND RANULF.

1. Gudernes Misundelse og Strafferettens Oprindelse i Athen. Studier over ældre græsk Mentalitet. 1930. (Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. XVIII, 1.)

KNUD RASMUSSEN.

1. Intellectual Culture of the Caribou Eskimos. Iglulik and Caribou Eskimo Texts. 1930. (Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of Knud Rasmussen. Vol. VII, No. 2 & 3.)
2. The Netsilik Eskimos. Social life and spiritual culture. 1931. (Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. Vol. VIII, No. 1—2.)

C. RAUNKJÆR.

1. Hjemstavnsfloraen hos Hedens Sangere Blicher og Aakjær. 1930.
2. Mælkebøtten i dansk Poesi. 1931.

P. BRANDT REHBERG.

1. Nyere Undersøgelser over Reguleringen af det cirkulerende Blods Mængde og Fordeling. Bibliotek for Læger. 1928.
2. Glomerulusoverfladens Størrelse og dens Betydning for Nyrefysiologien. Hospitalstidende. Aarg. 71. 1928.
3. — og Cai Holten: Provisional Report of Investigations regarding the Pathology of Nephritis. Acta Medica Scandinavica. 1928. Sthlm.
4. Om Hormoner. Farmaceutisk Tidende. 1929.
5. — og A. Krogh: CO₂-Bestimmung in der atmosphärischen Luft durch Mikrotitration. Biochemische Ztschr. Bd. 205. Berl. 1929.
6. — og A. Krogh: CO₂-Bestimmung in Flüssigkeiten und Geweben durch Mikrotitration. Biochemische Ztschr. Bd. 225. Berl. 1930.

7. — og Tsang-G. Ni: On the Mechanism of Sugar Excretion. I. Glucose. *Biochemical Journal*. Vol. XXIV. Cambridge 1930.
8. — og Tsang-G. Ni: On the Influence of Posture on Kidney Function. *Journal of Physiology*. Vol. LXXI. 1931.
9. — og Cai Holten: Studies on the Pathological Function of the Kidneys in Renal Disease, especially Bright's Disease. I—II. *Acta Medica Scandinavica*. Vol. LXXIV. Sthlm. 1931.

RHODOSEKSPEDITIONEN.

1. Fondation Carlsberg, Copenhagen. Lindos. Fouilles et Recherches 1902—1914 par Chr. Blinkenberg et K. F. Kinch. I. Les petits objets. Par Chr. Blinkenberg. Texte. — Planches. Berl. 1931.
2. Chr. Blinkenberg: La déesse de Lindos. *Archiv f. Religionswissenschaft*. XXVIII. 1930.

E. RIIS-CARSTENSEN.

1. Godthaabsekspeditionen 1928. *Tidsskrift for Søværnen*. Aarg. 100. 1929.

G. ROSENBERG.

1. Kulturströmungen in Europa zur Steinzeit. 1931.

PAUL V. RUBOW.

1. Georg Brandes og den kritiske Tradition i det nittende Aarhundrede. 1931. (Univ. Festskrift ^{20/9} 1931.)

HANS RÆDER.

1. Oribasii *Collectionum Medicarum reliqviae*. Vol. III. Ed. Ioannes Raeder. Lips. et Berol. 1931. (*Corpus Medicorum Graecorum*. VI 2, 1.)

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR.

1. Kong Valdemars Jordebog. Udg. ved Svend Aakjær. Hæfte 2; Faksimiler I—III. 1927—29.

KR. SANDFELD.

1. *Linguistique Balkanique*. Problèmes et résultats. Paris 1930. (Collection linguistique, publ. par La Société de Linguistique de Paris. XXXI.)

AUGUST F. SCHMIDT.

1. Ny Litteratur om Almuekultur og Folkeminder 1929. Fortid og Nutid. VIII.
2. Folkeminder paa Fyn. *Fynsk Hjemstavn*. Aarg. 3. 1930.
3. Evald Tang Kristensens Indsamling af fynske Folkeminder. *Fynsk Hjemstavn*. Aarg. 3. 1930.

4. Ambrosius Stub i Ribe. Aarbog for Ribe Amt. 1931.
5. Wilhelm Mannhardt og Danmark. Danske Studier. 1931.
6. Thøger Larsen som Almuedigter. Dansk Udsyn. Aarg. 11. Kolding 1931.
7. Fra Røj og Ravnholt. Med nogle Oplysninger om den folkelige Vækkelses Historie i Koldingegnen. Viborg 1931.

P. SCHOU.

1. Den moderne Stat. En Oversigt over dens Tilblivelse, Væsen og Virken samt de politiske Ideer i Fortid og Nutid. 1931.

J. H. SCHULTZ.

1. Den danske Marine 1814—48. Bd. 1. 1930.

GUDMUND SCHÜTTE.

1. Franz Jantsch: Antike Bodenforschung in Kärnten 1930. Carinthia I. Geschichtliche Beiträge zur Heimatkunde Kärntens. Jahrg. 121. 1931.

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

1. Luxdorps Dagbøger, indeholdende Bidrag til det attende Aarhundredes Stats-, Kultur- og Personalhistorie. I Uddrag udg. ved Eiler Nystrøm. Bd. 2, Hefte 3. 1930.
2. Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Series secunda. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. Række. Udg. ved William Christensen. Bd. 3 (1479—1488). 1931.

PETER SKAUTRUP.

1. Hardiske mål. I. Hardiske sprogkilder. 1930.
2. Se Universitets-Jubilæets danske Samfund Nr. 1.
3. Se Franz Blatt Nr. 2.
4. Holger Sandvad: Stauningmålet. Udg. af Jysk Forening for Historie og Sprog. Aarhus 1931.

P. SKOVGAARD.

1. Sobre las emigraciones de las aves. Conferencias y reseñas científicas de la Real Sociedad Española de Historia Natural. Tomo V. Madrid 1930.
2. Zug der isländischen Vögel und anschliessende Bemerkungen über den Vogelzug in Europa. Proceedings of the VIIth International Ornithological Congress at Amsterdam 1930.
3. Invasjonen 1930 af Korsnæb. — D. O. C.s Ringmærkningslister 1928 og 1929. — Invasion af Flagspetter 1929. — Mads Spejser. — Mindre Meddelelser. Danske Fugle. Aarg. 12. 1931. Viborg.

C. M. SMIDT.

1. Cistercienser-Kirken i Løgum. Tegninger af Harald Lønborg-Jensen. Tekst af C. M. S. 1931.

SORANSK SAMFUND.

1. Sorø. Klostret — Skolen — Akademiet gennem Tiderne. Skrevet af gamle Soranere. Bd. II. Tiden 1737—1912. II. Halvdel. 1931.

R. SPÄRCK.

1. Preliminary Survey of the Results of Quantitative Bottom Investigations in Iceland and Faroe Waters, 1926—1927. Conseil permanent international pour l'exploration de la mer. Rapports et Procès-Verbaux. Vol. LVII.
2. Studies on the Biology of the Oyster (*Ostrea edulis*) VI—VIII. Report of the Danish Biological Station. XXXV. 1929.
3. Den zoologiske undersøgelse af Færøerne og dens foreløbige resultat. Det 18. skandinaviske Naturforskermøde 1929.
4. Bidrag til dansk zoogeografi og faunistik. I—II. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening. Bd. 90. 1930—31.
5. — og Torbjørn Gaarder: Biochemical and Biological Investigations of the Variations in the Productivity of the West Norwegian Oyster Pools. Conseil permanent international pour l'exploration de la mer. Rapports et Procès-Verbaux. Vol. LXXV, 1931.
6. Some Quantitative Investigations on the Bottom Fauna at the West Coast of Italy, in the Bay of Algiers, and at the Coast of Portugal. Report on the Danish Oceanographical Expeditions 1908—1910 to the Mediterranean and Adjacent Seas. Vol. III, 7. 1931.

HELGA STEMANN.

1. F. Meldahl og hans Venner. Bd. 5. 1931.

EINAR STORGAARD.

1. Uddrag af H. Steensby's Dagbog om Rejsen til »Vinland«. Med Bistand af Gustav Holm, Finnur Jónsson og E. S. udg. ved Ad. S. Jensen. Medd. om Grønland. LXXVII. 1930.

ELIS STRÖMGREN.

1. Publikationer og mindre Meddelelser fra Københavns Observatorium, udgivet af E. S. No. 71—74, 76—79. 1930—31.
No. 71. Aurel Wintner: Librationstheorie des restringierten Dreikörperproblems. Mathematische Ztschr. Bd. 32. Berl. 1930.

- No. 72. ELIS STRÖMGREN: Über die kritische Masse im problème restreint und über das problème restreint im allgemeinen. Vierteljahrsschrift d. Astronomischen Gesellschaft. 1930. Lpz. 1930.
- No. 73. I. Axel V. Nielsen: Beobachtungen von Veränderlichen Nr. 35. A N 5722.
- II. J. A. Kristensen: Beobachtungen von Veränderlichen Nr. 36. A N 5725.
- III. Julie M. Vinter Hansen: Über den Stern B D-2° 6073. A N 5713.
- IV. Henry Jensen, Jens P. Møller, Kaj Aa. Strand, K. Steenberg Sørensen, Julie M. Vinter Hansen: Beobachtungen von Kometen und Planeten. A N 5748.
- V. K. Steenberg Sørensen, Henry Jensen: Reduktion von Beobachtungen von Sternbedeckungen. A N 5754.
- VI. Axel V. Nielsen: Beobachtungen von Veränderlichen Nr. 37. A N 5765.
- VII. Bengt Strömgren, Jens P. Møller: Ephemerides and Orbits of Comets. Reprints from U. A. I.-Circulars 251, 253, 256, 258, 262, 264, 266, 267, 269, 275, 279, 284, 286, 287, 289, 291, 306.
- No. 74. Julie M. Vinter Hansen: Bestimmung der Bahn des periodischen Kometen Comas Solá (1926 f). Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. X, 13. 1931.
- No. 76. Bengt Strömgren: The Possible Solutions of the "Equations of Fit" on the Standard Model. Monthly Notices of the Royal Astronomical Society. Vol. XCI. Edinb. 1931.
- No. 77. Bengt Strömgren: The Point-Source Model with Coefficient of Opacity $k = k_1 \rho T^{-3.5}$. Zeitschrift für Astrophysik. Bd. 2. Berl. 1931.
- No. 78. Aurel Wintner: Three Notes on Characteristic Exponents and Equations in Celestial Mechanics. — Jenny Rosenthal: The Equation of Stability of Periodic Orbits of the Restricted Problem of Three Bodies in Thiele's Regularising Coordinates. American Journal of Mathematics. Vol. LIII.
- No. 79. Aurel Wintner: Grundlagen einer Genealogie der periodischen Bahnen im restringierten Dreikörperproblem. Zweite Mitteilung. Sortengenealogie, Hekubakomplex und Gruppenfortsetzung. Mathematische Zeitschrift. Bd. 34. Berl. 1931.

2. Nordisk astronomisk Tidsskrift. Udg. af Astronomisk Selskab, København. Ny Række. Bd. 10, No. 3—4; Bd. 11, No. 1—4; Bd. 12, No. 1—3. 1929—31.

Å. VEDEL TÄNING.

1. Postlarval Stages of *Bathylagus* from the North Atlantic. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening. Bd. 92. 1931.

W. TALVI.

1. Huru röstorganen behärskas. En på autolaryngoskopering grundad övningsterapi för de vanligaste röstanomalierna. Sthlm. 1931.

WILLIAM THALBITZER.

1. Légendes et chants esquimaux du Groenland. Ouvrage traduit du Danois par Mme Hollatz-Bretagne. Paris 1929.
2. The Absolute and the Relative in Eskimo. (A Grammatical Miscellany offered to Otto Jespersen on his Seventieth Birthday. 1930.)
3. Melodies from East Greenland. Old Eskimo Music. (Selection reprinted from The Ammassalik Eskimo. Meddelelser om Grønland. Vol. 40, I—II. Copenhagen 1914.) Godthaab 1931.

MARGRETHE THIELE (†).

1. A. Blinkenberg og M. T.: Dansk-fransk Ordbog. Hæfte 1—2. 1930.

OLUF THOMSEN.

1. Contributions from the University Institute for General Pathology Copenhagen. Vol. VIII. 1930.

THORKEL THORKELLSSON.

1. Some additional notes on thermal activity in Iceland. Reykjavík 1930. (Vísindafélag Íslendinga. V.)

KOMITÉEN FOR DEN TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDERSØGELSE.

1. The Distribution within Denmark of the Higher Plants. Results of the Topographic-Botanical Investigation. I. C. H. Ostenfeld: A brief historical survey of the Investigation. — II. Knud Jessen: The distribution of the papilionaceæ within Denmark. 1931. (Vid. Selsk. Skr., naturv. og math. Afd. 9. Række. III, 1—2.)

UDVALG FOR FOLKEMAAL.

1. Danske Folkemaal. Aarg. 4. H. 3—8; Aarg. 5, H. 1—3. 1930—31.

KAI ULDALL.

1. Dansehøj, Pinsebod og Gildesvold. Fortid og Nutid. VIII. 1930.
2. Fajancefabriken ved Gammellund paa Mors. Historisk Aarbog for Mors. 1931. Nykjøbing Mors.
3. Gravtræ og Gravramme. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1931.

UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND.

1. Peter Skautrup: Et Hardsysselmaal. Ordforråd. Hefte 4. 1930.

HENRIK USSING.

1. Et gammelt dansk Landsbysamfund (Als). Sønderjydske Aarbøger. 1927.
2. Sorøegnens Kulturfysiognomi. Aarbog for Historisk Samfund for Sorø Amt. XV. Sorø 1927.
3. Von dänischer Volkskunde. Nordische Volkskundenforschung. Vier Vorträge von Kaarle Krohn, Reidar Th. Christiansen, C. W. von Sydow, Henrik Ussing. Hrsg. von John Meier. Lpz. 1927.
4. Danmarks Folkeminder. Den nye Litteratur. 1927.
5. Harald Blaataand og Danevirke. Festskrift til Finnur Jónsson. 1928.
6. Sagnene om Thyre Danebod. 1928.
7. En østjydsk Befolkning. Dansk Udsyn. Aarg. 10. Kolding 1930.
8. Øllet brygges. Svenska Bryggareföreningens Månadsblad och Svensk Bryggmästare-Tidning. Årg. 45. 1930.

VOR FRUE KIRKE (Domkirken).

1. Vor Frue Kirkes og Menigheds Historie. Et Tilbageblik paa 700 Aars dansk Kirkehistorie. Under Redaktion af Bjørn Kornerup. II. 1930.

VILHELM WANSCHER.

1. Architekturens Historie. Del 3: Nyere Tid. 1931.

SOPHUS WEBER.

1. Über die Wärmeleitfähigkeit der Gase. Annalen der Physik. IV. Folge. Bd. 82. 1927. Lpz.
2. — W. H. Keesom og G. Nørgaard: New measurements on the vapour pressure curve of liquid helium. I. Proceedings of the Section of Sciences of the Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam. Vol. XXXII. 1929.

3. — W. H. Keesom og G. Schmidt: New measurements on the vapour pressure curve of liquid helium. II. Smst. Vol. XXXII. 1929.

[Nr. 2—3 er optrykt med faa Ændringer i:] Communications from the Physical Laboratory of the University of Leiden. No. 202 b-c. Leiden u. A.

FREDERIK WEILBACH.

1. Dansk Bygningskunst i det 18. Aarhundrede. 1930.
2. Foreløbig Vejledning for besøgende paa Kronborg. U. A.
2. Nogle Centralbygninger i ældre dansk Barokarkitektur. Arkitekten. XXXII. 1930.

C. WEISMANN.

1. Vildtets og Jagtens Historie i Danmark. 1931.

C. WESENBERG-LUND.

1. Contributions to the Biology of the Rotifera. Part II. The Periodicity and Sexual Periods. 1930. (Vid. Selsk. Skr., nat. og math. Afd. 9. Række. II, 1.)
2. Kaj Berg: Studies on the Genus *Daphnia* O. F. Müller. With especial reference to the mode of reproduction. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening. Bd. 92. (Fil. Disp.) 1931.
3. August Krogh og Kaj Berg: Über die chemische Zusammensetzung des Phytoplanktons aus dem Frederiksborg-Schloßsee und ihre Bedeutung für die Maxima der Cladoceren. Internationale Revue der gesamten Hydrobiologie und Hydrographie. Bd. 25. 1931.

P. B. C. WESTERGAARD.

1. Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit. En beskrivende Fortegnelse. A—K. 1930.

C. W. WESTRUP.

1. Sur la notion du droit et sur le mode primitif de formation du droit positif, c'est-à-dire du droit dit coutumier. Revue d'histoire du droit. Fasc. 1. 1931. Harlem.

J. WILCKE.

1. Daler, Mark og Kroner 1481—1914. Et Tillæg og en Oversigt. 1931.

Ø. WINGE.

1. Zytologische Untersuchungen über die Natur maligner Tumoren. II. Teerkarzinome bei Mäusen. Ztschr. f. Zellforschung u. mikroskopische Anatomie. Bd. 10. Berl. 1930.

H. ZANGENBERG.

1. Gamle Gaarde og Huse i Vestsjælland. Turistforeningen for Danmark: Aargang 1931. 1931.

HILMAR ØDUM.

1. — og Johs. Andersen: Om Forekomsten af saltførende Aflejringer i Danmarks Undergrund. 1930. (Danmarks geologiske Undersøgelse. II. Række. Nr. 52.)

J. ØSTRUP.

1. Det nye Tyrki. 1931. (Folkelæsning. Nr. 354.)

Desuden har Direktionen i Aarets Løb som Gaver modtaget en Række Skrifter, fortrinsvis Aarsberetninger og Publikationer fra videnskabelige Selskaber og Institutioner.

Paa Bekostning af en international Indsamling, hvis Midler administreres af Carlsbergfondet (se det anførte Værk S. VII—VIII), er i Aarets Løb udkommet:

Tabeller over Skibsfart og Varetransport gennem Øresund 1661—1783 og gennem Storebælt 1701—1748. Udarbejdede efter de bevarede Regnskaber over Øresundstolden og Bælttolden. Udg. ved NINA ELLINGER BANG (†) og KNUD KORST. Første Del: Tabeller over Skibsfarten. 1930.

I Beretning 1929—30, S. 182—183, er givet Meddelelse om, at de i Fondets Bibliotek i Aarenes Løb samlede Bøger af Direktionen var skænket til et af »Dansk Samfund i Holland« oprettet »Bibliotheca Danica«, som skulde deponeres i Universitetsbiblioteket i Amsterdam. Indbindingen af den endnu ikke indbundne Del af Biblioteket ved Bog-

binder Anker Kyster blev afsluttet i Begyndelsen af November 1930, og Biblioteket blev derefter afsendt til Amsterdam sammen med en Samling Bøger, der var anskaffet til »Bibliotheca Danica« for et Bidrag fra det danske Undervisningsministerium. Den højtidelige Overdragelse af Bøgerne fandt Sted 12. December 1930 i Universitetsbiblioteket i Amsterdam i Overværelse af den danske Gesandt i Holland, Repræsentanter for det hollandske Undervisningsministerium, Amsterdams Kommune, der ejer Universitetsbiblioteket, Dansk Samfund i Holland og flere særligt indbudte. Direktionens Formand talte paa det danske Undervisningsministeriums og Fondets Vegne og modtog gennem det hollandske Undervisningsministeriums Repræsentant Kommandørkorset af den hollandske Oranje-Nassau Orden.

Et foreløbigt Katalog over »Bibliotheca Danica« er udgivet i 1931 af »Dansk Samfund i Holland«.

Fortsættelser af de Værker, der af Fondet er skænket til dette, vil efter Direktionens Bestemmelse blive tilsendt dette i indbunden Stand; den første Samling Fortsættelser er afsendt i Sommeren 1931.

Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg¹.

I Løbet af Aaret fra 1. Oktober 1930 til 30. September 1931 har det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Kong Knud den Hellige. Kopi, udført af Tadeus Rijchter og under Tilsyn af Goerres-Institutet i Jerusalem efter Kalkmaleri i hel Figur fra 12. Aarhundrede i Constantins Basilika (Fødselskirken) i Bethlehem.
2. Olaf den Hellige, Norges Konge. Som foregaaende.
- 3—4. Kong Christian den Tredies og Dronning Dorotheas Ahnetavler indtil Tipoldeforældrene. Tavlerne har hængt i Slotskapellet paa Sønderborg.
5. Dronning Charlotte Amalie, Kong Christian V's Gemalinde, født Prinsesse af Hessen-Cassel. Emailleminiature, signeret: Prieur 1678.
6. Prinsesse Charlotte Amalie, Kong Frederik den IV's Datter. Maleri i hel Figur, signeret: A. Brynniche 1759.
7. Samme. Malet af C. A. Lorentzen.
8. Kong Frederik den Femte. Maleri i hel Figur, udført i C. G. Pilos Atelier til Hertugen af Augustenborg.

¹ Genpart af den Beretning, som det paahviler Bestyrelsen aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Virksomhed.

9. Foregaaendes anden Gemalinde, Dronning Juliane Marie, født Prinsesse af Brunsvig-Wolffenbüttel. Emaille-miniature, signeret: Brecheisen pinxit Copenhagen d. 31 Martzii 1760.
10. Samme. Miniature, formentlig udført af Chr. Foltmar.
11. Samme. Stor Miniature paa Elfenben.
12. Samme. Hoved. Lille Miniature paa Elfenben.
13. Arveprins Frederik, Kong Frederiks V's Søn. Buste i forsølvet Bronze, betegnet: Paa Fridrics Wærck Støbet og Aduscirt af P. Floberg 1785.
14. Kong Christian den Syvende. Ungdomsbillede i hel Figur. Signeret: Pilo 1762.
15. Hertuginde Louise Augusta af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, født Prinsesse af Danmark og Norge. Ungdomsbillede i hel Figur, signeret: Juel pinxit 1787.
16. Samme. Oval, signeret: Juel.
17. Samme. Halv Figur. Samtidig Gentagelse af Anton Graff.
18. Samme. Rundt Profilbillede, malet en camaieu. Gouache af W. A. Müller, betegnet: Louisa Augusta den Elskede.
19. Samme. Miniature paa Elfenben, signeret: Greve p. 1789.
20. Samme, som gammel. Knæstykke i Miniature, signeret: Caroline Stelzner.
21. Samme. Oval, Silhouette paa blaat Glas.
22. Kong Frederik den Sjette. Oval, Silhouette paa blaat Glas.
23. Foregaaendes Gemalinde, Dronning Marie Sophie Frederikke, født Prinsesse af Hessen-Cassel. Oval, malet af Jens Juel.
24. Arveprinsesse Caroline, Kong Frederik VI's Datter, Arveprins Ferdinands Gemalinde. Let farvelagt og tonet Sølvstiftstegning paa Velin.

25. Kong Christian den Ottende. Marmorbuste, udført af Thorvaldsen.
26. Foregaaendes Dronning Caroline Amalie, født Prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg. Marmorbuste, udført af Thorvaldsen.
27. Samme. Maleri, signeret: Grøger 1816.
28. Kong Christian den Tiende. Maleri i hel Figur, udført af Herman Vedel 1929.
29. Dronning Alexandrine, Kong Christian X's Gemalinde, født Prinsesse af Meklenborg-Schwerin. Maleri i hel Figur, malet af G. F. Clement 1930.
30. Kong Karl XIII af Sverige. Miniature paa Elfenben. Signeret: Spargren 1810.
31. Hertug Christian af Slesvig-Holsten-Glyksborg. Samtidigt Maleri.
32. Elefantridder, formentlig Hertug Frederik Christian I af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg. Samtidigt Skizze.
33. Prins Emil August af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, dansk General. Samtidigt Maleri.
34. Hertug Frederik Christian II af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, dansk Statsminister. Malet af A. Graff.
35. Samme. Silhouette paa blaat Glas.
36. Prins Christian August af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, Kronprins af Sverige. Miniature, signeret: Horneman.
37. Samme. Malet Silhouette paa lyserødt Glas.
38. Hertug Christian Carl Frederik August af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, Hertuginde Louise Sophie, født Comtesse Danneskiold-Samsøe, og deres 5 Børn. Akvarel malet i Anledning af deres Sølvbryllup 1845, og betegnet C. Hartmann.

39. Fornævnte Hertug i dansk Husaruniform. Miniature, malet af Heinrich J. Aldenrath.
40. Samme. Tegning i halv Figur.
41. Sammes Gemalinde Hertuginde Louise Sophie, født Comtesse Danneskiold-Samsøe. Miniature paa Elfenben. Knæstykke, signeret: Caroline Stelzner.
42. Samme. Ungdomsbillede malet af F. C. Grøger.
43. Hertug Frederik af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg og hans Broder Prins Christian. Børnebilleder. Miniature paa Elfenben, malet af Caroline Stelzner.
44. Prinsesserne Louise Augusta og Caroline Amalie af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg. Børnebilleder. Miniature paa Elfenben, signeret: Caroline Stelzner pinx. 1833.
45. Frederik Günther, Oversekretær i tyske Kancelli. Olie-miniature, dateret 1632.
46. Frederik von Arenstorff, General. Miniature med tilhørende Kapsel og Kæde, formentlig malet af Alexander Cooper.
47. Christian Gyldenløve, Greve af Samsøe, Feltmarskal-Lieutenant, Generalpostmester. Knæstykke, malet af Hyacinthe Rigaud 1693.
48. Ulrik Christian Gyldenløve, Greve af Samsøe, General-admiral-Lieutenant og Præsident i Admiralitetet, Generalpostmester for Norge, Stiftamtmand over Island. Knæstykke, malet af Hyacinthe Rigaud 1696, signeret.
49. Portrait formentlig af en Højesteretsdommer. Emaille-miniature, signeret: J. Barbette pinx. Ao. 1690.
50. Portrait af en Embedsmand. Emailleminiature, signeret: J. Barbette 1699.
51. Frederik Walter, Overhofmester, Kong Frederik IV's

- Rejseledsager, malet som St. Johannes. Miniaturebillede paa Elfenben.
52. Feltmarskalinde Margrethe Marie Thomasine von Numsen, født von Ingenhaeff, Overhofmesterinde, Dekanesse paa Vallø. Firkantet Miniature paa Elfenben, malet af Christoffer Foltmar.
 53. Officersportrait, formentlig forestillende Lensgreve Erhard Wedel-Frijs, Generallieutenant og Gesandt, Overkammerherre og Overstaldmester. Maleri, signeret: peint par P. Als.
 54. Sammes Hustru, altsaa formentlig Grevinde Christiane Sophie, født Comtesse Frijs. Maleri af Peder Als.
 55. Portrait af en hvid Ridder, formentlig Greve Christian Frederik Moltke af Bregentved, Overhofmarskal, Dr. jur. Emailleminiature, signeret: C. Ruch.
 56. Portrait af en hvid Ridder, som desuden bærer St. Anna Ordenen, formentlig forestillende Baron Frederik Wilhelm Wedel Jarlsberg, Overlanddrost i Oldenburg, økonomisk Forfatter. Ovalt Maleri af Jens Juel.
 57. Henrik Christopher Frederik Bielke, Hofmarskal, Directeur des spectacles, Amtmand i Tønder. Ovalt Maleri, signeret: Lorentzen.
 58. Mette Marie Rose, gift Schiørring, Skuespillerinde. Sølvstiftstegning i Corn. Høyers Stil.
 59. Christian Colbjørnsen, Justitiarius i Højesteret. Kobberpladen til J. F. Clemens' Stik efter Jens Juels Maleri.
 60. Christian Bendtzon. Halv Figur, signeret: J. Jessen in Apenrade 1784.
 61. Dameportrait, kaldet Birgitte Cathrine Boye, f. Johannissen, Digterinde. Oval Miniature paa Elfenben, formentlig af Viertel.
 62. Hans Andreas Wulff, Møller, Landvæsenscommissair,

- Stænderdeputeret, Justitsraad. Blyantstegning, signeret: L. A. Smith 1844.
63. Hans Birch Dahlerup, Baron, østrigsk Viceadmiral. Silhouette. Knæstykke, signeret: P. N. I.
64. Joakim Skovgaard, Kunstmaler, Professor. Halv Figur, malet af Ernst Zeuthen 1931.
65. Hørsholm, Hovedfaçaden. Gouache, signeret: J. J. Bruun.
66. Prinsesse Louises Kabinet paa Augustenborg 1784. Farvelagt Tegning, signeret: I. C. Krafft.
67. Linieskibet Prins Christians Ødelæggelse ved Sjællands Odde 22. Marts 1808. Samtidigt Maleri.
- 68—71. Fire farvelagte Tegninger fra de for Dronning Caroline Amalie indrettede Værelser paa de kongelige danske Slotte, udførte af P. J. Ølsted. 68. Kongens Dagligstue paa Bernstorff (1849), 69. Kongens Værelse sammesteds (1849), 70. Thestuen paa Sorgenfri (1852), 71. Toiletværelset paa Sorgenfri.
72. Augustenborg, set fra Augustenborg Fjord. Landskabsmaleri, signeret: P. J. Ølsted 1855.

B. Som Gave:

Fra Boet efter afdøde Professor, Dr. jur. Henning Matzen og Hustru Helga, født Bryde, ifølge deres Testamente:

73. Dronning Anna af England, Prins Georg af Danmarks Gemalinde. Samtidigt Maleri.
74. Dronning Juliane Marie, født Prinsesse af Brunsvig-Wolffenbüttel, Kong Frederik V's anden Gemalinde. Halv Figur. Samtidig Kopi efter C. G. Pilo.
75. Kong Christian den Syvende. Hoftebillede. Samtidig Kopi efter C. G. Pilo.
76. Professor, Dr. jur. Henning Matzen. Bronzebuste, formentlig udført af Einar Jónsson.

77. Samme. Terracottabuste, udført af Jul. Schultz.
78. Samme. Gibsrelief, udført af Anders Bundgaard.
79. Marquard Nicolai Matzen, Væver, og Hustru Anna, født Haas, Professor Henning Matzens Forældre. Silhouette.
80. Lille jernbeslaaet Egekiste paa høje Fødder.
81. En rund Skildpaddedaase, indlagt med Kineserier i Guld og Sølv. Den har efter Traditionen tilhørt Enevold Brandt.

Fra Boet efter forhenværende Kontorchef i Finansministeriet Charles H. J. Klemp ifølge afdødes Testamente:

82. Julius Gustav Berger Klemp, Etatsraad, Direktør for Kong Frederik VII's Civilliste. Maleri, signeret: F. Storch 1862.

Fra Ingeniør, Cand. polyt. H. Kjølens, København:

83. Otto Christian Hammer, Kaptainlieutenant, Leder af Vesterhavsoernes Forsvar 1864. Gibsbuste; Afstøbning efter Model af H. V. Bissen, mærket: 8. Februar 68.

Fra en Komité:

84. Niels Monberg, Ingeniør og Entreprenør, Etatsraad. Maleri udført af N. V. Dorph 1926.

Fra Proprietær Laurits Zacharias Jacobsen og Hustrus, født Wibergs Legat, gennem det kgl. Akademi for de skønne Kunster:

85. Carl Nielsen, Komponist. Hoftebillede, malet af Jul. Paulsen 1931.

Fra Fru Grevinde Vargas Bedemars Bo, ifølge hendes Testamente:

86. Bente Frederikke Dannemand, Oberstinde. Maleri af J. L. Lund.

Fra Stiftsdame, Frøken G. Reedtz:

87. Udenrigsminister Holger Christian Reedtz's Signet, hvor-
med bl. a. Freden i Berlin 1850 blev beseglet.

Fra Personalet paa teknologisk Institut:

88. Gunnar Gregersen, Direktør for teknologisk Institut.
Malet af Julius Paulsen.

Fra Arvingerne efter Dommer D. Nyholm:

89. Didrik Nyholm, Etatsraad, Medlem af den staaende
Voldgiftsdomstol og af Folkeforbundets faste Domstol
i Haag. Knæstykke malet af Harald Moltke 1927.

Foruden ovennævnte Fremstillinger har Museet i det for-
løbne Aar erhvervet en Del Portraiter i Tegning og Grafik,
særlig maa nævnes en Del moderne Blade af yngre
Kunstnere.

Blandt Tegninger skal specielt fremhæves den store
Samling Billeder med Motiver fra det Augustenborgske Hof
i Fyrrerne, udførte dels af Maleren Carl Hartmann, dels
af Medlemmer af Hertugfamilien; foruden en Række, ofte
satiriske, Billeder fra Dagliglivet paa Augustenborg, findes
der talrige Portraittegninger af Hertugfamiliens enkelte Med-
lemmer, af H. C. Andersen, Dr. Carl Steffensen, Hofrath
Bahrt, Dr. Jacob Bjørnsen, Retspræsident, Kammerherre
Chr. von Stemmann, Amtmand, Kammerherre Christian von
Krogh, Hofchef von Wieler, Landdagsmarskal, Greve Ernst
Reventlow, Baron Carl Scheel von Plessen, Kammerherre
Magnus von Buchwald-Helmsdorff, Kammerherre Caspar
von Buchwald-Neudorff, General Carl Vilhelm Dühring,
Greve Ferdinand Reventlow, Christianssæde, Vicekansler,
Kammerherre F. C. H. von Ahlefeldt, Baron von Ohlen,

Hofchef von Kossel, Overinspektør Christian von Krogh, Pastor Lorenz Lorentzen, Adelby, Dr. Steffens, Nordborg, Kammerjunker, Amtsforvalter Georg Frederik von Krogh, Agent Ditmar, Tetens, Landraad Henriksen, Hr. Schwertfeger, Herman Massenbach, le Normand de Bretteville, de Lasianne, Amtsforvalter, Etatsraad Carl Manthey, Justitsraad, Borgmester Langreuther, Sønderborg, Pastor Hans Wexels Krog-Meyer, Ulkebøl, Vilhelm von Krogh, Hofjægermester, Kammerherre Caspar von Krogh, Dr. Johannsen, Graasten, Dr. Hansen, Graasten, Maler Jensen, Flensburg, Lorenzen, Wassersleben, Syndikus Christensen i Kiel, Frøken Elise von Krogh, Frøken Charlotte von Krogh, Comtesse Charlotte Rantzau-Rastorf, Amtmand, Baron Carl Theodor August von Plessen, Lotte Grotrian, Tekla Manthey, Baronesse von Plessen, født Schreiber von Cronstern, Frøken Julie von Krogh og Frøken Howden.

Blandt Erhvervelserne af Kunstgenstande og Møbler skal nævnes:

- 90—92. Tre Stykker Gobelin fra det Moltkeske (det tidligere Laurvigenske) Palæ i København med Fremstillinger af Alexander den Stores Historie, nemlig Slaget ved Arbela, Indtoget i Babylon og Alexanders Højmodighed mod Dareios' Familie (dette sidste dog ganske ituskaaret). Gobelinerne er udførte for den franske Konge og anvendte som Gave til Ulrik Frederik Gyldenløve.
93. En Glaspokal med Frederik IV's Navnetræk og paasat en Paste med hans Billede. Potsdammerarbejde.
94. Et Skrin med malede Dekorationer fra Midten af 17. Aarhundrede. Har tilhørt Hertug Philip af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glyksborg og hans Gemalinde Sophie Hedvig af Sachsen-Lauenborg.

95. Et Nøddetræs Skab med Glasdøre og med Blomsterindlægninger fra 18. Aarhundredes Begyndelse.
96. En læderbetrukket Rejsekiste med Beslag af forgyldte Søm. Paa Laaget og Forsiden Greve Christian Gyldenløves kronede Monogram.
97. Kaminskærm af Sølv med Greve Christian Gyldenløves Navnetræk. Stemplet København 1708 og med Hendrich Reineckes Mestermærke.
- 98—99. To Sølvgueridoner, stemplet København 1708 og med Oldermænden Ditlev Brasenhauers Mestermærke.
100. Stort Sølvspejl med tværriflet Ramme, prydet med Muslingskaller.
101. Stort Sølvspejl med paalagte Baandornamenter paa Rammen. Stemplet: København 1708 og med Oldermænden Ditlev Brasenhauers Mærke.
102. Sølvkaffekande med Baandornamenter. Stemplet: København 1719 og med Morten Christensen Kirchhoff's Mestermærke. Formentlig en Del af Hertuginde Frederikke Louises Udstyr.
- 103—104. Vandkande og tilhørende Giesbækken med Hertug Frederik Christians I's Navnetræk. Stemplet: Hamborg, med Oldermændsbogstavet U og med Zacharias Rülows Mestermærke. Mærkede Graasten 1765.
- 105—106. To smaa Lysestager med Hertug Frederik Christian I's Navnetræk. Stemplet med utydeligt Stempel og 24.
- 107—108. To tilsvarende Stager uden Monogram, udførte i Glückstadt, stemplede formentlig: H. A. S. Mærkede Augustenborg 1765.
- 109—114. Seks Sølvstager paa ottekantet Fod med Hertuginde Frederikke Louises Monogram. Udførte i København ca. 1720 af Niels Jonsen. Mærkede Graasten 1765.

- 115—116. Et Par Sølvstager paa ottekantet Fod med Prins Emil Augusts Monogram. Udførte i Hamborg af Hinrich Brahmfeld, utydeligt Aarsbogstav.
- 117—118. To Sølvkander med Laag, den ene med Hertuginde Sophie Amalies, den anden med hendes Sønneson Frederik Christians I's Monogram.
119. En stor Sølvterrin med rige ornamentale Rococodrivninger. Udført i Brunsvig ca. 1750 af Gottfried Johann Boden; Aarsbogstav K.
120. En lille Thekande med Hertug Frederik Christian I's Navnetræk. Udført i Hamborg af Zacharias Rülow; Oldermandsbogstav U.
121. Glat Sølvterrin, stemplet med Aabenraas Stempel og Mærkerne F. C. H. og 24.
- 122—123. Et Par store runde Sølvfade med et kronet Monogram: C. L. Formentlig fra Prinsesse Louise af Danmarks Udstyr, da hun ægtede Landgreve Carl af Hessen-Cassel. De er stemplede København 1766 og med Jens Sander Skovs Mestermærke.
124. Ovalt Fad med Hertug Frederik Christians I's Navnetræk, Hamborgerarbejde med Oldermandsbogstav A. og Mestermærkerne: M. R. (M. B.?)
125. Ovalt Fad med Hertug Frederik Christian I's Navnetræk. Udført i Augsburg ca. 1756. Stemplet med Aarsbogstavet M. og Adolph Carl Holms Mærke.
- 126—127. To Fade med Hertug Frederik Christian I's Monogram, mærkede Augustenborg 1765 og stemplede med ukendt Mærke, en Stadsport (antagelig Sønderborg) og Mestermærket I. I. B. (H. B.).
- 128—129. Et Par Stager paa ottekantet Fod med Prinsesse Sophie Magdalenes Navnetræk. Udførte i Hamborg af Conrad Bloem.

- 130—135. Seks Sølvallerkner med Hertug Christian Augusts Monogram. 19. Aarhundredes Begyndelse. Stemplede med en Stadsport (antagelig Sønderborg) J. J. J. og 26.
- 136—141. Seks Sølvallerkner med Hertug Frederik Christian I's Monogram. Udførte i Hamborg omkring 1760 af Zacharias Rülöw. Oldermændsmærke C.
- 142—144. Tre Sølvallerkner med Hertug Frederik Christians I's Monogram og Sølvejerstempel. Udførte i Augsburg c. 1756 af Adolf Carl Holm. Aarsbogstav M.
- 145—147. Tre Sølvallerkner med Hertug Frederik Christian I's Monogram, som foregaaende, men med Mestermærket C. L.
- 148—149. Et Par store Sølvstager i knækket Arbejde, formentlig med Hertug Frederik Christian II's Monogram. Stemplede Iansen 24.
- 150—151. Et Par Sølvstager i knækket Arbejde med Hertug Frederik Christian I's Monogram og mærkede Augustenborg 1765. Indstemplede med Stadsport-Mærket (antagelig Sønderborg) og J. J. B.
- 152—153. Et Par Sølvstager paa ottekantet Fod med samme Hertugs Monogram. Udførte i Hamborg af Zacharias Rülöw. Oldermændsbogstav Y.
- 154—155. Et Par Sølvstager paa lav ottekantet Fod med Prinsesse Louise Sophies Navnebogstaver 1757. Mærkede Augustenborg 1765 og stemplede H. B.
- 156—157. Et Par Sølvstager paa lav ottekantet Fod. Indgraverede U. S. A. Stemplede: J. A. A.
- 158—163. Seks søjleformede Sølvstager med Hertuginde Louise Augustas Navnetræk. Udførte i København 1794 af Jens Viol.
- 164—165. Et Par Sølvstager med rund Fod og med Hertuginde Frederikke Louises Navnetræk, mærkede

- Graasten 1765, udførte i Glückstadt. Mestermærke T. V. H.
- 166 – 167. Et Par Sølvstager paa rund Fod med Hertug Christian August's Monogram. Mærkede Augustenborg 1765, maaske udførte i Glückstadt.
- 168—169. Et Par Sølvstager i knækket Arbejde med Hertug Frederik Christian I's Monogram. Stemplede med Stadsport-Mærket (antagelig Sønderborg) og J. J. B.
- 170—171. Et Par Stager med rundt Skaft og Fod. Hertug Frederik Christian I's Monogram. Mærkede Graasten 1765. Stemplede C. W. M. og 24.
- 172—173. Et Par Stager, ottekantet Fod. Mærkede med Hertuginde Sophie Amalies Initialer, samt Augustenborg 1765. Indstemplede: Aabenraas Bymærke og Mestermærket C. C. H.
- 174—175. To kugleformede Sæbdaaser i knækket Sølvarbejde med Prinsesse Charlotte Amalies Mærke. Udførte i Slesvig eller i Sønderborg. Stemplede Jansen.
- 176—187. Tolv Knive og Gaffer af Sølv med Skafter af blomstret Meissner Porcellain. Augsburg-Arbejde fra c. 1766. Mestermærke J. J. S. Aarsbogstav R.
- 188—199. Tolv lignende Knive og Gaffer, men mærkede: C. C. og 28.
200. Sølvallerken med Hertug Frederik Christian I's Monogram, udført i København, utydelige Stempler.
201. Et stort Gulvtæppe af blaat Klæde, broderet med de Augustenborgske og Dannekiold-Samsøeske Vaabner.
202. Et mindre Tæppe af Korsstingsbroderi og med det Augustenborgske Vaaben og to Slotsprospekter.
203. En udskaaet Stol fra Midten af 18. Aarhundrede, formentlig en vestslesvigsk Efterligning af de hollandske Kolonimøbler.

204. Et Nat-Ur fra Slutningen af 17. Aarhundrede med Maleri af Herkules-Fontainen i Augsburg. Over Skiven er ridset: Christian Gldenly.
205. Stort Rococospejl med udskaaren, forgyldt Ramme.
206. En Stambog, medført af Hertug Christian August paa hans Udenlandsrejse 1817—1820, bl. a. med en Tegning af Thorvaldsen.
207. Et stort rundt engelsk Bord af Mahogni med Klapper og buede Ben med rnekler og Kugler.
208. Lakske indeholdende flere mindre sker. 18. Aarhundrede. Efter Traditionen en Gave fra Juliane Marie til Fru Biermann, født Nielsen.
209. Et højt Mahogni Pillespejl paa lav massiv Fod. Bronzebeslag.

Af de ovenfor nævnte Genstande har en meget stor Del, nemlig Numrene 3, 4, 6, 8, 14—18, 20—23, 27, 30—44, 47—48, 66, 68—72, 94, 96—207, samt de omtalte Tegninger været i den Augustenborgske Hertugfamilies Eje.

I det forløbne Aar er der, foruden enkelte Genstande, som Museet maatte erhverve ved samlede Køb, men ikke havde Brug for, af det faste Inventar afhændet et Maleri af Prinsesse Louise Augusta og et af Dronning Caroline Mathilde og til Raadhuset i Engelholm Rings Kopi af det Portrait af Christiern II, som fr hang i Neapel, men nu findes paa Frederiksborg. Endvidere har Museet til Udenrigsministeriets Brug afhændet et forgyldt Møblement fra Christian VII's Tid, gammelt Slotsinventar.

Revisionen af Museets Samlinger er foregaaet planmsigt, og Gennemfotograferingen af Museet er fortsat som de tidligere Aar.

Man har forsøgsvis paa Museet anvendt yngre Historikere til at vise Skoler og Foreninger rundt.

Museet har i Aarets Løb været besøgt af 82.124 Personer.

København, den 5. December 1931.

F. BROCKENHUUS SCHACK. M. MACKEPRANG. JOHS. PEDERSEN.

OTTO ANDRUP.

Carlsbergfondets Afdelingers Regnskab og Formue.

Indtægt.

Afdeling A (Laboratoriet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	165.000 Kr.	» Ø.
Ekstraordinært Tilskud	25.000 -	» -
Rente af den med Fondet fælles Kassebeh. i 1929—30	9.435 -	35 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1930—31	45.900 -	» -
Salg af »Meddelelser« i 1930	77 -	85 -
Samlet Indtægt....	245.413 Kr.	20 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1930	183.328 -	28 ¹
Ialt...	428.741 Kr.	48 Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	970.000 Kr.	» Ø.
Ekstraordinært Tilskud	450.000 -	» -
Rente af den med Fondet fælles Kassebeh. i 1929—30	32.958 -	72 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1930—31	88.875 -	» -
Samlet Indtægt....	1.541.833 Kr.	72 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1930	368.696 -	37 -
Ialt...	1.910.530 Kr.	09 Ø.

¹ Heri er indbefattet den hos Laboratoriets Kasserer beroende Kassebeholdning, 10.000 Kr.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	165.000	Kr.	»	Ø.
Ekstraordinært Tilskud	25.000	-	»	-
Rente af den med Fondet fælles Kassebeh. i 1929—30	5.329	-	91	-
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1930—31	17.100	-	»	-
Rente af egen Kassebeholdning	1.387	-	92	-
Indtægter af Billelsalg og Forevisning	52.291	-	65	-
Forskellige Indtægter	17.372	-	27	-
	283.481	Kr.	75	Ø.
Overført fra Afdelingens Sparepenge	50.000	-	»	-
Samlet Indtægt	333.481	Kr.	75	Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1930	112.386	-	91	-
Ialt	445.868	Kr.	66	Ø.

Udgift.

Afdeling A.

Laboratoriets Driftsudgifter:

1. Lønninger til Professorer	22.084	Kr.	»	Ø.
2. — - Assistenten	49.823	-	72	-
3. — - Betjeningen	23.572	-	08	-
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	2.321	-	47	-
5. Bygninger, fast Inventar, Haverne	38.727	-	91	-
6. Biblioteket	4.840	-	08	-
7. Løst Inventar og Instrumenter	10.432	-	48	-
8. Forbrug	32.983	-	23	-
9. Udgivelse af »Meddelelserne«	5.805	-	33	-
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	8.457	-	»	-
	199.047	Kr.	30	Ø.

Udgifter vedrørende Udvidelsen af Laboratoriet:

1. Køb af Villaen Carlsbergvej 8	81.622	Kr.	09	Ø.
2. Ombygning af Samme, samt Inventar og Laboratorieudstyr	83.221	-	76	-
3. Ombygning af Laboratoriebygningens Kælderetage, samt Inventar og Laboratorieudstyr (1. Bidrag)	29.766	-	05	-
	194.609	-	90	-
Samlet Udgift	393.657	Kr.	20	Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1931 udgør	35.084	-	28	-
	428.741	Kr.	48	Ø.

Afdeling B.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	1.237.181 Kr. 60 Ø.
Tilskud til Videnskabernes Selskab.....	20.000 - » -
	<hr/>
Samlet Udgift...	1.257.181 Kr. 60 Ø.
Overført til Afdelingens Sparepenge.....	450.000 - » -
	<hr/>
	1.707.181 Kr. 60 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1931 udgør..	203.348 - 49 -
	<hr/>
	1.910.530 Kr. 09 Ø.

Afdeling C.

Administration.....	38.412 Kr. 19 Ø.
Museets Drift.....	48.858 - 37 -
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse.....	264.351 - 65 -
Riddersalen (tidligere Gobelinsvæveri).....	20.884 - 60 -
Litterær Virksomhed.....	3.334 - 66 -
Forskellige Udgifter.....	17.096 - 97 -
	<hr/>
Samlet Udgift...	392.938 Kr. 44 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1931 udgør..	52.930 - 22 -
	<hr/>
	445.868 Kr. 66 Ø.

Formue.

Afdeling A ejede

¹/₁₀ 1930: 1.203.328 Kr. 28 Ø. ¹/₁₀ 1931: 1.055.084 Kr. 28 Ø.

Afdeling B ejede

¹/₁₀ 1930: 2.118.696 Kr. 37 Ø. ¹/₁₀ 1931: 2.403.348 Kr. 49 Ø.

Afdeling C ejede

¹/₁₀ 1930: 517.386 Kr. 91 Ø. ¹/₁₀ 1931: 407.930 Kr. 22 Ø

¹ Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalt Kr. 2.006.682,43. Størstedelen af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

Carlsbergfondets Regnskab og Status.

Om Carlsbergfondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1930—31 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 3.911.474 Kr. 14 Ø.; deraf udgør Renter 1.564.398 Kr. 22 Ø. og Ejendomsindtægter 5.921 Kr. 05 Ø. Til Administration m. m., Fondets Bygning og Æresboligen paa Gamle Carlsberg er medgaaet 369.917 Kr. 21 Ø. Fondets Overskud udgør derefter 3.541.556 Kr. 93 Ø. Heraf er stillet til Raadighed for Afdelingerne et Beløb af 1.300.000 Kr. og desuden tilstaaet dem et Ekstratilskud af 500.000 Kr., der vil blive fordelt efter nærmere Bestemmelse; til Formueforøgelse er saaledes 1.741.556 Kr. 93 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer imidlertid viser en beregnet Nedgang af 876.502 Kr. 81 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 865.054 Kr. 12 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ til Grundfondet og $\frac{1}{3}$ til Reservefondet.

Status den 30. September 1931.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:			
Gamle Carlsberg	5.599.947	Kr. 09 Ø.	
Ny Carlsberg	4.224.947	- 54 -	
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning	23.670.433	- 75 -	
Ejendommen Matr. Nr. 1440 Udenbys Vester Kvarter	185.107	- 72 -	
Bryggeriet Alliance	235.000	- » -	
Søndermarkshuset	37.337	- 05 -	
Grunde ved Jerichausgade	219.162	- 18 -	
Ejendommen Matr. Nr. 786 Udenbys Vester Kvarter m. fl.	213.000	- » -	
Ejendommen Matr. Nr. 260 Udenbys Vester Kvarter	70.000	- » -	
Beholdninger	6.671.600	- 03 -	
Kassebeholdning	3.797.830	- 15 -	
Udestaaende Fordringer m. m.	4.981.735	- 21 -	
			49.906.100 Kr. 72 Ø.
Obligationer:			
a. Børseffekter	30.118.499	- 27 Ø.	
b. Prioritetsobligationer	2.844.883	- 34 -	
			32.963.382 - 61 -
Ejendomskonto			2.342.006 - 21 -
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud			9.900.000 - » -
Andet Tilgodehavende			965.884 - 18 -
Carlsberg Bryggeriernes Pensionsfonds Effekter			5.087.747 - 08 -
Kassebeholdning			4.680.188 - 92 -
			<u>Kr. 105.845.309 Kr. 72 Ø.</u>

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:		
Pensjonskasserne	847.565	Kr. 06 Ø.
Prioritetskonto	433.434	- 95 -
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Ny Carlsberg	9.900.000	- » -
At overføre	11.181.000	Kr. 01 Ø.

Overført...	11.181.000	Kr. 01 Ø.		
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Gamle Carlsberg.....	9.900.000	- » -		
Anden Gæld	8.177.180	- 99 -		
Ny Carlsbergs Legater..	305.000	- » -		
Carlsbergfondets Jubilæumslegater	200.000	- » -		
			29.763.181	Kr. » Ø.
Bryggeriernes Reserve- og Fornyelsesfond	6.514.609	- 71 -		
Bryggeriernes Pensionsfond	7.242.410	- » -		
Afdelingerne:				
a. Laboratoriebygningen	530.000	Kr. » Ø.		
b. Ejendommen Carlsbergvej 8.	81.622	- 09 -		
c. Biologisk Institut....	83.268	- 20 -		
d. Afdelingernes Krav paa Fondet	3.866.362	- 99 -		
e. Tilgodehavende for Aaret	1.846.283	- 23 -		
			6.407.536	- 51 -
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret....	2.271.945	- 13 -		
Prioritetskonto	373.490	- 11 -		
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensionskasserne for Tiden før 1901	60.344	- 86 -		
Laboratoriets Pensionskasse	15.428	- 97 -		
Afdelingernes Pensionsfond	644.529	- 40 -		
Det Jacobsenske Familielegat	304.357	- 74 -		
Videnskabernes Selskabs Tilgodehavende	89.453	- 09 -		
Kursdifference Konto	3.191.000	- » -		
Kapitalkonto	48.967.023	- 20 -		
			<u>Kr. 105.845.309</u>	<u>Kr. 72 Ø.</u>
Til Kapitalkonto svarer:				
Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg.....	5.169.631	Kr. 14 Ø		
Fondets Indestaaende i Gamle Carlsberg.....	6.952.692	- 14 -		
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	9.900.000	- » -		
Fondets Bygning paa Dantes Plads.....	850.000	- » -		
Grundfondet	17.396.466	- 62 -		
Reservefondet	8.698.233	- 30 -		
			48.967.023	Kr. 20 Ø.

Carlsbergfondets Direktion og administrative Forhold.

Professor C. HANSEN OSTENFELD, der havde været Medlem af Fondets Direktion siden 25. September 1921, afgik ved Døden 16. Januar 1931. I hans Sted valgte Videnskabernes Selskab 27. Februar 1931 Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM til Medlem af Direktionen for Resten af Professor Ostenfelds Funktionstid til 25. September 1936.

Til Næstformand i Professor Ostenfelds Sted valgte Direktionen Professor VALD. HENRIQUES.

Til Medlem af Fondets Bryggeriraad i Professor Ostenfelds Sted valgte Direktionen Professor BJERRUM, til Formand for Bryggeriraadet i Professor Ostenfelds Sted valgtes Professor A. B. DRACHMANN. Højesteretssagfører A. MARTENSEN-LARSEN, der havde været Medlem af Bryggeriraadet siden dets Oprettelse 21. November 1922, udtraadte af dette med Ugangen af Regnskabsaaret 1931—32; i hans Sted valgte Direktionen fra 1. Oktober 1931 Direktør for Aktieselskabet De danske Sukkerfabriker CARL GAMMELTOFT.

Som Fondets juridiske Konsulent fratraadte fra samme Tidspunkt Højesteretssagfører MARTENSEN-LARSEN og afløstes af Højesteretssagfører K. STEGLICH-PETERSEN.

Til Medlem af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse i Stedet for Professor Ostenfeld valgte Direktionen Professor JOH. HJELMSLEV for Resten af Professor Ostenfelds Funktionstid indtil 1. November 1931.

Nationalbankdirektør H. GREEN, der havde været Fondets Kvæstor siden 1. Oktober 1923, afgik ved Døden 5. Marts 1931. Som Kvæstor konstituerede Direktionen Kontorchef i Finansministeriet CARL NYHOLM, der havde været Medhjælper i Kvæsturen siden 1. April 1913, for Resten af Regnskabsaaret. Fra 1. Oktober 1931 har Kontorchef NYHOLM overtaget Kvæstorstillingen; i den derved ledige Stilling som Medhjælper i Kvæsturen antoges Sekretær i Finansministeriet, Cand. jur. POUL PLATE.

Fra 1. April 1931 overtog Cand. mag. E. SPANG-HANSEN, der siden 1. April 1914 havde været Direktionens Sekretær, en nyoprettet Stilling som Chef for Fondets Sekretariat, idet han samtidig fratraadte sit Embede som Akademiinspektør. Fra s. D. afgik Kontorchef i Ministeriet for offentlige Arbejder F. H. V. BENTSEN med Pension fra sin Stilling som Medhjælper i Fondets Kvæstur, som han havde beklædt siden 1. Juni 1909; den ledige Stilling overtoges af Kontorchef E. SPANG-HANSEN.

Brygger VAGN JACOBSEN, der havde været Direktør for Carlsberg Bryggerierne siden 9. Februar 1914, afgik ved Døden 24. Maj 1931.

Professor HARALD HØFFDING, der siden 1914 havde beboet Æresboligen paa Gamle Carlsberg, afgik ved Døden 2. Juli 1931.

Videnskabernes Selskab vedtog i sit Møde 13. Marts 1931 følgende Tilføjelse til § XVII i Fondets Statuter:

Hvis et Medlem af Direktionen som Følge af Valg til Formand ser sig nødsaget til at opgive en Embedsstilling uden at kunne opnaa Pension, kan Direktionen bevilge ham et Tillæg til hans Honorar, henholdsvis Pension, der dog ikke kan overstige den højeste Pension, han kunde have opnaaet ved Afgang fra sit Embede. Et saadant Tillæg bortfalder, hvis Vedkommende paany indtræder i Embedsstilling.

Til Minde om Rigsarkivar KR. ERSLEV har Fondet skænket 15.000 Kr. til »Studentergaarden«, og Konsistorium har derefter 17. November 1930 bifaldet, at et endnu ubenævnt Værelse paa Studentergaarden benævnes Kristian Erslevs Værelse, til hvilket Værelse der skal være Fortrinsret for en historisk Studerende.

Efter en Henvendelse fra det dansk-brasilianske Selskab »Amigos do Brasil« er der i Foraaret 1931 opsat en Bronzeplade i Nationalmuseet i Rio de Janeiro til Minde om Zoologen PETER WILHELM LUND. Bronzepladen, der er prydet med Lunds Portræt, udført af Billedhugger CARL MARTIN-HANSEN, er bekostet af Carlsbergfondet og af et af det anførte Selskab indsamlet Beløb.

Direktionen for Carlsbergfondet d. 7. Marts 1932.

NIELS BJERRUM. A. B. DRACHMANN. VALD. HENRIQUES.
JOH. HJELMSLEV. JOHS. PEDERSEN.

INDHOLDSFORTEGNELSE
FOR BERETNING FRA CARLSBERGFONDET

	Side
Carlsberg Laboratoriet	169—175
Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser (Afdeling B)	176—211
Carlsbergfondets Bibliotek	212—244
Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg	245—259
Carlsbergfondets Afdelingers Regnskab og Formue	260—262
Carlsbergfondets Regnskab og Status	263—265
Carlsbergfondets Direktion og administrative Forhold ..	266—268

IV.

Die Kommission für das Corpus Lexicographorum Graecorum.

Bericht für das Jahr 1931.

Pollux.

Herausgeber: Prof. dr. E. Bethe, Leipzig.

Der zweite und letzte Band des Textes ist im Laufe des Jahres im Druck erschienen (Leipzig, Teubner 1931). Ein Band mit einem Index auctorum und einem Index glossarum wird noch folgen. Mit der Ausarbeitung des Index glossarum ist cand. mag., Adjunkt Gunnar Andersen betraut worden. Der Index auctorum liegt schon im Manuskript vor, vgl. den Bericht für 1930.

Suidas.

Herausgeber: Frau dr. phil. Ada Adler.

Im Berichtsjahre ist der zweite Band der Ausgabe erschienen (Leipzig, Teubner 1931). Die Ausarbeitung des dritten Bandes ist fast ganz zu Ende gebracht und das erste Drittel davon gedruckt. Die Verzettelung für die wichtigsten Indices zu diesen beiden Bänden ist unter Leitung der Herausgeberin von cand. mag. Gunnar Andersen fertig gebracht. Ein Artikel über Suidas, von der Herausgeberin ausgearbeitet und bis zur letzten Korrektur auf den Laufenden gebracht, ist in Pauly-Wissowas Real-Encyclopädie erschienen. Eine Untersuchung der im Cod. Vindob. 39 überlieferten Homervita ist in Angriff genommen.

Hesychios.

Herausgeber: Prof. dr. Kurt Latte, Göttingen.

Im Berichtsjahre ermöglichte eine Bewilligung der Rask-Oersted Stiftung, Tragiker-, Lyriker- und Komikerfragmente, sowie die hellenistische Dichtung der Papyrusfragmente für Hesych zu excerptieren. Ferner wurden Scholienausgaben, die Hesych berücksichtigen, systematisch auf Übereinstimmungen durchgesehen (Pindar, Theokrit und Aristophanes: Lysistrate und Aves). Daneben nahm die Durcharbeitung der modernen Litteratur ihren Fortgang.

Cyrrill.

Herausgeber: Prof. dr. A. B. Drachmann.

Eine Untersuchung der jüngeren Cyrrillhandschriften und ihrer Sonderglossen, mit besonderer Berücksichtigung des Verwandtschaftsverhältnisses zwischen Cyrrill und Hesych, ist in Angriff genommen.

Lexicon Ambrosianum.

Herausgeber: Mag. art. K. Barr.

Die Arbeit hat, da der Herausgeber durch eine andere Arbeit in Anspruch genommen war, im Berichtsjahr nur mit grossen Unterbrechungen weitergeführt werden können. Die Buchstaben X, Ψ , Ω sind fertig redigiert. Es fehlt nur noch der Buchstabe A, dessen Bearbeitung zu Anfang des laufenden Jahres in Angriff genommen ist.

Kopenhagen und Göttingen, im April 1932.

ADA ADLER.

A. B. DRACHMANN.

KURT LATTE.

**Kommissionen
for den ægyptiske Ordbog.
Beretning for 1931.**

I Aarets Løb er Hovedværket blevet afsluttet med 5. Bind (udgivet i to Halvbind). Takket være Udgivernes Energi er de fem store Bind udsendte med en sjælden Regelmæssighed, og efter en kort Pause kan man nu tage fat paa den Række Bind, der skal bringe de c. 50,000 Exempler, udvalgte fra det store Materiale, hvorpaa Betydnings-Bestemmelserne i Hovedværket bygger. Desuden vil Professor H. GRAPOW og Mag. W. ERICHSEN paabegynde Udarbejdelsen af en fuldstændig Tegnlister, der oplyser, i hvilke Ord de enkelte som Determinativer og Ordtegn brugte Tegn anvendes, og som vil forfølge de enkelte Tegns Udvikling gennem Tiderne. Materialet til det tysk-ægyptiske Index, der er udarbejdet af Frau von Halle, skal redigeres og sammentrænges til Udgivelse.

Kommissionen bringer Carlsbergfondet Tak for Fornyelsen for et Tidsrum af 5 Aar af den Bevilling, der har muliggjort Samarbejdet med det preussiske Akademi i Berlin om denne store Opgave og Mag. W. Erichsens Ansættelse som Medarbejder og Kommissionens Udsending.

Kjøbenhavn, d. 25. Februar 1932.

H. O. LANGE.
Formand.

JOHS. PEDERSEN.

VI.

Bestyrelsen for „Emil Herborg's Legat“.

Beretning for 1931.

Cand. mag. R. E. H. Rasmussen og Dr. phil. B. Ström-
gren har hver oppebaaret en Portion af Legatet i 1931 med
150 Kr. maanedlig. To Portioner af Legatet er tildelt Dr.
phil. E. Hohwü Christensen og Mag. sc. Johannes Iversen
fra 1. April 1931 til 31. Marts 1934 med 150 Kr. maanedlig
til hver.

Regnskabsoversigt for 1931.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	4.154,00
Renter af Obligationer	-	8.250,00
Renter paa Kontrabog	-	145,13
Avance ved udtrukne Obligationer	-	274,80
		<hr/>
	Kr.	12.823,93

Udgift.

Uddeling af 4 Legatportioner	Kr.	6.300,00
Udbetalt i Henhold til Fundatsen § 8	-	600,00
Indkøb af Obligationer	-	3.333,76
Administration	-	353,22
Kassebeholdning	-	2.236,95
		<hr/>
	Kr.	12.823,93

Formue pr. 31. December 1931.

4 $\frac{1}{2}$ % Obligationer, nom.	Kr.	52.000,00
5 % Obligationer, nom.	-	120.000,00
Mindre Tilgodehavender	ca. -	3.600,00
Kassebeholdning	-	2.236,95

Revisionspaategning:

Regnskabet er revideret af undertegnede Revisorer i det kgl. danske Videnskabernes Selskab. Vi har efterset Beholdningerne og fundet Regnskab og Beholdninger i Orden.

D. LA COUR KARL HUDE

I Bestyrelsen for »Emil Herborg's Legat«:

J. N. BRØNSTED.

ELIS STRÖMGREN.

O. B. BÖGGILD.

C. WESENBERG-LUND.

MARTIN KNUDSEN.

AUGUST KROGH.

VII.

Bestyrelsen for „Grosserer A. Collstrop's
Hjem for en dansk Videnskabsmand“.

Beretning for 1931.

»Lundehave« har været beboet af Grosserer A. Collstrop. Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab har bemyndiget Grosserer A. Collstrop til at vælge en ny Bestyrelse efter Udløbet af den første Bestyrelses Funktionstid. Grosserer A. Collstrop har genvalgt Bestyrelsen med Funktionstid til April 1937.

Af Aarets Driftsregnskab henlagdes Kr. 4.680.93 til Dispositionsfondet.

Aktiver pr. 31. December 1931.

Ejendommen »Lundehave«, Nordre Strandvej i Helsingør,	
ifølge Skøde af 23. Marts 1925, vurderet i 1931 til	
Ejendomsskyld	Kr. 95.000,00
Indbo og Inventar, vurderet til	- 50.000,00
Kapital 5 ⁰ / ₀ Genforeningsobligationer af Paalydende	- 300.000,00
Reservefond 5 ⁰ / ₀ — — —	- 30.000,00
Dispositionsfond 5 ⁰ / ₀ — — —	- 7.000,00
Dispositionsfond hovedsagelig i Landmandsbanken	- 8.633,15
	<hr/>
	Kr. 490.633,15

VIII.

Beretning om Mødet
i Conseil International de Recherches
i Bruxelles d. 11. Juli 1931.

[Nye Statuter trykt Side 292 ff.].

Efter at forskellige Beretninger var blevet aflagt, behandlede Eksekutivkomiteens Forslag til nye Statuter. Disse blev endelig vedtaget med nogle Ændringer.

Efter de saaledes vedtagne og nu gældende Statuter er Institutionens Navn: »*Conseil International des Unions Scientifiques*«.

Generalforsamlingen vælger een Præsident, to Vicepræsidenter og een Generalsekretær. Valgte blev Professor Hale som Præsident. Til Vicepræsidenter valgtes General Ferrié og Professor Nørlund. Som andre Medlemmer af Eksekutivkomiteen valgtes Generalforsamlingen Professor Pelseneer og Professor Went, til Generalsekretær valgtes Sir Henry Lyons. Hver Union vælger desuden to Medlemmer til Eksekutivkomiteen.

Det besluttedes tillige at stille alle deltagende Lande lige baade med Hensyn til Stemmeret og Aarsbidrag. Dette sidste fastsattes til 100 franske francs i Maksimum, hvilket omtrentlig er lig med 4 £ i engelsk Mønt.

N. E. NØRLUND.

MARTIN KNUDSEN.

IX.

Beretning om Mødet i „Union de Physique“ i Bruxelles d. 10. og 11. Juli 1931.

Generalsekretæren, Professor ABRAHAM, aflagde Beretning og forelagde et Udkast til nye Statuter. Dette Forslag blev diskuteret og vedtaget med nogle Ændringer. I de nye Statuter, som straks skal træde i Kraft, er Enhedsbidraget fastsat til mindst 200 franske Guldfrancs. Da denne Betegnelse kan misforstaas, blev det besluttet at tilføre Protokollen, at Beløbet for Øjeblikket repræsenteres af ca. 1 £ 12 sh. i engelske Penge.

Det blev vedtaget at nedsætte en Kommission for Nomenclatur og Enheder, en Kommission for Krystallografi og en for Bibliografi og Samarbejde med »les Instituts Internationaux de Coopération Intellectuelle«.

Det blev efter Indbydelse fra Amerika vedtaget at holde den næste ordinære Generalforsamling i den tredie Uge af Juni 1933 i Chicago i Forbindelse med Udstillingen og eventuelt at holde et ekstraordinært Møde i Paris i 1932. I denne Anledning blev Amerikaneren, Professor MILLIKAN, valgt til Unionens Præsident.

Som Medlemmer af »Comité exécutif« blev valgt 7—8 Fysikere, bl. a. undertegnede, og desuden blev det overladt til Eksekutivkomiteen at supplere sig med indtil 3 nye Medlemmer for det Tilfælde, at der skulde komme Tilgang

til Unionen fra Lande, som endnu ikke er Medlemmer. Herved nævntes i første Linie Tyskland og Italien (Italien havde meldt sig ud af »Conseil de Recherches«).

Da Unionens Præsident, Sir WILLIAM BRAGG, ikke var kommet til Stede, blev jeg anmodet om at lede Forhandlingerne. Dette paatog jeg mig, hvilket naturligvis medførte, at jeg ogsaa maatte sørge for de fornødne uofficielle Forhandlinger.

Efter de egentlige Forhandlingsmøder blev der holdt videnskabelige Foredrag af forskellige bl. a. af to Tyskere, som var indbudt til Mødet.

MARTIN KNUDSEN.

X.
Selskabets Bytteforbindelser.
Beretning for Aaret 1931.

I Aaret 1931 har Selskabet indgaaet 2 nye Bytteforbindelser og henlagt en Del Anmodninger til Behandling i Udvalget for Bytteforbindelser.

Ved Aarets Udgang var Antallet af Modtagere af Selskabets Publikationer 416 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., deraf 50 indenlandske. De enkelte Publikationer fordeler sig paa Modtagerne i de enkelte Lande som vist i følgende Oversigt, idet følgende Betegnelser er anvendt: O = Oversigt, H = Hist.-filol. Medd., F = Filos. Medd., M = Math.-fys. Medd., B = Biol. Medd., SH = Skrifter, hist.-filos. Afd. og SN = Skrifter, naturv.-math. Afd.

Land	Antal Modtagere	O	H	F	M	B	SH	SN
Danmark	50	43	38	37	45	44	23	31
Island og Grønland . .	3	3	2	2	3	3	2	3
Norge	8	6	6	6	7	7	6	7
Sverige	14	13	12	12	11	10	12	11
Finland	10	7	5	4	7	7	5	7
Danzig	1	1	»	»	1	1	»	1
Estland	»	»	»	»	»	»	»	»
Letland	1	1	1	1	1	1	1	1
Litauen	»	»	»	»	»	»	»	»
Polen	5	2	3	2	4	3	2	3
Rusland	10	10	2	1	4	7	3	6
England	26	25	5	5	20	17	3	17
Skotland	5	5	1	1	5	3	»	2
At overføre	133	116	75	71	108	103	57	89

Land	Antal Modtagere	O	H	F	M	B	SH	SN
Overført . . .	133	116	75	71	108	103	57	89
Irland	2	2	1	1	2	2	1	1
Holland	12	11	6	6	9	9	5	7
Belgien	12	10	5	5	6	8	5	6
Frankrig	35	33	15	10	22	25	12	21
Monaco	1	»	»	»	»	1	»	1
Tyskland	54	43	23	20	44	37	17	30
Schweiz	6	5	1	»	6	5	»	2
Østrig	10	9	1	1	8	7	1	8
Czeko-Slovakiet	6	5	4	3	5	4	2	2
Ungarn	2	1	1	1	2	2	1	1
Jugoslavien	2	2	2	1	1	1	1	1
Bulgarien	1	1	1	1	1	1	1	1
Grækenland	1	»	1	1	1	1	»	»
Rumænien	1	1	1	1	1	1	1	1
Tyrkiet	»	»	»	»	»	»	»	»
Italien	28	23	12	12	18	21	11	17
Spanien	5	5	4	2	3	2	4	2
Portugal	2	2	1	1	2	2	»	»
Britisk Nordamerika	6	4	3	3	5	6	2	4
De Forenede Stater	64	57	19	16	41	54	14	35
Mellem-Amerika	4	3	»	»	3	4	»	2
Syd-Amerika	9	6	2	2	7	7	1	3
Asien, Ned. Indien, Japan	10	7	2	3	7	10	2	6
Afrika	5	5	3	2	4	4	1	1
Australien, N.-Zealand	5	»	»	»	4	5	»	3
Ialt	416	351	183	163	310	322	139	244

Til Selskabets inden- og udenlandske Medlemmer udsendes pr. ³¹/₁₂ 1931 følgende Antal:

	Antal Medlemmer	O	H	F	M	B	SH	SN
Danske	67	67	65	65	66	66	65	66
Udenlandske	129	129	50	23	44	42	19	21
		196	115	88	110	108	84	87

	O	H	F	M	B	SH	SN
Oplagets Størrelse	900	700	700	850	850	600	600
Ialt udsendtes pr. ^{31/12} 31 . . .	547	298	251	420	430	223	331
Rest . . .	353	402	449	430	420	377	269

Udgifterne ved Forsendelserne af Publikationerne til Bytteforbindelser og Medlemmer beløb sig i Aaret $\frac{1}{7}$ 1930 —^{30/6} 1931 til: Kr. 2819,30, nemlig Fragt og Frimærker: Kr. 1319,30, Ekspeditionsomkostninger Kr. 1500,00. Heri er dog ikke medregnet Udgifterne ved de kollektive Forsendelser (jvfr. Beretning om Selskabets Virksomhed som Central for Publikationsforsendelser).

I Bytte for de udsendte Publikationer har Selskabet fra c. 395 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., dels Forbindelser, dels andre — de indenlandske dog undtaget — modtaget c. 796 forskellige Tidsskrifter, Beretninger, Aarbøger, Dissertationer m. m. i et Antal af c. 4100 Bind og Hefter Aaret igennem.

Efter Katalogiseringen i Sekretariatet og Fremlæggelsen i Selskabets Møder er hele Materialet overgivet til de Biblioteker, hvor de forskellige Publikationer ifølge den mellem Bibliotekerne og Selskabet truffne Overenskomst hører hjemme.

Sekretariatet har desuden i 1931 befordret c. 115 Reklamationer fra Bibliotekerne af manglende Publikationer, fortrinsvis fra Universitetsbiblioteket.

Det i Selskabets Møde den 14. Februar 1930 nedsatte Udvalg til Udarbejdelse af Forslag til Ændringer i Udsendelseslisten (se Overs. 1929—30, Side 167) har i 1931 afholdt 6 Møder til fortsat Drøftelse af Udvidelse af Bytteforbindelserne samt en eventuel stærkere Fagdeling af Selskabets

Publikationer. En Række Forslag desangaaende har cirkuleret blandt Udvalgets Medlemmer.

I Selskabets Møde den 24. April 1931 afgav Udvalget en foreløbig Betænkning vedrørende en Udvidelse af Antallet af Universitetsforbindelser og en Ændring af Publikationernes Deling og ydre Udstyr. Paa Basis af de ved denne Lejlighed fremkomne Udtalelser fra Selskabets Medlemmer, fortsatte Udvalget Arbejdet og indgav til Selskabets Møde den 13. November 1931 et Forslag til Fagdeling af Publikationerne. Da Meningerne om dette Forslag var meget divergerende, henvistes Sagen til Behandling i Klasse og Grupper i Mødet den 11. December 1931.

**Selskabets Virksomhed som
Central for Publikationsforsendelser.
(Service Danois des Échanges Internationaux.)
Beretning for 1931.**

Selskabets Sekretariat formidler Udveksling af Publikationer med Udlandet, idet Sekretariatet modtager samlede Sendinger af Publikationer til videre Fordeling fra lignende Samlesteder i forskellige Lande, og selv virker som Samlested for Danmark.

Selskabet staar i Forbindelse med følgende Centraler:
De Forenede Stater, International Exchange Service,
Smithsonian Institution, Washington D. C.

Belgien, Ministère des Sciences et des Arts, Service Belge
des Échanges Internationaux, Rue des Long-Chariots
46, Bruxelles.

Frankrig, Ministère de l'Instruction publique, des Beaux-
Arts et des Cultes, Service Français des Échanges
Internationaux, Rue de Grenelle 110, Paris.

Holland, Service des Échanges Internationaux, Konink-
lijke Bibliotheek, Kazernestraat, s'Gravenhage.

Letland, Ministère de l'Instruction publique, Bibliothèque
de l'État, Service des Échanges Internationaux, Pils
laukumā 2, Rīgā.

Polen, Service des Échanges Internationaux, Bibliothèque
Nationale, Rakowiecka 6, Warszawa.

Rumænien, Bureau des Échanges Internationaux, Institut Météorologique Central, Bucuresți.

Rusland, Bureau des Échanges Internationaux, Académie des Sciences de l'U. R. S. S., Quai de l'Université 5, Leningrad.

Tyskland, Reichstauschstelle im Reichsministerium des Innern, Im Schloss, Portal 3, Berlin C 2.

I Aaret 1931 afsendte Sekretariatet 36 Kasser og 16 større Pakker, Vægt c. 2500 kg, ca. 3100 Pakker: nemlig til De forenede Stater 16, Belgien 2 + 3 større Pakker, Frankrig 8 + 1 større Pakke, Holland 2 + 3 større Pakker, Letland 1 større Pakke, Polen 1 + 3 større Pakker, Rumænien 1 større Pakke, Rusland 1 + 4 større Pakker og Tyskland 6 Kasser. Disse Forsendelser indeholdt foruden Selskabets egne Publikationer tillige Skrifter fra følgende Institutioner: Aarhus Byraad, Statsbiblioteket i Aarhus, »Flora og Fauna« i Aarhus, Astronomisk Observatorium, Botanisk Have, Dansk Geologisk Forening, Entomologisk Forening, Frederiksberg Kommune, Internationale Havundersøgelser, Islands Gesandtskab, Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, Veterinær- og Landbohøjskolen, Meteorologisk Institut, Mineralogisk Museum, Naturhistorisk Forening, Rigsdagens Bureau, Statstidende, Universitetsbiblioteket og Universitetskvæsturen.

Sekretariatet har i 1931 fra Udlandet modtaget 87 Kasser og 3 større Pakker til Fordeling, repræsenterende en Vægt paa c. 6850 kg. Heraf er modtaget fra De forenede Stater 55 Kasser, Belgien 5, Frankrig 3, Holland 2, Letland 3 Pakker, Polen 3 Rumænien 1 og Tyskland 18 Kasser. Af de 87 Kasser var 18 bestemt til følgende Adressater: Det kgl. Bibliotek 11, Statsbiblioteket i Aarhus 1, Udvan-

XII.

**Selskabets
Udsendelse af Forfattereksemplarer.
Beretning for Aaret 1931.**

Nogle Forfattere af Selskabets Publikationer har i det forløbne Aar anvendt Sekretariatets Assistance ved Udsendelsen af Frieksemplarer.

I Aaret 1931 udsendtes c. 460 Eksemplarer; Udgift til Porto har beløbet sig til c. 60 Kr., til Emballage o. lign. c. 40 Kr., ialt c. 100 Kr.

XIII.

Selskabets Virksomhed ved dets Sekretariat.

Beretning for 1931.

Selskabets Sekretariat har foruden det sædvanlige Arbejde med Korrespondance, Registrering af indgaaede Publikationer, Varetagelsen af Centralen for Publikationsforsendelser og andre løbende Forretninger i det væsentlige videreført de i Beretning for 1930 nævnte Opgaver.

Sekretariatet har redigeret Oversigten for det sidst forløbne Selskabsaar.

I Løbet af Aaret er Opgørelsen af Oplaget af Publikationer fortsat; saaledes er Størstedelen af Oplaget af heftede Eksemplarer optalt og registreret i nye Lagerfortegnelser. Der har fundet meget væsentlige Heftninger af Raamaterie Sted, saaledes at Publikationer for en ret lang Aarrække nu henligger i heftet Stand.

Arbejdet med Ordning af Selskabets Arkiv er fortsat, men der har endnu ikke været Lejlighed til at foretage større Fremskridt.

Sekretariatet har som i 1930 i særlig Grad beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Bytteforbindelser, og Arbejdet i Udvalget for Selskabets Bytteforbindelser har medført en Del Korrespondance, Beregninger o. l.

I Aarets Løb er udarbejdet alfabetisk Register til Protokol over Selskabets Forhandlinger 1924—30 incl.

Fra 1. Januar 1932 er der sket et Personskifte i Sekretariatet, idet Medhjælperen, fh. Lærer J. P. J. SCHMIDT har taget sin Afsked paa Grund af Alder efter at have virket i Sekretariatet fra Oktober 1922. Til Medhjælper er antaget Fru ELLEN ERICHSEN.

FORTEGNELSE

OVER

VIDENSKABERNES SELSKABS PUBLIKATIONER

JULI 1931—JUNI 1932.

I. Oversigt

over Selskabets Forhandlinger Juni 1930—Maj 1931.

(Oplag: 900 Expl.)

II. Meddelelser.

A. Historisk-filologiske: (Oplag: 700 Expl.)

Bd. XIX. Nr. 1: **Faijumische Fragmente der Reden des Agathonius Bischofs von Tarsus.** Herausgegeben und erklärt von **W. Erichsen.** 1932.

— Nr. 2: **Arthur Christensen:** Les Kayanides. 1932.

C. Matematisk-fysiske: (Oplag: 850, nu 700 Expl.)

Bd. XI. Nr. 5: **Jannik Bjerrum:** Untersuchungen über Kupferammoniakverbindungen I. Bestimmung der Komplexitätskonstanten der Amminkupriionen durch Ammoniaktensionsmessungen und durch Löslichkeitsbestimmungen mit basischem Kuprinitrat (Gerhardt). 1931.

— Nr. 6: **Hakon Lund:** A Theory of Halochromism. 1931.

— Nr. 7: **Elis Strömgren:** Die direkten periodischen Bahnen um beide Massen im Problème restreint (Klasse k). Mit Unterstützung einer grossen Anzahl Mitarbeiter. Mit 1 Tafel. 1931.

— Nr. 8: **Jens P. Møller:** Table giving $\tan \frac{\nu}{2}$ in parabolic Motion with Argument $M = (t - T) q^{-3/2}$ from $M = 275$ to $M = 4515$. 1932.

- Bd. XI. Nr. 9: **Rasmus E. H. Rasmussen**: Radiometer Force and Dimensions of Apparatus. 1932.
- Nr. 10: **Jannik Bjerrum**: Untersuchungen über Kupferammoniakverbindungen II. Die Komplexitätskonstante des Pentamminkuprikomplexes und die Absorptionsspektren der Amminkupriionen. 1932.
- Nr. 11: **E. Buch Andersen**: Dannelsen af Ammoniak ved Elektronstød. 1932.
- Bd. XII. Nr. 1: **Kaj Julius Pedersen**: General Basic Catalysis on the Isomerisation of Nitromethane. 1932.
- Nr. 2: **Kaj Julius Pedersen**: The Heats of Dissociation of Acetoacetic Ethyl Ester and Nitromethane. 1932.

D. Biologiske: (Oplag: 850, nu 700 Expl.)

- Bd. X. Nr. 3: **Fr. Weis**: Fortsatte fysiske og kemiske Undersøgelser over danske Hedejorder og andre Podsoldannelser. With an english Summary: Further investigations on danish Heath Soils and other Podsols. Med 2 Tavler. 1932.
- Nr. 4: **J. Engelbreth-Holm**: Undersøgelser over den saakaldte Erytroleukose hos Høns. Med 8 Tavler. 1932.

III. Skrifter.

Naturvidenskabelig-mathematisk Afdeling: (Oplag: 600, nu 700 Expl.)

7. Række, Bd. VII. Nr. 4: **L. Kolderup Rosenvinge**: The Marine Algæ of Denmark. Part IV. Rhodophyceæ IV. (Gigartinales, Rhodymeniales, Nemastomatales). With one plate. 1931.
9. Række, Bd. III. Nr. 3: **H. Mølholm Hansen**: Nørholm Hede, en formationsstatistisk Vegetationsmonografi. 1932.
- Bd. IV. Nr. 2: **H. V. Brøndsted**: Bygningen af Snuden og Ansigtsmuskulaturen hos nogle Pinipedier med særligt Hensyn til Opustningssækken hos Klapmydsen. Med 12 Tavler. Mit einem deutschen Résumé. 1931.

9. Række, Bd. IV. Nr. 3: **C. Wesenberg-Lund:** Contributions to the Development of the Trematoda Digenea. Part I. The Biology of *Leucochloridium Paradoxum*. With 6 Plates and 7 Text-figures. 1931.
- — Nr. 4: **Th. Mortensen:** New Contributions to the Knowledge of the Cidarids. I—II. With 13 Plates. 1932.

IV. Særskilt udgivne Arbejder.

- A Critical Pāli Dictionary, begun by **V. Trenckner**, revised, continued and edited by **Dines Andersen** and **Helmer Smith**. Vol I. Part 4. 1932.
-

Conseil International des Unions Scientifiques.

Statuts.

Objets du Conseil International.

1. Le Conseil International a pour but:
 - (a) D'établir des liaisons d'une part entre les organisations nationales adhérentes, et d'autre part entre les diverses Unions internationales;
 - (b) D'orienter l'activité scientifique internationale dans les domaines où il n'existe pas d'associations compétentes;
 - (c) D'entrer, par l'intermédiaire des organisations nationales adhérentes, en relation avec les Gouvernements des pays adhérents pour recommander des mesures favorables au développement scientifique de ces pays.

Siège.

2. Le siège légal du Conseil International est fixé à Bruxelles, où se tiendront normalement les Assemblées générales, et où seront conservées les archives.

Les dons et legs seront reçus et gérés suivant la législation belge.

Constitution et Administration du Conseil.

3. Le Conseil International des Unions Scientifiques se compose d'une organisation scientifique et nationale de

chaque pays adhérent (Annexe I) au Conseil, et des Unions scientifiques internationales (Annexe II). Par »organismes adhérents« on entendra dans la suite les organisations nationales adhérentes et les Unions internationales.

L'Assemblée générale du Conseil se compose des délégués des organisations scientifiques et nationales, des délégués des Unions scientifiques internationales, et des membres du Comité Exécutif.

4. Un pays peut adhérer au Conseil International, soit par son Académie nationale, soit par son Conseil national de recherches, soit par d'autres institutions ou groupement d'institutions nationales similaires, soit, à défaut de ceux-ci, par son Gouvernement.

Dans le mot »pays« sont compris les Dominions, les protectorats diplomatiques, ainsi que les territoires ayant une activité scientifique indépendante.

5. Pour adhérer au Conseil International une Union doit communiquer ses Statuts au Conseil et ces Statuts doivent:—

- (i) indiquer les buts de l'Union,
- (ii) mentionner que le contrôle de l'activité de l'Union est exercé par une Assemblée générale de ses membres,
- (iii) indiquer le barème des cotisations payées par les organisations nationales,
- (iv) faire connaître les règles relatives aux votes.

6. Toute proposition de création d'une Union et toute demande d'adhésion d'une Union doivent être communiquées aux divers organismes adhérents six mois au moins avant la réunion de l'Assemblée générale.

L'approbation de deux tiers des voix des organismes adhérents représentés est nécessaire.

7. Les travaux du Conseil sont dirigés par l'Assemblée générale formée de l'ensemble des Délégués accrédités à cette fin par les organismes adhérents et des membres du Comité exécutif.

L'Assemblée désigne parmi les membres des organismes adhérents un Président, deux Vice-Présidents, et un Secrétaire général. Le Président conserve ses fonctions jusqu'à la fin de la réunion de l'Assemblée générale ordinaire suivante; il ne peut être réélu immédiatement.

8. Il est constitué un Comité exécutif qui gère les affaires du Conseil dans l'intervalle de deux Assemblées générales. Ce Comité comprend:

- (i) le Président,
- (ii) les Vice-Présidents, le Secrétaire général et deux membres élus directement par l'Assemblée générale;
- (iii) deux délégués de chacune des Unions internationales rattachées au Conseil et désignés par cette Union.

Le Président, les Vice-Présidents, et le Secrétaire général du Conseil exercent les mêmes fonctions dans le Comité exécutif. Les membres visés à la ligne (ii) conservent leurs fonctions de membres du Comité exécutif jusqu'à la fin de la seconde réunion de l'Assemblée générale ordinaire, mais ils ne peuvent être réélus immédiatement, sauf le Secrétaire général qui est de suite rééligible.

9. Le Comité exécutif peut pourvoir lui-même aux vacances qui surviennent dans son sein parmi les membres élus

par l'Assemblée générale. Toute personne désignée dans ces conditions demeure en fonction jusqu'à la fin de l'Assemblée générale suivante.

Les vacances produites parmi les délégués des Unions sont comblées par les Unions elles-mêmes.

10. Le Secrétaire général expédie la correspondance et assure la gestion des ressources, ainsi que la préparation et la distribution des publications décidées par l'Assemblée générale du Conseil.

Attributions du Comité exécutif.

11. Dans l'intervalle de deux Assemblées générales du Conseil, le Comité exécutif peut soumettre des propositions à l'approbation des organismes adhérents; il est tenu de le faire lorsqu'il en est requis par un tiers des voix des organismes adhérents.

12. Le Comité exécutif accepte les Statuts des Unions remplissant les conditions indiquées au paragraphe 5, avec possibilité d'appel à la prochaine Assemblée générale.

13. Le Comité exécutif peut nommer des Commissions spéciales pour l'étude de toute question de la compétence du Conseil International; leurs membres ne sont pas nécessairement choisis parmi les délégués près le Conseil. Ces Commissions spéciales peuvent, à leur tour, s'adjoindre, par cooptation, de nouveaux membres à la majorité des deux tiers des voix de ceux qui les composent.

14. Le Comité exécutif doit présenter un rapport annuel aux organismes adhérents au Conseil.

Ces rapports sont aussi envoyés aux délégués à l'Assemblée générale précédente.

Assemblées générales.

15. Le Conseil International se réunit en principe tous les trois ans en Assemblée générale ordinaire. Si le lieu de ces réunions n'a pas été arrêté par l'Assemblée générale précédente elles se tiendront comme il a été indiqué au paragraphe 2, à moins que l'Assemblée n'ait délégué au Comité Exécutif le soin de le fixer. Dans ce cas le Comité Exécutif donnera communication du lieu et de l'époque six mois à l'avance aux divers organismes adhérents.

16. Dans des cas spéciaux, le Président peut, avec le consentement du Comité exécutif, convoquer une Assemblée générale extraordinaire; il est tenu de le faire à la demande d'un tiers des voix des organismes adhérents.

17. Les délégués près l'Assemblée générale sont nommés par les organismes adhérents au Conseil.

18. Le Président peut, de sa propre initiative, inviter tout homme de science à assister, à titre consultatif, aux séances de l'Assemblée générale ordinaire.

Les membres des Commissions spéciales mentionnées au paragraphe 13, ont le droit d'assister, dans les mêmes conditions, aux séances de l'Assemblée générale ou sont traitées les questions rentrant dans leurs attributions.

19. L'ordre du jour d'une session est fixé par le Comité exécutif et communiqué aux organismes adhérents au moins six mois avant l'ouverture de cette session. Toute question ne figurant pas à l'ordre du jour n'est prise en considération qu'avec l'assentiment préalable des deux tiers au moins des voix des organismes adhérents représentés à l'Assemblée générale du Conseil.

Budget et Droit de Vote.

20. Dans les Assemblées générales du Conseil les résolutions concernant les questions d'ordre scientifique sont prises à la majorité des voix de tous les délégués présents, et des membres du Comité exécutif.

21. Pour les questions d'ordre administratif et pour les questions mixtes, le vote a lieu par organisation nationale adhérente, à raison d'une voix pour chacune, et par Union scientifique internationale à raison de trois voix pour chacune. Les résolutions sont prises à la majorité des voix.

S'il y a doute sur la catégorie dans laquelle doit être rangée une question à discuter, le Président décide.

Dans les Commissions, les décisions sont prises à la majorité des voix des membres qui les composent.

En toute circonstance, s'il y a égalité de voix, celle du Président est prépondérante.

Pour les questions administratives figurant à l'ordre du jour, un organisme adhérent qui n'est pas représenté peut envoyer par écrit son vote au Président. Pour être valable, ce vote doit être reçu avant le dépouillement du scrutin.

22. Les pays et les Unions apportent chacun leur contribution au Budget du Conseil.

La cotisation annuelle de chaque pays adhérent est de 100 francs or.

Dans chaque pays, l'autorité qui adhère au Conseil est responsable du paiement de la cotisation de ce pays.

La part de chaque Union est fixée à 1.5 % de son revenu au maximum.

23. Le Comité exécutif prépare un budget de prévision pour chaque année de la période comprise entre deux ses-

sions. Une Commission financière, nommée par l'Assemblée générale du Conseil, est chargée de l'étude de ce budget et de la vérification des comptes de l'exercice précédent. Elle établit sur ces deux questions des rapports distincts qui sont soumis à l'Assemblée générale.

A la suite de cet examen financier, le Conseil fixe la part de chaque Union pour les trois ans suivants.

24. Les ressources provenant de dons sont utilisées par le Conseil International en tenant compte des désirs exprimés par les donateurs.

Tout organisme qui se retire du Conseil abandonne de ce fait ses droits à l'actif de l'Association.

25. Ces Statuts entreront en vigueur après avoir reçu l'approbation de l'Assemblée générale de 1931. Aucun changement ne pourra être apporté aux termes de ces Statuts sans l'approbation des deux tiers des voix des organismes adhérents.

26. Le présent texte français servira exclusivement pour l'interprétation à donner aux Statuts.

Note.—*Ces Statuts ont été votés par l'Assemblée générale réunie à Bruxelles le 11 juillet, 1931.*

Annexe I.

Organisations Nationales Adhérentes.

<i>Pays.</i>	<i>Organisation Nationale.</i>
Afrique du Sud..	Department of Mines and Industries, Pretoria.
Argentine.....	Gouvernement.
Australie	National Research Council, Sydney.
Belgique.....	Académie Royale de Belgique, Bruxelles.
Brésil.....	Serviço Geologico e Mineralogico, Rio de Janeiro.
Bulgarie	Gouvernement.
Canada	National Research Council, Ottawa.
Chili.....	Gouvernement.
État de la Cité du Vatican	Pontifica Accademia delle Scienze i Nuovi Lincei, Rome.
Cuba	Academia de Ciencias Medicas, Fisicas y Naturales, La Havane.
Danemark	Kongelige Danske Videnskabernes Sel- skab, Copenhague.
Égypte.....	Gouvernement.
Espagne	Real Academia de Ciencias Exactas, Madrid.
États Unis	National Research Council, Washington.
Finlande.....	Suomalainen Tiédeakatemia, Helsinki.
France.....	Académie des Sciences, Paris.
Grande Bretagne	Royal Society, London.
Grèce	Académie d'Athènes, Athènes.
Hongrie.....	Magyar Tudományos Akadémia, Buda- pest.
Inde	Gouvernement (provisoirement).

<i>Pays.</i>	<i>Organisation Nationale.</i>
Indes Néerlandaises	Natuurwetenschappelijke Raad van Nederlandsch Indië, Batavia, Java.
Indochine	Conseil de Recherches scientifiques, Hanoi.
Japon	National Research Council, Tokyo.
Lettonie	Société Chimique de Lettonie, Riga.
Maroc	Gouvernement.
Mexique	Dirección de Estudios y Climatológicos, Tacubaya, D. F.
Monaco	Gouvernement.
Norvège	Det Norske Videnskaps Akademi, Oslo.
Nouvelle Zélande	New Zealand Institute, Wellington.
Pays Bas	Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Amsterdam.
Perou	Servicio geografico del Ejercito, Chorillos.
Pologne	Polska Akademya Umiejętności, Cracovie.
Portugal	Gouvernement.
Roumanie	Académie Roumanie, București.
Siam	Royal Survey Department, Bangkok.
Suède	Kungl. Vetenskapsakademien, Stockholm.
Suisse	Schweizerische Naturforschende Gesellschaft, Zürich.
Tchécoslovaquie	Conseil National de Recherches, Prague.
Tunisie	Gouvernement.
Uruguay	Instituto Geografico, Montevideo.
Yougoslavie	Académie royale de Serbie, Belgrade.

Annexe II.

Unions Scientifiques Internationales.

Union Astronomique internationale.

Union internationale de Géodésie et Géophysique.

Union internationale de Chimie.

Union internationale de Mathématiques.

Union Radio-Scientifique internationale.

Union internationale de Physique.

Union internationale de Géographie.

Union internationale des Sciences biologiques.

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

EXTRAITS DES PROCÈS-VERBAUX
DES SÉANCES

**APERÇU DES TRAVAUX DE L'ACADÉMIE PENDANT
L'ANNÉE JUIN 1931—MAI 1932**

Pendant l'année 1931—32 l'Académie a perdu 2 membres nationaux, savoir: HARALD HØFFDING, ancien professeur de philosophie à l'Université de Copenhague, et NIELS NIELSEN, professeur de mathématiques à l'Université de Copenhague — et 7 membres étrangers, savoir: HANS v. ARNIM, professeur de philologie classique à l'Université de Vienne, JAKOB ERIKSSON, ancien professeur, ancien directeur de la section expérimentale à l'Académie d'Agriculture de Stockholm, HANS OSCAR JUEL, professeur de botanique à l'Université d'Upsal, ULRICH v. WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, ancien professeur de philologie classique à l'Université de Berlin, EMIL WARBURG, professeur, ancien président de l'École physico-technique de Charlottenburg, Berlin; FR. WILH. OSTWALD, ancien professeur de chimie à l'Université de Leipsick et J. H. L. VOGT, professeur de minéralogie et de géologie à la Haute-École de Trondhjem.

Dans sa séance du 1er avril 1932 l'Académie a reçu dans la Section des Lettres 1 membre danois, M. GUDMUND HATT, professeur de géographie culturelle à l'Université de Copenhague; 3 membres scandinaves, savoir MM. OTTO v. FRIESEN, professeur de langue suédoise à l'Université d'Upsal, STEN KONOW, professeur de sanscrit à l'Université d'Oslo et KNUT LIESTOEL, professeur de folklore norvégien à l'Université d'Oslo, et 1 autre membre étranger, savoir: M. BEDŘICH HROZNÝ, professeur d'écriture cunéiforme et d'antique histoire orientale à Karlova Universita de Prague. —

Dans la Section des Sciences on a reçu 2 membres scandinaves, savoir: MM. A. J. E. LOENBERG, professeur au Musée d'histoire naturelle à Stockholm et RUTGER SER-NANDER, ancien professeur de biologie végétale à l'Université d'Upsal et 2 autres membres étrangers, savoir: MM. PAUL EHRENFEST, professeur de physique théorique à l'Université de Leyde et GILBERT NEWTON LEWIS, professeur de physico-chimie à l'Université de Berkeley, Cal.

L'Académie comptait, à la fin de l'année, 68 membres nationaux et 135 membres étrangers. Sur ces nombres, 28 membres danois et 57 membres étrangers appartenaient à la Section des Lettres, 40 membres danois et 78 membres étrangers formaient la Section des Sciences.

M. MARTIN KNUDSEN a été réélu *secrétaire* pour les 5 ans à suivre.

M. KR. SANDFELD a été réélu membre de la *Commission des fonds* pour les 4 ans à suivre.

M. S. P. L. SOERENSEN a été réélu président de la section des Sciences pour les 3 ans à suivre.

M. D. B. LA COUR a été réélu *réviseur* pour les 2 ans à suivre.

MM. T. BONNESEN et POUL NOERLUND ont été élus *réviseurs suppléants*.

MM. AD. S. JENSEN et KNUD JESSEN ont été élus membres de la direction du *Legs Emil Herborg*.

On a réélu le comité pour le *Legs A. Collstrop* (demeure offerte à un homme de lettres danois).

MM. NIELS BJERRUM et CHR. BLINKENBERG ont été réélus représentants de l'Académie dans la direction de la *Fondation Rask-Oersted*.

M. AXEL LINVALD a été élu membre de la *Commission nommée pour faire des recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées*.

M. D. B. LA COUR a été élu membre du comité pour l'*Union Radio-Scientifique Internationale*.

M. A. B. DRACHMANN a été réélu membre de la *Direction de la Fondation Carlsberg* pour les 10 ans à suivre.

L'Académie a offert à M. NIELS BOHR la jouissance de l'appartement d'honneur à *Carlsberg* après HARALD HØFFDING décédé.

L'Académie a tenu 14 séances, dans lesquelles ont été données les communications scientifiques suivantes:

- ¹⁶/₁₀ 31. M. H. O. LANGE présente W. ERICHSEN: *Fajumische Fragmente der Reden des Agathonicus Bischofs von Tarsus*. (C*).¹⁾
- M. CHR. BLINKENBERG présente: *Lindos I: Les petits objets 1931*.
- Le même présente: *Corpus Vasorum Antiquorum* fasc. IV.
- M. KNUD SAND: *Sur l'intersexualisme spontané chez le gallus domesticus*.
- M. ELIS STRÆMGREN: *Die direkten periodischen Bahnen um beide Massen im Problème restreint*. (C*).
- ³⁰/₁₀ 31. M. KARL HUDE présente une édition critique de *l'Anabasis de Xenophon*.
- M. AUGUST KROGH: *Sur la sécrétion de sels à travers les branchies des poissons*.
- M. ARTHUR CHRISTENSEN présente: *Les Kaynaides*. (C*).
- ¹³/₁₁ 31. M. FINNUR JÓNSSON: *Le saga d'Olaf Tryggvason raconté par le moine Oddr*.
- M. A. B. DRACHMANN présente: *Suidae Lexicon editit Ada Adler. Pars II A-Θ. Leipzig 1931*.
- M. TH. MORTENSEN: *Nouvelles études sur les Cidarides*. (M*).
- M. F. OHRT présente: *Mémoires complets de Vilhelm Thomsen, vol. IV*.

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (C) après le titre de la communication, indique que son auteur l'a destinée à l'insertion aux *Mémoires* ou dans les *Communications* de l'Académie. Un astérisque (M* ou C*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ²⁷/₁₁ 31. M. HARALD BOHR: *La fonction zéta de Riemann; le problème de la répartition des valeurs.*
- M. FRANCIS BECKETT: *Un triptyque neerlandais au château de Gaunoe.*
- M. EINAR BIILMANN: *Sur l'effet d'une légère réfrigération sub-normale sur la formation de germes cristallins dans la cristallisation spontanée.*
- ²²/₁ 32. M. L. KOLDERUP ROSENVINGE présente: *The Marine Algae of Denmark, Part IV. Rhodophyceae IV. (M*).*
- M. AUGUST KROGH présente un ouvrage posthume par WILLIAM SOERENSEN: *Descriptiones Laniatorum. (M).*
- M. KNUD JESSEN: *Sur l'invasion du hêtre en Danemark.*
- ⁵/₂ 32. M. OTTO JESPERSEN présente: *A Modern English Grammar on Historical Principles, Vol. IV. Heidelberg.*
- M. VILH. GROENBECH présente une édition anglaise, remaniée, de son livre: *Notre race dans l'antiquité.*
- M. ØJVIND WINGE: *Sur une nouvelle espèce de Brassica napocampestris, produite par croisement des espèces et redoublement de chromosomes.*
- ¹⁹/₂ 32. M. S. P. L. SOERENSEN: *La constitution des protéines.*
- M. AAGE FRIIS présente: *La question du Slesvig Nord 1864—1879, vol. 3, contenant des documents et des lettres servant à élucider la politique menée par le gouvernement danois depuis le 1er janvier 1871 jusqu'au 31 décembre 1877.*
- ⁴/₃ 32. M. C. WESEBERG-LUND: *Sur les cercharies parasitant dans le sang: les espèces trouvées dans les parages danois. (M).*
- M. OLUF THOMSEN: *Recherches expérimentales sur leucose greffable des poules.*
- ¹⁸/₃ 32. M. JOH. STEENSTRUP: *Vote et décision à l'aide de la pluralité en Danemark dans les siècles passés.*
- M. H. O. LANGE: *Une formule d'incantation en langue copte.*

- ¹/₄ 32. M. JOHS. BROENDUM-NIELSEN présente: *Les anciennes lois provinciales du Danemark, jointes aux lois ecclésiastiques*. I—II.
- M. P. BOYSEN JENSEN: *Recherches chez l'Aspergillus niger sur la formation d'un principe réglant la croissance*.
- M. T. BONNESEN présente R. LÜNEBURG: *Eine Bemerkung zum Beweise eines Satzes über fastperiodische Funktionen*. (C).
- ¹⁵/₄ 32. M. FRED. POULSEN: *Un relief votif au Glyptothèque de Ny Carlsberg*.
- ²⁹/₄ 32. M. NIELS BOHR: *Sur les propriétés des neutrones*.
- M. POUL TUXEN: *Quelques remarques sur le monde des dieux du Rigveda, comme les concevait la tradition indienne*.
- ¹³/₅ 32. M. DINES ANDERSEN présente: *A Critical Pāli-Dictionary*, Vol. I, Part 4.
- M. KR. SANDFELD: *L'emploi du vocatif en roumain*.
- M. TH. MORTENSEN: *La fauna échinoderme du Groenland et son origine*.

Trois allocutions ont été prononcées dans lesquelles un dernier hommage fut rendu à la mémoire de HARALD HØFFDING, par MM. VILH. GROENBECH et NIELS BOHR, ¹¹/₂ 31; à la mémoire de NIELS NIELSEN, par M. HARALD BOHR, ⁵/₂ 32.

L'Académie a résolu la publication des travaux suivants, dont les auteurs ne sont pas membres de l'Académie:

- W. ERICHSEN, *Fajumische Fragmenten der Reden des Agathonicus*. (C*).
- JENS P. MØLLER, *Table giving $\tan \frac{v}{2}$ in Parabolic Motion with Argument $M = (t - T)q^{-3/2}$ from $M = 275$ to $M = 4280$* . (C*).
- FR. WEIS, *Recherches physiques et chimiques continuées, sur le sol des bruyères de Danemark et sur d'autres formations de »Podsol«, (C*). (dan.)*.
- H. MOELHOLM HANSEN, *La bruyère de Noerholm, monographie statistique sur la végétation*. (C*). (dan.).

- JANNIK BJERRUM, *Untersuchungen über Kupferammoniakverbindungen II.* (C*).
- R. E. H. RASMUSSEN, *Radiometer Force and Dimensions of Apparatus.* (C*).
- A. G. DRACHMANN, *Ancient Oil Mills and Presses.* (C).
- E. BUCH ANDERSEN, *La formation d'ammoniaque par chocs d'électrons.* (C*). (dan.).
- J. ENGELBRETH-HOLM, *Recherches sur la maladie dite érythro-leucose des poules.* (C*). (dan.).
- KAJ JULIUS PEDERSEN, *General basic catalysis on the isomerisation of nitromethane. The dissociation of pseudo-acids and The heats of dissociation of acetoacetic ethyl ether.* (C*).
- R. LÜNEBURG, *Eine Bemerkung zum Beweise eines Satzes über fastperiodische Funktionen.* (C*).

L'Académie s'est fait représenter à l'étranger dans les occasions suivantes :

Session de l'Union Académique Internationale, à Bruxelles 23—26 mai 1932, par MM. CHR. BLINKENBERG et A. B. DRACHMANN.

Session du Conseil International de Recherches, à Bruxelles 11 juillet 1931, par MM. MARTIN KNUDSEN et N. E. NOERLUND.

Session de l'Union Internationale de Physique pure et appliquée, à Bruxelles 10—11 juillet 1932, par M. MARTIN KNUDSEN.

Le deuxième Congrès de Linguistes, à Genève 25—29 août 1931, par MM. OTTO JESPERSEN et HOLGER PEDERSEN.

Session du Comité Central pour la rédaction du Nouveau Ducange, à Paris janvier 1932, par M. K. HUDE.

Le Congrès d'Historiens scandinaves, à Helsingfors 7—10 juillet 1931, par MM. AAGE FRIIS et POUL NOERLUND.

La Commission nommée pour l'enregistrement des sources littéraires de l'histoire de Danemark a adressé un Rapport pour l'année 1931 (voir les pages 160—161).

La Commission nommée pour faire des recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives

et bibliothèques privées a adressé un Rapport pour l'année 1931 (voir les pages 162—168).

La Direction de la Fondation Carlsberg a adressé un Rapport sur l'emploi des fonds pendant l'exercice 1930—31 (voir les pages 169—269).

La Commission nommée pour la publication du Corpus Lexicographorum Graecorum a adressé un Rapport pour l'année 1931 (voir les pages 270—271).

La Commission nommée pour la rédaction du Lexique égyptien a adressé un Rapport pour l'année 1931 (voir page 272).

La Direction du Legs Emil Herborg a adressé un Rapport pour l'année 1931 (voir les pages 273—274).

Le Secrétariat de l'Académie a donné un Rapport sur les Échanges d'imprimés (voir les pages 279—282), et sur l'activité de l'Académie comme Bureau Central pour l'envoi de littérature scientifique à des bibliothèques à l'étranger (voir les pages 283—285).

L'Académie a résolu de commencer une série de publications: *Archæologisk-kunsthistoriske Meddelelser (Communications d'Archéologie et d'Histoire des Beaux-Arts.)*

L'Académie a résolu des modifications essentielles de la liste sur ses Échanges d'imprimés; entre autres elle élargira considérablement ses relations avec des bibliothèques universitaires.

L'Académie a décerné à M. KRISTIAN HALD, mag. art., sa Médaille d'or et une récompense de 1000 Kr. pour sa réponse donnée à la question de philologie nordique mise au concours pour l'année 1930.

M. OVE SKOVGAARD, Hjallese, a reçu le prix Classen de 1000 Kr. pour sa réponse donnée à la question de biologie proposée pour l'année 1930.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- ABSTRACTS. Se: Bibliografi.
- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER, antages til Offentliggørelse, 32, 33, 41, 42, 46, 51.
- AMSTERDAM, Universitetet indbyder til 300-Aars Jubilæum i Juni 1932, Præsidenten delegeres, 50.
- ANDERSEN, DINES. forelægger »A Critical Pāli Dictionary« Vol. I, Part 4, 54, udk., 291. Se ogsaa: Redaktør.
- ANDERSEN, E. BUCH, Dr. phil., Afhdl. »Dannelse af Ammoniak ved Elektronstød«, opt. 45, udk., 290.
- V. ARNIM, HANS, Prof., Dr. phil., Wien, Selskabets udenlandske Medlem, død, 25.
- ASSOCIATION FRANCO-DANOISE DE PARIS, sender Radering forestillende Kr. Nyrop, 54.
- BECKETT, FRANCIS, giver Medd. »En gammel-nederlandsk Altertavle paa Gaunø«, 34.
- BIBLIOGRAFI AF PUBLIKATIONER, Udvalget herfor stiller Forslag til Beslutning, 52.
- BILMANN, EINAR, giver Medd. »Om Indvirkningen af svag Underafkøling paa Krystalkimdannelsen ved spontan Krystallisation«, 34, delegeres til »IX. internationale Kongress für reine und angewandte Chemie« i Madrid i April 1932, 36.
- BJERRUM, JANNIK, stud. mag., Afhdl. »Untersuchungen über Kupferammoniakverbindungen II«, opt., 41, udk., 290.
- BJERRUM, NIELS, genvælges til Medlem af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, 28. Se ogsaa: Kasserer.
- BLINKENBERG, CHR., forelægger »Lindos I: Les petits objets«, 26, forelægger »Corpus Vasorum Antiquorum«, fasc. IV, 27, forelægger Beretning om Mødet i Union Académique Internationale i Bruxelles i Maj 1931, 27, genvælges til Medlem af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, 28, delegeres til Mødet i Union Académique Internationale i Bruxelles i Maj 1932, 45.
- BOAS, J. E. V., afgiver Særvotum ved Indstilling til Selskabet, 49.

- BOHR, HARALD, giver Medd. »Problemet om den Riemann'ske Zetafunktions Værdifordeling«, 34, taler Mindeord om Niels Nielsen, 39, trykt 137—145.
- BOHR, NIELS, taler Mindeord om Harald Høffding, 35, trykt 131—136, faar tildelt Friboligen paa Gl. Carlsbergs Hovedbygning, 36, giver Medd. »Om Neutronernes Egenskaber«, 52.
- BONNESEN, T, forelægger Afhdl. af Dr. R. Lüneburg, Göttingen, 47, vælges til Revisorsuppleant, 51.
- BRILLOUIN, L. M., Prof., Paris, er til Stede som Gæst, 40.
- BRØNDUM-NIELSEN, JOHS., bedømmer Besvarelse af Prisopgave, 41, forelægger »Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene I—II«, 47.
- BUDGET for 1932, vedtages, 36, trykt 150—152.
- BYTTEFORBINDELSER, Udvalget herfor stiller Forslag, 33, Beretning fra Sekretariatet forelægges af Sekretæren, 45, trykt 279—282. Udvalget afgiver Indstilling til Selskabet, denne vedtages, 48—49.
- »CARLSBERG«, Friboligen paa Gl. Carlsbergs Hovedbygning, Ændring i Fundats for Carlsbergfondet, 31, 35, Boligen tildeles Niels Bohr, 36.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 22, skænker Selskabet Eksemplarer af Jubilæumsskrift 1876—1926, 29, stiller Forslag til Fundatsændring, 31, kgl. Konfirmation paa Fundatsændring, 35, stiller Forslag til Statutændring, 35, A. B. Drachmann genvælges til Medlem, 52, forelægger Beretning for 1930—31, 52, trykt 169—269.
- CARLSBERGFONDETS KVÆSTUR, Medd. om Kreditering af Renter, 28.
- CARLSBERGLABORATORIETS BESTYRELSE, Tilforordnede til, 23.
- CHRISTENSEN, ARTHUR, forelægger »Les Kyanides«, 30, udk., 289.
- COLLSTROP, A., GROSSERER, HJEM FOR EN DANSK VIDENSKABSMAND, Bestyrelse, 23, Bestyrelsens Sammensætning overlades til Grosserer A. Collstrop, 34, Bestyrelsen genvælges, 38, Beretning for 1931, trykt 275.
- CONGRÈS INTERNATIONAL DES MATHÉMATIQUES, i Zürich i Sept. 1932, ingen Delegation sendes, 45.
- CONGRÈS INTERNATIONAL DES SCIENCES PRÉHISTORIQUES ET PROTOHISTORIQUES, i London i Aug. 1932, ingen Delegation sendes, 45.
- CONSEIL INTERNATIONAL DES UNIONS SCIENTIFIQUES (Conseil International de Recherches), Komiteer for derunder hørende Unioner, 21, Præsident og Sekretær sender Beretning om Mødet i Bruxelles i Juli 1931, 28, trykt 276, nye Statuter trykt 292—301, trykt Beretning om Mødet i Bruxelles i Juli 1931, 38, N. E. Nørlund rejser til Møde i Executivkomitéen i London i Maj 1932, 45.
- CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAECORUM, KOMMISSIONEN FOR, 22, sender Beretning for 1931, 54, trykt 270—271.
- CORPUS MEDICORUM GRAECORUM, KOMMISSIONEN FOR, 22.

- LA COUR, D., Medlem af Komitéen for Union Radio-Scientifique Internationale, 28, genvælges til Revisor, 48.
- DISPUTATSER, optages ikke i Selskabets Publikationer, 50.
- DRACHMANN, A. B., forelægger Beretning om Mødet i Union Académique Internationale i Bruxelles i Maj 1931, 27, forelægger »Suidae Lexicon«, Pars II, 32, delegeres til Mødet i Comité Central for Ducange i Paris i Jan. 1932, 36, udtaler sig om Skrivelse fra Prof. Carsten Høeg, 44, delegeres til Mødet i Union Académique Internationale i Bruxelles i Maj 1932, 45, genvælges til Medlem af Carlsbergfondets Direktion, 52.
- DRACHMANN, A. G., Bibliotekar, Afhdl. »Ancient Oil Mills and Presses«, opt., 42.
- DUCANGE, COMITÉ NATIONAL FOR DEN NYE, 22, A. B. Drachmann delegeres til Møde i Comité Central i Paris i Jan. 1932, 36, K. Hude delegeres i Stedet for A. B. Drachmann, 38.
- EHRENFEST, PAUL, Prof., Leiden, optaget som udenlandsk Medlem, 48, er til Stede som Gæst, 50.
- ENGELBRETH-HOLM, J., cand. med., Afhdl. »Undersøgelser over den saakaldte Erytroleukose hos Høns«, opt., 45, udk., 290.
- ERICHSEN, W., mag. art., Afhdl. »Faijumische Fragmenten des Reden des Agathonicus« forelægges af H. O. Lange, 26, opt., 32, udk., 289.
- ERIKSSON, JAKOB, fh. Prof., Stockholm, Selskabets udenlandske Medlem, død, 25.
- FORFATTEREKSEMPLARER, SELSKABETS UDSENDELSE AF, Beretning forelægges af Sekretæren, 45, trykt 286.
- FORRETNINGSORDEN, Selskabets, § 7 om Publikationer ændres, 49, Forslag til Ændring af § 11 om Særtryk tages tilbage, 53.
- FREDERIKSBORG-MUSEETS BESTYRELSE, Medlem af, 22.
- V. FRIESEN, OTTO, Prof., Dr. phil., Uppsala, optaget som udenlandsk Medlem, 48.
- FRIIS, AAGE, aflægger Beretning om det nordiske Historikermøde i Helsingfors i Juli 1931, 38, forelægger 3. Bind af »Det nord-slesvigske Spørgsmaal 1864—1879«, 40.
- GRØNBECH, V., taler Mindeord om Harald Høfding, 35, trykt 57—130, forelægger en engelsk Udgave af »Vor Folkeæt i Oldtiden«, 39.
- GULDMEAILLE, Selskabets, uddeles for Besvarelse af Opgave i nordisk Filologi, 41.
- GÆSTER, til Stede ved Selskabets Møder, 25, 34, 37, 40, 50, 51.
- HALD, KRISTIAN, mag. art., faar Guldmedaille for Besvarelse af Opgave i nordisk Filologi for 1930, 41.
- HANSEN, H. MØLHOLM, Afhdl. »Nørholm Hede, en formationsstatistisk Vegetationsmonografi«, opt., 33, udk., 290.
- HATT, GUDMUND, Prof., Dr. phil., optaget som indenlandsk Medlem, 47.

- HISTORIKERMØDE, DET NORDISKE, i Helsingfors i Juli 1931, Aage Friis aflægger Beretning, 38.
- HENRIKSEN, K., mag. scient., er til Stede som Gæst, 37.
- HERBORG, EMIL, LEGAT TIL UNGE, DANSKE, MANDLIGE, UBEMIDLEDE NATURVIDENSKABSMÆND, Bestyrelsen herfor, 23—24, Beretning og Regnskab for 1931 forelægges, 44, trykt 273—274, Ad. S. Jensen og Knud Jessen Medlemmer af Bestyrelsen, 48, Legatet udeles, 54.
- HEVESY, G., Prof., Dr., Freiburg, Selskabets udenlandske Medlem, er til Stede som Gæst, 34.
- HJELMSLEV, JOHS., genvælges til Formand for Kassekommissionen, 53. Se ogsaa: Kassekommissionen.
- HJELMSTJERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE, DEN GREVELIGE, sender Beretning for 1930, 29.
- HROZNÝ, BEDŘICH, Prof., Dr. phil., Prag, optaget som udenlandsk Medlem, 48.
- HUDE, KARL, forelægger Udgave af »Xenofons Anabasis«, 30, re-præsenterer Selskabet ved Mødet i Comité Central for Ducange i Paris i Jan. 1932, 38.
- HUMLEBIER, Prisopgave herom for 1930 belønnes, 41.
- HØEG, CARSTEN, Prof., Dr. phil., tilstiller Selskabet Skrivelse vedr. Studiet af byzantinsk Musik, 44.
- HØFFDING, HARALD, fh. Professor, Dr. phil., jur., sc. & litt., Selskabets Medlem, død, 25, Mindeord af V. Grønbech og Niels Bohr, 35, trykt 57—136.
- JENSEN, AD. S., vælges til Medlem af Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat, 48.
- JENSEN, P. BOYSEN, giver Medd. »Undersøgelser over Dannelsen af et vækstregulerende Stof hos *Aspergillus niger*«, 47.
- JESPERSEN, OTTO, aflægger Beretning om »Den anden internationale Linguistkongres« i Genève i August 1931, 31, forelægger »A Modern English Grammar on Historical Principles, Vol. IV«, 39.
- JESSEN, KNUD, giver Medd., »Bøgens Indvandring i Danmark«, 37, vælges til Medlem af Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat, 48.
- JÓNSSON, FINNUR, giver Medd. »Oddr munks Olaf Tryggvasons saga«, 32, bedømmer Besvarelse af Prisopgave, 41.
- JUEL, HANS OSCAR, Prof., Dr. phil., Uppsala, Selskabets udenlandske Medlem, død, 26.
- JULIA, GASTON, Prof., Paris, er til Stede som Gæst, 50.
- KASSEKOMMISSIONEN, 19, forelægger Budget for 1932, 36, forelægger Regnskab for 1931, 46, Kr. Sandfeld genvælges til Medlem, 48, Formanden foreslaar Bogladepris for Publikationer, 53, Formanden foreslaar Betaling for Ekstrasærtryk, 53, Johs. Hjelmlev genvælges til Formand, 53.

- KASSERER, Selskabets, 19. Se ogsaa: Bjerrum, Niels.
- KINCH, HELVIG, Frue, Malerinde, er til Stede som Gæst, 25.
- KLASSEFORMÆND, Selskabets, 19, S. P. L. Sørensen genvælges til Formand for den nat.-math. Klasse, 48.
- KLASSERNE, begge Klasser afholder Møde, 37, 38—39, 46, udsætter ikke nye Prisopgaver, 40, forelægger Bedømmelse af Opgaver for 1930, 41, Forslag om nye Medlemmer, 46, nye Medlemmer optages, 47—48, den nat.-math. Klasse genvælger S. P. L. Sørensen til Formand, 48, den hist.-fil. Klasse foreslaar Udgivelse af Archæol.-kunsthist. Medd., 49.
- KNUDSEN, MARTIN, sender Beretning om Mødet i Union de Physique i Bruxelles i Juli 1931, 28, trykt 277—278, genvælges som Sekretær, 48. Se ogsaa: Sekretær.
- KONGEN, HANS MAJESTÆT, er til Stede ved Møde, 40.
- KONGRES FOR FYSIOLOGI, DEN 3. NORDISKE, holder Møde i Selskabets Lokaler, 29.
- KONGRESS FÜR REINE UND ANGEWANDTE CHEMIE, IX. INTERNATIONALE, i Madrid i April 1932, E. Biilmann og S. P. L. Sørensen delegeres, 36, Kongressen aflyses, 44.
- KONOW, STEN, Prof., Oslo, optaget som udenlandsk Medlem, 48.
- KROGH, AUGUST, giver Medd. »Sekretion af salte gennem fiskenes gæller«, 30, forelægger Arbejde af afd. William Sørensen »Descriptiones Laniatorum«, 37, udtræder af Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat, 48.
- LANGE, H. O., forelægger Afhdl. af mag. art. W. Erichsen, 26, giver Medd. »En koptisk Besværgelsestext«, 46.
- LEGAT, EMIL HERBORG'S. Se: Herborg, Emil.
- LEWIS, GILBERT NEWTON, Prof., Berkeley, optaget som udenlandsk Medlem, 48.
- LIESTÖL, KNUT, Prof., Dr. phil., Oslo, optaget som udenlandsk Medlem, 48.
- LINGUISTKONGRES, DEN ANDEN INTERNATIONALE, i Genève i Aug. 1931, Beretning, 31.
- LÜNEBURG, R., Dr., Göttingen, Afhdl. »Eine Bemerkung zum Beweise eines Satzes über fastperiodische Funktionen«, forelægges af T. Bonnesen, 47, opt., 51.
- LÖNNBERG, A. J. E., Prof., Dr. phil., Stockholm, optaget som udenlandsk Medlem, 48.
- MARINENS BIBLIOTEK, overlader Selskabet et Værk, 29.
- MEDDELELSER, ARCHEOLOGISK-KUNSTHISTORISKE, Udgivelse heraf vedtages, 49.
- MEDLEMMER, SELSKABETS, 1—18, afg. ved Døden, 25, 32, 52, nyoptagne, 47—48.
- MINDEORD, Harald Høffding af V. Grønbech og Niels Bohr, 35, trykt 57—136, Niels Nielsen af Harald Bohr, 39, trykt 137—145.

- MORTENSEN, TH., giver Medd. »Nye Studier over Cidarider«, 33. udk., 291, giver Medd. »Grønlands Echinoderm-Fauna og dens Oprindelse«, 55.
- MØLLER, JENS P., cand. mag., Afhdl. »Table giving tan $\frac{0}{2}$ in Parabolic Motion with Argument $M = (t - T)q^{-3/2}$ from $M = 275$ to $M = 4280$ «, opt., 32, udk., 289.
- NIELSEN, LAURITZ, Bibliotekar, Dr. phil., udfører Beretning om 25 Aars Arbejde af Komm. for Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 28.
- NIELSEN, NIELS, Professor, Dr. phil., Selskabets Medlem, død, 25, Mindeord af Harald Bohr, 39, trykt 137—145.
- NIELSEN, P. CHR. RØNNE, cand. mag., faar Emil Herborg's Legat, 54.
- NORDISK FILOLOGI, Prisopgave heri for 1930 belønnes, 41.
- NØRLUND, N. E., rejser til Møde af Executivkomitéen for Conseil International des Unions Scientifiques i London i Maj 1932, 45, delegeres til Møde i Union Astronomique Internationale i Cambridge, Mass. i Sept. 1932, 45. Se ogsaa: Præsident.
- NØRLUND, POUL, er til Stede ved det nordiske Historikermøde i Helsingfors i Juli 1931, 38, vælges til Revisorsuppleant, 51.
- ØHRT, F., forelægger »Vilhelm Thomsens samlede Afhandlinger«, 4. Bind. 33.
- OSTWALD, FR. WILHELM, fh. Prof., Dr. phil., Leipzig, Selskabets udenlandske Medlem, død, 52.
- OVERSIGT OVER SELSKABETS FORHANDLINGER, udk., 289.
- PEDERSEN, HOLGER, deltager i »Den anden internationale Linguistikongres« i Genève i Aug. 1931, 31.
- PEDERSEN, KAI JULIUS, cand. polyt., Afhdl. »General basic catalysis on the isomerisation of nitromethane. The dissociation of pseudo-acids« og »The heats of dissociation of acetoacetic ethyl ester«, opt., 46—47, udk., 290.
- POULSEN, FRED., giver Medd. »Et Votivrelief i Ny Carlsberg Glyptotek«, 51.
- PRISOPGAVER, Besvarelser indkommer, 33, Sekretæren meddeler om Forslag til nye Opgaver, 34, Bedømmelser forelægges Klasserne, 38—39, nye Opgaver udsættes ikke, 40, Besvarelser af Opgaver for 1930 belønnes, 41, Bedømmelser trykt 153—159.
- PRÆSIDENT, Selskabets, 19, byder Medlemmerne Velkommen, 25, sender Beretning om Mødet i Conseil International de Recherches i Bruxelles i Juli 1931, 28, delegeres til 300-Aars Jubilæum for Universitetet i Amsterdam Juni 1932, 50, byder nyt Medlem Velkommen, 51. Se ogsaa: Nørlund, N. E.
- PUBLIKATIONER, Forslag om Fagdeling, 33, drøftes i Klasserne, 37, Indstilling fra Udvalgt for Bytteforb. vedtages, Udgivelse af »Arch-kunsthist. Medd.« vedtages, 49, Optagelse af Afhdl. af Ikke-Medlemmer, 50, Abstracts af Afhdl., 52, Bogladepriis vedtages, 53, Betaling af Særtryk fastsættes, 53.

- PUBLIKATIONSFORSENDELSER, SELSKABETS VIRKSOMHED SOM CENTRAL FOR, Beretning forelægges af Sekretæren, 45, trykt 283—285.
- RASK-ØRSTED FONDET'S BESTYRELSE, Medlemmer af, 23, Niels Bjer-rum og Chr. Blinkenberg genvælges, 28, bevilger 10.000 Kr. til Selskabets internationale Forbindelser, 38.
- RASMUSSEN, R. E. H., cand. mag., Afhdl. »Radiometer Force and Dimensions of Apparatus«, opt., 41, udk., 290, faar Emil Her-borg's Legat, 54.
- RAUNKJÆR, C., bedømmer Besvarelse af Prisopgave, 41.
- REDAKTØR, Selskabets, 19, fremlægger udkomne Publikationer, 29, 36, 38, 40, 42, 51, 54, foreslaar Beregning af Bogladepris af Publikationer, 53, foreslaar Betaling for Ekstrasærtryk, 53. Se ogsaa: Andersen, Dines.
- REGISTRERING AF LITERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, KOMMIS-SIONEN FOR, 20, sender Beretning om 25 Aars Arbejde, 28, sen-der Beretning for 1931, 44, trykt 160—161.
- REGNSKAB for 1931, forelægges, 46, trykt 146—149.
- REJSER o. l. Se: Repræsentation.
- REPRÆSENTATION, UDVALG VEDRØRENDE, 20, foreslaar Delegationer, 36, 45, 50, stiller Forslag vedr. Optagelse af Afhdl. af Ikke-Medlemmer, 50.
- REVISORER, Selskabets, 20, D. B. la Cour genvælges, 50.
- REVISORSUPPLEANTER, Selskabets, 20, T. Bonnesen og Poul Nør-lund vælges, 51.
- ROSENFELD, L., Prof., Liège, er til Stede som Gæst, 51.
- ROSENVINGE, L. KOLDERUP, forelægger »The Marine Algæ of Den-mark, I. Rhodophyceæ, Part IV«, 37, udk., 290.
- SAND, KNUD, giver Medd. »Om spontan Intersexualisme hos gallus domesticus«, 27.
- SANDBELD, KR., genvælges til Medlem af Kassekommissionen, 48, giver Medd. »Anvendelsen af vokativ paa rumænsk«, 54.
- SEKRETARIATET, 24, Beretninger forelægges, 45, trykt 279—288.
- SEKRETÆR, Selskabets, 19, meddeler Dødsfald, 25, 32, 52, sender Beretning om Mødet i Conseil International de Recherches i Juli 1931, 28, giver Medd. om indkomne Prisbesvarelser, 33, meddeler om Indsendelse af Forslag til Prisopgaver, 34, fore-lægger Beretninger fra Sekretariatet, 45, meddeler Forslag om nye Medlemmer, 46, Martin Knudsen genvælges, 48, foreslaar Ændring af Forretningsordenens § 7, 49, giver Medd. om af-holdte Møder, 55. Se ogsaa: Knudsen, Martin.
- SERNANDER, RUTGER, fh. Prof., Uppsala, optaget som udenlandsk Medlem, 48.
- SIAMESISKE GESANDTSKAB, DET, tilstiller Selskabet nogle budd-histiske Værker, 29.
- SKOVGAARD, OVE S., Regnskabsfører, Hjallese, faar tildelt Beløn-

- ning af det Classenske Legat for Besvarelse af biologisk Prisopgave for 1930, 41.
- STATSTILSKUD, Meddelelse herom, 51.
- STEENSTRUP, JOH., bedømmer Besvarelse af Prisopgave, 41, giver Medd. »Flertal og Mindretal i ældre Tider i Danmark«, 46.
- STOCKHOLM, Ingeniørsvetenskapsakademien sender Mindemedaille for L. M. Ericsson, 35.
- STRÖMGREN, ELIS, giver Medd. »De direkte periodiske Baner omkring begge Masser i »Problème restreint«, 27, udk., 289, delegeres til Møde i Union Astronomique Internationale i Cambridge, Mass. i September 1932, 45.
- SÆRTRYK AF AFHANDLINGER, Betaling herfor fastsættes, 53.
- SØRENSEN, S. P. L., delegeres til »IX. internationale Kongress für reine und angewandte Chemie« i Madrid i April 1932, 36, giver Medd. »Proteinstoffernes Konstitution«, 40, genvælges til Formand for den nat.-math. Klasse, 48.
- SØRENSEN, WILLIAM, Selskabets afd. Medlem, efterladt Arbejde »Descriptiones Lanimatorum«, forelægges af Aug. Krogh, 37.
- TARTU, Universitetet indbyder til 300-Aars Jubilæum i Juni 1932, Telegram sendes, 45.
- THOMSEN, OLUF, giver Medd. »Eksperimentelle Undersøgelser over den overførbare Hønsleukose«, 43.
- TILLIDSHVERV, Selskabets, og Indehavernes Funktionstider, 19—24.
- TUXEN, POUL, giver Medd. »Nogle Bemærkninger om den indiske Traditions Opfattelse af Rigvedas Gudeverden«, 52.
- UDVALG, Kommissioner og Komitéer, 20—24.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE, KOMMISSIONEN TIL, 20, Raadstuearkivar Axel Linvald Medlem, 28, sender Beretning for 1931, 44, trykt 162—168.
- UNDERVISNINGSMINISTERIET, Meddelelse om Statstilskud, 51.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Udvalget vedrørende denne, 20, trykt Beretning om Mødet i Bruxelles i Maj 1931, 27, Chr. Blinkenberg og A. B. Drachmann forelægger Beretning om Mødet i Bruxelles i Maj 1931, 27, Unionens Bureau afholder Møde Nov. 1931, 36, sender Dagsorden for Mødet i Bruxelles i Maj 1932, 38, Udvalget faar Direktiver for Delegationen til Mødet i Bruxelles 1932, 43, Chr. Blinkenberg og A. B. Drachmann delegeres til Mødet i Bruxelles i Maj 1932, 45.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERNATIONALE, Komité for denne, 21, Unionen afholder Møde i London i Sept. 1931, 28, sender nye Statuter og Medd. om Møde i Cambridge, Mass. i Sept. 1932, 31, N. E. Nørlund og E. Strömgren delegeres til Mødet i Cambridge, Mass. 1932, 45.

- UNION GÉODÉSIQUE ET GÉOPHYSIQUE INTERNATIONALE, Komité for denne, 21.
- UNION INTERNATIONALE DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, Komité for denne, 21, Beretning om Mødet i Bruxelles i Juli 1931, 28, trykt 277—278, sender nye Statuter og trykt Beretning om Mødet 1931, 31.
- UNION RADIO-SCIENTIFIQUE INTERNATIONALE, Komité for denne, 21, D. la Cour Medlem af Komitéen, 28.
- UNIVERSITETSBIBLIOTEKER, Bytteforbindelse med en Række vedtages, 49.
- VALG AF EMBEDSMÆND o. l., 48.
- VOGT, J. H. L., Prof., Trondhjem, Selskabets udenlandske Medlem, død, 305.
- VULKANOLOGISK UDVALG, 21.
- WALBERG, F. G. E., Prof., Dr., Lund, Selskabets udenlandske Medlem, er til Stede som Gæst, 34.
- WARBURG, EMIL, Prof., Dr. phil., Berlin, Selskabets udenlandske Medlem, død, 32.
- WARZAWA, Institut Mianowski indbyder til 50-Aars Jubilæum i Febr. 1932, Telegram sendes, 45.
- WEGENER, ALFRED LOTHAR, Prof., Dr. phil., Graz, Selskabets udenlandske Medlem, død, 26.
- WEIS, FR., Prof., Dr. phil., Afhdl. »Fortsatte fysiske og kemiske Undersøgelser over danske Hedejorder og andre Pødsoldannelser«, opt., 32, udk., 290.
- WENTZEL, ASTRID, Frk. cand. mag., er til Stede som Gæst, 25.
- WESENBERG-LUND, C., bedømmer Besvarelse af Prisopgave, 41, giver Medd. »Om blodparasiterende Cerkarier i danske Ferskvande«, 42, stiller Forslag om Ændr. af Forr.orden § 11, 53.
- V. WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, ULRICH, fh. Prof., Dr. phil., Berlin, Selskabets udenlandske Medlem, død, 26.
- WINGE, ØJVIND, giver Medd. »En ny Art, Brassico napocampestris, opstaaet ved Artskrydsning og Kromosomfordobling«, 39.
- WÜRZBURG, Universitetet indbyder til 350-Aars Jubilæum i Maj 1932, Telegram sendes, 50.
- ÆGYPTISKE ORDBOG, KOMMISSIONEN FOR DEN, 22, sender Beretning for 1931, 44, trykt 272.
- ÆRESBOLIG. Se: Carlsberg.